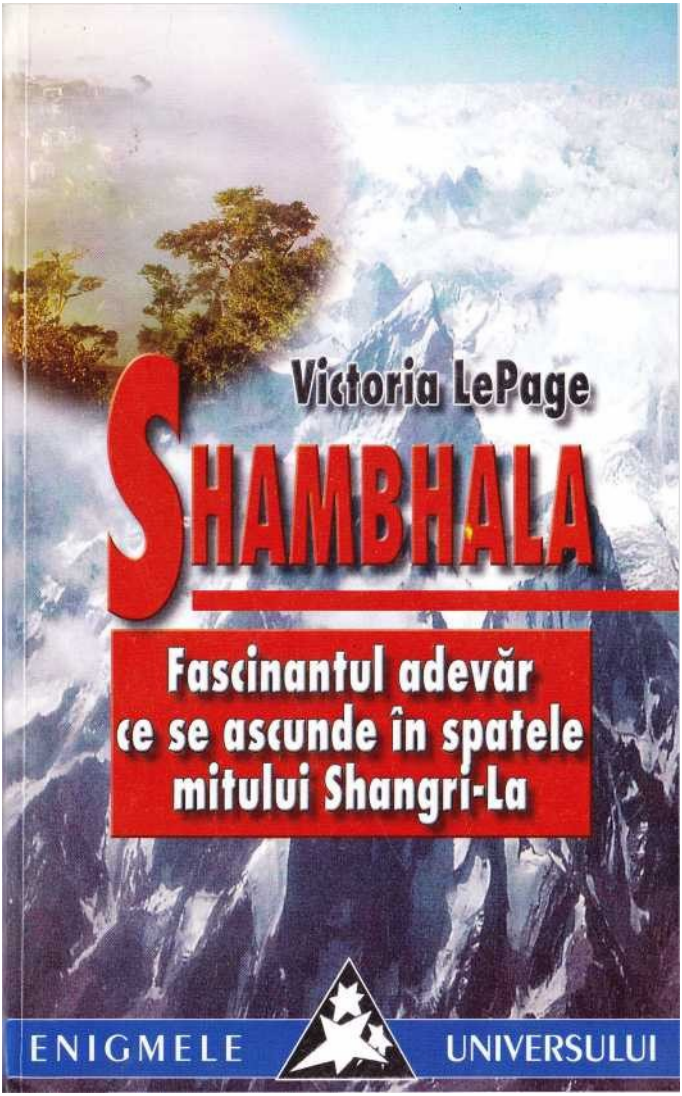
Victoria LePage
SHAMBHALA
Fascinantul adevăr
ce se ascunde în spatele
mitului Shangri-La
ENIGMELE
UNIVERSULUI

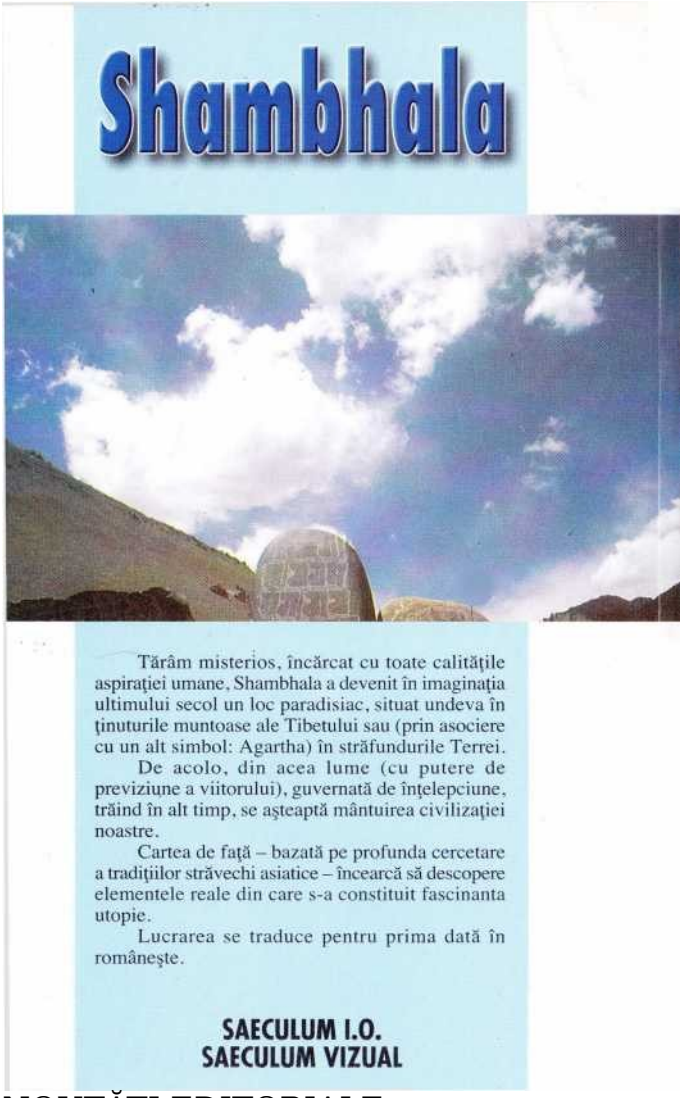
Shambhala
Tărâm misterios, încărcat cu toate calităţile aspiraţiei umane, Shambhala a devenit în imaginaţia ultimului secol un loc paradisiac, situat undeva în ţinuturile muntoase ale Tibetului sau (prin asociere cu un alt simbol: Agartha) în străfundurile Terrei.
De acolo, din acea lume (cu putere de previziune a viitorului), guvernată de înţelepciune, trăind în alt timp, se aşteaptă mântuirea civilizaţiei noastre.
Cartea de faţă – bazată pe profunda cercetare a tradiţiilor străvechi asiatice – încearcă să descopere elementele reale din care s-a constituit fascinanta utopie.
Lucrarea se traduce pentru prima dată în româneşte.
SAECULUM I.O.
SAECULUM VIZUAL

NOUTĂŢI EDITORIALE

— Al.Ciorănescu, Dicţionarul etimologic al limbii române, format 17 x 24 cm, 1056 p.;

— M. Eminescu, Traduceri literare, 320 p.;

— B. P. Hasdeu, Arhiva spiritistă, vol. I, 416 p.;

— B. P. Hasdeu, Studii de economie politică, 304 p.;

— Hans Biedermann, Dicţionar de simboluri, I-II, 304-272 p.;

— Nie. Densuşianu, Istoria militară a poporului român, 464 p.;

— Paid Ştefănescu, Lumea fenomenelor paranormale, 224 p.;

— Fosco Maraini, Tibetul secret, 416 p.;

— Victoria le Page, Shambhala, 304 p.;

— Dan Oltean, Religia dacilor, 480 p.;

— Epictet, Manualul, 128 p.;.

— Bibliografia generală a etnografiei şi folclorului românesc, vol. II, legdt, cartonat, 704 p.;

— Vasile Dumitrache Floreşti, Mitropolia Munteniei şi Dobrogei, 352 p.;

— Liviu Vălenaş, Memorialul apocalipsei. România între anii 1940-1948, 352 p.;

— Vasile Constantinescu, Apocalipsa decodificată sau schimbarea algoritmului, 224 p.;

— Claude Lecouteaux, Vampiri şi vampirism, 160 p.;

— Florin Marcu, Dicţionarul explicativ ilustrat al limbii române, format 17 x 24 cm, 800 p.;

— /. Oprişan, B. P. Hasdeu sau Setea de absolut. Tumultul şi misterul vieţii, 592 p. + 16 planşe hors text;

— Dan Grigorescu, Civilizaţii enigmatice din Nordul Americii, 320 p.;

— Philipp Vandenberg, Stăpânii din umbră, 224 p.;

— Apuleius, Măgarul de aur, 240 p.;

— Ovidiu Drimba, Dicţionar de autori, opere şi personaje, 240 p.;

— Ovidiu Drimba, Ovidiu. Marele exilat de la Tomis, 224 p.;

— Gh. Bulgăr, Gh. Constantinescu-Dobridor, Dicţionar de arhaisme şi regionalisme, vol. I-II, 368 + 448 p.;

— Paul Ştefănescu, Misterele francmasoneriei, 320

p.;

— Paul Ştefănescu, Mari scandaluri financiare, 176 p.;

— I. Oprişan, G. Călinescu. Spectacolul personalităţii, dialoguri adnotate, 480 p.;

— B. P. Hasdeu, Publicistica politică. 1869-1902, 2 voi., 496 + 480 p.;

— Părinţii isihaşti, Iubirea de linişte, 160 p.;

— Ernst Uehli, Mitologia nordic-germanică în perspectiva misterelor, 208 p.;

— Johan Oxenstiern, Cugetări, 176 p.;

— Marcel Olinescu, Mitologie românească, 400 p.;

— Dr. Grigore Maltezeanu, Alimentaţia si boala canceroasă, 512 p.

ÎN CURS DE APARIŢIE

— B. P. Hasdeu, Soarele şi Luna, folclor tradiţional în versuri, ediţie critică;

— I. Oprişan, Basme fantastice româneşti, I-II;

— Simion Florea Marian – Tudor Pamfile – Mihai Lupescu, Cromatica poporului român.

Victoria LePage

SHAMBHALA

Titlul original: Victoria LePage, Shambhala. The fascinating truth behind the myth of Shangri-la, Quest Books. Theosophical Publishing House, Wheaton, Ilinois-Madras, India.

© 1996, by Victoria LePage.

Editura SAECULUM I.O.

ISBN 973-642-020-5

Editura SAECULUM VIZUAL ISBN: 973-85648-8-3

© Toate drepturile pentru versiunea românească sunt rezervate Editurii SAECULUM I.O.

SHAMBHALA

Fascinantul adevăr ce se ascunde în spatele mitului Shangri-La

Traducere de AGOP si DANIELA BEZERIAN
9

Editura SAECULUM LO.

Editura SAECULUM VIZUAL Bucureşti, 2002

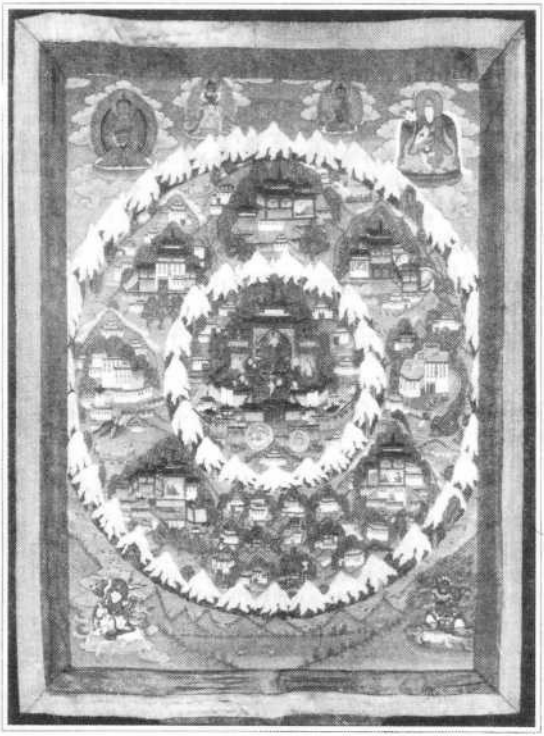

Planşa 1 Tărâmul Shàmbhala. In centru se află Muntele Meru şi palatul regelui, înconjurat de 8 regiuni în formă de petale şi 96 de principate. Siluetele ce înconjoară mandala întruchipează o zeitate Kalachakrică, mai mulţi

Buddha şi pe Al Treilea Panchen Lama.

PREFAŢĂ

în principal, această carte se referă la Shambhala despre care se spune că ar fi un centru paradisiac ascuns al înţelepciunii din munţii Asiei Centrale. Totodată ea include şi un străvechi concept asupra pământului ce se leagă în mod organic de tema centrală. Această temă adiacentă sugerează ideea că atât Muntele Lumii, cât şi Copacul Mitologic al Lumii sunt imagini poetice ale unor trăsături geofizice ale pământului care nu pot fi percepute decât pe calea clarviziunii ce este unică pentru Shambhala. Tema întruchipează planeta ca o fiinţă vie, psihospirituală, al cărei trup are o structură energetică pe care cultura noastră modernă nu a recunoscut-o şi nici nu a înţeles-o încă, dar care a fost cândva cunoscută de predecesorii noştri din antichitate.

în mod evident, un asemenea concept ce reuneşte fizicul cu psihicul nu poate fi recunoscut prin intermediul căilor obişnuite ale cercetării academice sau prin comasarea informaţiilor efective însă trebuie să se bizuie pe metode mai simbolice care să deschidă – cât mai larg cu putinţă – câmpuri extrem de noi ale studiului psihospiritual. Dar această limitare ar putea fi depăşită în curând.

în prezent, majoritatea cercetărilor ştiinţifice se limitează la o gândire îngustă ai cărei parametrii sunt definiţi şi aplicaţi în mod tacit prin înţelegere colectivă, asigurându-se ca rezultatul să nu depăşească niciodată un plafon prestabilit.

Există însă dovada unei riposte în creştere, creativă şi ideosin-cratică, hotărâtă să sfarme tiparele. Deja unii teoreticieni sunt pregătiţi să ia în serios fenomenele lumii psihice abordându-le ca un aspect valabil al realităţii ce poate fi inclus printre posibilităţile ştiinţifice care ar putea fi dezbătute în mod raţional, chiar dacă aceasta ar însemna

folosirea unor noi paradigme radicale.

Lucrul acesta este de bun augur. înseamnă că noi, ca rasă umană, am putea fi pe punctul de a deschide o cale prin vastele dimensiuni ale gândirii ce va transcede vechile bariere mentale, dimensiuni în care va fi posibilă atingerea nivelurilor transcendentale fără a ne pierde fundamentul ştiinţific.

încă nu a sosit ziua, dar se apropie – fără îndoială – clipa când se va accepta ideea că tot ce există în univers, inclusiv planeta noastră, are nivelul ei de viaţă, conştiinţă şi potenţial psihic şi că – într-adevăr – aceasta este singura modalitate în care omenirea, cu viaţa sa religioasă, culturală şi socială poate interacţiona cu lumea fizică.

Credinţa că Viaţa conştientă domneşte pretutindeni în univers, sunt convinsă, îşi face deja auzite primele scâncete ce vestesc naşterea şi tocmai această credinţă a inspirat paginile următoare.

PARTEA ÎNTÂI MUNTELE

Există ceva format în mod confuz, Născut înaintea cendui şi a pământului

Tăcut şi gol, Stă singur şi nu se schimbă, Se roteşte şi nu osteneşte.

Este în stare să fie maica lumii.

Nu-i cunosc numele

Aşa că am s-o numesc „calea”.

Tao Te Ching

ÎN CĂUTAREA MITULUI SHAMBHALA

A fost o vreme când ordinea universală era stabilă, cu Dumnezeu Creatorul plasat în centru, cu un loc asigurat pentru umanitate şi toate creaţiile Sale reunite într-o constelaţie în jurul prezenţei divine, la adăpost de întunecimea înconjurătoare.

în ordinea firească, fiecare comunitate – oricât de mică – reflecta ordinea cerească prin modelul vieţii sale, prin ciclurile de sărbători şi muncă, prin miturile şi riturile

sale, toate centrându-se asupra unui anumit loc de sfinţenie magnetică şi energetică: un templu, un izvor sacru, un sanctuar sau o grotă, un lăcaş al unui totem, palatul unui zeu-rege, o capelă, toate fiind simboluri vitale ale unei zeităţi inefabile. Tocmai acer; proces de centralizare a adus tihna, stabilitatea şi un simţ al certitudinii.

Astăzi ne dăm seama că certitudinea s-a risipit. Acum nimic nu mai este sigur, chiar şi conceptul certitudinii stă sub semnul întrebării. într-o lume în care frontierele dispar, toate valorile devenind ambigue, iar toate semnele rutiere sunt ilizibile, în care forţele centrifuge ale distrugerii ne împing spre exterior, desfăşurând astfel civilizaţia, în care schimbările şi instabilitatea sunt endemice – într-o asemenea lume ca a noastră, nevoia unui nou principiu centralizator este absolut necesară. în orice context lesne de înţeles (spiritual, ecologic, politic, social) avem nevoie de un centru magnetic, de o zonă a ordinii înlăuntrul haosului primordial al tuturor posibilităţilor. însă în cadrul cercetărilor care au fost deja iniţiate pentru stabilirea unei noi definiţii a eului şi a cosmosului, conceptul despre mandala oferă cheia rezolvării.

în mod simbolic, mandala este întruchiparea prin excelenţă a principiului centralizator, un mijloc de focalizare a conştiinţei ce posedă o mare forţă transformatoare. Este o diagramă perfect simetrică şi bine echilibrată, un cerc mistic ce include alte hotare de forme şi valori diferite ce atrag atenţia către interior, până la punctul de repaos de la centru.

Este posibil ca mintea, în străduinţa sa de a face ordine, să fie – în mod firesc – mandalică, de aceea un mandala este în stare să exercite asupra sa o putere deosebit de regeneratoare, creatoare şi stabilizatoare, aşa cum yoghinii au susţinut totdeauna. Fără îndoială, în

culturile tradiţionale, ordinea pe care omenirea a impus-o asupra cosmosului a avut totdeauna o natură centralizatoare, cu o zonă a divinităţii domnind în miezul său şi iradiind influenţa sa unificatoare spre exterior, către periferia universului. Filosofiile străvechi, religiile şi ştiinţele şi-au pus în concordanţă viziunile lor despre lume cu modelul mandalic, considerându-l a fi în perfectă armonie cu evoluţia firească a gândirii.

„Centrul, afirmă Mircea Eliade, unul din cei mai de seamă autori ai istoriei religiilor, este, cu precădere, spaţiul sacru, zona realităţii absolute”1.

Valoarea acestei conştiinţe dătătoare de sănătate este atestată de ascendenţa labirinturilor sacre, a drumurilor întortocheate şi a „oraşelor troiene” din antichitate precum şi de modelele mandalice din spaţiu şi mişcare ca, de pildă, hora, ziguratul în spirală, împrejmuirea lăcaşurilor sfinte, toate reprezentând simboluri magice ale Centrului ce-au îndreptat gândirea spre interior până în străfundurile miezului său creator, activând principiul care a reînnoit şi a stabilizat lumea. Astăzi lumea de odinioară, acea măsură preventivă a dispărut. Avem nevoie de noi simboluri centralizatoare. Aşa după cum ne-a prevenit fizicianul german Werner Heisenberg am atins limita explorării universului fizic şi trebuie să găsim calea spre ceea ce el numea „ordinea centrală”2.

Avem nevoie de o nouă viziune despre mandala mântuirii, avem nevoie de o nouă căutare. Tocmai această căutare a centrului ne îndrumă spre Shambhala.

De mii de ani, printre iniţiaţii naţiunilor au circulat zvonuri şi relatări ce sugerau că undeva, dincolo de Tibet, printre piscurile de gheaţă şi văile izolate din Asia Centrală se află un paradis inaccesibil, un loc al înţelepciunii universale şi al păcii inefabile numit Shambhala, deşi este cunoscut şi sub alte denumiri. Este

locuit de adepţi ai tuturor raselor şi culturilor ce formează un cerc interior al umanităţii şi care îşi orientează în taină evoluţia. în locul acela, după cum pretind legendele, înţelepţii au existat încă de la începuturile istoriei umanităţii într-o vale a beatitudinii supreme adăpostită de vânturile îngheţate ale nordului, acolo unde clima este totdeauna blândă şi temperată, soarele străluceşte mereu, aerul este totdeauna prielnic, iar flora este luxuriantă.

Acolo, într-o oază de verdeaţă, numai oamenii cu inima curată pot vieţui, bucurându-se de tihnă totală şi fericire, fără a cunoaşte vreodată suferinţa, lipsurile sau bătrâneţea. Iubirea şi înţelepciunea domnesc, iar nedreptatea este necunoscută. „Nu există nicio urmă de nepuritate sau de răutate pe aceste tărâmuri", a afirmat Lama Gaije K'am-Trul Rinpoche. Chiar şi cuvinte precum «război» şi «duşmănie» sunt necunoscute.

Acolo fericirea şi bucuria se pot lua la întrecere cu cele ale zeilor"3. Locuitorii sunt longevivi, cu trupuri minunate, perfecte şi posedă puteri supranaturale. Cunoştinţele lor spirituale sunt profunde, nivelul lor tehnologic este foarte avansat, legile lor sunt blânde, iar studierea artelor şi a ştiinţelor cuprinde întregul spectru al realizărilor culturale însă la un nivel cu mult superior faţă de cel atins de lumea exterioară.

Pe această temă fundamentală a unei utopii nordice, folclorul a ţesut poveşti minunate şi ciudate. Tărâmul este nevăzut. Este făurit dintr-o materie subtilă. Este o insulă într-o mare de nectar, un munte cu piscul străpungând cerul, un teritoriu interzis. Pământul este acoperit de aur şi argint, iar pietre preţioase împodobesc copacii – rubine, diamante şi ghirlande de jad. Locul este păzit de mari devasi[1] de pe alte tărâmuri şi de ziduri înalte până la cer. Există fântâni fermecate, lacuri pline de nestemate, de cleştar şi de nectarul nemuririi, fructe care îţi împlinesc

1 Zeu sau duh bun, în mitologia hindusă (n. tr.).

dorinţele şi bidivii înaripaţi, pietre care vorbesc şi peşteri subterane pline de toate comorile pământului. Toate acestea şi încă multe alte minunăţii înfrumuseţează priveliştea unui paradis al începuturilor ce pare să exprime cele mai profunde năzuinţe ale inimii omeneşti4.

Dar sub pojghiţa imaginaţiei populare se întinde o realitate dură ca o stâncă ce a existat încă de pe vremea când omenirea transmitea mărturii pe cale orală. Toate acestea dovedesc dragostea şi respectul cu care nenumărate generaţii de popoare asiatice au păstrat cu sfinţenie (în folclorul lor) misteriosul centru al înţelepciunii. Aceste mărturii mitice, după cum vom vedea, nu sunt prea departe de realitate, cum s-ar putea crede.

Există nenumărate versiuni locale despre acest tărâm minunat din adâncurile Asiei însă toată lumea este de acord că, oricum, călătoria spre acel tărâm este dificilă şi primejdioasă. Pentru neaveniţi şi pentru cei care nu au fost pregătiţi cum se cuvine, călătoria se sfârşeşte în furtuni, alunecări de teren, rătăciri fără rost şi chiar moartea în pustietăţile neîndurătoare de zăpezi şi gheţuri, căci forţele atotputernice ale naturii păzesc cu străşnicie căminul Celor Iluminaţi de cei ce nu sunt încă pregătiţi să pătrundă acolo. Chiar şi pentru aceia pregătiţi să înfrunte pericolele călătoriei, drumul este primejdios şi nesigur, atât din punct de vedere psihic, cât şi fizic.

„Calea ce duce spre Centru este «un drum dificil» spune din nou Eliade. Este aspm, presărat cu primejdii deoarece – în realitate – este un rit al trecerii de la profan la sacru, de la efemer şi iluzoriu la realitate şi eternitate, de la moarte la viaţă, de la om la divinitate”5. Cuvintele sale sunt valabile, fără îndoială, şi pentru Shambhala. Odiseea peste munţii, râurile şi deserturile din una din cele mai neospitaliere părţi ale lumii în căutarea ţinutului Bodhisattvas-ilor[2] este descrisă în cărţile de călăuză

2 Fiinţă imaginară ce a atins un înalt grad de perfecţiune imediat

tibetane ca o întrecere între viaţă şi moarte, ţelul fiind iluminarea.

Pentru majoritatea occidentalilor, Shambhala, dacă este cât de cât cunoscută, este la fel de departe de realitate ca şi Shangri-La, paradisul mitic pe care romancierul James Hilton l-a imortalizat într-o carte şi în film. Cu toate acestea, Shambhala devine cunoscută în mod treptat şi capătă contururi tangibile în Occident pe măsură ce autor după autor au încercat să evidenţieze extraordinarele sale trăsături supranaturale. Modul de abordare diferă de la unul la altul. Unii au fost sceptici, alţii au neglijat-o ca pe o fabulă interesantă, iar alţii au interpretat-o ca pe o metaforă de valori a misticii budhismului hindus în acelaşi mod cum „Călătoria pelerinului" de Bunyan este socotită o lucrare de valoare pentru spiritul iscoditor al creştinului, dar care nu poate fi interpretată ad literam. în cele din urmă, unii au crezut cu hotărâre şi chiar cu patimă că locul acesta mitic există în realitate. Cartea de faţă face parte din ultima categorie.

Sunt încredinţată că ideea despre Shambhala nu a înflorit deplin, dar când acest lucru se va întâmpla, ea va avea o forţă enormă de a remodela civilizaţia. Este semnul viitorului. Căutarea unui nou principiu unificator, pe care civilizaţia noastră trebuie să o efectueze, va conduce – sunt sigură – la acest izvor de energii mai puternice, iar Shambhala va deveni icoana noului mileniu. în acelaşi timp, mă îndoiesc că o vom înţelege vreodată aşa cum înţelegem alte locuri de pe pământ. Va rămâne o enigmă, una din acele taine ciudate ce devin şi mai neobişnuite pe măsură ce sunt desluşite. Nu este de mirare că exploratorul rus Ferdinand Ossendowski, auzind povestindu-se despre Shambhala în timp ce călătorea prin Asia Centrală, a afirmat că o socotea nici mai mult, nici mai puţin decât „misterul misterelor"6.

---

anterior încarnării ca Buddha (n. tr.).

Alţii au numit-o în acelaşi spirit pătruns de teamă şi veneraţie deopotrivă. I s-a zis Tărâmul Interzis, Ţinutul Apelor Albe (care s-ar putea referi la sedimentele de sare albă din lacurile Tsaidam, la est de Takla Makan), Pământul Duhurilor Strălucitoare, Pământul Focului Viu, Tărâmul Zeilor însufleţiţi şi Ţara Minunilor.

Hinduşii îi spuneau Aryavarsha, adică tărâmul de unde proveneau Vedele. Chinezii o numeau Hsi Tien, Paradisul Apusean al lui Hsi Wang Mu, Regina-Mamă a Vestului. Vechii Credincioşi Ruşi, o sectă creştină din secolul al XIX-lea, o cunoşteau sub denumirea de Belovodie, iar poporul kirghiz o numea Janaidar. însă pretutindeni în Asia este mai bine cunoscută după numele ei sanscrit, Shambhala, care înseamnă „locul păcii şi al tihnei", sau sub numele de Chang Shambhala, adică Shambhala de miazănoapte, numele hindus ce o deosebeşte de un oraş indian cu aceeaşi denumire7.

Fiecare dintre aceste popoare avusese o tradiţie potrivit căreia Shambhala este izvorul propriilor religii, fie că era vorba de hinduism, şamanism, budhism, taoism ş. a. Anumite cărţi ale religiei prebudhiste Bon din Tibet, ce consemnau regatul tainic sub denumirea de Olmolungring sau Dejong, precum şi sub numele de Shambhala, susţineau că un regat numit Shambhala se întindea cândva pe cea mai mare parte a Asiei Centrale, de la lacul Baikal până la Lob Nor şi de la Khotan până aproape de Beijing, fiind leagănul religiei sale.

în primul secol al erei noastre, Bonpo, adepţii cultului Bon, au însemnat în mod corect locul ţării pe hartă în raport cu Persia, Bactria, Egipt, Iudeea şi alte regate din lumea cunoscută în acele vremuri, iar în secolul al VIII-lea au notat pe hartă şi alte informaţii documentate despre Shambhala pentru viitorii budhişti, deşi – pe atunci – regatul se transformase demult în mit8.

Budhismul tibetan a preluat multe amănunte despre

Shambhala din textele Kalachakra. Potrivit tradiţiei budhiste, textele Kalachakra au fost destăinuite pentru prima oară Regelui din Shambhala de către însuşi Buddha, unde au fost păstrate de-a lungul secolelor până când – în cele din urmă – au fost înapoiate Indiei. Textele au fost traduse în tibetană (din sanscrită) în secolul al XI-lea împreună cu numeroase comentarii. Multe dintre aceste texte şi alte scrieri lamaiste despre acest subiect, cum ar fi Vaidurya Albă, Analele

Albastre, Calea spre Shambhala şi Sfera Shambhalei au fost traduse şi publicate în Occident în ultimele decenii.

Totuşi zvonuri despre un rai pământesc situat în inima Asiei au ajuns în Occident încă din vremurile greco-romane când grecul Filostratus a însemnat toate amănuntele călătoriei sale întreprinse împreună cu marele Mag al Misterelor, Apollonius din Tyana, în pustietăţile transhimalayene din Tibet, loc pe care îl cunoştea drept Tărâmul Interzis al Zeilor. Misionari creştini cutezători, ce au călătorit dincolo de Himalaya, aveau să contribuie ulterior cu noi informaţii.

Shangri-La, sanctuarul paradisiac al înţelepţilor descris în romanul de ficţiune „Orizontul pierdut” de James Hilton, ce a devenit vestit în lumea întreagă prin filmul cu acelaşi nume, a avut ca model Shambhala, dar a fost localizat nu în Himalaya, cum ne-am fi putut aştepta, ci mult mai la nord, în ţinutul puţin cunoscut al lanţului muntos Kunlun. Hilton a preluat o parte din materialul său informativ atât din memoriile abatelui Hue, din lucrările altor misionari catolici care au explorat Tibetul, cât şi din cultura lamaistă a secolului al XIX-lea.

Tradiţia Shambhalei în Occident

Shambhala aparţine celui mai arhaic strat al erudiţiei asiatice. Este o legendă din cele mai străvechi timpuri, este conţinutul fabulei, al basmului, al mitologiei romantice, posedând calitatea arhetipului unei proiecţii a

sufletului popular ce tânjeşte tocmai după un asemenea paradis pământesc. Adevăratul său amplasament nu a fost niciodată descoperit, ierarhia sa religioasă nu este vizibilă, începuturile sale sunt necunoscute, iar existenţa ei nu este dovedită. Totuşi, pentru cei ce se străduiesc să cerceteze, dovada prezenţei sale în analele umanităţii se impune cu încăpăţânare, fiind concretă şi nepieritoare.

La fel de însufleţitoare astăzi aşa cum a fost în urmă cu un mileniu, este considerată de majoritatea tradiţiilor ezoterice drept adevăratul centru al planetei, drept centrala energetică spirituală a lumii şi esenţa frăţiei adepţilor tuturor neamurilor, provenind din toate colţurile lumii, care a avut o deosebită influenţă în toate religiile de seamă, în fiecare progres al ştiinţei şi în orice mişcare socială din istorie.

Emest Scott, un adept al filosofiei sufismului[3] şi membru al unei echipe formate din cinci oameni de ştiinţă care au cercetat în profunzime originile celor mai însemnate culte din zilele noastre, afirmă că descoperirile lor au determinat formularea concluziei potrivit căreia fiecare ramură a tradiţiei ezoterice îşi poate găsi rădăcinile într-o sursă comună din Asia Centrală. Vrăjitoria, diversele asociaţii secrete occidentale, credinţele ezoterice budhiste masoneria, sufismul, teozofia, alchimia şi Vedanta* – toate, deduce autorul, par să-şi aibă originile în Shambhala9. Adepţii sufismului, care socotesc că îşi au obârşia în Asia Centrală încă din cele mai vechi timpuri, sunt încredinţaţi că şeful ierarhiei lor religioase se inspiră în orientarea sa chiar de la Shambhala. în Shambhala se presupune că Buddha a primit Kalachakra, adică marea doctrină budhistă a Roţii Timpului. Spre sfârşitul vieţii sale, dascălul taoist chinez Lao-Tzu s-a înapoiat la Shambhala, pe care el o numea Ţara Tebu.

Tocmai de aici, din Shambhala, hinduşii nădăjduiesc

3 filosofie mistică, panteistă, mahomedană (n. tr.).

că va sosi Sri Kalki Avatara, viitorul lor mântuitor şi ultimul Rege din Shambhala epocii actuale.

Mai mult chiar, natura omniprezentă a influenţei Shambhalice se reflectă în simbolurile universale ale doctrinei ezoterice care este aceeaşi, pretutindeni în lume. Astfel, din cele mai vechi timpuri, după cum afirmă orientalistul budhist W. Y. Evans-Wentz, „a existat un cod simbolic secret internaţional, folosit în mod curent de iniţiaţi, care oferă o cheie pentru dezlegarea înţelesului unor asemenea doctrine oculte ce sunt încă tăinuite cu sfinţenie atât de către fraternităţile din India, cât şi de cele din Tibet, China, Mongolia şi Japonia”10. Numai în cercurile occidentale, cu tradiţia lor ezoterică sărăcită de sensuri, semnificaţia limbajului iniţiatic al unităţii universale s-a pierdut. în interiorul lor, conceptul Shambhalic a rămas prea puţin cunoscut, deşi o versiune denaturată a acestuia pare să fie cuprins în legendele medievale despre Sfântul Graal** şi regatul fabulos al lui Prester John***.

în secolul al XVII-lea, doi preoţi iezuiţi – Stephen Cacella şi John Cabrai, se aflau la Shigatse, locul unde se înalţă mănăstirea pentru Panchen Lama. Se pare că aceştia au fost primii europeni din istoria modernă care au adus la înapoierea lor în Europa relatări documentare despre misteriosul tărâm Shambhala peste care domnea Regele Lumii. Ţinutul a fost marcat chiar pe o hartă a Asiei

* sistem al filosofiei hinduse bazat pe străvechile cărţi ale înţelepciunii, cele patru Vede (n. tr.).

** cupă folosită de Iisus la Cina cea de Taină (n. tr.).

*** preot-rege creştin-mitic din Evul Mediu al unui vast imperiu din Asia Centrală şi ulterior din Etiopia (n. tr.).

tipărită de către autorităţile catolice din Anvers. Părintele Cabrai scria în 1625: „Shambhala nu este, după părerea mea, Cathay, ci ceea ce pe hărţile noastre poartă

denumirea de Marea Tartaria”11. Un secol mai târziu, un filolog ungur pe nume Csoma de Körös, care a petrecut patru ani într-o mănăstire tibetană în perioada 1827-1830, a menţionat – de fapt – poziţia geografică a ţinutului Shambhala ca fiind între 45 şi 50 grade latitudine nordică, dincolo de râul Syr Darya12. însă aceste relatări nemijlocite despre învăţătura lamaistă au suscitat prea puţin interes în Occident. Meritul îi revine Helenei Blavatsky, fondatoarea Asociaţiei Teozofice în 1879, care – pentru prima oară – a atras atenţia cercurilor oculte din Occident despre existenţa acestui sanctuar din Asia Centrală.

„Fabuloasa Shambhala”, după cum a numit-o în cartea sa,.^Doctrina secretă”, era un oraş parcă nepământesc situat în deşertul Gobi, sediul invizibil al Mahatmas-ilor[4], o frăţie a marilor dascăli spirituali ce se stabiliseră acolo cu mult după scufundarea ţării Mu în apele Oceanului Pacific. Inima pământului nostru sfânt, spunea doamna Blavatsky „pulsează sub temeliile tărâmului Shambhala”13.

Totuşi relatările ei sunt succinte, vagi şi confuze, iar acei savanţi ce s-au arătat interesaţi şi au început să caute regatul ascuns – ca, de pildă, exploratorii budhişti Alexandra David-Neel şi Evans- Wentz, ce se bucurau de o mare reputaţie – nu au avut succes. Shambhala a rămas un simplu zvon la limita cea mai îndepărtată a credibilităţii până când expediţia condusă de Roerich între anii 1923-1926 a străbătut Deşertul Gobi până la lanţul munţilor Altai.

Nicholas Roerich era un poet, un artist şi un mare om de cultură ce a emigrat din Rusia Albă, stabilindu-se la Paris. Era considerat drept unul din reprezentanţii cei mai de seamă ai elitei teozofice din epoca respectivă. în afară de cercetările efectuate pentru stabilirea lăcaşului de

4 Mahatma = înţelept şi lider sfânt hindus (n. tr.).

baştină al mahatmas-ilor, scopul expediţiei sale ştiinţifice prin Tibet şi Xinjiang până la munţii Altai nu a fost niciodată clarificat pe deplin în jurnalul său, dar se pare că el a urmărit înapoierea unei anumite pietre sacre la locul său de drept din Tumul Regelui, aflat în centrul Shambhalei14.

Se spunea că piatra facea parte dintr-un meteorit de dimensiuni mai mari, ce poseda proprietăţi oculte, fiind denumită Piatra Chintamani care avea puterea de a oferi orientare telepatică interioară efectuând transformarea conştiinţei oamenilor ce veneau în contact cu ea. Piatra neagră de la Ka'aba, din Mecca, şi cea din străvechiul sanctuar al Cybelei, Zeiţa – Maică a Orientului Apropiat, sunt amândouă socotite de unii ocultişti ca fiind părţi ale acestui meteorit magic despre care se crede că provine dintr-un sistem solar din constelaţia Orion, probabil din Sirius. Constelaţia Orion putem sublinia, este un motiv ce îl găsim repetându-se în povestea despre Shambhala. Potrivit învăţăturii lamaiste, un fragment din Piatra Chintamani provenind (probabil) din steaua Sirius este trimis oriunde o misiune spirituală – vitală pentru umanitate – este organizată, fiind ulterior înapoiat atunci când scopul este realizat. O asemenea piatră se spune că s-ar fi aflat în posesia defunctei Ligi a Naţiunilor, înapoierea ei fiindu-i încredinţată lui Roerich15.

In vara anului 1926, Roerich a consemnat un eveniment straniu în jurnalul său 99AItai-Himalaya" ce a 'fost publicat curând după aceea. El îşi stabilise tabăra împreună cu fiul său, dr. George Roerich şi un grup de călăuze mongole în valea Shara-Gol din apropierea lanţului muntos Humboldt situat între Mongolia şi Tibet. La vremea când a avut loc evenimentul la care ne referim, Roerich tocmai se înapoiase dintr-o călătorie în munţii Altai şi a construit o stupa[5] „o construcţie albă, impunătoare"

5 monument religios budhist format dintr-un soclu

dedicată Shambhalei.

În august, sanctuarul din valea Shara-Gol a fost sfinţit în cadrul unei ceremonii solemne de către un număr de lamaşi de seamă, invitaţi anume în scopul acesta, iar după ceremonie – scrie Roerich – călăuzele buriate au prezis că se va petrece ceva de bun augur. Mai târziu, după o zi sau două, a fost văzută o imensă pasăre neagră zburând deasupra taberei. Dincolo de ea a fost zărit mişcându-se în slava cerului senin un obiect steroid uriaş, de culoare aurie, ce se rotea cu iuţeală şi sclipea orbitor la lumina soarelui. Prin intermediul a trei binocluri, exploratorii au observat obiectul zburând repede de la nord, dinspre munţii Altai, apoi virând brusc şi dispărând spre sud-vest, dincolo de munţii Humboldt. Membrii expediţiei au arătat cu degetul spre ciudatul obiect, strigând plini de emoţie. Unul dintre lamaşi i-a spus lui Roerich că ceea ce zărise era „semnul Shambhalei”, ceea ce simboliza că misiunea sa fusese binecuvântată de către Mai Marii din Altai, adică suveranii din Shambhala.

Ulterior, un lama l-a întrebat dacă sesizase o mireasmă plutind în văzduh în clipa aceea şi primind răspuns afirmativ, zise:

„Ah, eşti ocrotit de Shambhala. Uriaşul vultur negru este duşmanul tău ce urmăreşte – cu tot dinadinsul – să nimicească opera ta însă forţa protectoare din Shambhala te urmăreşte prin această Formă Strălucitoare a Materiei.

Această putere este mereu aproape de tine, dar tu nu o poţi zări totdeauna. Numai uneori se manifestă, întărindu-te şi îndrumându-te. Ai observat în ce direcţie s-a îndreptat sfera? Trebuie să urmezi aceeaşi direcţie şi tu. Mi-ai pomenit despre chemarea sacră – Kalagiya!

Când cineva aude această chemare imperativă, el trebuie să ştie că drumul spre Shambhala îi este deschis.

---

poligonal deasupra căruia se înalţă un corp cilindric acoperit cu o cupolă (n. tr.).

Trebuie să ţină minte clipa când a fost chemat, căci de acum înainte el este sprijinit îndeaproape de către Rigden Jye-Po (numele mongol al regelui din Shambhala)”16.

Atunci Roerich îşi strânse tabăra şi pomi spre sud-vest în direcţia spre care se îndreptase obiectul zburător, către Tibetul de vest, către Shambhala. Exploratorul menţionează în jurnalul său că a rămas o lună întreagă în acel loc sfânt situat la nord-vest de Tibet, deşi nu se ştie dacă a înapoiat (sau nu) piatra sacră.

Roerich era o personalitate incontestabilă: un vestit colaborator la realizarea "Ritualurilor de primăvară'' de Stravinski, un coleg al impresarului Diaghilev şi un foarte talentat şi respectat membru al Ligii Naţiunilor. Relatarea sa despre o atare privelişte ciudată (una din primele atestări documentare referitoare la un OZN) a stârnit un mare interes în Europa şi – după cum a subliniat şi George Roerich – a adus în Occident prima dovadă concretă a faptului că în Asia Centrală ar putea exista ceva ce sfida capacitatea omenească de înţelegere.

Prezentarea faptică, în culori vii, referirile bizare – dar de netăgăduit – despre o aeronavă aurie necunoscută ce se comporta altfel decât orice aeroplan obişnuit, fac ca relatările lui Roerich să poată fi numite (pe drept) primele dovezi credibile care atestă faptul că regatul Chang Shambhala era poate cunoscut mai mult decât ca o curiozitate intelectuală, decât un basm popular asiatic sau decât una din multele idei fanteziste la care visau grupurile oculte mărginaşe şi care erau la modă pe atunci. începând din 1927, centrul lumii din munţii nordici a exercitat asupra cercurilor oculte occidentale fascinaţia unei idei căreia îi sosise timpul.

Roerich era încredinţat că Shambhala era principiul tainic ce aduna laolaltă toate tradiţiile religioase împreună cu profeţiile lor. El se stabili cu familia sa în valea Kulu, la poalele munţilor Himalaya, dedicându-şi întreaga activitate

ulterioară promovării păcii universale prin intermediul dezvoltării culturale şi spirituale, în ziua de azi, fiecare oraş mai important din Rusia are o „organizaţie Roerich” ce promovează ideile sale cu privire la un nou tip de civilizaţie luminată bazată pe principiile utopice ale Shambhalei. Roerich afirma că oamenii înţelepţi înţelegeau că Shambhala semnifica regenerarea lumii, creativitatea şi o viitoare Eră Nouă de energii cosmice şi o conştiinţă dezvoltată. „Toate descoperirile noastre cele mai recente sunt considerate în Orient ca fiind semne ale epocii Shambhala. Raza cosmică a lui Milliken, teoria relativităţii formulată de Einstein, muzica din eter a lui Teremin, toate sunt socotite în Asia drept semne ale evoluţiei conştiinţei umane, confirmate atât de tradiţiile budhiste şi Vedice, cât şi de învăţăturile Shambhalei”,17 afirma Roerich.

Roerich a conferit Shambhalei o anumită aură de credibilitate în Occident. Andrew Tomas, un ms crescut în Extremul Orient şi unul din admiratorii statornici ai lui Roerich, crede şi el cu toată convingerea în existenţa lacului sfânt din Asia Centrală. în volumul său intitulat „Shambhala: oază de lumină”, publicat în 1976, ultimul dintr-un număr de best-seller-uri ezoterice epuizate deja, Tomas înfăţişează paradisul nordic drept centrul lumii sau drept cartierul general al Marilor Mistere. Pentru el, Shambhala este – în primul rând – un loc de întâlnire al măreţelor minţi ştiinţifice, un sanctuar pentru filosofii şi oamenii de ştiinţă iniţiaţi ce au fost siliţi să se refugieze acolo spre a scăpa de persecuţiile unor societăţi incapabile să-i înţeleagă sau să le tolereze ideile avansate.

Tomas susţine că deşi nu se cunoaşte aproape nimic despre „o societate invizibilă ştiinţifică şi filosofică ce îşi continuă studiile în maiestuoasa izolare din munţii Himalaya”, totuşi din cele mai vechi timpuri a existat un schimb permanent de învăţături între grupările de iniţiaţi din Asia şi Bazinul Mediteranean, în pofida marilor

distanţe ce le separa, iar tocmai aceste cunoştinţe au alimentat Marile Mistere ale Occidentului antic.

Tomas afirmă că arhivele Vatican-ului conţin, spre exemplu, multe rapoarte întocmite de misionarii iezuiţi referitoare la delegaţii trimise de împăraţii chinezi la Duhurile din Munţii Nan Shan şi Kun Lun, deobicei în momente de criză naţională când conducătorii chinezi nu izbuteau să ia o hotărâre. Cronicile ce descriu aceste misiuni întreprinse de mandarini şi preoţi de la curtea împăratului Ceresc către Duhurile din Munţii Vestici povestesc despre fiinţe supranaturale cu trupuri create artificial din materie atomică cristalizată.

Tomas încearcă să identifice aceste entităţi cu legendele hinduse şi chineze despre zeităţi „născute din cugetare" care sunt de fapt, adepţi posesori ai unei ştiinţe foarte avansate, încă necunoscută nouă.

Tomas scria:

‚Anumite detalii ale acestor legende din China frapează prin concreteţea lor. Acest loc tainic este locuit de fiinţe ce au fost cândva femei şi bărbaţi obişnuiţi. Ei au ajuns pe tărâmul sfânt datorită progresului lor spiritual. Mai mult chiar, sălaşul poate fi localizat – de fapt – de către un cercetător avizat după Adevărul ce este lipsit de motive egoiste. Valea Nemuritorilor trebuie să aibă o bază reală în pofida caracteristicilor imaginare cu care a fost înfrumuseţată de-a lungul nenumăratelor generaţii"18.

Convingerea lui Tomas în existenţa reală a Shambhalei, întărită după întâlnirea sa cu Roerich în 1935, a fost împărtăşită de o şcoală metafizică în plină dezvoltare din Europa, în prima jumătate a secolului. Un alt sens al acestei povestiri (unul cu mult mai mistic şi mai puţin accesibil înţelegerii raţionale) a fost dat de René Guénon. Guénon era unul din cei mai de seamă savanţi sufişti ai secolului al XX-lea şi un cercetător al Cabalei, sistemul mistic evreiesc. în 1927 el a publicat‚JLe Roi du Monde", în

care furniza informaţii ezoterice fără precedent despre Shambhala, informaţii care – după toate aparenţele – făceau parte până atunci din învăţătura secretă pe care frăţia o păzise cu străşnicie de cei neiniţiaţi.

Guénon a înfăptuit această „scurgere” învăluind informaţiile sale într-un stil deosebit de succint şi criptic ce necesită răbdare pentru a fi descâlcit şi căruia îi va fi dedicată o mare parte din volumul de faţă, cu scopul de a-l descifra.

Potrivit afirmaţiilor lui Guénon, Shambhala este un centru de energii în plină evoluţie din Asia Centrală. Este izvorul tuturor religiilor noastre şi locul unde s-a născut Yoga Tantra, având o legătură vitală cu ştiinţa kundalini pe care se bazează toate sistemele noastre de autotransformare. Reflectând schimbările din ciclurile eonice* ale pământului şi desfăşurarea sufletului omenesc, Shambhala reprezintă prototipul Ţării Sfinte din care toate celelalte Tărâmuri Sfinte – cum ar fi cele din Ierusalim, Delphi sau Benares – sunt sau au fost o reflectare secundară. Guénon spune: „în perioada contemporană a ciclului nostru terestru, adică în perioada Kali Yuga – acest Pământ Sfanţ, apărat de paznici ce îl ţin ferit de privirile profane asigurând, totuşi, o anume comunicare exterioară, este inaccesibil şi invizibil pentru orice ţel sau scop, cu excepţia celor ce posedă pregătirea necesară pentru a păşi înăuntru”. Cândva, acest teritoriu a fost deschis şi – mai mult sau mai puţin

* lume ideală, în filosofie (n. tr.).

accesibil tuturor, dar va fi din nou accesibil o dată cu sfârşitul perioadei Kali Yuga. în prezent, el există într-o formă voalată şi este perceput – dacă nu chiar înţeles – numai în termeni metaforici şi simbolici.

Guénon afirma că Shambhala există deopotrivă pe şi sub pământ. El şi-a extins cercetările asupra vastei reţele subterane de peşteri şi tuneluri ce se întindea sub centrul

sacru pe sute de kilometri, atribuind acestor catacombe (aşa cum afirmase înaintea sa şi Saint-Yves D'Alveydre în 1910) menirea unui centru de iniţiere şi mai tainic şi mai avansat, numit Agarttha20.

El spunea că Agarttha era adevăratul centru al guvernului mondial. Era cămara inaccesibilă a înţelepciunii lumii, supravieţuind fluxului şi refluxului civilizaţiilor şi catastrofelor pământeşti, care îşi va focaliza în curând energiile spre a crea o nouă cultură planetară.

în acelaşi spirit profetic, alţi scriitori oculţi considerau Shambhala drept semnul iminentei reîntoarceri a lui Christos. Neo-teozofa Alice Bailey, ce face parte din aceeaşi generaţie cu Guénon, nu a avut nimic de spus despre Agarttha, dar a descris Shambhala ca fiind „centrul vital din conştiinţa planetară"21 şi căminul marii ierarhii spirituale al cărei conducător era Christos.

Ea punea în legătură Shambhala cu A Doua Revenire a lui Christos, iar prin scrierile discipolului Vera Stanley Aider a furnizat multe profeţii apocaliptice ce aveau să se realizeze în ultima parte a secolului. Alţi ezoterişti au asemuit centrul mistic cu Oraşul Soarelui descris de Campanella sau cu Paradisul Terestru al lui Dante. La fel ca Tomas, ei găseau în Shambhala o asemănare semnificativă cu iniţiaţii Academiei Invizibile a Rozicrucienilor[6] căreia i s-a făcut atât de multă publicitate în Europa secolului al XVII-lea. Totodată această fraternitate nu a fost descoperită niciodată însă ea pretindea că a păstrat de-a lungul veacurilor cele mai înaintate idealuri sociale şi spirituale, promiţând iminenta revenire a Noului Ierusalim22.

Contribuţia budhismului tibetan în Occident, curentul primordial al interesului ocupat faţă de

---

6 asociaţie secretă fondată în 1459 de Christian Rosenkreuz ce susţinea că posedă secretele naturii, că poate realiza transmutaţia metalelor, etc. (n. tr.).

Shambhala s-a remarcat prin accentele puternic intelectuale şi creştine, rămânând necunoscut – în mare parte – publicului larg, aşa cum încă este şi astăzi. însă budhismul tibetan, facându-şi apariţia (în mod providenţial) prin anii şaizeci, cu o bogăţie de informaţii de primă mână culese din experienţele mistice ale lamasilor, precum şi din textele Bonpo, acordă subiectului o dimensiune mult mai vizionară şi mai taumaturgică. Tibetanii afirmau că Shambhala era sursa pentru Kalachakra, sistemul mistic care – aidoma Cabalei Occidentale – se baza pe practicile secrete ale kundalini, făcând din ea cea mai puternică disciplină spirituală din lume. Călugării au adus cu ei relatările scrise de lamaşii ce fuseseră la Shambhala prin intermediul viselor şi al viziunilor, căutând înţelepciunea Kalachakrei, călătorind întrupaţi în materii fine. Ei au publicat relatări despre mandala, geografii mistice antice şi un număr de ghiduri călăuzitoare, deopotrivă vechi, dar relativ modeme, în care se găseau instrucţiuni detaliate pentru efectuarea unei călătorii fizice în acel loc.

In următorii ani, budhismul tibetan – în mare măsură – a scos Shambhala din tărâmul nedesluşit al mitului, adăugând detalii concrete şi pitoreşti la peisajul locului respectiv, care i-au conferit o nouă aură de credibilitate şi de realitate materială, ca un habitat de comunitate spirituală ce reuşise să rămână ascuns de lumea exterioară, timp de milenii. Cu toate acestea, în mod evident, s-a făcut prea puţin pentru a dezvălui misterul locului unde se află. Astfel, aceleaşi întrebări se pun mereu: unde este Shambhala? De ce (dacă există) nu a fost deja descoperită în zilele noastre cu circulaţie aeriană intensă, cu controale ale traficului aerian şi cu populaţie în continuă creştere?

De ce este atât de enigmatică propria sa natură, de ce este atât de nedesluşită şi atât de plină de conotaţii

nepământeşti? Şi de ce s-a străduit atât de mult să se ascundă?

Acestea reprezintă întrebări pertinente la care s-a încercat formularea mai multor răspunsuri, niciunul cu totul satisfăcător. Este adevărat că marile lanţuri muntoase şi întinsele deserturi din Asia Centrală oferă condiţii optime de tăinuire şi de aceea există – în mod inerent – ceva misterios despre o concentrare de activitate magico-mistică în caracteristica specifică Shambhalei. însă întrebarea-cheie persistă: de ce s-au depus strădanii enorme pentru a-i ascunde existenţa însăşi de lumea exterioară? Iată care este situaţia: călătorii au semnalat, în mod repetat, zone interzise unde nu puteau pătrunde din pricina unor paznici înalţi, îmbrăcaţi în veşminte uşoare ce se iveau brusc printre piscurile îngheţate, nu se ştie de unde, cât şi locuri încărcate de vibraţii psihice – în anumite momente – ce păreau să descurajeze continuarea drumului. Unii au sugerat chiar că scepticismul şi indiferenţa manifestată în mod obişnuit faţă de Shambhala, în Occident, au fost menţinute (în mod deliberat) ca o piedică în plus faţă de interesele inoportune.

Cred că lucrul acesta este foarte probabil fiindcă oriunde se concentrează o multitudine de energii spirituale se crează o forţă deosebit de mare ce poate fi folosită în mod necuvenit de mâinile unor răuvoitori. Un asemenea loc este încărcat de pericole, nu pentru paznicii săi, ci pentru cei ce îi pot acapara secretele, folosindu-le în mod greşit. Bunăoară, nu se poate pune la îndoială că Partidul Nazist cunoştea (într-o oarecare măsură) potenţialul pe care îl avea Shambhala spre a domina lumea. Conform scriitorilor francezi Louis Pauwels şi Jacques Bergier, autorii lucrării,JDimineaţa magicienilor „23, cât şi misticului agent de informaţii britanic Trevor Ravenscroft, autorul volumului lancea destinului”24 şi a unui număr de alţi scriitori, mitul Asiei Centrale s-a aflat la temelia

întregii mistici neo-oculte a nazismului. Autorii afirmă că încercările naziştilor de a lua legătura cu centrul tainic, trimiţând emisari în Tibet, acolo unde erau încredinţaţi că se află Shambhala, au fost făcute cu scopul de a elucida (zadarnic, după cum s-a dovedit) secretele unei mari forţe pământeşti „Ahri-manice", necunoscută ştiinţei, ce îşi exercită puterea asupra întregii naturi materiale şi despre care bănuiau că îşi are originile în Shambhala. Aceasta este o dovadă limpede că oriunde există cea mai mică bănuială despre un asemenea lucru, se vor găsi totdeauna oameni dornici să pună mâna pe el pentru a-l exploata în mod necugetat, fără să-şi dea seama de preţul îngrozitor ce va fi plătit în mod invariabil.

Deşi taina Shambhalei este de nepreţuit, ea constituie un secret psihospiritual ce nu poate fi luat nici cu forţa şi nici prin viclenie, ci poate fi dămit de bunăvoie, la vremea cuvenită.

Inaccesibilitatea Shambhalei şi întrebările pe care le ridică au preocupat din ce în ce mai mult gândirea savanţilor tibetani.

Edwin Bernbaum, a cărui carte „Calea spre Shambhala" se întemeiază pe o aprofundată studiere a budhismului şi pe convorbirile avute cu numeroşi învăţaţi lamaşi, afirmă că asemenea întrebări au rămas fără niciun răspuns, în pofida timpului foarte îndelungat ce s-a scurs, a energiei şi a entuziasmului depuse de tibetani în încercarea de a răspunde la ele, astfel că mulţi tineri tibetani nu mai cred în existenţa Shambhalei. Cum este cu putinţă aşa ceva se întreabă ei, când chinezii au explorat în amănunţime Asia Centrală şi au săpat mii de puţuri de petrol în zonele unde s-ar fi putut afla Shambhala? Pe de altă parte, savanţii lamaşi ce continuă să creadă cu fermitate în realitatea fizică a Shambhalei sunt tentaţi să o plaseze mult mai la nord, în Siberia Arctică sau la Polul Nord, sau chiar în afara globului pământesc, pe o altă

planetă sau într-o altă dimensiune.

Dificultatea rezidă, în principal, în ghidurile călăuzitoare tibe-tane ce făgăduiesc mult însă – de fapt – îşi propagă propriile nelămuriri spre a fi cercetate. Fiind scrise de savanţii budhişti yoghini din trecut, unele ghiduri folosesc denumiri de locuri necunoscute sau care nu mai sunt de actualitate, ceea ce face ca drumul să fie imposibil de descoperit, denumirile fiind, în general, renumite pentru caracterul lor ezoteric şi înşelător.

Deşi ghidurile încep într-un mod faptic, putându-se bizui pe datele geografice conţinute şi pe descrierile diferitelor stadii ale itinerariului, folosind denumiri de munţi, râuri şi regiuni locuite ce pot fi identificate de obicei, în mod invariabil ele devin din ce în ce mai vagi şi mai abstracte cu cât te apropii mai mult de ţel. O senzaţie de vis depăşeşte realitatea. Peisaje fantastice şi făpturi mitice sunt întâlnite, iar forţe demonice trebuie înfrânte. Epopeea îl îndeamnă pe cititor să meargă tot mai departe, către Polul Nord, sau chiar dincolo de el, dobândind calităţile arhetipice ale unei călătorii în străfundurile sufletului, ca o cercetare mistică a Graal-ului sau precum Călătoria Pelerinului spre o destinaţie mai degrabă cerească decât pământească, zădărnicind toate eforturile de a o descoperi.

Iată comentariul lui Edwin Bembaun cu privire la aceste ghiduri călăuzitoare:

„Pe măsură ce călătorul se apropie de regat, drumul său devine din ce în ce mai mistic şi mai dificil de corelat cu lumea fizică.

Cel puţin aşa afirmă un lama: că neclaritatea acestor cărţi este deliberată, cu scopul de a menţine Shambhala ascunsă de ochii barbarilor ce vor să domine lumea.”25.

Lucrul acesta poate fi adevărat şi conform cu învăţăturile tradiţionale însă există o altă explicaţie. în capitolele ulterioare ale volumului de faţă, tendinţa de

prezentare a datelor fizice asupra subiectului, cu scopul de a-l preschimba în mod imperceptibil în abstracţii mistice ce ne vor călăuzi în afara acestei lumi, se va regăsi în fiecare context succesiv, încurajându-ne să conchidem că ar putea fi o caracteristică şi o trăsătură sine qua non a enigmei ce înconjoară Shambhala.

Thomas lămureşte fenomenul atunci când afirmă că în sanctuarul Nemuritorilor „lumea fizică se alătură tărâmului nevăzut al zeilor, iar cei ce au privilegiul să locuiască acolo trăiesc, de fapt. în două lumi: lumea obiectivă materială şi planul subtil spiritual.”26

De fapt, a afirma că sanctuarul tainic al înţelepţilor există în două niveluri diferite ale realităţii (deopotrivă vizibil şi invizibil) după cum se afirmă neabătut, înseamnă să susţii, pur şi simplu, că există un aspect al locului în cauză ce nu poate fi perceput decât într-o stare superioară de conştiinţă şi clarviziune. Cu alte cuvinte, Shambhala este un spaţiu real, cu coordonate geografice reale, dar cuprinde o trăsătură anume care – însăşi prin natura sa – se dezvăluie numai viziunii mistice.

Un mănunchi de îndrumări către acest loc va revela tocmai dubla sa realitate şi orientarea oscilantă către miraculosul spaţiu deja semnalat, pe măsură ce te apropii de destinaţie.

Lucrul acesta este atestat de mandalasii tibetani ce includ în scrierile lor diagrame Kalachakrice şi Bonpo foarte vechi ale regatului ascuns. Cel mai cunoscut este mandala-lotus cu opt petale (prezentat în Planşa 1) pe care îl vedem înconjurat de un cerc de munţi înzăpeziţi, stând aşezat într-o zonă împărţită în două regiuni distincte (interioară şi exterioară) de un alt lanţ muntos înzăpezit şi mult mai înalt, ce delimitează prima regiune şi înconjoară centrul.

Regiunea exterioară, care este subdivizată în alte opt zone separate şi regate mai mărunte, este împânzită de

oraşe, temple şi grădini în modul pământesc obişnuit însă regiunea interioară, de la centru, ce domină întreg restul, este un regat plin de simboluri misterioase de transcendenţă: radiaţiile magice ale Turnului Regal, muntele numit Meru, axis mundi, arborele nemuririi şi tronul împărătesc înconjurat de o puzderie de zeităţi. Aceste imagini divine ne dezvăluie două planuri ale realităţii, cel mai înalt aflându-se la centru. Ele ne relevă că taina Shambhalei şi puterea pe care o exercită asupra imaginaţiei se găsesc – în principal – la centru, iar calea spre centru se străbate prin mijloace fizice normale, completate de capacităţi paranormale dobândite prin eforturi spirituale neprecupeţite.

Un mesaj similar este transmis în mod metaforic prin intermediul unei picturi chinezeşti aflată la British Museum ce reprezintă sanctuarul idilic al Nemuritorilor situat pe înălţimile munţilor Kunlun fiind – în mod evident – echivalentul chinezesc al Shambhalei (Planşa 2). Trei regiuni de interiorizare crescândă sunt înfăţişate în acest tablou minunat, cel de-al treilea şi cel mai profund corespunzând tărâmului magic central din mandala tibetană.

Un grup de bătrâni şi bătrâne şed în tihnă în planul apropiat, discutând şi sorbind ceaiul într-o grădină înflorită din zona exterioară, în vreme ce o scară cu mai multe trepte ne conduce prin peisaj spre un altar interior, un soi de peşteră stâncoasă unde un grad şi mai înalt de sfinţenie este scos în relief prin intermediul siluetelor contemplative şi nemişcate aflate înăuntru. Şi mai sus, aproape pierdut printre nori, pluteşte palatul lui Hsi Wang Mu, Regina-Mamă a Orientului, cunoscută şi sub numele de Kuan Yin, Zeiţa Milosteniei. Din cronicile străvechi chinezeşti aflăm că palatul ei este durat pe cel mai înalt munte de jad din lanţul munţilor Kunlun, fiind împrejmuit cu ziduri de aur, în imediata sa apropiere întinzându-se un lac plin de

nestemate. însă în tablou, transcendenţa domeniului împărătesc, în contrast cu priveliştea terestră de dedesubt, este accentuată de nobleţea eterică şi de zeităţile ce zboară plutind deasupra norilor.

Cu îndemânare, tabloul ne informează că trebuie să urcăm planurile ascendente ale conştiinţei pentru a ajunge să înţelegem sensul spiritual al mitului central, iar tocmai acest mit este cheia legendei despre Shambhala. însă mandala tibetană budhistă precum şi comentariile sale sunt mult mai la obiect. Ele lămuresc (în modul cel mai pertinent) condiţiile singulare şi îndemnările adesea schimbătoare pe care un călător spre Shambhala trebuie să le respecte neapărat dacă vrea să ajungă la capătul cercetărilor sale. El întreprinde, în acelaşi timp, o călătorie interioară mistică şi o călătorie exterioară fizică printr-un teritoriu muntos şi pustiu către o centrală de energie cosmică ascunsă în miezul pământului.

Vom vedea că, de fapt, mandala-lotus ne-a dăruit (cu concizie şi claritate desăvârşită) cea mai preţioasă cheie cu privire la locul unde este situată Shambhala, sensul ei şi drumul către Shambhala.

Planşa 2. Nemuritorii vizitând-o pe Xi Wang-Mu, Zeiţa Orientului, în munţii Kunlun. Palatul ei se vede plutind printre nori, în colţul din stânga, sus.

OGLINDA MANDALICĂ

Multe milenii la rând, Shambhala a jucat un rol unificator pentru Asia Centrală. Sub stindardul său s-au purtat războaie, iar mari tendinţe spirituale au luat naştere. Până la invazia chinezilor, ea a constituit liantul de închegare al întregii culturi. Pentru Tibet, Shambhala a reprezentat centrul şi teritoriul vieţii sale religioase.

Lamaşii au plasat pentru totdeauna legenda Shambhalei prin simbologia unui mandala în inima căruia se înalţă muntele sacru Mem pe care ei îl consideră a fi

ultimul principiu unificator al cosmosului.

Edward Conze, o remarcabilă autoritate în materie de budhism, spune că

„mandalaşii sunt o formă specială de străvechi diagrame ale cosmosului, socotite a fi un proces vital ce se dezvoltă dintr-un principiu esenţial, rotindu-se în jurul unei axe centrale, Muntele Sumeru, axis mundi... Prin intermediul lor putem înlănţui, domina şi dizolva forţele universului, putem efectua o îndepărtare bruscă de toate lucrurile iluzorii din lumea samsarică şi putem realiza reunificarea cu ajutorul înţelepciunii unei singure Minţi absolute”1.

Urmele lăsate de nisipurile mandalice, ca şi petroglifele încâlcite, sunt o expresie religioasă (universală) a umanităţii timpurii ce se găsesc în toate colţurile lumii însă sofisticatele lucrări de artă, cizelate cu fineţe, pe care Conze le descrie drept instrumente rituale ale budhismului hindus au apărut în Asia Centrală, un tărâm a cărui cultură profundă şi prodigioasă de-abia a fost sesizată de Occident. Se spune că nenumărate oraşe uitate zac ascunse sub nisipuri.

Din inima acestui teritoriu artele străvechi, produsele de artizanat şi bogatele surse de înţelepciune au alimentat civilizaţiile din India şi China ridicându-le pe culmi măreţe. însă această regiune este atât de vastă şi veche, atât de acoperită de urmele lăsate de marile migraţii precum şi de osemintele oaselor dispărute încât moştenirea sa nu poate fi descifrată cu uşurinţă.

Budhismul a înflorit acolo cu opt sute de ani înainte de a ajunge în Tibet, iar Taoismul s-a născut în munţii Kunlun sau poate în una din oazele ce înconjoară Bazinul Tarim, metafizica sa mistică devansând oraşele din valea Indului şi dinastia Shang din China. Mandala şi-a început istoria dezvoltării sale într-o formă artistică elevată, în cel mai adânc şi mai ezoteric strat al acelui străvechi leagăn al

civilizaţiei.

Ideea că asemenea instrumente mistice sunt necesare pentru continua menţinere a civilizaţiei, este legată de instituţia timpurie potrivit căreia lumea este făurită din acumularea energiilor mentale ale lumii şi, ca atare, credinţa noastră o susţine. Când credinţa se schimbă, la fel se schimbă şi lumea. Când credinţa noastră se năruie, la fel se năruie şi lumea. Mandalasii au oferit Yoghinului o modalitate continuă de a-şi rededica energiile sale mentale muncii de creaţie. Ei oferă totodată şi un mijloc de educaţie, transmiţând cunoştinţele ezoterice printr-un limbaj simbolic ce va rămâne de nepătruns pentru neiniţiaţi, cât şi printr-o formă economică în stare să ilumineze toate cele trei planuri ale realităţii, adică cel spiritual, psihic şi fizic, în acelaşi timp.

Mandalasii oferă celor iniţiaţi, dintr-o singură privire, o imagine atotcuprinzătoare a întregului, pe care aceştia o pot interpreta în termenii caracteristici oricărei forme esenţiale de existenţă din cele trei enumerate mai sus. Acelaşi principiu al corespondenţei a pus la dispoziţie şi alte asemenea procedee de iniţiere în antichitate.

Astfel Edouard Schuré, misticul francez din secolul al XIX-lea, afirmă că sacerdoţii din Egiptul antic foloseau un limbaj ce exprima gândurile lor simultan în trei moduri diferite:

„Primul era literal, al doilea era simbolic şi figurativ, iar al treilea era sacm şi hieroglific. Dacă doreau, aceeaşi lucrare putea să-şi asume un sens literal, figurativ sau transcendental... Acest limbaj avea o semnificaţie deosebită pentru adepţi deoarece prin intermediul unui singur semn evoca principiile, cauzele şi efectele ce se răspândeau de la divinitate în natura opacă, în conştiinţa umană şi în lumea spiritului pur. Graţie acestei lucrări, iniţiaţii cuprindeau dintr-o singură privire toate cele trei lumi.”2

în acelaşi mod şi mandala-lotus cu opt petale tibetan budhist, descriind împărăţia tainică, are o funcţie multilaterală putând fi interpretat în trei moduri diferite: fie având un înţeles geografic, psihosomatic saü deopotrivă metafizic. Interpretând diagrama cu ajutorul textelor kalachakrice şi a diferitelor ghiduri tipărite ce au fost redactate de lamasii din vechime, yoghinii descoperă că diagrama este ca o oglindă fermecată ce reflectă acelaşi adevăr pe trei planuri diferite. Aceste trei dimensiuni sunt unite de Meru, Axa Lumii, care le interesectează pe toate trei la centrul diagramei, ceea ce constituie cheia întregii mitologii cu privire la Shambhala. în general, studiul mandalei-lotus de către yoghini se află situat pe un plan mediu, fiind apreciat ca o metaforă psihosomatică ce îmbogăţeşte şi iluminează practica.

Peisajul regatului mitic

Aşa cum Muntele Meru uneşte cele trei planuri ale existenţei, la fel procedează şi Regele din Shambhala ce domneşte în palatul său din mijlocul regatului.

în Kalachakra, el este conducătorul unei monarhii indo-bu-dhiste, cele două tradiţii fiind atât de strâns împletite încât uneori suveranii hinduşi sau budhişti se pot succede. Hinduşii îl asemuie pe rege cu Indra, regele zeilor, în timp ce în lexiconul tibetan-bu-dhist fiecare rege ce domneşte o sută de ani este reîncarnarea unui vestit Bodhisattva. în tradiţia ulterioară, primul rege budhist a fost Sucandra ce a călătorit în India pentru a dobândi doctrina Kalachakra de la Gautama Buddha, revenind apoi în Shambhala spre a o propăvădui poporului său. Insă cea mai populară variantă a mitului menţionează Kalachakra ca fiind autohtonă, avându-şi originea în Shambhala, iar fiecare Buddha se duce acolo pentru a dobândi învăţăturile din surse primordiale.

Potrivit mitului, regatul se întinde exact în aceeaşi formă, ca un lotus înflorit, cu opt petale, cu muntele sacru

înălţându-se în mijlocul unui inel muntos înzăpezit, acesta fiind (la rândul său) înconjurat de un alt lanţ muntos acoperit de zăpadă ce s-a transformat în gheaţă, strălucind într-o lumină divină. în interiorul muntelui sacru, într-o grotă sau uneori chiar pe vârful muntelui, se află palatul-pagodă al Regelui din Shambhala, apărat de cele două inele muntoase şi înconjurat de lăcaşurile milioanelor de zeităţi şi Devasi, curtenii din preajma sa. Palatul monarhului se află în capitala Shambhalei, în oraşul numit Kalapa, care este mărginit la est şi vest de două lacuri pline de nestemate: unul are forma de semilună, iar celălalt are formă de lună plină.

La nord se găsesc mormintele unor sfinţi şi ale unor zeităţi, iar la sud, intr-un parc minunat, plin de arbori de santal, primul rege a construit un imens mandala cu scopul de a propovădui învăţăturile de iniţiere Kalachakrice.3

în interiorul acestui cerc mistic există un model tridimensional al mandalei ce întruchipează înţelesul esenţial al doctrinei Kalachakrice a nondualităţii, cunoscut în budhism sub numele de Advaita. Advaita ne învaţă că interiorul şi exteriorul nu se află în opoziţie, aşa cum putem presupune în mod eronat. Mai degrabă am putea spune că energia creatoare a universului, respectiv Kundala Shakti, dă naştere deopotrivă gândirii şi materiei, alăturând într-o singură unitate transcendentală spiritul umanităţii şi universul material. Această culegere de înţelepciuni advaitice îşi are originea în centrul Shambhalei şi este dezvăluită numai acolo, susţin comentariile, deoarece cheia înţelegerii sale se află sub directa pază a regelui însuşi. Nici măcar cei din regiunile exterioare nu posedă această cheie.

în unele texte, învăţăturile Kalachakrei se spune că sunt păstrate într-un cerc de mandale tridimensionale, durat în jurul zonei interioare a Shambhalei, în acelaşi scop de promovare a iniţierii. Astfel, o rugăciune tibetană

consacrată renaşterii în Shambhala evidenţiază că „în fiecare an, când astrul selenar îşi arată pe de-a întregul chipul în luna neagră calendaristică, Regele atotputernic (ce are puterea de înfăptuire) dobândeşte întruchiparea Dumnezeului atotcuprinzător, al învăţătorului măreţ, al Kalachakrei însăşi. Prin iniţiere, el maturizează gândirea discipolilor săi.”4 Regii mai puţin importanţi din zona exterioară a regatului deţin baghete magice denumite „posesoare ale Puterii Minţii” care le conferă posibilitatea de a se menţine în comunicare telepatică neîntreruptă cu centrul principal de comandă şi cu proprii lor supuşi. Pretutindeni domneşte prezenţa luminoasă neîntreruptă a principalei zeităţi tibetane a Kalachakrei, adică „întruchiparea Dumnezeului atotcuprinzător”. El este prezentat stând aşezat în mijlocul mandalei-lotus prin intermediul silabelor sacre cunoscute sub denumirea de Cele Zece ale Puterii: Om Ha Sva Ha Ksha Ma La Va Ra Yarn.5

Cele Zece ale Puterii reprezintă o emblemă importantă în iconografia tibetană, fiind pictate pe frontispiciul mănăstirilor budhiste ca un simbol aducător de noroc. Acest simbol cuprinde principiul sonie de manifestare, care guvernează universul vizibil, fiind echivalent cu Cuvântul Creator al Logosului din metafizica Occidentală.

Bernbaum afirma că în practica budhistă tibetană de vizualizare a mandalei, diferitele sale trăsături izvorăsc din silaba centrală, unindu-se în jurul ei ca o constelaţie.

„La finele meditaţiei, trăsăturile se topesc înapoi în această silabă ce dispare în neantul din care s-a iscat. Prin urmare, mandala desfăşoară în cele mai mici amănunte tot ceea ce zace ascuns, într-o stare latentă, la centrul său”.6

în cazul de faţă, silaba sacră reprezintă (după cum am mai spus) zeitatea Kalachakrei care (în învăţătura budhistă) este un duh măreţ, o Fiinţă cosmică de dincolo

de globul pământesc, în numele căreia Regele din Shambhala îşi exercită funcţia de regent. Din toate cele expuse anterior este evident faptul că atât muntele, cât şi regele şi chiar Kalachakra sunt componente ale unui complex unic transcendental situat chiar la centrul ţării tainice, fiind ultimele ce se dezvăluie înţelegerii cercetătorului.

Fiecare rege domneşte cu sprijinul a doi sfetnici şi este venerat ca un conducător deopotrivă al lumii actuale şi al celei viitoare, având puterea de a dispune de soarta bărbaţilor şi femeilor de pe pământ, de la cel mai de seamă potentat până la ultimul cerşetor. De aceea i se mai spune şi Regele Lumii. înconjurat de un alai de zei reîncarnaţi, care îl ajută în treburile sale, regele cunoaşte tainele vieţii de pe alte astre şi de pe alte sisteme solare, având la dispoziţia sa aeronave „făurite din piatră" precum şi alte vehicule autopropulsate. Palatul său este un loc miraculos ce sclipeşte zi şi noapte cu strălucirea unui diamant, fiind bătut cu nestemate. Din acea citadelă de pe Muntele Meru regele, înscăunat cu depline puteri şi plin de înţelepciune, nu îşi părăseşte niciodată tronul deoarece bunăstarea întregii împărăţii depinde de domnia sa neîntreruptă. Suveranul şi sfetnicii săi sunt plini de înţelepciune, spre deosebire de locuitorii din regiunile interioare care nu se ridică la nivelul lor. Totuşi aceştia din urmă păşesc neabătut pe calea perfecţiunii şi sunt în stare să trăiască în mod armonios în două lumi, atât pe planul realităţii materiale, cât şi într-o lume profund spiritualizată, în virtutea puterilor supranaturale dobândite.

Fiecare din cele opt zone exterioare este compusă din douăsprezece principate, nouăzeci şi şase în total, care sunt cârmuite de regi şi prinţi cu puteri mai reduse. Fiecare zonă se specializează într-o anumită ramură a învăţăturii cum ar fi: medicina, muzica, fizica, psihologia, filosofia, astronomia, etc.

într-adevăr, tibetanii susţin că au căpătat majoritatea cunoştinţelor medicale şi calendaristice de la Shambhala, precum şi artele oculte ale alchimiei, astrologiei, stăpânirea forţelor elementare ale naturii şi alte domenii ale culturii lor. Astfel în toate regiunile exterioare există o considerabilă diversitate culturală întemeiată pe unitate, deoarece toţi locuitorii studiază Kalachakra şi practică yoga propovăduită de Kalachakra, în vreme ce toţi ceilalţi nouăzeci şi şase de regi şi prinţi mai puţin importanţi se supun suveranului suprem ce cârmuieşte din teritoriul său central.7

învăţătura lamaistă susţine că douăzeci şi şapte de regi budhişti au domnit în Shambhala, actualul monarh urcându-se pe tron în 1927, ca o reîncarnare a lui Manjushri, Bodhisattva înţelepciunii. Se aşteaptă ca el să cârmuiască până în anul 2027. în timpul

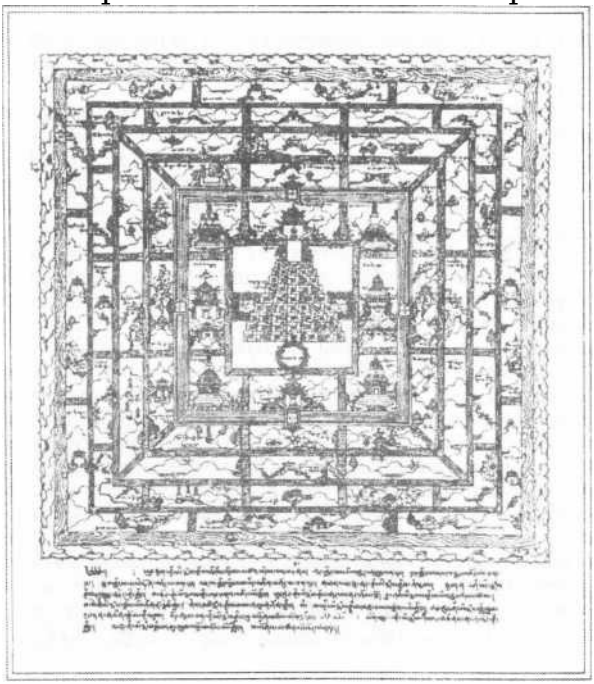

Planşa 3. Olmolungring, regatul sfânt Bon, înfăţişând

la centru Muntele Meru cu cele nouă trepte ale sale, totul fiind împrejmuit de un patrulater muntos acoperit de zăpadă. Inscripţia de la baza desenului include Shambhala ca una din denumirile oraşului Olmolungring.

domniei sale, potrivit profeţiei, budhismul şi Kalachakra au regresat considerabil în Tibet, China, Mongolia şi alte părţi ale Asiei, mai întâi datorită invaziei islamice, iar ulterior datorită comunismului chinez. Dar Shambhala, pretind lamasii, a păstrat pura învăţătură a lui Buddha netulburată de aceste evenimente exterioare catastrofale, în perioada domniei celui de al 32-lea rege, marele mântuitor războinic Rudra Cakrin „mâniosul stăpânitor al roţii" va prelua puterea, fiind ultimul din obârşia sa. Cu oştirile sale şi cu puterea Roţii Adevărului el va înfrânge duşmanii budhismului, care au ocupat între timp Shambhala, instaurând o epocă de aur pretutindeni în lume. Această previziune se presupune că va avea loc în anul 2327 e. n. însă majoritatea lamasilor cred că nu toţi regii au domnit câte o sută de ani şi de aceea acest eveniment apocaliptic s-ar putea întâmpla mult mai curând.8

Potrivit adepţilor religiei Bon, primul rege se numea Shenrab. în anul 16027 î.Chr. el s-a urcat pe tronul din Olmolungring, o ţară cunoscută şi sub numele de Shambhala, despre care adepţii Bonpo susţin că s-ar afla la nord-vestul Tibetului, undeva între munţii dintre Samarkand şi Alma Ata. Atunci Shenrab a dus învăţăturile sacre ale tărâmului tainic peste munţi şi deserturi către Muntele Kailas din Tibet, unde a fost creată o importantă şcoală Bon a cărei formă lamaistă supravieţuieşte sub aspectul cultului şamanist al cimitirului Dzog Chen. Apoi Shenrab s-a înapoiat în ţara sa de unde a întemeiat o dinastie spirituală de regi ce au continuat să păstreze învăţăturile secrete până în zilele noastre.9

Spre deosebire de varianta budhistă, schema Bonpo

a oraşului Olmolungring este reprezentată printr-un pătrat cu opt spaţii rectangulare cuprinzând regiunea exterioară (Planşa 3). Mai mult decât atât, în mandala budhistă există doar cele două regiuni (cea exterioară şi regiunea centrală) iar regele şi curtenii domină regiunea sacră interioară într-o asemenea măsură încât Muntele Meru de-abia dacă se mai zăreşte. însă în mandala Bon, ce derivă dintr-o tradiţie iconografică străveche, există trei regiuni distincte, una într-alta, în vreme ce muntele Meru se înalţă singuratic şi maiestuos în a treia regiune, chiar în inima regatului, ca un munte cu nouă niveluri, simbolizând cele nouă planuri ale spectrului cosmic al Fiinţei.

Astfel schiţa Bon prezintă (oarecum mai detaliat) natura tridimensională a cosmosului pe care o împarte în trei tărâmuri: cel spiritual, cel psihic şi cel fizic, lămurind de ce Regele din Shambhala este numit şi Regele Celor Trei Lumi.

Shambhala şi Yoga Tantrică

Cel mai interesant lucru despre legendele menţionate anterior îl reprezintă descrierile regatului paradisiac şi ascuns, făcute în termeni împrumutaţi direct din iconografia Yoga Kundalini, adică sistemul ce a conferit Kalachakrei reputaţia de a fi cea mai puternică şi cea mai tainică disciplină tantrică din lume. Ne-am putea întreba ce legătură poate exista între Yoga tantrică şi priveliştea Shambhalei? Totuşi, există o legătură cât se poate de clară deoarece descoperim că nomenclatura şi imaginile Shambhalei (într-adevăr, întreaga sa stare de fapt) se conformează îndeaproape circuitelor psihosomatice pe care orice yoghin le desfăşoară cu clarviziune în interiorul propriului său trup. Această strânsă relaţie constituie o descoperire din cele mai ciudate, fiind una care sugerează că Shambhala nu poate fi pricepută în profunzime fără înţelegerea conceptelor fundamentale ale ştiinţei Kundalini, despre care se afirmă că ea însăşi îşi are

rădăcinile chiar în tainicul regat.

Sistemul Chakric spinal, (fig. 1) ce oglindeşte sistemul glandular fizic din fiinţa omenească, este atât de bine cunoscut astăzi încât nu mai are nevoie de prezentare. Descoperit şi studiat cu clarviziune încă din timpuri străvechi, a fost probabil sistematizat de învăţaţii şamani din Asia Centrală cu mult înaintea apariţiei civilizaţiilor ce cunoşteau scrisul.

Numeroase generaţii de adepţi au elaborat ulterior si au

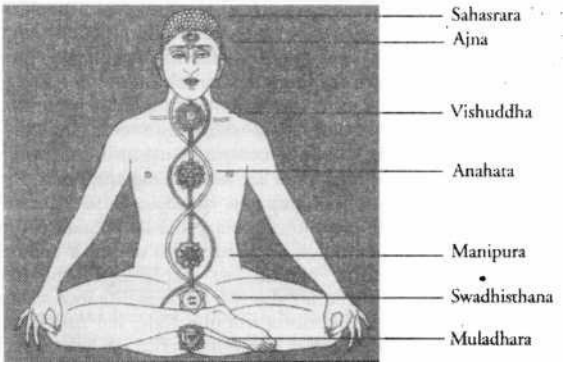

H ig. 1. Sistemul Chakric spinal.

perfecţionat iconografia sistemului, învăluindu-i secretele intr-un sistem de simboluri ţesute foarte strâns, fiind apoi expus înţelegerii noastre pentru prima dată. Barbara Ann Brennan, o tămăduitoare clarvăzătoare ce s-a pregătit ca psihoterapeută şi ca fizicistă, descrie Chakrele ca fiind nişte vârtejuri conice de energie alcătuite dintr-un număr mai redus de conuri de energie (aşa-numitele petale de lotus) situate intr-un câmp de energie multistratificat ce înconjoară şi pătrunde corpul fizic. Acest câmp atotcuprinzător este alcătuit din şapte niveluri de vibraţii ce corespund celor şapte Chakre majore, fiecare dintre ele fiind la fel de riguros structurată precum corpul fizic, toate cele şapte niveluri ocupând acelaşi spaţiu în acelaşi timp. Fiecare dintre ele se extinde dincolo de ultimul, până la 60-90 cm, depăşind suprafaţa trupului.

în acest câmp dominat de aură „există o scurgere verticală de energie ce pulsează de-a lungul câmpului, în sus şi în jos, prin măduva spinării. Ea se întinde dincolo de corpul fizic, deasupra capului şi sub coccis”10, afirmă Brennan.

Vârfurile Chakrelor, de forma unor vârtejuri conice, sunt îndreptate spre această forţă verticală principală, iar capetele lor libere se întind până la marginea fiecărui nivel al câmpului unde se află localizate. Numărul petalelor din fiecare Chakră semnifică poziţia şi valoarea sa relativă în ansamblu, dezvăluind pe dată calităţile inerente din acel anumit centru de energie.

Lotusul cu patru petale de la baza coloanei vertebrale, Chakra Muladhara, este denumit centrul pământului. Acolo, energia creatoare universală (pe care budhiştii hinduşi o numesc Kundalini Shakti) dormitează la nivelul suprafeţei terestre, stând încolăcită în jurul său ca un şarpe, până când este trezită de practicile yoghine şi se înalţă de-a lungul şirei spinării, străpungând diferiţii lotuşi şi activând nivelurile superioare, unul după altul. în timpul desfăşurării acestui proces, fiecare centru transmite personalităţii propriile sale calităţi specifice. Ego-ul personal stăpâneşte cele trei niveluri inferioare. Când Kundalini atinge centrul însuşi al inimii, Anahata, sufletul se deşteaptă şi purcede pe adevărata Cale spirituală. De aici înainte, înaltul spirit al yoghinului se străduieşte să descătuşeze forţele sale latente, până când lotusul cu o sută de petale (din partea superioară) este străpuns, adică Sahasrara din creştetul capului.

în Sahasrara, centrul cemlui, se dobândeşte beatitudinea conştiinţei supreme. Un studiu exhaustiv al acestui subtil sistem de‘ energie ce sălăşluieşte în interiorul trupului fizic, dar separat de el, este realizat în lucrarea puterea şarpelui” scrisă de Arthur Avalon (Sir John Woodroffe).

Acum descoperim că înţelesurile şi descrierile Shambhalei sunt aceleaşi cu cele dezvăluite de Yoga. Cele două lacuri de la Kalapa, afirmă Bernbaum, au formă de semilună sau de pătrar de lună a secţiunii transversale a Nadis-ulm sau a canoanelor nervilor pe care yoghinii le sesizează în propriul trup aflat în meditaţie. Tot aşa, polaritatea fiziologiei sale, acolo unde partea inferioară este sălaşul fertilităţii şi al energiilor vitale, respectiv partea superioară a facultăţilor cognitive, este oglindită cu precizie în Shambhala prin dezvoltarea arborilor de santal, la sud, şi de sanctuarele zeilor, la nord. Din nou înfăţişarea (în ansamblu) a împărăţiei este aceea a florii de lotus, floarea prin al cărui nume sunt cunoscute Chakrele sistemului energetic spinal al yoghinului. Cum am menţionat mai înainte, regatul posedă un număr de lotuşi mai mici, orânduiţi în interiorul său.

Lotusul, după cum se ştie, a fost ales probabil pentru a reprezenta Chakrele datorită purităţii sale, a proprietăţii narcotice şi datorită asemănării cu structura petalelor orânduite în formă de roată, dar şi fiindcă – aidoma Chakrelor – se deschide şi se închide cu neobişnuită sensibilitate, ca răspuns la stimulii primiţi din exterior. în arta tibetană şi chineză, Buddha şi Bodhisattva sunt uneori reprezentaţi şezând sau stând în picioare pe flori de lotus pentru a demonstra că sunt neviciaţi de pasiunile lumeşti, la fel cum floarea de lotus este neîntinată de noroiul şi mocirla din care creşte.

Conform spuselor lui Iamblicus, un filozof-mag din secolul al IV- lea, lotusul este o imagine a perfecţiunii, de vreme ce frunzele, florile şi rodul său alcătuiesc un cerc, la fel ca Chakrele când se deschid sau se închid. Toate aceste caracteristici sunt şi ele atribuite Shambhalei.

Mai mult chiar, lotusul cu opt petale este simbolul Chakrei inimii (deşi uneori este înfăţişat ca un lotus cu douăsprezece petale)12 şi este considerat de majoritatea

Tantrelor şi de Kalachakra, în special, ca fiind cel mai important centru din sistemul psihosomatic şi lăcaşul sufletului. Upanishadele* susţin că Eul divin „care le înţelege pe toate şi a cărui slavă este evidentă în întregul univers, vieţuieşte în lotusul inimii”13. în Anahata Chakra, învăţătorul Lăuntric, Eul suprem însuşi este îndemnat de înălţarea Kundalini, definind spiritul înţelepciunii, al compasiunii, al adevărului şi al bunăvoinţei din viaţa unui individ.

La fel şi în Shambhala, toate virtuţile omeneşti înfloresc. Şi ea este cunoscută precum Lăcaşul Sufletului Lumii, drept sălaşul Marelui învăţător si ca adevărata intrare pe Calea spiritualităţii.

* învăţături filosofico-teozofice sanscrite (n. tr.).

în cele din urmă, numele muntelui sacru este împrumutat din fiziologia Yoghină. în sanscrită meru, uneori denumit şi merudanda este axa cerebrospinală a corpului omenesc, coloana vertebrală sau sceptrul puterii prin care trece Kundalini, unind toate Chakrele, la fel cum se înşiră mărgelele pe un fir14. Deoarece Kundalini este socotită în yoga tantrică drept forţa vieţii cosmice ce generează şi menţine totul, meru, în afara faptului că este suportul structural al centrului trupului, este totodată şi centrul său zămislitor şi sursa vieţii. Şi această idee a fost transferată (în întregime) în topografia Shambhalei.

Mircea Eliade afirmă:

„Creasta muntelui cosmic nu este doar cel mai înalt punct de pe pământ, este totodată şi buricul pământului, punctul de unde a început Creaţiunea. Există chiar şi în civilizaţiile timpurii momente în care tradiţiile cosmologice explică simbolismul Centrului în termeni care ar fi putut foarte uşor să fie împrumutaţi din embriologie. Atotputernicul a zămislit lumea ca pe un embrion. Aşa cum embrionul se dezvoltă de la buric mai departe, la fel şi Dumnezeu a început creaţiunea lumii pornind de la buricul

ei, iar de aici lumea s-a răspândit în toate direcţiile”15.

Yoga tibetană foloseşte aceleaşi simboluri în legătură cu Shambhala. Muntele Meru este conceput ca ombilicul său, dar şi ca sceptrul său central, ca sursă a vieţii, a puterii şi a guvernării, răspândindu-se dinspre zona centrală către celelalte opt zone din exterior, iar de aici în lumea întreagă.

Din toate cele arătate se poate deduce, fără tăgadă, că Shambhala este, cu certitudine un loc cu proprietăţi din cele mai neobişnuite. Sau este oare o născocire izvorâtă din imaginaţia lamaistă, ca un sprijin pentru meditaţie? Dacă nu adoptăm în grabă ultima concluzie, trebuie să relevăm că într-un capitol ulterior descoperim (potrivit celor afirmate de René Guénon) că străvechea învăţătură ezoterică ebraică acordă lăcaşului sacru exact aceleaşi înţelesuri yoghine. Aceasta nu poate fi o simplă coincidenţă.

învăţăturile budhiste tibetane aruncă prea puţină lumină asupra enigmei.

De la venirea la putere a sectei reformate a Cuşmelor Galbene din Tibet, în secolul al XVI-lea, aceste identificări şi asemănări (care se potrivesc Shambhalei) au proliferat enorm, dar în acelaşi timp yoghinii budhişti tibetani au manifestat tendinţa de a se desprinde de realitatea fizică a Shambhalei îndreptându-şi interesul, în principal, către dimensiunea psihică a mandalei până la excluderea înţelesurilor sale fizice şi metafizice. Deşi (în teorie) yoghinii sunt încredinţaţi că vizualizând diagrama în opt petale a Shambhalei, atunci când sunt în meditaţe, ei pot fi conduşi către căminul Kalachakrei şi – prin urmare – la esenţa însăşi a învăţăturilor sale, în practică însă orientarea lor a devenit psihologică, înainte de toate.

Bernbaum subliniază raţionamentele care stau la baza acestei abordări:

„Cu scopul de a dezvălui înţelesul tainic al

Shambhalei, trebuie să vedem modul cum versiunea fizică descrisă în texte oglindeşte natura celorlalte două (adică fizică şi spirituală) versiuni. Regatul interior (sau psihic) este considerat a fi cel mai important dintre cele trei. Dacă un yoghin îl poate descoperi prin practicarea Kalachakrei, atunci el va dobândi cunoştinţele necesare pentru a putea desluşi regatul în forma lui fizică şi spirituală”16.

Din acest motiv, fie că e valabil sau nu, Bernbaum adoptă maniera analizei psihologice ortodoxe, punând accentul în mod deosebit pe regatul interior. De fapt, orice altă interpretare a diagramei lotusului a devenit o raritate.

Considerându-şi trupul ca un microcosmos al universului, yoghinii îşi pot imagina mandala sălăşluind în corpul lor, iar Shambhala avându-şi lăcaşul în Chakra din inimă aflată – la rândul său – în centrul sistemului energetic spinal. Aici şi în fiecare din centrele energiei psihice, imaginate ca mandala în formă de lotus, zeităţile tutelare ale cosmosului pot apărea în faţa yoghinilor în stare meditativă. De la aceste zeităţi, în concordanţă cu legile analogiei, emană puterea divină ce deşteaptă nivelurile profunde ale gândirii yoghinului, îndreptându-l spre iluminare.

în acest sens, Eul suveran atotstăpânitor este simbolizat prin mitul unui măreţ rege ce domneşte peste o împărăţie tainică. în mijlocul lotusului din Shambhala interioară, la fel ca într-o cetate, se află ascuns giuvaieml gândirii celei mai profunde, netulburat de ignoranţă, neafectat de pasiuni „strălucind cu limpezimea unui diamant de cea mai profundă claritate a conştiinţei – conştiinţa naturii absolute a realităţii însăşi”17. în acelaşi mod, lamasii consideră cele opt zone exterioare ale regatului ca reprezentând cele opt stadii ale minţii sau cele opt stări ale conştiinţei prin care meditaţia în mod progresiv, adesea cu multă strădanie şi zbucium, duce spre interior către Dharma Chakra inimii în timpul Sadhana a

yoghinului, dezvăluind, în cele din urmă, mintea strălucitoare a iluminării. Astfel, interpretată ca o diagramă a Chakrei Anahata, mandala dezvăluie că singura cale spre Shambhala se realizează prin practici ce purifică inima în mod radical, dar aruncă prea puţină lumină asupra Shambhalei însăşi, ca un loc real pe suprafaţa pământului. Mandala slujeşte puţin mai mult decât o metaforă pentru Eul cârmuitor ce se află în propriul trup al yoghinului.

însă străvechea sectă a Cuşmelor Roşii, descendentă din lamasii Nyingmapa, fondată de Guru Padma Sambhava, primul care a introdus budhismul în Tibet, a ajutat la păstrarea (în puritatea lor originală) a doctrinelor Bon prebudhiste în care realitatea geografică şi literală a Shambhalei a fost unul din cele mai importante daruri, înţelepciunea mistică a acestor oameni din Antichitate, cum li se spune adesea, este proverbială în Tibet şi Mongolia, motiv pentru care mulţi învăţaţi tibetani sunt încredinţaţi că formează o adevărată anexă a Shambhalei însăşi, atât de strânse se presupune că sunt legăturile lor. Totuşi, toate şcolile budhiste tibetane, inclusiv secta Cuşmelor Galbene supuse lui Dalai Lama, cinstesc învăţăturile Shambhalei şi sistemul ei de credinţă mistico-magic.

Călătoria unui Lama la Shambhala

Bernbaum menţionează (în cartea sa) povestea unui vis uluitor sau a unei viziuni despre o călătorie către regatul sacm ce i-a fost narată de un anume Gaije Khamtul Rinpoche, un lama încarnat, membru al sectei Nyingmapa care trăieşte actualmente în India, însuşi Khamtul este ferm încredinţat că aventura sa nocturnă nu a fost, de fapt, una psihică cât – mai degrabă – un zbor înlăuntrul trupului său, către un loc ce există în fapt şi al cărui nume (după cum i s-a spus) este Shambhala. Acest lama, care activează în momentul de faţă în cadrul Consiliului Afacerilor

Religioase şi Culturale de pe lângă Dalai Lama din Dharamsala (India) i-a povestit lui Bernbaum că întâmplarea a avut loc în 1948 pe când era un tânăr călugăr în vârstă de douăzeci şi unu de ani.

într-o noapte dormea pe un munte sfânt din Tibet, după o perioadă de asceză, departe de lume, când a primit chemarea Shambhalei deşi, la început, nu şi-a dat seama despre ce anume era vorba.

Călăuza sa i s-a înfăţişat sub chipul unei fecioare indiene ce l-a îndemnat să se trezească şi să o urmeze deoarece lama vroia să-i vorbească. Surprins, Khamtul i-a răspuns că nu doreşte să meargă cu ea. „Nu eşti decât o fată obişnuită, îmbrăcată cu veşminte de bumbac şi nu ai nimic deosebit. Nu mă impresionezi", i-a răspuns el. Dar când fata îi arătă semnele magice de pe mâinile, picioarele şi faţa sa, Khamtul consimţi să o urmeze. îndată ea plesni din degete şi în aceeaşi clipă băiatul simţi cum trupul său fizic se topeşte, deşi putea să gândească în continuare. Fata îl luă în palma sa, apoi îl înghiţi.

Prima parte a călătoriei, pe care Khamtul a întreprins-o, a avut loc – oarecum – pe plan psihic, el fiind conştient că pătrunsese în trupul mântuitoarei Tara, iar aici era purificat treptat prin iniţierea efectuată în fiecare din Chakrele zeiţei. După ce străbătu toate centrele de energie ale zeiţei Tara, ieşind prin organul ei sexual, Khamtul spuse că în clipa aceea se simţea foarte ciudat, ca şi când nu ar fi avut trup deloc. „Mintea mea era liniştită, limpede şi lipsită de gânduri. Atunci mi se părea că puteam merge oriunde doream, fără să păşesc". Această experienţă ciudată, purificatoare şi întăritoare l-a pregătit, după cum se pare, pentru restul călătoriei.

După ce a fost azvârlit afară din trupul zeiţei Tara, într-o nouă stare de conştiinţă, călăuza sa l-a luat de mână şi s-au înălţat la ceruri, de unde zeiţa i-a îndreptat atenţia către diferitele tărâmuri de dedesubt. El, care nu

călătorise niciodată în afara Tibetului şi nici nu studiase vreodată o hartă, zărea pentru prima dată forma Indiei, a Ceylon-ului, a Chinei, a Japoniei, a Nepal-ului şi a altor ţări mai mici întinzându-se sub el, pe suprafaţa pământului. Zburând către nord, dincolo de Tibet, au trecut peste munţi înzăpeziţi şi au zărit teritorii şi munţi de diferite culori, pline de aur şi pietre preţioase, de diamante, rubine, smaralde şi safire. în mod evident, prin energizarea spirituală a percepţiilor lui Khamtul, elementele mitice şi transcendentale se înglobaseră acum în peisaj.

în cele din urmă au ajuns într-o ţară înconjurată de munţi acoperiţi de zăpadă, cu multe oraşe despărţite între ele de lacuri şi râuri. Ajunseseră la destinaţie, deşi Khamtul tot nu îi cunoştea numele şi nici nu ştia pentru ce se duceau acolo. Stâncile erau din cleştar, din argint, din mărgean sau din alte materii preţioase, iar flori pe care nu le mai văzuse niciodată până atunci creşteau pe câmpii.

în mijlocul ţinutului se întindea un lac mare, iar pe malul opus se înălţa un palat cu acoperiş de aur sclipitor. După înfăptuirea unor ritualuri de iniţiere, Khamtul şi călăuza lui pătrunseră în palat prin partea de la răsărit, aşa cum procedează iniţiaţii când intră într-un mandala în meditaţie. Interiorul palatului era imens. Pretutindeni se întindea o lume misterioasă de culoare turcoaz, cu trăsături naturale, extinzându-se până departe. „Unele locuri erau acoperite de nisip, iar în alte locuri ţâşneau izvoare”, afirma Khamtul.

în depărtare, el zări un cal albastru, stând liniştit. Acesta era Tamchog Mahabala, o emanaţie a spiritului lui Buddha, aştep-tându-şi călăreţul, adică viitorul rege din Shambhala. Unele profeţii susţin că marele mântuitor şi avatar* Rudra Cakrin va pomi în curând din Shambhala, călare pe bidiviul său supranatural, al cărui nume semnifică Marea Putere a Voinţei, pentru a purta ultima supremă bătălie împotriva forţelor răului.

Trecând peste partea vestică a palatului, călugărul ajunse – în cele din urmă – la palatul lamas-ului său. El a descris clădirea ca pe o mânăstire tibetană, mai mult sau mai puţin, cu o vastă curte, aidoma celor folosite pentru dezbateri religioase în ţara sa. Călugăml a urcat treptele albe şi negre ale unei scări din marmură, iar când a ajuns la capătul ei, a pătruns în palat. La capătul unei vaste săli se găsea un lăcaş sfânt, în mijlocul căruia se găsea un tron de aur sprijinindu-se pe opt lei, la fel ca în Tibet. Pe tron şedea un lama pe care Khamtul nu-l mai văzuse niciodată.

Lama avea tenul tuciuriu şi era bătrân. Ţinea în mână un şirag de mătănii şi rostea Om Mani Padme Hum. însă atunci când Khamtul îşi exprimă îndoiala faţă de împuternicirile sale, bătrânul se preschimbă în Bodhisattva Avalokiteshvara, cel cu patru braţe. Cele două braţe din mijloc aveau palmele împreunate a rugăciune, pe când, în celelalte două, în mâna dreaptă ţinea un şirag de mătănii din cristal, iar în cea stânga avea un lotus. în această înfăţişare divină şi liniştitoare, lama îl iniţie pe tânărul călugăr în deplina meditaţie a lui Avalokiteshvara, de la practicile de început până la cele care îl vor ilumina, în cele din urmă. Apoi îi dădu să repete o Mantra** specială, pe lângă multe alte învăţături spirituale, dându-i sfaturi pentru viaţă. Lama a profetizat, într-o formă poetică, sfârşitul budhismului în Tibet, revolta împotriva chinezilor (ce va izbucni curând în regiunea sa estică) şi schimbările ce vor avea loc (ca urmare) în toate cele trei regiuni. El a prezis că atunci când Khamtul va împlini treizeci de ani, va fi nevoit să-şi părăsească patria, de aceea vroia ca tânărul să ducă cu el veştile despre toate aceste lucruri, pentru a-i pregăti şi pe ceilalţi de apropierea sfârşitului.

în mod special el trebuia să le spună confraţilor săi că va izbucni războiul în Shambhala, iar Tibetul îşi va redobândi cândva libertatea.

La sfârşit, bătrânul îl binecuvântă pe Khamtul

punându-şi amândouă mâinile pe creştetul lui si îi spuse: „Acum du-te si

* întruparea divinităţii, mai ales a zeului Vishnu (n. tr.). ** imn Vedic (text sacru folosit ca incantanţie) (n. tr.).

vizitează pământul acesta, dar apoi va trebui să te înapoiezi. Când vei avea 60 sau 70 de ani, te vei renaşte aici. Roagă-te pentru asta, iar eu mă voi ruga împreună cu tine".

Khamtul îl întrebă: „Unde se află acest pământ?"

Iar celălalt îi răspunse: „Aceasta este Shambhala. Tot ce ţi-am spus aici, trebuie să ţii minte. Să nu uiţi niciun cuvânt".

Apoi Khamtul a fost condus înapoi pe drumul pe care venise, îşi recăpătă trupul fizic şi se deşteptă18.

După cum evidenţiază Bernbaum, în fiecare apreciere a realităţii obiective a experienţei trăite de călugăr trebuie avut în vedere faptul că el fusese iniţiat în învăţăturile Shambhalice încă din copilărie şi era pe deplin cunoscător al ghidurilor călăuzitoare către sanctuarul ascuns în munţi, astfel încât mintea lui poseda, de fapt, tot materialul necesar reproducerii visului (dacă vis a fost) în toate amănuntele sale de neimaginat. Dar mai departe, în capitolul 6, vom afla despre o viziune (ce poate fi asemuită cu cea avută de Khamtul) trăită de o tânără occidentală practicantă protestantă care – iniţial – nu auzise niciodată despre Shambhala, dar care povestea despre acest loc misterios ca şi când ar fi existat în realitate printre munţii din nordul Tibetului, un loc unde adesea se îndrepta în zbor, în timpul nopţii, într-o stare de deplină conştiinţă, complet diferită de cea a visului. Alte întâmplări precum cea trăită de Khamtul, deşi mai puţin dramatice, au fost semnalate o dată cu naşterea mişcării Era Nouă din anii '60, când un mare număr de tineri americani au relatat că au fost purtaţi spre Shambhala într-o stare de deplină conştiinţă vizionară, pe timp de noapte, sau către un loc

asemănător Shambhalei unde au căpătat iniţierea spirituală. Tinerii menţionaţi erau de diferite credinţe religioase, ba unii dintre ei erau chiar atei, necunoscători ai învăţăturii tibetane însă afirmau în unanimitate că şi eu au fost purtaţi la un centru de educaţie spirituală, într-un loc precis din Asia, despre care li s-a spus că avea să joace un rol important în cursul viitoarelor evenimente mondiale19.

Sunt încredinţată că mulţi oameni de pe planeta noastră ar putea efectua asemenea călătorii spirituale în timpul somnului, fără să-şi amintească măcar ceva despre ele sau fără să-şi dea seama de legătura lor vitală cu un centru de iniţiere din Asia, iar acest lucru s-ar fi putut întâmpla de-a lungul întregii istorii, în special în timpul unor schimbări evolutive bruşte.

Khamtul Rinpoche, fiind un iniţiat cu experienţă, era pe deplin conştient de aventura sa pe care o descria cu amănunte extraordinar de vii, pe când cei mai mulţi dintre noi nu ne-am putea da seama. Totuşi acea învăţătură (căpătată în mod neconştient sub îndrumarea unor dascăli eruditi) poate sta la baza pătrunderii – aparent spontană – a cunoaşterii, a profeţiei, a dobândirii unor puteri noi şi a unui simţ nedesluşit de deşteptare spirituală pe care mulţi oameni le trăiesc în zilele noastre. Este posibil, după cum se teoretizează în volumul de faţă, ca o asemenea întâmplare colectivă nocturnă să fie răspunzătoare de acest gen de metamorfoză culturală bruscă şi inexplicabilă ce a început în anii ‘60 şi s-a extins ca un fenomen mondial ce continuă şi astăzi.

Localizarea Shambhalei pe hartă

Ideea menţionată anterior mai corespunde şi simbolurilor de pe mai multe niveluri ale mandalei shambhalice despre care se crede, în mod tradiţional, că ar avea un adevărat înţeles geografico-ocult ascuns în interiorul ei. De exemplu textul Kanjour din secolul al XIII-

lea, cel mai vechi comentariu tibetan budhist asupra acestui subiect, se referă la Shambhala descriind-o doar ca un centru circular de la care opt drumuri purced în toate direcţiile busolei, aidoma spiţelor unei roţi, având câte un paznic la capătul fiecăruia din cele opt drumuri. Este posibil ca textul să se refere la o străveche hartă regională schiţată de către Bonpo. Această interpretare literală nu este incompatibilă cu simbologia religioasă exprimată de desenul cu cele opt raze.

Studii ale unei arte megalitice dezvăluie că roata cu opt spiţe a fost cândva simbolul soarelui, având legătură şi cu un calendar neolitic ce împărţea anul în opt secţiuni, pe baza observaţiilor făcute asupra soarelui20. Această artă demonstrează că un asemenea gen de roată constituia o parte importantă a iconografiei mondiale despre religia soarelui (răspândită din Asia Centrală), sursă din care simbolismul budhist a derivat în mod direct. Trebuie doar să ţinem seama de stricteţea cu care arhitectura lăcaşurilor spirituale (cum sunt catedralele, moscheele şi templele hinduse) exprimă principiile spirituale ale religiilor lor pentru a putea înţelege că şi arhitecţii Shambhalei au folosit, probabil, aceeaşi procedură.

în textele Kalachakrice, mandala unei geografii mondiale înfăţişează Muntele Mem situat la centrul lumii, înconjurat de patru continente. Un mod de interpretare a acestei diagrame, explică Bernbaum, este destinat yoghinilor pentru a putea vizualiza mandala în propriul lor trup, considerând Meru drept coloana sa vertebrală, iar cele patru continente înconjurătoare asociindu-le cu cele patru membre ale sale.

Trebuie să depăşim asemenea paralele psihologice pentru a obţine semnificaţia deplină a diagramei cu opt petale.

în pofida simbolismului yoghinic, desenul relevă o preluare geografică directă care a constituit (probabil)

intenţia sa originală. Desigur, nu este nicio coincidenţă faptul că, la nivelul cel mai pragmatic, mandala în formă de lotus, fie cu opt sau patru petale, are implicaţii ce îl transformă într-un catalog fidel al topografiei etnoreligioase din Asia Superioară, cu sistemul său sinuos de lanţuri muntoase înzăpezite, cu mari reţele fluviale şi cu graniţele încercuite de opt regiuni etnoculturale: Siberia, Mongolia, China, Tibet, Caşmir (India), Afghanistan, Turkestan şi Kazakhstan (ultima regiune fiind o parte din străvechea arie aflată sub hegemonia scitică), toate fiind, în general, definite aparte prin formaţiunile naturale ale pământului.

Mai mult chiar, deşi fiecare zonă etnică şi-a păstrat propria credinţă şi cultură, dacă pătrundem mai adânc găsim dovezi ale unei ideologii practicate în mod obişnuit, ea avându-şi obârşia (după cum se consideră) în Shambhala, centrul lor comun.

Astfel Nicolas Roerich a descris un stindard rar întâlnit pe care l-a văzut atârnat într-o mănăstire tibetană şi pe care figura Regele Shambhalei, Rigden Jye-Po, şezând la centru, înconjurat de reprezentanţii diferitelor religii ale naţiunilor înconjurătoare. „Era un locuitor din Ladak, cu pălăria sa înaltă şi neagră, dar mai erau şi chinezi purtând pe cap bonete rotunde cu pompon roşu. Ici se găsea un hindus în veşminte albe, colo era un musulman cu turban alb. Ici erau kirghizi, buriaţi, kalmuki, dincolo se aflau mongoli cu îmbrăcămintea lor caracteristică". Cu toţii se închinau regelui, ne spune Roerich. Toţi îl venerau ca pe simbolul central al credinţei lor „dăruindu-i roadele cele mai bogate ale pământurilor lor"21. Roerich a descoperit că învăţăturile Shambhalei au pătruns în religiile tuturor acestor culturi într-o măsură uluitoare, impreg-nându-le cu un înţeles mistic interiorizat, ceea ce le depăşeşte pe toate. Profeţiile Shambhalei, legendele obişnuite, învăţăturile Shambhalei şi năzuinţele de a o descoperi au preocupat

oameni de diferite credinţe într-o măsură pe care Roerich a considerat-o cu adevărat impresionantă, în timp ce călătorea prin Asia.

în jurul focurilor de tabără din timpul nopţii, înconjurat de vasta şi primejdioasa întunecime a deşertului, Shambhala şi regele său divin constituiau o temă nepieritoare şi veşnic fascinantă. Cântecul Shambhalei se auzea neîntrerupt, împletindu-se cu cântecele tuturor religiilor. Parola paznicilor ce străjuiau tabăra lui Roerich în fiecare noapte era Shambhala.

Roerich nu avea nicio umbră de îndoială că autoritatea Shambhalei asupra tuturor acestor rase diverse era reală şi că mistica sa ezoterică le înşirase ca pe un şirag de credinţe, împrejmuind înălţimile asiatice întocmai cum sugerează mandala cu opt petale.

Religiile din orient ne-au devenit tot mai familiare în ultimele două sau trei secole, dar totuşi cunoaştem atât de puţin despre tradiţia Shambhalică încât nu sunt mulţi aceia ce îşi dau seama în ce măsură învăţătura sa spirituală se află la temelia lor, scoţându-le în evidenţă.

în privinţa aceasta (ca şi în altele) mandala lotus, ce înfăţişează regatul ascuns, ne oferă informaţii codificate ce se potrivesc într-o măsură remarcabilă cu integritatea geografică culturală a celei mai interioare zone din Asia, luând în considerare atât hotarele instabile şi schimbările culturale impuse de comunismul rusesc şi chinez, cât şi intensa infiltrare a unei culturi islamice omogene, din momentul când mandala a fost conceput.

UN MĂNUNCHI DE RELIGII

De-a lungul secolelor, cei ce au călătorit prin interiorul Asiei au comentat modul cum spiritul fascinant al locului bântuie întregul teritoriu. Printre rafalele de vânturi dezolante ce suflă la mare altitudine şi asprimea nesfârşitelor terenuri stâncoase, aflate la mii de kilometri depărtare de orice zonă locuită, forţe nevăzute se fac

simţite mereu. Un călător chinez din secolul al XIX-lea comenta: „Aproape necontenit se aud şuierături ascuţite sau ţipete puternice, dar dacă încerci să descoperi de unde se iscă ele, rămâi îngrozit, căci nu găseşti nimic.”1 Munţii, spune Roerich, vuiesc de sunete prelungi de scoică, deşi nicio mânăstire nu se află prin preajmă. Dincolo de focurile de tabără, acolo unde nu răzbate lumina, sute de siluete negre îşi fac simţită prezenţa. Unii oameni au perceput cu groază (şi o spaimă plină de smerenie) o prezenţă misterioasă şi divină pe care au atribuit-o influenţei invizibile a Shambhalei. Ferdinand Ossendowski nota (în prima parte a secolului) că au existat momente în timpul călătoriilor sale prin Mongolia când oameni şi fiare se opreau în loc, în tăcere şi nemişcare, parcă ascultând ceva. Hergheliile de cai, turmele de oi şi cirezile de vite rămâneau încremenite, cu atenţia încordată, sau se chirceau la pământ.

Păsările încetau să zboare, marmotele se opreau din fugă, iar câinii nu mai lătrau.

„Pământul şi cerul îşi reţineau răsuflarea. Vântul nu mai bătea, iar soarele nu se mai mişca din loc… Toate făpturile vii, speriate, începeau să se roage în mod involuntar, aşteptându-şi soarta”.2

„Aşa a fost totdeauna, ori de câte ori Regele Lumii se roagă din palatul său subpământean, cercetând destinul tuturor neamurilor de pe pământ”, explica un bătrân păstor şi vânător mongol…

Căci în Shambhala, zicea el, Trăieşte cârmuitorul invizibil al tuturor popoarelor pioase, adică Regele Lumii sau Brahatma, care poate vorbi cu Dumnezeu aşa cum eu vorbesc cu dumneavoastră, având în preajma sa doi sfetnici: Mahatma, ce cunoaşte scopurile evenimentelor viitoare şi Mahinga, care guvernează cauzele acestor evenimente… Regele cunoaşte toate forţele lumii şi citeşte deopotrivă în sufletele omenirii şi în marea carte a

destinului său. Fără a fi văzut, el cârmuieşte opt sute de milioane de oameni de pe suprafaţa pământului, care vor îndeplini toate poruncile sale.3

Nu numai în Mongolia, ci în fiecare zonă din Asia Centrală, Shambhala (chiar şi astăzi în era laică a postcomunismului) exercită o influenţă foarte reală ce depăşeşte toate deosebirile de spaţiu, rasă şi religie.

îndeosebi în dezolanta regiune muntoasă din Asia Superioară, care de-abia a păşit în epoca modernă, poveştile şi cântecele despre Shambhala, precum şi numeroase relatări despre Regele Lumii, despre profeţiile şi armatele sale, despre sfetnicii săi divini şi ceremoniile sacre desfăşurate în cavernele subterane ce se întind în toată Asia Centrală, după cum se spune, sunt povestite şi cântate fără încetare de către oameni, împletindu-se cu legendele despre Maitreya şi despre mântuitorul-războinic Gesar-Khan, regele-erou al Mongolilor. Marile mituri (ce au schimbat lumea) s-au născut în acel mediu slab populat şi încă mai persistă.

Asia Superioară a fost numită „buricul pământului" sau „arena Asiei".

Există încă spaţii uriaşe ce nu au fost niciodată explorate, văi tainice împânzite cu izvoare fierbinţi ce se întind ca nişte oaze verzi, paradisiace, printre pustiurile geroase acoperite de gheţuri şi zăpezi, trecători nemarcate pe hartă şi drumuri primejdioase, situate la mare înălţime, ce oferă priveliştea unor pajişti verzi ce se întrezăresc printre crăpăturile norilor precum şi râuri şi jungle înfloritoare ce se pot vedea jos, în depărtare. O privire de ansamblu, de la mare înălţime, dezvăluie aspectul ciudat şi colţuros al terenului, ca un pumn strâns, datorat efectului zdrobitor al platoului subcontinentului indian cu impact asupra Asiei de nord (Fig. 2), în timp ce dincolo de lanţul muntos transhimalayan (şi de platoul tibetan) un vast teritoriu plin de deserturi şi de alte lanţuri muntoase (cele

mai înalte din lume) se întinde către nord, până la pădurile siberiene, într-o formă aproximativ elipsoidală. De-a lungul frontierei de nord a Tibetului se înalţă munţii Kunlun, iar dincolo de aceştia brâul munţilor Altyn Tagh face o curbă către munţii Nan Shan şi deşertul

Fig. 2. Harta Asiei Centrale şi a Indiei.

Gobi. Mult mai la nord se întinde lanţul munţilor Altai din Siberia de sud, iar la vest de munţii Altai se găsesc munţii Tien Shan, în Turkestan. Mergând mai departe către sud, nodul circular al munţilor Pamir mărgineşte Afghanistanul, întâlnindu-se apoi cu munţii Hindu Kush, cu lanţul munţilor Karakorum, la nord de Caşmir, şi cu partea vestică a munţilor Kunlun.

între laturile acestor mase muntoase se află alte lanţuri muntoase brăzdate de râuri, întregul sistem compact cuprinzând Bazinul Tarim şi Takla Makan, deşertul inospitalier al provinciei Xinjiang din vestul Chinei, ca şi Bazinul Dzungaria, Depresiunea Turf'an şi o parte din deşertul Gobi. Potrivit majorităţii surselor de încredere, Shambhala (dacă există cu adevărat) se găseşte în interiorul acestui spaţiu.

După cum afirmă Bernbaum: „Cu o populaţie rară şi izolată de bariere geografice şi politice, această vastă regiune rămâne cea mai misterioasă parte a Asiei, o imensitate goală unde orice şi oricine se poate pierde, aşteptând să fie descoperit”.

El se referă şi la văile ascunse, considerate de tibetani ca fiind sacre şi în strânsă legătură cu Shambhala: văi ferite de ochii oamenilor, aflate în preajma aşezărilor omeneşti, dar izolate, nelocuite şi aproape inaccesibile, înghesuite printre râpele munţilor cu creste înalte ce se prăvale în adâncuri de neimaginat, până la baza văii, ascunse aproape în întregime privirilor de perdeaua deasă a coroanelor arborilor.

Un lama i-a spus lui Roerich:

în mijlocul munţilor înalţi se găsesc nebănuite văi ascunse. Multe izvoare fierbinţi udă vegetaţia bogată. Multe plante rare şi ierburi medicinale pot creşte pe acest sol vulcanic neobişnuit. Probabil aţi remarcat geizerele fierbinţi de pe înălţimi. Poate că aţi auzit că doar la două zile depărtare de Nagchu, acolo unde nu se zăreşte nici urmă de copaci sau plante, există o vale cu arbori, iarbă şi apă caldă. Cine, oare, ar putea cunoaşte labirinturile acestor munţi?5

Lui Bernbaum i s-a povestit că toată reţeaua de văi necunoscute se întinde în întreaga regiune, aşteptând să fie descoperită de către imigranţi şi că în urmă cu mult timp, atunci când misionaml indian Padma Sambhava a

introdus pentru prima oară învăţăturile lui Buddha în Tibet, el a implorat zeii să aibă grijă de aceste locuri idilice, ţinându-le ferite de ochii lumii.

Numai cei mai credincioşi adepţi ai lui Guru Padma Shambhava, i-a spus lamasul, cei care propovăduiesc cu adevărat învăţăturile sale, pot găsi aceste locuri, însă dacă păcătoşii încearcă să le descopere, atunci vor fi atacaţi de irbişi[7] în trecătorile munţilor.

Printre şerpaşii şi locuitorii din regiune circulă tot felul de legende despre aceste locuri mirifice şi verzi. Asemenea ghiduri călăuzitoare (existente) pun aceleaşi condiţii atât pentru descoperirea lor cu succes, cât şi pentru aflarea Shambhalei: cercetătorul trebuie (în ambele cazuri) să fie de bună credinţă şi versat în ale meditaţiei, să aştepte până ce dobândeşte harul şi să-şi continue căutarea, la vremea potrivită, căci locurile sacre nu sunt accesibile neiniţiaţilor. Cu toate acestea, ghidurile tipărite despre Shambhala sunt menite pelerinului singuratic, pe când cele referitoare la văile ascunse sunt destinate grupurilor numeroase de călători, oameni ce vor dori să colonizeze acest teritoriu tainic, dacă izbutesc să-l descopere.

Printre şerpaşii şi locuitorii din regiune circulă tot felul de legende despre aceste locuri mirifice şi verzi. Asemenea ghiduri călăuzitoare (existente) pun aceleaşi condiţii atât pentru descoperirea lor cu succes, cât şi pentru aflarea Shambhalei: cercetătorul trebuie (în ambele cazuri) să fie de bună credinţă şi versat în ale meditaţiei, să aştepte până ce dobândeşte harul şi să-şi continue căutarea, la vremea potrivită, căci locurile sacre nu sunt accesibile neiniţiaţilor. Cu toate acestea, ghidurile tipărite despre Shambhala sunt menite pelerinului singuratic, pe când cele referitoare la văile ascunse sunt destinate grupurilor numeroase de călători, oameni ce vor dori să

7 leoparzi de zăpadă cu blana albă şi pete cafenii (n. tr.).

colonizeze acest teritoriu tainic, dacă izbutesc să-l descopere.

Bernbaum conchide că sanctuarele din văi sunt situate la periferiile Shambhalei, aproape de ea, dar nefacând parte din ea, de aceea îndrumările pentru descoperirea Shambhalei sunt destinate cercetătorului mai insistent, adică pelerinului singuratic şi răzbătător care şi-a abandonat rutele cele mai apropiate pentru a păşi de unul singur pe calea cea mai primejdioasă spre interior.

Legendele despre valea ascunsă par să aibă genul lor spiritual propriu. Ele aparţin tradiţiei misterioase a Termas-ilor („comori ascunse") fiind – de obicei – texte sacre sau obiecte magice pitite prin văi, care sunt descoperite de un Terton, poate sute de ani mai târziu. Un Terton este o persoană deosebită, menită să descopere comoara, aşa cum s-a profetizat la vremea când a fost ascunsă şi este unicul în stare să realizeze acest lucru. Numai el va fi călăuzit (în mod divin) spre locul potrivit, la vremea cuvenită. Tradiţia Terma a fost cunoscută de multe civilizaţii, începând cu vechii egipteni şi continuând cu celţii şi aztecii, dar cele mai multe amănunte le aflăm de la tibetani.

Conform adepţilor sectei învăţaţii din Nyingmapa, Padma Sambhava, întemeietorul sectei şi soţia sa, Yeshe Tsogyel, ea însăşi o adeptă spirituală, au ascuns asemenea Terma spre folosul generaţiilor viitoare. De obicei, Yeshe Tsogyel a luat învăţăturile dascălului şi le-a ascuns „în stânci de diamant, în lacuri misterioase şi în sipete ermetic închise"6 din văile sacre care au fost apoi închise în mod magic. Pentru a nu putea fi descoperite de neaveniţi, duhuri numite Tetsung au fost puse să le păzească până va sosi vremea Terton-ului sortit.

Textele astfel ascunse în stânci, în pâraie, în copaci şi chiar în bolta cerului (prin puterea supranaturală a lui Padma Sambhava) alcătuiesc fundamentul multor

învăţături şi practici religioase ale sectei Nyingmapa. Printre texte se numără şi Cartea Tibetană a Morţilor, Bardo Thodol.

Mai mult decât atât, însăşi văile tăinuite sunt considerate a fi comori ascunse, parte din ele (potrivit propriilor profeţii formulate de Padma Sambhava) fiind socotite drept lăcaşuri sfinte pentru poporul tibetan, în timp de război sau cotropire. Şi acestea trebuiau să fie date în vileag de către o persoană avizată, de către un anumit Terton, înainte de a putea fi folosite.

Bernbaum afirmă: „Fiecare vale are o perioadă predestinată, când se presupune că va adăposti oamenii de tulburările din exterior. Deşi multe văi şi-au împlinit deja menirea, altele aşteaptă viitorul, când războaiele vor nimici orice urmă de religie”.7

De fapt, în perioada cotropirilor străine şi a răscoalelor, tibetanii din trecut şi-au găsit un adăpost sigur în văile din munţii îndepărtaţi, despre care se spunea că fuseseră bine închise în acest scop de către Padma Sambhava, tibetanii procedând la fel şi astăzi.

în căutarea Muntelui Meru Cel Cu Nouă Etaje

Tradiţia Terma, ce indică drumul spre Shambhala, este doar una din multiplele taine referitoare la Asia Centrală. Regiunea aceasta a fost punctul de pornire al migraţiilor şi locul de închegare al culturilor popoarelor din vremuri imemoriale.

Popoare şi civilizaţii au apărut şi au dispămt în deserturile ce au fost cândva terenuri fertile. Religiile lumii s-au născut şi dezvoltat printre munţi, iar lăcaşurile lor sfinte păstrează cele mai tainice secrete ale spiritului. Din acest creuzet cultural, susţin tradiţiile, au purces Fiii Soarelui la împlinirea misiunilor lor civilizatoare, răspândind religia Soarelui în toate colţurile globului pământesc. Aici, în stepele din actualul Kazakhstan şi Siberia de sud, o străveche cultură şamanică, ce îşi are

rădăcinile în Era Glaciară, a cioplit primul mandala cunoscut în colţul de fildeş al unui mamut şi, potrivit lui Ivar Lissner, un binecunoscut etnolog rus, s-a dezvoltat apoi în miezul unei regiuni preistorice situată în munţii Altai. într-o lume dominată de legendele munţilor cu vârfuri semeţe din bazalt, acoperite de zăpadă, acolo unde sălăşluiesc zeii, cosmologia şamanilor din Altai păstrează cu sfinţenie un munte sacru universal al cărui nume (în anumite versiuni ale mitului) este aidoma variantei Sumem derivând din Meru: Sumyr, Sumbyr sau Subur.8

Tot aici, în Asia Interioară, pierdută în negura antichităţii, se afla locul unde au luat naştere eroicele epopei ale Indiei – Mahabharata şi Ramayana. în Bazinul Tarim, aşa cred savanţii, se găseşte Uttarakuru sau Kuru de nord, o versiune a Shambhalei pe care Mahabharata o descrie ca fiind tărâmul binecuvântat al înţelepţilor spre care Arjuna, prinţul-luptător din Bhagavad-Gita, şi-a îndreptat paşii în căutarea iluminării raţionale.

Uttarakuru, un loc al minunăţiilor unde arbori fructiferi miracu-loşi produc nectarul nemuririi, se spune că ar fi una din cele patru regiuni ce înconjoară Muntele Meru precum cele patru petale ale unui lotus, fiind în acelaşi timp şi căminul Siddhas-ilor, Yoghini indieni plini de har, vestiţi pentru puterile lor tantrice miraculoase.

în Mahabharata se povesteşte că „norodul din acea ţară este veşnic sănătos şi totdeauna vesel. Oamenii trăiesc zece mii şi zece sute de ani, o, rege, şi totdeauna se ajută între ei”.9

Către un paradis muntos din apropiere, situat la capătul estic al munţilor Kunlun, a călătorit filozoful-chinez Lao-Tzu în urmă cu 25 de secole, după ce îşi petrecuse viaţa întreagă în imperiul chinez din depărtare. Se înapoia la izvoarele religiei Taoiste şi la adevărata obârşie şi civilizaţie. Circulă o legendă în care se spune că perechea primordială Nu şi Ku, echivalentul chinez al cuplului

creştin Adam şi Eva, s-a născut pe pământul împărătesei Hsi Wang Mu, Împărăteasa-Mamă a Apusului, iar în al III-lea mileniu î. Chr. Fiii Cerului au adus cultura lor în China, de pe acel tărâm al înţelepciunii supreme.10

Palatul de nestemate cu nouă etaje al împărătesei Hsi Wang Mu se spune că este situat pe vârful unui munte de jad din munţii Kunlun, despre care legenda susţine că este însuşi muntele Meru. Acolo, în grădinile palatului, creşte piersicul nemuririi ce rodeşte o singură dată la fiecare şase mii de ani. Înţelepţii precum Lao-Tzu, cărora li se îngăduie să mănânce din fructele sale, sunt bărbaţi şi femei înzestraţi cu o deosebită virtute şi cunoştinţe care – devenind astfel nemuritori – sălăşluiesc în acel sanctuar în deplină fericire.

„Zvon de muzică din instrumente invizibile se aude răzbătând prin văzduh şi oricine îşi poate astâmpăra setea sorbind elixirul tinereţii din fântâna vieţii veşnice. Aici se găsesc Câmpiile împlinirii Dorinţelor. Oamenii se hrănesc cu ouăle păsării Phoenix şi beau roua dulce a dimineţii. Ei capătă tot ce le pofteşte inima”, aflăm din folclorul chinezesc.11

Fiecare tradiţie religioasă asiatică tinde să identifice Muntele Meru cu un alt munte situat (nu în mod necesar) în zona sa etnică.

Bunăoară, chinezii venerează o creastă a munţilor Kunlun aflată la foarte mare depărtare de imperiul lor, pe când Yoghinii hinduşi îşi îndreaptă cu veneraţie privirile spre nord, dincolo de India, către muntele lor sacru. La fel, deşi unii Yoghini tibetani cred că Muntele Kailas (cel mai înalt vârf al lanţului muntos transhimalayan ce se înalţă singuratic şi maiestuos) ar putea fi miticul Meru, mulţi sunt convinşi că el se află dincolo de Tibet.

Din prima categorie făcea parte şi al treilea Panchen Lama care găsea în Muntele Kailas toate trăsăturile unice atribuite în mod clasic muntelui Meru.

Kailas este un munte piramidal, perfect simetric, constituit din stânci cimentate şi gheaţă, ale cărui patru laturi corespund celor patru puncte cardinale ale busolei şi are o măreaţă zvastică naturală (simbol al polului geografic) întipărită pe latura lui sudică. Venerat de Bonpo ca „muntele sacru cu nouă etaje şi zvastică", el deţine proprietăţi geografice şi geologice unice fiind izvorul legendar al celor patru fluvii despre care hinduşii au credinţe că purifică lumea: Indul, Sutlej, Gangele şi Brahmaputra.12 Muntele a reprezentat o adevărată Mecca pentru numeroşi pelerini hinduşi, budhişti şi Jaini care l-au denumit Kang Rinpoche (Giuvaierul Zăpezilor) so-cotindu-l sălaşul lui Shiva, motiv pentru care laturile sale au fost împânzite de grotele Yoghinilor în meditaţie, înainte de invazia chinezilor.

Lama Anagarika Govinda, un vestit savant din Occident, a fost o altă personalitate ce a identificat muntele Kailas cu muntele Meru:

Deşi Kailash este denumit fie „tronul zeilor", fie „Sălaşul lui Shiva şi al zeiţei Parvati", fie „Mandala budhiştilor Dhyani şi a Bodhisattvasilor" sau „Meru" (centrul spiritual şi al fenomenelor lumii) realitatea exprimată în limbajul simbolic al diferitelor tradiţii reprezintă experienţa unei realităţi superioare care – la rândul ei – este transmisă printr-o stranie combinaţie de fenomene naturale şi spirituale pe care nu le pot evita nici chiar cei afectaţi de credinţe religioase. Ca un templu uriaş ce se înalţă în straturi regulate de terase orizontale într-o perfectă simetrie, Kailash marchează centrul „Acoperişului Lumii", inima celui mai mare templu, lăcaşul puterilor cosmice, axul ce uneşte pământul cu universul, superantena ce captează şi emană energiile spirituale ale planetei.

însă oricât de mult corespund calităţile transcendentale atribuite muntelui Kailas cu cele ale

muntelui Meru, indicaţiile menţionate în ghidurile de călătorie ce conduc către regatul sfânt îndrumă – aproape fără excepţie – către o regiune la nord-vest de Kailas, dincolo de graniţa de nord a Tibetului. S. M. Aii, autorul unui cuprinzător studiu al geografiei Puranice, susţine cu tărie că Nodul Munţilor Pamir din Asia este adevăratul loc al Muntelui Meru, iar poporul kirghiz a acordat acest rol muntelui Muztagh Ata, un uriaş munte piramidal alcătuit din stânci şi gheaţă cimentate aidoma muntelui Kailas, dar înălţându-se mult deasupra tuturor crestelor din Pamir,14 în timp ce şamanii siberieni venerează Muntele Belukha, cel mai înalt pisc din lanţul munţilor Altai, ca pe un lăcaş la fel de sfânt al zeilor. Cu toate acestea, pretenţia că oricare din aceste vârfuri ar fi legendarul Meru, este discutabilă.

O oază de tihnă religioasă

Bogata şi variata împletitură de credinţe ce înconjoară Shambhala a fost ţesută pe un teritoriu vestit pentru tradiţia sa plină de neegalate acte de bravură înfăptuite de oamenii săi sfinţi. Numeroşi adepţi de renume, cu puteri dumnezeieşti, adică persoane misterioase care înfaptuiau miracole, au apărut necontenit în jurul inelului muntos din interiorul Asiei Centrale, iar înţelepţii, sfinţii şi magicienii lor au creat legende nemuritoare răspândite în rândurile popoarelor: legenda Yoghinilor Siddha şi Shaivite din India, taoiştii Hsien-Jen sau misticii munteni din China, sufiştii Khwajagan din Turkestan, Yoghinii Nyingmapa şi Dzog Chen din Tibet şi Mongolia, Magi din Afghanistan, fără a-i uita pe Khanii-şamani din Siberia de sud. Legendele care au zeificat aceste fraternităţi au străbătut veacurile, supravieţuind creşterii şi prăbuşirii nenumăratelor imperii seculare, iar tainicele lor centre de iniţiere au fost căutate de credincioşii de pretutindeni, dându-li-se o aură mitologică în toate folclorurile lumii. Nicăieri pe pământ nu a înflorit atât de persistent o asemenea aristocraţie spirituală într-o

izolare atât de profundă, ca aici, în Asia Interioară şi tocmai aici trebuie să căutăm răspunsurile definitive ale enigmei ce înconjoară Shambhala.

Pe întregul teritoriu, mânăstiri şi aşezăminte religioase purtând diferite denumiri, situate adesea la mii de mile depărtare, zac ascunse fie printre labirinturile stâncilor, fie printre văi fertile şi oaze călduroase, iar centrele lor de pregătire sunt atât de aproape de lumea exterioară încât existenţa lor nu este bănuită. Andrew Tomas susţine: „In ultimii douăzeci şi cinci de ani, China a fost explorată în amănunţime. Provincia Chinghai, odinioară izolată, este acum împânzită de mii de puţuri petroliere. în zona lacului Lob Nor au avut loc experienţe nucleare chinezeşti. Amândouă aceste teritorii fac parte din Shambhala. Totuşi, principalii oameni de ştiinţă din lume se pot proteja de asemenea pericole adăpostindu-se în catacombele lor din munţi”.15

Tomas, bine documentat asupra tematicii privind Shambhala, ca urmare a anilor petrecuţi în Orientul îndepărtat, se referă atât la vastul sistem de grote care (după cum se ştie) se întinde pe sute de kilometri în interiorul lanţurilor muntoase, cât şi la nebănuitele văi (pierdute printre uriaşii munţi acoperiţi de zăpadă) din platoul tibetan.

Aici, comunităţi de adepţi de diferite tradiţii au trăit secole de-a rândul în izolare, netulburate de ingerinţele exterioare: şamani, budhişti, Taoişti, hinduşi, Magi, Bonpo, Manicheeni, Zoroastrieni, Gnostici, creştini Nestorieni, sufişti. împreună s-au străduit, deopotrivă, să realizeze obiectivele lor spirituale, fizice sau ştiinţifice, coabitând paşnic.

Conform tradiţiei ezoterice, comunităţile s-au amalgamat în-tr-un singur trup care, potrivit spuselor misticului Karl Eckartshausen din secolul al XVIII-lea „este ascuns de privirile oamenilor, supunându-se numai

Stăpânirii Divine”.16

Despre grupurile de iniţiaţi care au alcătuit odinioară şcolile Misterelor din Antichitate, Tomas afirmă:

Uneori, ele alcătuiau elita, situându-se în limitele religiilor recunoscute în zonă. Alteori se situau în afara sferei elitei fiind nişte iniţiaţi cu totul necunoscuţi... Pretutindeni în lume exista un lanţ, constituit din centrele lor, iar atunci când o anumită civilizaţie căpăta un impuls deosebit, îndată soseau ajutoare din partea altor ramuri ale acestei frăţii mondiale. Aşa se explică apariţia neaşteptată a noilor idei în anumite perioade istorice şi schimbările radicale ce au avut loc după acceptarea lor.17

Tomas subliniază că acest lanţ de centre era în strânsă legătură cu marea Şcoală a înţelepciunii care mai există şi astăzi în Asia Centrală, unde ele persistă ca o insulă a bunei înţelegeri şi a cooperării, într-un ocean nesfârşit de războaie şi persecuţii religioase neîntrerupte.

începând cu secolul al XVII-lea, textele lamaiste referitoare la năvălirea „barbarilor” au furnizat unele amănunte despre încleştările religioase ce au bântuit Asia pe măsură ce înaintarea musulmanilor şi (într-o mai mică măsură) invazia Creştinilor Nestorieni (şi a altora) au nimicit budhismul pretutindeni acolo unde se afla.

Aceleaşi texte menţionau pedeapsa rezervată acestor barbari păgâni atunci când Marele Războinic Gesar va pomi călare din Shambhala împreună cu puternicele sale oşti pentru a supune forţele demonice ale răului.18

Totuşi, susţinând afirmaţiile lui Tomas, filosoful şi matematicianul britanic J. G. Bennett spune că în Xinjiang, provincie situată în inima Asiei Interioare, sufiştii musulmani au convieţuit timp de secole în armonie cu lamaşii, însuşindu-şi multe din doctrinele lor şi din profundele tehnici tantrice. Pe de.altă parte, în Altai, Roerich a întâlnit un grup de Credincioşi Străvechi, o sectă creştină mistică, persecutată la ea acasă de către Biserica

Ortodoxă Rusă, care trăia în bună prietenie cu vecinii lor, şamanii. Evreii, Zoroastrienii şi Gnosticii au găsit şi ei un adăpost amical la poalele munţilor din Asia, alături de comunităţi de alte credinţe.

Se susţine că această oază de pace există şi astăzi.

Diferitele comunităţi spirituale mămnte, ascunse în sânul ei, promovează cele mai înalte idealuri de ffatenitate religioasă şi sunt pe deplin respectate pentru spiritul lor de milostenie şi de toleranţă, dar şi pentru umanismul lor şi pentru păstrarea în comun a tehnicilor oculte ce par să se bazeze pe cunoaşterea unor legi fizice necunoscute ştiinţei modeme. Pe când fiecare rămâne credincios tradiţiilor sale religioase, respectând atât propriile reguli comune şi sfinte, cât şi preceptele doctrinare şi tradiţiile liturgice, adepţii ezoterismului sunt încredinţaţi că toţi aceştia deţin (măcar în parte) o ideologie lăuntrică şi tainică precum şi o identitate ce nu este niciodată dezvăluită lumii exterioare. După cum s-a mai spus, ei susţin că – în taină – aceste fraternităţi constituie cadrele unei ierarhii invizibile şi că ele colaborează în folosul lumii sub o conducere unică, centrală. Astfel ele corespund cu cele opt regate exterioare ale Shambhalei, fiecare cu tradiţia sa aparte şi cu organul său de conducere, dar se află (totuşi) reunite sub oblăduirea unei autorităţi spirituale unice care este superioară oricărei autorităţi individuale.

S-au efectuat încercări de asemuire a paradisului ascuns cu unul sau altul din micile regate (astăzi aflate în mină şi uitate) care înfloriseră în diferite zone ale Asiei Interioare, probabil rămăşiţe ale unuia din regatele greceşti din Bactria abandanotată de Alexandru cel Mare sau ale imperiului Kushan ce a urmat dominaţiei greceşti, sau fiind reminiscenţe ale regatului uigur Kocho întemeiat de turci în Depresiunea Turfan, la sud de munţii Tien Shan. O altă posibilitate luată în consideraţie o constituie

inelul micilor regate, printre ele numărându-se Kashgar, Yarkand şi Khotan care au înflorit odinioară în oazele fertile din jurul Bazinului Tarim şi care, susţin unii, ar fi putut furniza un model pentru crearea mitului Shambhalic. Şi totuşi o altă posibilitate, sugerată de orientalistul occidental Helmut Hoffman, o reprezintă un regat uitat din valea Ferghana, în apropierea munţilor Pamir, poziţionat în acelaşi loc ca Olmolungring.19

Wolfgang Bauer, un alt savant occidental, opinează că miticul regat al reginei Hsi Wang Mu ar fi putut foarte bine să fie inspirat de un mic ţinut chinez (astăzi dispărut) ce purta odinioară acelaşi nume.20

Trebuie să reamintim însă că Shambhala nu este numai vie şi activă încă, ci este descrisă în permanenţă drept o rezervaţie religioasă şi istorică fără seamăn, din care au fost înlăturate toate zorzoanele lumeşti. Ea nu s-ar fi putut compara niciodată cu un regat secular obişnuit, pe considerente politice. Mai degrabă, după cum s-a spus, regiunea sa exterioară corespunde reţelei ordinelor spirituale ce se întinde şi în prezent de-a lungul întregii Asii Superioare, o afiliaţie de centre semiautonome aflate sub conducerea unei singure îndrumări mistice. Bernbaum sugerează ceva de genul acesta atunci când afirmă:

Probabil că aşezământul istoric al Shambhalei se află ascuns chiar pe hartă, ca unul din cele mai evidente locuri trecute lesne cu privirea – întreaga regiune a Asiei Centrale... Ar putea fi locuită de o populaţie secretă, cu membrii răspândiţi pretutindeni în Asia.21

Dacă locuitorii Shambhalei sunt, într-adevăr, atât de răspândiţi, atunci nu există nicio contradicţie în faptul că pelerinii ce susţin că au vizitat locul respectiv indică direcţii total diferite, iar descoperirile exploratorilor şi ale teoreticienilor sunt atât de contradictorii. Faptul că profesorul Giuseppe Tucci, eminentul savant budhist şi explorator, era convins că Shambhala se află în districtul

Altyn Tagh, nu mai vine în contradicţie cu opinia la fel de fermă a doamnei Alexandra David-Neel, formulată după îndelungate călătorii în Asia Centrală şi împărtăşită de sufistul afghan Idries Shah, opinie conform căreia Shambhala este sinonimă cu Balkh, străvechea „maică a oraşelor" din Afghanistan ce a fost distrusă de Genghis Khan, şi nici nu infirmă concluzia detaliată formulată de Geoffrey Ashe în cartea sa înţelepciunea antică' potrivit căreia locul s-ar afla pe sau în preajma Muntelui Belukha din lanţul munţilor Altai. S-ar părea, mai degrabă, că atât mănăstirea taoistă din munţii Kunlun de est, aşezământul sufist Sarmoun din Afghanistan, şcoala Dzog Chen de pe povârnişurile Muntelui Kailas sau Muztagh Ata, mănăstirea budhistă situată într-o oază din Bazinul Tarim, cât şi centrul Manichean din valea Ferghana aparţin (toate) aceluiaşi regat tainic.

Musulmanul care a simţit chemarea divină se poate duce la citadela dervişilor aflată (probabil) în munţii Hindu Kush sau în lanţul munţilor Tien Shan, Yoghinul hindus poate merge la o mănăstire din munţii Kunlun de vest, iar şamanul se poate duce în Altai, însă cu toţii sunt convinşi că se îndreaptă spre Shambhala. Căci Shambhala se întinde între zidurile fraternităţilor.

Mai mult chiar, publicaţii sufiste contemporane subliniază că – într-o bună zi – vom descoperi că aşezămintele sunt stabilite după un model anumit care nu este deloc întâmplător, ci este orânduit ierarhic de-a lungul unui vast şir de mandala, aducând astfel Asia Superioară mult mai aproape de concepţia mandalică tradiţională a Shambhalei. în 1960, un explorator american (autor de jurnale de călătorie) Peter King, nota în cartea sa Afghanistanul. Acoperişul Asiei Centrale că în regiunea Nuristan din Afghanistan (denumită odinioară Kafiristan) situată în apropierea muntelui Hindu Kush, există mânăstiri sufiste aproape de nepătruns pentru neaveniţii

din exterior. Ele au fost construite în cerc, în jurul unui grup de mânăstiri şi mai inaccesibile sau în jurul unor centre de iniţiere aparţinând unui neam despre care nu se cunoaşte aproape nimic, dar care are legătură cu sufiştii. în locul cel mai inaccesibil se află Markaz sau centrala energetică a acestor dascăli din interior, deşi ea nu îşi va dezvălui niciodată natura sa exactă.22

Afghanii susţin că vestitul mag şi dascăl spiritual armean George Gurdjieff a fost singurul străin căruia i s-a îngăduit să pătrundă prin inelul exterior al centrelor sufismului unde a fost iniţiat de către Bahauddin Nakshband, unul din dascălii din aceste centre. însă în ce îi priveşte pe iniţiaţii din bastioanele centrale „nimeni nu îi va spune mai multe unui străin, decât că mănăstirile lor există”23, afirmă King. Afghanii îi numesc pe dascăli oamenii Tradiţiei şi se presupune că ei sunt în legătură cu inteligenţe extraterestre, fiind totodată şi păstrătorii tradiţiilor secrete ce stau la baza tuturor religiilor şi progreselor umane. J. G. Bennet, care a fost în strânsă legătură cu sufiştii, era încredinţat că aceştia alcătuiau un cerc interior al umanităţii, motiv pentru care i-a denumit Directoratul Tainic.

în relatarea lui Peter King ni se înfăţişează cu limpezime ceva foarte asemănător unui măreţ mandala tridimensional (reprezentând ierarhia sufistă) ce ne reaminteşte de mandala tridimensional construit de primul rege din Shambhala într-un parc, la sud de legendarul oraş Kapala. Şi acest mandala întruchipează esenţa celor mai spirituale învăţături cunoscute umanităţii, fiind şi el în convergenţă cu un centru transcendental populat de zeităţi.

Ierarhia sufistă, condusă de Qutub sau Axis împreună cu cei doi sfetnici ai săi, are multe trăsături în comun cu cele ale Shambhalei, putând avea structură similară cu a altor ordine etno-religioase din Asia

Inferioară, după cum sugerează autorul sufist Emest Scott.24

Shambhala: un cerc al centrelor forţelor spirituale?

Oare Kalachakra descrie Shambhala în termeni Yoga deoarece este durată literalmente conform principiilor Yoga? Nu este imposibil ca organizaţia monahală pe care Peter King a descoperit-o în Afghanistan să fie dublată de alte fraternităţi ezoterice în fiecare din zonele etnice, toate fiind adunate (ca o constelaţie) într-un inel spiritual de „puncte ale puterii" situate pe munţi aparte, întreaga configuraţie alcătuind Shambhala. Ştim că asemenea munţi deosebiţi există şi ei sunt centre de iniţiere cu mare putere de atracţie asupra misticilor: unul dintre aceştia, sfântul munte Kailas, a fost înconjurat secole de-a rândul de mănăstiri budhiste şi de mici aşezări temporare ale adepţilor Dzog Chen. Pentru poporul kirghiz ce vieţuieşte pe înălţimile din partea de vest a munţilor Pamir, sfântul Muztagh Ata este un astfel de Mecca, la fel cum muntele Belukha este acelaşi lucru pentru popoarele nomade din Siberia de sud.

Oare aceste puncte ale puterii spirituale şi altele asemenea lor alcătuiesc un far călăuzitor a cărui rază atrage paşii căutătorului către hotarele Shambhalei?

Posibilitatea ca un vast mandala natural să se întindă înadins peste această imensă regiune poate părea puţin credibilă, totuşi ea se încadrează în spiritul societăţilor tradiţionale ale antichităţii.

Cabalistul şi autorul britanic John Michell afirmă că toate aşezările se dezvoltă potrivit schemelor cosmologice care reprezintă ordinea cerească în microcosmos, în vreme ce ele corespund – la rândul lor – orânduirii vieţii şi modelului inteligenţei omeneşti. „Urmele pe care oamenii le lasă pe pământ reflectă filosofia vremurilor".25 Aşadar, pretutindeni pe pământ găsim dovezi ale existenţei unor oraşe, palate şi temple durate în formă mandalică, potrivit

principiilor metafizice, aşa cum erau ele înţelese pe atunci, cu scopuri extrem de practice şi în strânsă legătură cu orientarea şi întărirea forţelor pământene şi cereşti.

De obicei, aceşti mandala au fost construiţi conform imaginii universului sferic din cosmologia antică, în care centrul civic îl constituia fie o uriaşă stâncă-fortăreaţă sau un dâmb artificial, fie lăcaşul puterii oracolare şi generatoare de legi, ce reprezenta muntele celest, axa universului şi canoanele legii eterne. Căci în limbaj metafizic (după cum spune Michell) „muntele reprezintă

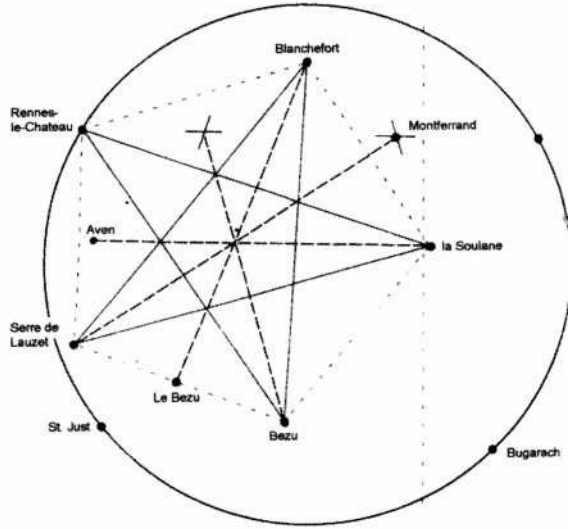

Fig. 3. Vedere a Lăcaşului Sfânt de la Rennes-le-Chateau înfăţişând principalul pentagon muntos delimitat de poziţiile bisericilor, etc. şi aliniat pe meridianul zero al Parisului.

starea vizionară. în termeni ai dinamicii, el este generatorul de energie ce inspiră starea superioară a nebuniei sau a profeţiei. Şi astfel, potrivit legii similitudinii, muntele oferă un podium adecvat pentru profeţi şi predicatori.”26.

O asemenea schiţă a pământului sacru se găseşte la Firuzabad, un oraş-cetate iranian din secolul al Ill-lea e. n.

Multe alte oraşe străvechi, sate şi târguri au fost construite pe principiul Crucii Celtice sau a Roţii Solare. O dată cu extinderea religiei ce venera Soarele, religie care a civilizat majoritatea lumii cunoscute, templele şi palatele s-au supus principiilor solare. Despre comunităţile solare, Michell afirmă că „un palat reţine puterea solară a împăratului şi la fel ca toate centrele guvernamentale din lumea întreagă, se poate ajunge la el străbătând străzi largi şi drepte ce călăuzesc puterea prin întregul regat, îndreptând către centru (în acelaşi timp) prinosul ţării şi al poporului.”27 Astfel, palatul Versailles, reşedinţa Re-gelui-Soare al Franţei, a fost clădit sub forma unei roţi pentru a putea funcţiona ca un centru solar. De fapt, sacrul monarh, înzestrat cu puteri solare pe care le transmitea poporului, a fost odinioară o instituţie universală cunoscută în Orientul îndepărtat şi Africa.

în cele două Americi, regele domnea ca Soarele Atotputernic dintr-un templu-observator situat pe un munte sau o piramidă din centrul regatului mayaş.

însă o semnificaţie mult mai profundă o are descoperirea făcută recent la Rennes-le-Chateau, în sudul Franţei, a unei vaste construcţii arhitecturale ce se întinde de-a lungul multor mile din regiune, construcţie alcătuită din cinci piscuri de munte având un al şaselea pisc la centru.

Din acest pentagon natural cu laturi regulate se desfăşoară, cu deosebită precizie, un labirint cu încrengături şi mai complexe, alcătuind constelaţii uluitoare de cercuri, triunghiuri şi hexagoane care se întrepătrund. Figurle geometrice (dintre care unele au o profundă semnificaţie ocultă) sunt delimitate de poziţia bisericilor, a sanctuarelor, a locurilor sfinte, a castelelor şi a formelor naturale de teren, cum ar fi izvoarele şi peşterile (Fig. 3 şi 4). Ansamblul este structurat pe o grilă ce se desfăşoară pornind de la baza sa, grilă ce este

determinată – în primul rând – de pentagonul de munţi, fiind formată din linii paralale ce se intersectează în unghiuri perfecte de 90 de grade pe locurile unde se află bisericile, castelele, etc.

Grila se întinde pe o distanţă nedefinită dincolo de limitele localităţii Rennes-le-Chateau şi aminteşte de întinsele păşuni din Anglia.

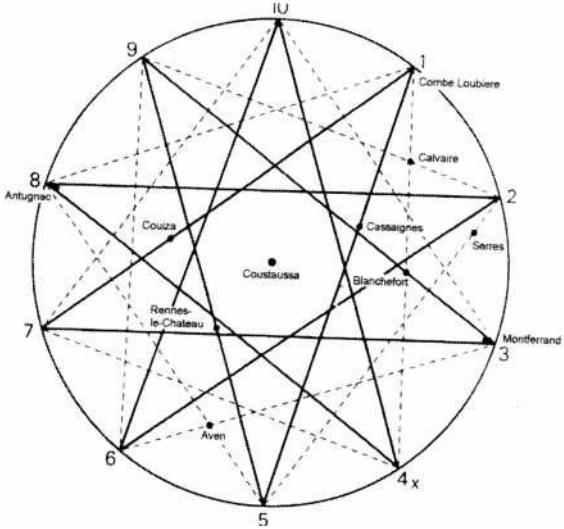

Fig. 4. O altă vedere a Lăcaşului Sfânt de la Rennes-le-Chateau înfăţişând o stea cu 10 colţuri formată din întrepătrunderea a două pentagoane. Măsura folosită de-a lungul întregului plan este mila universală. Lincoln susţine: „Rămâi uluit de incredibila cultură sofisticată a creatorilor săi. Bănuiesc că templul nu ar fi fost niciodată descoperit fără ajutorul hărţilor deosebit de precise pe care noi suntem în stare să le trasăm abia acum, în secolul XX”.

Henry Lincoln, care a efectuat un studiu exhaustiv al locului, îl numeşte „a opta minune a lumii”, un loc sfânt, un imens templu clădit de mâna omului, cu o incredibilă complexitate a planului, a controlului măsurilor, a distanţelor şi al alinierii şi o tehnică de control sofisticată. El afirmă că a fost construit de Cavalerii Templieri în

secolul al XII-lea, suprapunându-l pe o construcţie megalitică timpurie care a fost dedicată, fără îndoială, Marii Zeiţe.

Henry Lincoln, coautor al volumelor Sângele sacrii şi Sfântul Graal şi Moştenirea Mesianică, scrise împreună cu Michael Baigent şi Richard Leigh, este încredinţat că întregul sanctuar este o lucrare inginerească mult mai vastă, care dovedeşte o perfecţiune geometrică mult mai deosebită decât cele care au fost necesare pentru înălţarea piramidelor din Giza.

Lincoln afumă că „spre deosebire de alte lucrări măreţe ale civilizaţiei timpurii, templul acesta nici nu s-a dărâmat, nici nu s-a ruinat. Este la fel de real şi tangibil aşa cum a fost în ziua desăvârşirii sale. Şi totuşi, este invizibil... Templul este invizibil doar pentru că este mult prea vast pentru a putea fi zărit.”28

Descoperirea de la Rennes-le-Chateau a fost făcută ca o consecinţă a unor indicii criptice ce i-au fost destăinuite de o străveche şi prestigioasă asociaţie ocultă franceză, Prioré de Sion, care pretinde că descinde direct din Ordinul Templierilor şi care – în mod evident – este o parte dintr-un mic cerc de iniţiaţi ce a păstrat multe secrete despre complexul de la Rennes-le-Chateau şi despre constructorii săi.

într-un post-scriptum la propria carte, Henry Lincoln relatează descoperirea unui alt templu asemănător, de o subtilitate geometrică şi o complexitate uimitoare, situat în insula Bornholm din marea Baltică.

Bomholm se află, împreună cu Scoţia, pe paralele de 55 de grade, pe aceeaşi linie dreaptă precisă cu Ţara Hiperboreenilor descrisă de Plinius, despre care vom afla mai multe date mai târziu. Bisericile în ruină, castelele şi posturile de comandă ce delimitează acest perimetru sfânt din Scandinavia de sud au fost construite de cavalerii Teutoni, urmaşii Templierilor, la limita cea mai nordică

unde îşi desfăşurau activitatea. Insă marele templu din insula Bomholm ar putea fî doar unul din multiplele lăcaşuri sfinte pe care le-au construit în drumul lor spre nord.

în Scandinavia, ca şi în regiunea Languedoc din sudul Franţei, aceste complexe de temple au fost ridicate de Ordinul Templierilor pe locurile megalitice străvechi. Bomholm este, probabil, unul din multiplele locuri sfinte asemănătoare pe care ei l-au reconstruit în drumul lor spre nord.

Un lucm despre care Lincoln s-a convins (pe măsură ce îşi continua uluitoarele cercetări) a fost că Rennes-le-Chateau reprezenta doar o părticică dintr-o minunăţie mai vastă. El scrie:

Indiferent care a fost cultura ce a creat Templul ea poseda, fără îndoială, o măiestrie de netăgăduit în ştiinţele matematice, în geometrie şi în întocmirea hărţilor. O parte dintre ele, dacă nu chiar toate, au aparţinut (în mod evident) comunităţilor neolitice care au realizat Cercurile Megalitice din Stâncă. Rarele urme lăsate de aceste comunităţi (stânci verticale şi dolmene) sunt (toate) situate în linie dreaptă... Bănuiesc că ziditorii Templului de la Rennes-le-Chateau vor dovedi, cu adevărat, că sunt parte a culturii ce a creat Stonehenge şi Kamak, datând (probabil) aproximativ cam din aceeaşi perioadă, adică în jurul anului 1500 î.Chr.29

însă John Michell, care a demonstrat existenţa unui loc sfanţ similar amplasat pe teritoriul Glastonbury, dar ridicat pe o temelie cu şase laturi, susţine că (într-o perioadă şi mai îndepărtată) un neam preceltic necunoscut a construit, în întreaga lume, o reţea de temple aliniate Chakrelor pământului de pe tot cuprinsul globului, iar această reţea mai există şi astăzi ascunsă sub suprafaţa civilizaţiei noastre modeme.

Scopul templului, susţine autorul, era acela de a

invoca forţele terestre şi cereşti de o natură magnetică şi mai subtilă, atrăgându-le prin intermediul diverselor forme de magie naturală, cum ar fi proporţiile numerice, sunetele şi modelele existente pe pământ, spre a conlucra spre folosul omenirii. Conform legii corespondenţelor, pământul poate fi reprezentat (prin artă) ca o oglindă a cerurilor, atrăgând – în felul acesta – energiile celeste.

Michell ne spune: „Aşa cum sistemul nervos al Terrei se reflectă atât în tmpul Domnului cât şi în trupul unui om, la fel şi cărările ce unesc centrele magnetice terestre au fost însemnate pe tot pământul, potrivit modelului şuvoaielor luminoase de energie dintre stele care sunt percepute (uneori) în vise şi în viziuni.”30 în felul acesta s-a creat temelia puterii unei civilizaţii străvechi, ale cărei urme le-am pierdut cu totul şi le-am uitat. Michell comentează în continuare, subliniind că o asemenea reţea de energie necesita un centru spre care convergeau toate locurile sfinte din zona respectivă, ca spre o capitală religioasă mondială.

Michell indică în această poziţie, printre altele, marea piramidă de la Giza, o construcţie care – nu de mult – a constituit subiectul cercetărilor efectuate de Robert Bauval, un inginer-constructor ce a manifestat interes pentru egiptologie timp îndelungat şi Adrian Gilbert, un editor specializat în tradiţia hermeneuticii egiptene, printre alte tradiţii gnostice, şi care întreprindea cercetări referitoare la Egiptul antic de peste două decenii. în Misteriosul Orion ei opinează că piramida de la Giza ar putea fi o parte dintr-un complex piramidal al cărui model, ce se întinde de-a lungul deşertului egiptean, oglindeşte modelul ceresc al constelaţiei Orion.31. însă deşi complexul piramidal de la Giza are conotaţii oculte importante, Shambhala, aşa cum este ea situată în centrul teritoriului asiatic, este încă în şi mai mare măsură îndreptăţită să joace rolul atribuit de Michell. în orice caz,

este greu să-ţi imaginezi un loc mai potrivit pentru a fi deopotrivă centrul geografic care încă supravieţuieşte şi sediul suprem al guvernului unui sistem cultural ce a funcţionat odinioară pe tot cuprinsul globului, căzut astăzi în desuetudine.

Aşadar este posibil ca Shambhala să fie aşezată pe baza aceloraşi principii geometrice precum lăcaşurile sfinte de la Rennes-le-Cha-teau, Glastonbury şi Bornholm, dar având (drept fundament) mai degrabă un octogon decât fie un pentagon sau un hexagon, de vreme ce forma octogonală este indicată atât de budhişti, cât şi de mandalasii Bon. Octogonul, cu un al nouălea punct situat la centru, este şi el o formă importantă pentru simbolismul mistic al sufismului. Este pecetea sau modelul care „pătrunde tainele cele mai profunde ale omului", după cum spune Ernest Scott.32

Semnificând întregul, puterea şi perfecţiunea, simbolul geometric primordial este unul pe care sufiştii îl asociază cu Shambhala, el reprezentând un arhetip de semnificaţie universală deopotrivă în comunităţile primitive şi cele avansate, după cum relevă savantul în mitologie Joseph Campbell:

Hoganul sau coliba din chirpici a indienilor Navaho din New Mexico şi Arizona este construită după modelul imaginii cosmosului, aşa cum este el închipuit de tribul Navaho. Intrarea este orientată spre răsărit. Cele opt laturi reprezintă cele patru puncte cardinale intermediare. Fiecare bârnă şi fiecare grindă corespunde unui element din marele hogan al pământului şi cerului atotcuprinzător. Din moment ce însuşi sufletul omului este socotit identic (ca formă) cu universul, coliba din chirpici este o reprezentare a armoniei fundamentale dintre om şi lume, o aducere aminte a tainicului mod de viaţă al perfecţiunii.33

Pentru indienii Navaho şi umanitatea din antichitate, în general (sau măcar pentru adepţii săi spirituali)

interpretarea realităţii era – în mod evident – nu numai unitară şi transcendentală, dar şi ierarhică, aşa cum Mircea Eliade afirmă cu limpezime, în nenumărate rânduri, în studiile sale. Nu numai că ei au pus în concordanţă fiecare din construcţiile pământeşti timpurii cu un prototip ceresc căruia i s-a acordat prioritate în toate acţiunile creatoare, considerându-le mult mai importante decât faptele de netăgăduit pe care le preţuim atât de mult în zilele noastre, dar cu cât s-au apropiat mai mult de centru, cu atât mai complex a devenit simbolismul corespunzător, iar valoarea geometrică a atins apogeul până când însuşi centrului i s-a atribuit ultimul număr al puterii sau echivalentul său geometric.

Astfel Shambhala care (în mod cert) a fost contemporană cu epoca uitată a peisagisticii magice descrisă de Michell, s-ar fi putut bizui foarte bine pe un plan terestru conceput conform liniilor cosmologice pentru trasarea perimetrului templului (un sanctuar ridicat spre a fi folosit de Cel Superior) al cărui simbolism arhitectural este menit să îşi impună supremaţia drept centrul mistic al lumii. Dar chiar dacă aşa stau lucrurile, înseamnă că templul a fost edificat la o scară uriaşă neîntâlnită nicăieri până atunci, reducând la dimensiuni nesemnificative până şi măreţul loc sfânt de la Rennes-le-Chateau, fiind totodată în stare să îşi extindă tentaculele de influenţă peste întreaga Asie Centrală. Cine ar fi avut resursele şi capacitatea tehnică de a schiţa planuri la o asemenea scară? Când oare s-ar fi putut realiza aşa ceva? Şi cum de nu am putut afla nimic despre templu, noi, cei din lumea exterioară?

Lincoln ne-a oferit deja câteva dintre răspunsuri. O construcţie de asemenea dimensiuni titanice, ridicată de mâna omului, poate rămâne nedescoperită milenii de-a rândul printre piscurile uriaşe din Asia Interioră, secretele sale rămânând ascunse pentru totdeauna, doar dacă nu am

fi găsit cheia unor cunoştinţe deosebite, în aparenţă de mult pierdută pentru noi.

Totuşi, oricare ar fi fost inteligenţa organizatoare care şi-a lăsat amprenta asupra unui teritoriu atât de vast şi de primejdios cum este Asia Centrală, rămânem (ca şi Lincoln) cu multe întrebări fără răspuns. într-adevăr, dacă socotim Shambhala ca pe un spaţiu real, suntem nevoiţi să admitem, din capul locului, că fiecare din aspectele sale (şi, nu în ultimul rând, enigma figurii sale centrale, Meru, un munte ce nu se regăseşte pe nicio hartă din lume) emană un mister de nepătruns care se adânceşte pe măsură ce pătrundem din ce în ce mai adânc, dezvăluind perspectivă după perspectivă de teritorii necunoscute.

MUNTELE COSMIC

Ar părea improbabil ca muntele cosmic, una dintre imaginile cele mai omniprezente în repertoriul mitologic, să simbolizeze un element central în yoga tantrică, având deopotrivă şi un înţeles literal, însă eu aşa cred. Noi, cei din Occident, a căror cultură devine din ce în ce mai impregnată de yoga răsăriteană, trebuie să ne obişnuim să interpretăm într-o lumină nouă străvechea noastră moştenire mitologică, desluşind în ea o formă de pătrundere multiformă şi subtilă către înfăptuirea noilor realizări pe multiple planuri. Joseph Campbell scrie: „Nu am exagera dacă am spune că mitul reprezintă deschiderea tainică prin care energiile inepuizabile ale cosmosului se revarsă în manifestările culturale ale umanităţii. Religiile, filosofiile, artele, formele sociale ale omului primitv şi istoric, primele descoperiri ale ştiinţei şi tehnologiei, chiar şi visurile care ne colorează somnul, toate ţâşnesc din cercul fundamental şi magic al mitului1”.

Procedând în felul acesta, mitul poate include un spectru larg de înţelesuri, chiar şi pe cele relevante pentru fizica modernă.

în interiorul cercului magic al mitului, imaginea

muntelui cosmic este precumpănitoare atât pentru universalitatea sa, cât şi pentru rezonanţa sa spirituală. Considerat a fi deopotrivă locul de întâlnire dintre cer, pământ şi infern, dar şi osia în jurul căreia pivotează întregul firmament, muntele cosmic a figurat în mitologiile mai tuturor popoarelor de pe pământ şi a fost venerat chiar şi pe tărâmuri unde nu există munţi. El este totdeauna întruchipat drept Axis Mundi, cuprinzând (pe teritoriul său) sălaşurile înţelepţilor, ale sfinţilor şi zeilor, fiind reprezentat drept un munte cu patru sau şase laturi, înalt de 80 de mile, cu ceml rotindu-se deasupra piscului său, iar Steaua Polară strălucind pe boltă. După părerea tuturor, muntele este atât de înalt încât străpunge cerul, în vreme ce rădăcinile sale se înfig în abisul de sub pământ, acolo unde domneşte haosul. Muntele are şapte niveluri (despre care unele neamuri consideră că ar fi nouă la număr) 2 ele corespunzând deopotrivă celor şapte sau nouă lumi interioare, cât şi treptelor ascendente ale conştiinţei, pe care cel iniţiat le străbate în pelerinajul său (prin purgatoriu) către înălţimile cerului.

In mitologia nordică, muntele cosmic este făurit din sticlă, iar eroul trebuie să-l urce pentru a o salva pe fiica regelui, întemniţată pe creasta lui. Insă el este întruchipat şi prin Muntele Sinai (îngrozitor prin întunecimea şi furtunile ce îl bântuie) acolo unde Moise a căpătat tablele cu cele zece porunci ale Domnului.

în tradiţia medievală a Graal-ului, muntele este denumit Monsalvat, iar în epopeea islandeză Edda Himinbjorg, Bifrost (curcubeul) atinge zenitul.

Chiar şi printre pigmeii prestorici Semang din Malayezia există credinţa că o stâncă uriaşă purtând numele de Batu-Ribn se înalţă la centrul pământului, iar de aici se avântă către ceruri trunchiul unui arbore magic. în centrul Palestinei, israeliţii numeau Muntele Gerizim „buricul pământului”, gymbal sau stâlpul de legătură ce

unea cerul cu pământul. Popoarele ce trăiesc în zonele polare, cum ar fi neamurile altaice sau scandinave, socoteau Muntele Lumii drept centrul universului. La fel credeau şi anticii sumerieni, care îl reprezentau prin ziguratele lor cu şapte trepte pe ale căror vârfuri se aflau sacrele odăi nupţiale ale zeilor. Arabii aveau şi ei aceeaşi credinţă despre muntele Qaf, „muntele sfinţilor", iar iranienii susţineau că muntele sacru Haraberesaitiz (El-Burz) se afla situat la mijlocul pământului şi se unea cu cerul.

în toate aceste diferite mituri despre muntele cosmic se întrevăd conotaţii ale unei puteri spirituale supreme ce îşi transmite binefacerile în lumea întreagă, ele fiind cândva (pe când lumea era abia la începuturi) căutate cu ardoare de către eroii culturii şi de către regi, ca fiind cel mai preţios dar al vieţii. Astfel Anne Baring şi Jules Cashford, doi psihologi analişti care sunt, în acelaşi timp, istorici şi mitologi, afirmă în cartea Mitul Zeiţei că, în antichitate, mitul muntelui cosmic era preţuit ca manifestarea simbolică a forţei divine ce a intervenit în ordinea primară a Creaţiunii căci în forma sa rezidă colina originară, „Dealul înalt", care s-a înălţat din ape (pentru prima oară) ca tărâm locuibil, iar (în multe culturi) dealul reprezenta imaginea zeiţei întruchipată ca pământ, în Sumeria, muntele reprezenta totodată lumea subpământeană (Kur), pântecul Mamei, iar în Creta zeiţa şade pe muntele său, flancată de lei şi ţinând în mână sceptrul domniei3.

Potrivit acestui simbolism, muntele era strâns corelat de tronul regilor deoarece se spunea că tronul îl face pe rege, înzestrându-l cu însuşirile unui domnitor, fiindcă nu s-a uitat niciodată că tot ceea ce reprezenta tronul, movila sau dealul era – în fapt – o putere cerească, o forţă edificatoare, ea însăşi invizibilă, ce crease şi orânduise lumea vizibilă. Acesta este motivul pentru care

zeiţa egipteană Isis purta pe cap un tron.

Pentru străvechii hinduşi, Muntele Meru reprezenta apoteoza principiului cauzal. Ei au adus din Asia Centrală, înspre India, legenda unui munte paradisiac situat la nord, despre care Mahab-harata povesteşe că „se înalţă purtând pe umerii săi lumea de deasupra, lumea de desubt şi lumea transversală”4, hinduşii fiind încredinţaţi (până în zilele noastre) că el este prototipul tuturor celorlalţi munţi mitici. Acest munte nordic era locuit de şapte mari Rishi* ce îşi făceau apariţia ori de câte ori era nevoie de o nouă revelaţie spirituală. Eliade surprinde înţelesul interior al legendei atunci când declară că muntele cosmic simbolizează culmea culmilor exaltării mistice şi a iluminării. De aceea în antichitate, ne spune Eliade, fiecare centru religios împărtăşea sensul muntelui sacru: templul era punctul culminant de pe pământ, centrul lumii, poarta către revelaţie, către profeţie, către darurile cereşti şi către legile omenirii căpătate de la zei. Acolo unde nu exista niciun munte, oamenii construiau unul: o colină, o piramidă sau un zigurat.

Babylonul era, de fapt, Bab-ilani, o „poartă a zeilor” fiindcă aici zeii au pogorât pe pământ spre a-l binecuvânta, iar templele şi turnurile sacre ale oraşului erau închinate muntelui sacm, fiind cunoscute sub denumiri precum „Muntele Casei”, „Casa Muntelui Tuturor Tărâmurilor”, „Muntele Furtunilor”, „Legătura dintre Cer şi Pământ” etc.5 La fel şi templul javanez de la Borobudur a fost construit după imaginea cosmosului, ca un munte artificial amplasat la centrul pământului, iar cele şapte niveluri ale sale sunt urcate de pelerinul budhist ce trece de la un nivel la altul până când, ajungând pe cea mai înaltă terasă, el transcende spaţiul profan în întregime şi pătrunde într-o zonă neprihănită, o zonă a păcii paradisiace şi a iluminării. Chiar şi Muntele Purgatoriului lui Dante poate fi socotit un munte Mem creştin.

El este reprezentat ca un soi de zigurat cu şapte niveluri în spirală, cu şapte stadii de purificare a sufletului şi o cameră nupţială divină situată pe piscul său, de unde Beatrice îl conduce pe Dante mai sus, printre stele, la tronul Domnului6.

Totuşi, deşi pretutindeni în lumea antică a prevalat acelaşi

* învăţat sau poet, în sanscrită (n. tr.).

sistem de simbolism pictural înglobat în mitul muntelui cosmic, unii cercetători sunt de acord cu cosmologia hindusă şi sunt încredinţaţi că universalitatea temei nu se datorează unor factori accidentali sau dezvoltării culturale paralele, aşa cum s-ar putea crede la o primă citire superficială. Mai degrabă mitul s-a răspândit dintr-o singură sursă aflată undeva în străfundurile Asiei de nord, dintr-un Eden originar, iar de aici a pătruns în toate culturile ulterioare.

René Guénon este un eminent autor care susţine această idee. El pretinde că fiecare centru sacru din antichitate a considerat Shambhala-Agarttha drept prototipul său nordic şi a imitat sau a oglindit (în cele din urmă) mistica muntelui sacm.

Primul Paradis Terestru

Guénon numeşte Muntele Meru „Polul” sau muntele polar deoarece este axa în jurul căreia se rotesc toate celelalte centre spirituale, iar de la această axă emană toate cunoştinţele iniţiatice. El susţine că, odinioară, Agarttha se găsea pe suprafaţa pământului sub un nume diferit, Paradesha, care în sanscrită înseamnă „ţara supremă”. De la Paradesha autorul ajunge la caldeanul Pardes şi la paradisul iudeo-creştin evidenţiind faptul că muntele Meru, muntele Paradisului Terestru, semnifică, aşadar, acelaşi lucm precum Pardes din Cabala ebraică. Şi astfel, deopotrivă pentru tradiţiile orientale şi occidentale, pentru hinduşi, musulmani şi evrei, pentru budhişti şi

creştini, Meru reprezintă adevărata „ţară supremă” care, după cum ne lămureşte Guénon, „fusese orientată (la origine) către polul nord, chiar şi în sensul literal al cuvântului. Deşi muntele îşi poate schimba amplasamentul, conform diferitelor faze ale istoriei omenirii, el rămâne în continuare polar, în sens simbolic, deoarece (în mod esenţial) muntele reprezintă axa fixă în jurul căreia gravitează totul”7.

în înţelepciunea antică, binecunoscutul autor britanic Geoffrey Ashe ajunge la o concluzie asemănătoare. Cu deosebită meticulozitate, el a legat un mit comun (care poate fi interpretat ca derivând dintr-un (posibil) centru din Altai) de templele şi curţile regale din Egipt, India, Grecia şi China unde mitul a fost fărâmiţat în multiple forme mitologice diferite.

Autorul îşi începe descrierea astfel:

în nordul îndepărtat se află un loc sublim, paradisiac, locuit de o comunitate de fiinţe cu o longevitate şi o înţelepciune supraomeneşti. Aceste fiinţe au colaboratori şi legături la niveluri inferioare. Accesul este dificil. Acesta este locul unde pământul se înalţă pentru a se uni cu centml celest, polul boitei cereşti.

Aici se găseşte axa cemlui, iar deasupra sa dăinuie forţa ce o menţine în mişcare. Semnul vizibil şi dominant al acestei forţe îl reprezintă marea constelaţie a celor şapte stele [Ursa Major] care au o viaţă divină, rotindu-se la centru, fără încetare. Pământul nostru (în formă de disc) are un centru sfânt care este în strânsă legătură cu punctul unde bolta cerească se roteşte întruna8.

Acest centru sacru de pe pământ, postulează Ashe, este Shambhala-Agarttha. El evidenţiază că, în mod ciudat, sprijinul în favoarea ideii unui centru comun se află ascuns în textele sfintelor scripturi ale religiilor lumii, în care popoarele străvechi situau adesea muntele lor sacru nu în propria lor ţară, ci în nordul îndepărtat. Bunăoară, în

Egiptul ecuatorial, Set şi Horus erau zeii stelei polare. Potrivit Coranului, cel mai înalt loc de pe pământ este Ka'aba deoarece „Steaua Polară dovedeşte că sfânta Ka'aba este orientată spre centrul cerului"9.

în Psalmul 48:2 din Biblie, Muntele Sion este numit (în mod inexplicabil) „Muntele Sion din nordul îndepărtat".

Ashe declară:

Muntele sacru pare să fi dobândit o dimensiune aparte prin mistica sa identificare cu o alta ce nu se găsea nicicum în Palestina. Acelaşi munte nordic figurează în miturile asemănătoare ale Caaneenilor. Ei îl numeau „Safon" şi susţineau că pe munte se găseşte un paradis terestru. „Safon" apare în Biblie ca sinonim al muntelui Sion, iar Ezechiil situează „Edenul, adică Grădina Domnului" pe „un munte sfânt al Domnului" care nu poate fi nicicum muntele lumesc al Ierusalimului (Ezec. 28:11-16)10.

Şi babilonienii se pare că îşi îndreptau privirile către un munte sfânt din nordul îndepărtat. în Isaiia 14:13, Isaiia, condamnând blasfemia regelui din Babylon, spune: „în sinea ta ai zis «Mă voi înălţa la ceruri. Deasupra stelelor Domnului îmi voi aşeza tronul. Voi şedea în noianul munţilor din nordul îndepărtat»". Iar Ezechiil, rob în Babylonia, a zărit (în vis) caml Domnului coborând nu dinspre muntele Sion, în Ţara Sfântă de la sud, ci dinspre nord, însoţit de o cumplită vijelie (Ezechiil 1:4).

Şi grecii din antichitate îşi aveau Elizeele lor nordice, în pofida cultului autohton. Pentru ei, Delphi reprezenta centrul lumii. Totuşi Apollo, zeul sanctuarului din Delphi, era un nou străin şamanic sosit în pantheonul grecesc, despre care se credea că era zeul unui tărâm tainic din nordul îndepărtat, acolo unde se găsea osia cosmică, sprijinind constelaţia celor şapte stele pe care grecii o denumeau Helice, respectiv „Cea care se învârte". Helice era căminul unor înţelepţi semizei numiţi

Hyperboreern, la întrunirea cărora Apollo participa câte trei luni (în fiecare an) în chip de zeitate ce revenea în mod ritual, străbătând cerul într-un car tras de lebede.

Geoffrey Ashe comentează spunând că „lebedele înhămate la carul lui Apollo amintesc despre «o cale a păsărilor» care duce către tărâmurile celeste din folclorul nordic ca, de pildă, Lituania”11.

Grecii situau această rasă de fiinţe inteligente din jurul cercului polar (despre care vom vorbi din nou ceva mai târziu) oriunde pe pământ, începând de la Marea Britanie şi până la graniţele Chinei. Dar savantul W. K. C. Guthrie susţine că hiperboreenii erau, la origine, şamani şi vraci din Siberia şi Mongolia, iar Apollo (al cărui nume semnifică „zeul întrunirilor”) şi-a început lunga sa menire divină cu foarte mult timp în urmă, în munţii Altai, în vreme ce învăţăturile şi practicile sale încântătoare (atât de străine grecilor) au început să străbată Asia Mică îndreptându-se spre zona Mării Egee12. Citându-l pe Guthrie, Ashe argumentează că – aproape sigur – concepţia muntelui cosmic îşi avea izvoarele în şamanismul din Siberia de sud, iar în mod asemănător şi ideea despre Shambhala s-a dezvoltat în juml magicienilor semi-mitologici şi respectiv a stăpânilor-polari din Altai.

Ashe citează o străveche legendă mongolă plină de simbolism ezoteric, narată de Nicholas Roerich în cartea sa Altai-Himalaya în care se pomeneşte despre şapte fierari ce au devenit cele şapte stele ale constelaţiei Ursa Mare. Deoarece şamanii şi fierarii sunt strâns legaţi unii de alţii în erudiţia siberiană (fierarul fiind, în mod proverbial, fratele mai mare al şamanului) Ashe este determinat să susţină că cei şapte Rishi din mitologia hindusă ar putea fi identificaţi drept dascăli-şamani ce au legătură cu cultul Marelui Urs din Altai.

„Atât legenda mongolă, cât şi mitul Rishi al hinduşilor îşi pot avea rădăcinile într-un unic concept

altaic al celor şapte stele [din Ursa Major] identificându-se cu Cei Şapte înţelepţi, fără deosebire - fierari, şamani", remarcă Ashe13.

în continuare, el leagă ideea unui sfat al adepţilor şamanilor din Siberia de comentariile lui Roerich despre Altai prezentând munţii ca pe o regiune sacră. Ashe scrie în continuare: „Roerich se referă (cu oarecare surprindere) la «modul general de venerare a munţilor Altai», la «sosirea Celor Binecuvântaţi în Altai» şi la

«adevărata semnificaţie a munţilor Altai». într-un alt paragraf... el scoate în evidenţă faptul că muntele Belukha (principalul pisc al Altai-lor) posedă un nume ce înseamnă «lăcaşul zeilor din constelaţia Orion», ceea ce - ne spune Roerich - poate fi asociat cu muntele-lumii din alte mitologii"14. Aşadar, conchide Ashe, s-ar părea că paradisul hiporborean ar fi putut fi acelaşi cu cel pe care alte mituri îl situau pe culmea muntelui nordic, ca şi când locuitorii săi semidivini erau făpturile închipuite drept Rishi sau Zei din alte părţi ale pământului.

Toate aceste referiri la un centru preistoric de înaltă spiritualitate, situat în Siberia de sus, sunt coroborate cu cercetările întreprinse pe teren de către Ivar Lissner, care a trasat drumul parcurs de migraţiile neamurilor altaice (ce se orientau după stele) dinspre Asia de nord către stepele Asiei Centrale din mileniul al VII-lea î. Chr., aducând cu ele cunoştinţele sofisticate despre bolta cerească polară şi despre tehnicile neasemuite ale transei15. Aceleaşi referiri l-au îndemnat pe Ashe să formuleze ipoteza existenţei unui leagăn de civilizaţie siberiană (de mult timp uitat) ce poate fi echivalat cu Shambhala. El crede că trecutul Shambhalei, pătruns de învăţăturile stelare ale Ursei Mari, îşi are rădăcinile în înţelepciunea astrală a unui centru de magie superioară din Munţii Altai.

întocmai ca şi Guénon, Ashe consideră Muntele

Meru ca având temei în realitate. La fel ca Guénon, el suţine că învăţăturile şi ştiinţa grecilor (moştenite de noi) precum şi întreaga tradiţie a Misterului Mediteranean s-ar fi putut dezvolta din tulpina originară a culturii din zona circumpolară (toate fiind pierdute astăzi:n negura vremurilor) al cărui centru era Shambhala. Dar Shambhala însăşi ar putea exista şi astăzi undeva în Siberia de sud, ca o regiune încă populată de iniţiaţi, pe care vânătorii din Epoca de Piatră i-ar fi numit Nemuritori, Zei sau Zămisliţi din Ceruri.

Ashe scrie:

Ne-am putea hazarda să ne minunăm de un adevărat şuvoi al mitului şi culturii dintr-un real centru nordic, un munte Meru literalmente siberian sau mongol... înţelepciunea altaică poate fi imaginară, răspândindu-se în latitudinile inferioare şi adoptând diferite forme... Dar totdeauna conţine în ea ceva din esenţa restabilită: ideile despre centrul cosmic, bolta cerului în rotire, guvernată de Urs, legătura celor şapte puncte dintre sus şi jos, muntele, reuniunea din paradis, etc.16

însă Ashe, în timp ce recunoaşte ambiguitatea conceptului despre muntele cosmic, este înclinat (totuşi) să-l accepte, de formă, ca referindu-se la Muntele Belukha. Dar nu şi Guénon. Trebuie să ne referim acum la lucrarea lui Guénon pentru a da o interpretare muntelui Meru ce nu are asemănare nicăieri în literatură. Guénon îi atribuie muntelui înţelesul literal sanscrit al coloanei vertebrale pe care o asociază (aşa cum procedează Kundalini Yoga) cu un sistem de energie psihospirituală având un subînţeles subtil. Meru, ne spune Guénon, nu este de fapt un munte, ci o metaforă pentru o conductă prin care se scurge energia terestră ce constituie sursa primordială de energie a pământului a cărei natură, localizare şi funcţie ne sunt încă necunoscute.

Guénon sugerează că desluşirea acestui fapt

aparţine unei ramuri puţin cunoscute şi foarte tainice a ştiinţei tantrice care se preocupă atât de cosmicul Shakti, cât şi de edificarea lumilor şi care, din această pricină, a fost ascunsă de ochii lumii timp de multe milenii la rând.

Kundalini terestru si Axa Lumii

De la publicarea lucrărilor metafizice ale lui Guénon referitoare la acest subiect, în Occident au apărut numeroase noi materiale tipărite care furnizează informaţii despre Kundalini Shakti în contextul corpului omenesc. Dar pentru majoritatea dintre noi, conceptul de Kundalini terestru este încă necunoscut, fără a ne fi vreodată adresat în mod diret.

Cercetând acest sector (cândva secret) al metafizicii indiene, trebuie să ne amintim că dintotdeauna Kundalini Shakti a avut contingenţă cu multe alte zone ale cunoaşterii, altele decât zona yoga individuală. Ştiinţa Kundalini s-a aflat în miezul tuturor filosofiilor hinduse care s-au preocupat cu precădere de studiul pământului, al forţelor sale şi al religiei, deoarece Kundalini este o ştiinţă ce tinde să înţeleagă cosmosul în întregul său. Luând în considerare acest fapt, anumiţi fizicieni - cercetători ai cuanticii şi biologi caută deja să se inspire din înţelesurile tainice ale Tantrei şi s-ar putea ca, într-o bună zi, geofizicienii interesaţi de alcătuirea planetei noastre să procedeze la fel.

în acelaşi timp, o succintă recapitulare a doctrinei tantrice generale şi a principiilor sale centrale ne poate fi de ajutor pentru a înţelege tezele mult mai specializate şi ezoterice ale lui Guénon referitoare la Kundalini terestru, căci este puţin probabil că vom putea pricepe conceptul său despre Axa Lumii fără această recapitulare.

După cum se ştie prea bine în prezent, Kundalini Yoga se întemeiează pe premiza că, în făpturile omeneşti, un trup spiritual alcătuit dintr-o materie mult mai fină întrepătrunde trupul fizic, extinzându-se dincolo de el.

Lama Thubten Yeshe explică: „Potrivit celei mai desăvârşite tantra, fiinţa şi mintea noastră există nu numai în starea brută cu care suntem îndeobşte obişnuiţi, ci ele există şi la niveluri mai subtile despre care majoritatea oamenilor nici nu îşi dau seama... între limitele sau atmosfera acestui trup fizic se află un trup şi mai subtil, aşa-numitul trup Vajra, «Vajra» având conotaţie de indestructibil”17.

în interiorul trupului conştient, denumit Vajra de lumină, circulă o vibraţie care - în principal - nu este de natură fizică, purtând numele de Kundalini, ceea ce scoate în evidenţă, de fapt, toate vibraţiile nedefinite ale sistemului fizic. Kundalini este atât de strâns legată de sistemul nervos încât adesea este confundată cu el, în mod greşit.

Cosmologia indiană numeşte energia primară creatoare a universului, în starea sa statică, Maha-Kundalini, „marea putere spiralată”, din cadrul căreia (în sensul strict al cuvântului) Kundalini reprezintă forma diminutivă atribuită aceleiaşi energii, atunci când aceasta este găsită în trupuri individuale. Această energie primară imperceptibilă este un principiu atotcuprinzător şi atothrănitor al vieţii care umple întregul spaţiu şi întreaga materie, fiindu-ne veşnic inaccesibil, cu excepţia formelor sale evidente, indiferent de aspectul lor: brut sau rafinat.

Principiul se regăseşte într-o formă extrem de concentrată în Chakrele sistemului alcătuit din coloana vertebrală umană, care răspândeşte energia prin întregul corp. Când este amplificată prin tehnici spirituale, Kundalini intensifică activitatea Chakrelor, lărgind astfel conştiinţa de sine, favorizând percepţia trupului de energie subtilă ce evidenţiază inteligenţa fizică în continuă creştere şi putinţa de a iubi şi menţine aşadar trupul fizic într-o stare de sănătate şi vitalitate mult întărite.

Rafinatul sistem Chakric, de care depinde Kundalini

pentru a pătrunde şi a menţine corpul, a dat naştere simbolului egiptean al caduceului sau toiagului hermeneutic al profesiunii medicale.

„Cei doi şerpi încolăciţi în dublă spirală în jurul vergelei centrale sunt cunoscuţi în termeni yoga drept Ida (în strânsă legătură cu Luna, femeia sau polaritatea negativă, de natură magnetică) şi Pingala, în conexiune cu Soarele, masculul sau polaritatea pozitivă, de natură electrică”

ne spune un binecunoscut cercetător al acestui subiect, Mark

Balfour, în Semnul şarpelui. „Şerpii reprezintă două dintre Nadis-urile majore sau canalele prin care bioenergia polarizată (forţa vieţii, Kundalini sau forţa şarpelui) se scurge, în mod normal, prin întregul sistem biofizic”18.

Vergeaua centrală este cunoscută ca Sushumna în interiorul căreia se află canalul central (fin ca firul de păr) Brahma Nadi, care duce Kundalini redeşteptată către creştetul capului, fiind aşadar un stadiu al evoluţiei ce reprezintă cucerirea efectivă a celor mai înalte stări ale fiinţei.

Dr. Hiroshi Motoyama din Tokio s-a documentat temeinic cu privire la acest sistem de distribuire a energiei în fiinţele omeneşti. Dr. Motoyama, un yoghin şi un om de ştiinţă foarte calificat şi versat în metodologia empirică, a fost numit de către UNESCO (Organizaţia Culturală, Ştiinţifică şi de Educaţie a Naţiunilor Unite) în 1974, drept unul dintre primii zece principali cercetători în parapsihologic.

El spune:

Sistemul Chakra-Nadi prezintă asemănări izbitoare cu organizarea sistemului nervos autonom. Este remarcabil faptul că modelul yoga s-a dezvoltat înainte să fi fost înţeles modul de constituire al sistemului nervos. Sushumna pare să fie amplasat în exact acelaşi loc ocupat

de şira spinării, iar Ida şi Pingala sunt şi ele situate de-a lungul principalilor nervi simpatici. Fiecare Chakra pare să aibă un plex nervos corespunzător (mănunchi de ţesut nervos ce controlează zonele respective ale trupului şi organele interne pe care le conţin)19.

Dr. Motoyama conchide:

Am dovedit, în mod hotărâtor, că omul este ceva mai mult decât un simplu trup cu un intelect limitat. Omul posedă proprietăţi extrafizice şi energii care sunt, în mare măsură, necunoscute şi necatalogate de ştiinţa tradiţională. Omul are trei trupuri: cel fizic, cel astral şi cel cauzal care se extind şi se întrepătrund. Fiecare nivel al celor trei fiinţe omeneşti este susţinut de energia acelei dimensiuni. O materie şi mai rafinată se va găsi în dimensiunile superioare... Forţele de care ne ocupăm sunt atât de îndepărtate de ceea ce noi considerăm a fi lumea materială încât ele vor revoluţiona cu totul fizica şi filosofia, provocând o schimbare profundă în modul omenirii de a percepe realitatea20.

René Guénon era pe deplin conştient de existenţa acestor forţe şi de învăţăturile tantrice Vedanta cu privire la rolul jucat de

Kundalini în evoluţia pe o treaptă superioară a fiinţelor omeneşti. Dar lărgindu-şi înţelegerea pentru a cuprinde o listă de întrebări mult mai amplă (natura spirituală şi însăşi evoluţia planetei) el îşi depăşea cu mult vremurile sale. Nu numai că a anticipat schimbările evolutionäre ale cunoaşterii, la care se referă dr. Motoyama şi care se dezvoltă cu repeziciune în prezent, ci a fost în stare să întrezărească germenii ce încolţeau în terenul încă virgin al ştiinţelor ce studiază pământul.

Până la decesul său, survenit în 1957, la Cairo, Guénon a frecventat cercurile intelectuale din Paris, concomitent cu George Gurdjieff şi Nicolas Roerich, în timpul avântului fără precedent al ocultismului francez,

îmbrăţişând Islamul la vârsta de 26 de ani. După ce a pătruns dogmele misticismului islamic şi ale sufismului, el s-a stabilit ulterior în Egipt, căsătorindu-se cu fiica unui şeic Sufi. Aria învăţăturii sale ezoterice era enormă şi de natură catolică deoarece el cunoştea în profunzime chiar şi tradiţia hermeneu-tic-cabalistică a Europei post-Renascentiste, contribuind astfel, în mod considerabil, la posibilitatea noastră de a înţelege simbologia şi scoţând în evidenţă nu doar învăţăturile islamice, ci şi învăţăturile tuturor tradiţiilor religioase importante. El nu a dezvăluit sursele sale de inspiraţie, dar de vreme, ce Africa de Nord este sălaşul unui străvechi şi prestigios centru al sufismului tantric axat pe practicarea Cabalei (ceea ce a determinat înfiinţarea - în acel loc - a unei şcoli modeme de simbologie sufistă) este de presupus că accesul pe care l-a avut Guénon la pătrunderea tainelor tradiţiei egiptene a contribuit la perspicacitatea sa profundă şi neobişnuită. Desigur, ca elitist şi tradiţionalist ce i-a studiat pe marii învăţaţi ezoterici francezi, precum Fabre d'Olivet, Guénon se inspirase, în mică măsură, din teozofia pe care (criticând-o) o dezavua ca pe o „pseudoreligie" parvenită, declarând cu o oarecare iritare că acea concepţie a doamnei Blavatsky despre „Marea Lojă Albă" din Asia era „pur si simplu o caricatură sau o parodie imaginară a Agartthei"2^.

Atât în Franţa, cât şi în Egipt, Guénon a venit în contact cu membrii vechilor asociaţii ezoterice care au menţinut vie flăcăruia iluminării (în emisfera apuseană) de-a lungul secolelor de persecuţii, împărtăşind devotamentul lor pentru împlinirea idealului de fraternitate şi comuniune a religiilor lipsite de intoleranţă.

Fiindcă deşi sufismul este în strânsă legătură cu Islamul (de la Mohamed încoace) el era, de fapt, mult mai vechi decât Islamul în sine - aşa cum ne spune Lady Drower în studiul ei despre o sectă irakiană de dervişi -

„era totodeauna suspectat de panteism şi de proslăvirea credinţelor străvechi.”22 în sferele sale profund ezoterice, sufismul susţine că, intr-adevăr, experienţa mistică transcende toate religiile, depăşindu-le şi unindu-le într-o fraternitate spirituală.

în conformitate cu această idee, Guénon considera că funcţia propriu-zisă a sufismului era una de sinteză, iar în expunerea sa despre Shambhala-Agarttha a apelat la rolul îndeplinit de simbolismul tuturor religiilor, subliniind cu deosebire concepţiile tantrice Taoiste şi hindu-budhiste a ceea ce el numea Axis Mundi, concepţii pe care el le considera drept principiul unificator al cosmosului. Toate religiile, afirma Guénon, au apărut dintr-o unică înţelepciune primordială universală care a fost păstrată în forma sa nealterată în interiorul Shambhalei, călăuzindu-ne nemijlocit paşii înapoi către acea sursă care (la rândul ei) îşi datorează existenţa unei energii finale încă nedescoperită de ştiinţă. Guénon o denumea Lumina Eternă, o energie ce se găseşte în afara timpului şi spaţiului, dar care se manifestă în această lume terestră drept Kundalini Shakti, iar în forma sa terestră persistă în centrul Shambhalei ca Meru, adică Axis Mundi.

Guénon şi-a manifestat cu limpezime şovăiala de a-şi face publice ideile, dar a scris că presiunea vremurilor trebuie să constituie justificarea sa de a ridica măcar un colţ al vălului ce acoperă misterul Shambhala, o taină care a fost susţinută de secretul ce înconjoară însăşi existenţa Centrului de înţelepciune Asiatică. Din cauza potenţialului primejdios al energiei finale, Guénon a apreciat că tăinuirea existenţei centrului a fost totdeauna necesară, dar (totuşi) el a prevăzut că era iminentă deşteptarea conştinţei întregii rase omeneşti şi că trebuie să fim pregătiţi pentru această eventualitate.

Făcând dezvăluirile sale menite să pregătească deşteptarea omenirii, Guénon a avansat una din cele mai

uluitoare teorii ale epocii modeme: că pe lângă cele două axe ale pământului, de care suntem conştienţi (axa de rotaţie şi axa magnetică) ar mai putea exista o a treia pe care nu am descoperit-o încă, dar pe care comunităţile tradiţionale o cunoşteau drept Axa Lumii.

Guénon consideră că principiile ce guvernează alcătuirea corpului omenesc se pot aplica, de asemenea, planetei noastre şi întregului univers.

Şi pământul are un trup de energie spirituală ce îl susţine pe cel fizic, dar şi circuite Kundalini asemănătoare celor din corpul omenesc. Şi el posedă un sistem Chakric, o şiră a spinării şi o direcţionare centrală,a energiei primare, care îl străbate în formă concentrată. Guénon asemuie Shambhala-Agarttha cu o importantă Chakra pământeană, descriind-o ca pe un fin acumulator sau ca pe un imens depozit de forţă spirituală încătuşată în centrul pământului, în acelaşi mod în care Kundalini (în starea sa latentă) este încătuşată în Chakra esenţială situată la baza coloanei vertebrale umane.

Şi, desigur, aşa cum cea mai delicată cărare centrală din Kundalini (Sushumna) străbate coloana vertebrală a omului de la Chakra esenţială către plexul suprem din creştetul capului, la fel şi Muntele Mem reprezintă canalul anatomic central (Brahma Nadi) care transportă puternicul său curent de energie dătătoare de viaţă prin Sushumna terestră.

Mai mult chiar, potrivit părerii lui Guénon, natura energiei primare ce alimentează sistemul omenesc (de la centrele sale subpământene cele mai profunde până la cele mai înalte centre de înţelepciune şi altruism) este aceeaşi cu cea descoperită în interiorul pământului.

Kundalini terestru nu este o forţă mecanică oarbă precum electromagnetismul. Kundalini depăşeşte electromagnetismul, o forţă inteligentă şi psihospirituală deliberată care tinde să se exprime în orice dimensiune a

formelor pe care le crează, potenţând deopotrivă viaţa trupului şi viaţa sufletului. Este, ca să spunem aşa, rădăcina comună a tuturor forţelor fizice, biologice, psihice şi parapsihologice ale universului, dându-le naştere tuturor. Atunci înseamnă că Muntele Mem simbolizează un soi de organ generator din trupul pământului, un rezervor de forţă psihospirituală concentrată şi dătătoare de viaţă, ascuns (de fapt) în Asia, în condiţii ce reprezintă dovezi împotriva ravagiilor, având aceeaşi funcţie creatoare şi puternică.

în felul său foarte succint şi precaut, Guénon şi-a dat silinţa să transmită mare parte din această metafizică prin lucrările sale.

El a redéfinit natura planetei, deosebindu-se de filologia dominată de materie a secolului al XIX-lea şi astfel şi-a depăşit încă o dată vremurile sale.

La fel ca unii din cei mai de seamă fizicieni moderni, pentru Guénon realitatea materială brută este figurativă, este doar o faţetă plină de semne şi simboluri ce denotă modele de energie susţinătoare care alcătuiesc realitatea profundă, iar pământul (cum îl cunoaştem noi) este, aşadar, numai propria sa formă simbolică, aşa cum este în realitate.

Nu este numai o masă de roci şi plasmă în rotaţie, este însăşi Gaia, o fiinţă astrală vie, în mod esenţial spirituală, inteligentă, instructivă şi oarecum receptivă la senzaţii, cu un tmp de energie interioară asemănător cu al nostru, având o structură bipolară identică, un sistem similar de vârtejuri energetice sau Chakre ce se extind dincolo de structura fizică şi posedând (în general) toate proprietăţile, toate calităţile şi legile ce aparţin perechii sale umane.

Roata medicinei amerindiene: a şaptea Poartă

Roata medicinei, adică roata şamanului amerindian este, de fapt, un microcosmos al Shambhalei ce ilustrează

(în formă primitivă) legătura sa cu principiul central psihospiritual. Lesley Crossingham este o indiancă din America de Nord care a fost învăţată de triburile Cree[8] şi Blackfoot[9] din Alberta cum să întrebuinţeze roata medicinei. Ea spune că „micuţii oameni ai stelelor", cu trei degete la mâini şi ochi mari, au adus haml roţii medicinei cu care au înzestrat toate neamurile din America de Nord, iar arheologii (care au răscolit pământul) au descoperit asemenea cercuri de piatră, suprapuse unele peste altele, la mare adâncime în pământ, astfel demonstrând că au fost utilizate mii de ani la rând ca o sursă plină de înţelepciune şi cunoştinţe fireşti de către triburile din acele vremuri. Lesley Crossingham susţine că alţi oameni de ştiinţă au studiat roţile, spunând că ele indică ansamblul formelor stelelor şi ale constelaţiilor.23

Şamanul este conştient că această Kundalini există în trupul de energie al pământului, aşa cum exista şi în propriile sale Chakre, folosind principiile corespondenţei pentru a crea un vârtej de Kundalini terestru (într-o stare de transă) care îl va pune pe şaman în legătură cu cosmosul. El procedează astfel, însemnând pe pământ (înainte de toate) o roată a medicinei formată din două cercuri concentrice şi cele patru puncte cardinale ale globului pământesc: nord, sud, est, vest. Apoi, invocând energiile zeităţilor tutelare ale celor patru puncte cardinale, şamanul capătă puterea de a se deplasa dinspre cercul exterior către cel interior, unde invocă (în continuare) energiile axei verticale ale mandalei sale, adică celelalte două direcţii ale spaţiului, una în sus, spre bolta cerului, cealaltă în jos, spre adâncurile pământului. Acest ritual centralizator îi permite să activeze roata, folosind invocaţiile şamaniste cu care pune în acord conştiinţa sa cu cea de a şaptea poartă (spirala sacră din

8 „Indienii Colibelor" (n. tr.).

9 ,»Picioare Negre" (n. tr.).

centru).

Spirala sacră se roteşte în jurul axei verticale. Sursa vindecărilor, a oracolelor şi a manifestărilor psihologice o reprezintă Kundalini terestru în formă concentrată, un fenomen Shaktic, un stâlp de energie primară sau de lumină invizibilă, în formă de con sau munte, care uneşte lumea interioară a şamanului cu cosmosul exterior. Unind conştiinţa sa extaziată cu întregul spectru cosmic, Kundalini îl pune pe şaman în legătură cu energiile stelelor de pe boltă, cu pământul de sub picioare şi cu străfundurile psihicului său. De fapt, este acelaşi principiu dinamic, în miniatură, ce se regăseşte la centrul Shambhalei. Mandala amerindian cu cele şase porţi ale sale (cea de a şaptea fiind conştiinţa elevată a şamanului, cheia de activare a întregului) este un arhetip universal ce se repeta cândva la nesfârşit, în toate centrele religioase ale lumii antice. Detaliile periferice pot fi diferite, însă pretutindeni configuraţia relevantă a fost aceeaşi, principala sa caracteristică fiind Meru, dinamul vertical de la centru. Astfel, oriunde a fost durat un templu, rugăciunile şi invocaţiile preoţimii au dat naştere celei de a şaptea coordonate, iar cu ajutorul mijloacelor mistice s-a stabilit un stâlp de lumină ce a fost menţiunut deasupra altarului din mijlocul templului. Acesta era omphalos-ul* care era totdeauna amplasat deasupra unui izvor de apă dulce.

Invizibil pentru toată lumea, cu excepţia celor dotaţi cu clarviziune, stâlpul de lumină era considerat drept sămânţa vieţii în formă concentrată, drept sfântul duh care a dat viaţă tuturor, orânduind lumea cu înţelepciune şi de aceea era socotit a fi centrul esenţial al oricărei acţiuni omeneşti. Ca urmare, fiecare aşezare omenească, fiecare oraş, templu sau popor era întemeiat prin ceremonii cu referire la „muntele” sacru ce era situat la centru şi care era simbolizat cu rigurozitate de către o piatră ombilicală,

un menhir sau o torţă veşnic arzând.

Exemplele de mai sus, ale unor obiceiuri religioase şi tradiţii animistice, care invocă o chemare a puterilor magice, sunt aproape tot ceea ce posedăm pentru a ne ajuta să întrezărim caracteristicile Shambhalei ce nu au fost niciodată dezvăluite în mod clar. După cum s-a spus, principiul energizant de la centru, care „face roata să se învârtă", a constituit totdeauna un subiect tabu căruia i s-a permis să fie evocat în public numai atunci când era învăluit într-o metaforă. De aceea, până în deceniile din urmă, abundenţa literaturii mitologice care trata subiectul muntelui cosmic, cât şi neîncetatele cercetări ale umanităţii au rămas o enigmă a cărei cheie nu a fost niciodată descoperită până în clipa când Guénon ne-a oferit-o.

* piatră situată în centrul templului de la Delphi, simbolizând „buricul pământului" (n. tr.).

El a fost primul ocultist care a încălcat tabu-ul scoţând în evidenţă conceptul de Kundalini terestru drept sensul real al Muntelui Meru, deşi a făcut acest lucru cu multă prudenţă şi cu măsurile de siguranţă cuvenite. în mod evident, el s-a luptat cu propria sa conştiinţă: dacă să dezvăluie, în scris, atât de multe lucruri din ceea ce era considerat, la vremea respectivă (în urmă cu şaizeci de ani) ca fiind material ezoteric interzis din cauza posibilităţii de a fi folosit în mod necorespunzător de către puterile militariste. însă Guénon considera că sfârşitul epocii se apropia, aducând cu el o perioadă de instabilitate optimă pentru planetă şi de aceea omenirea va fi nevoită să înţeleagă mai bine propria sa lume.

Presimţirea lui s-a adeverit întru totul. De-a lungul celor şaizeci de ani, nevoia noastră de informaţie spirituală (în special despre planetă) a devenit stringentă pe măsură ce problemele ecologice s-au multiplicat. Ca răspuns la această necesitate, pionierii mişcării Noii Epoci, cum au

fost David Spangler şi John Michell, eliberaţi de opreliştile impuse de securitatea ocultă, au fost capabili să aducă trupul de energie al pământului şi mai pregnant în centrul atenţiei.

Astfel Spangler, filosoful finlandez al anilor ‘70, afirmă că pământul este înconjurat de câmpul său eteric sau de trupul său vital, care poate capta atât energiile ce străbat cosmosul, cât şi pe acelea care provin din cele mai înalte dimensiuni ale vibraţiilor, transformând aceste energii în calităţi apte să alimenteze şi să vitalizeze materia densă, la nivel fizic. Aşadar, câmpul eteric este sursa de bază a energiei creatoare primare de la care se alcătuiesc formele fizice şi care le sprijină existenţa24. Spangler descrie, de fapt, ceea ce un înţelept budhist ar numi (în mod mai general) trupul Vajra al pământului sau trupul de lumină. Spangler este încredinţat că energia psihospirituală nu se rezumă doar la trupul omenesc, ci trupul individual este similar cu câmpul eteric ce înconjoară pământul. Acesta din urmă posedă şi el centre de energie cosmică la fel ca trupul omenesc.

Spangler spune: „Acest câmp poate fi străbătut de-a lungul şi de-a latul de linii de flux energetic, aşa cum o ţară poate fi străbătută în zigzag de liniile de înaltă tensiune. Interpretată cu clarviziune, dintr-un anumit punct de vedere, reţeaua de linii lasă impresia unei plase, de aici derivând şi noţiunea de «plasa eterică a energiei»... Punctele de Energie Cosmică recepţionează şi captează energia din surse universale, transformându-le potrivit nevoilor planetare.”25 Datorită corespondenţei dintre câmpurile eterice planetare şi umane, străvechii adepţi şi iniţiaţi (care aveau cunoştinţă despre ele) erau în stare să folosească punctele de energie cosmică pentru a stabili propriile lor centre de radiaţii spirituale.

în prezent, asemenea informaţii devin tot mai mult acceptate. Totuşi, dezvăluirea că pământul este înfăţişat

prin intermediul unor linii şi al unor locuri geometrice al punctelor de captare a subtilelor forţe energetice, constituie doar începutul acestei enigme.

Multiplele aluzii formulate, pornind de la literatura ocultă, până la curenţii magnetici şi punctele de energie ale Chakrelor din interiorul pământului, nu au menţionat nimic despre un sistem arterial unificator din care fac parte, nici nu au legat un asemenea sistem de misterioasa Axis Mundi atât de des citată, fără alte adăugiri în plus. De aceea, dacă vrem să pătrundem înţelesul ultimei idei menţionate şi legătura sa cu Shambhala, trebuie să revenim iar şi iar la René Guénon şi la sursele tradiţionale (multe din ele datând din timpuri străvechi) din care s-a inspirat. Fiindcă Guénon nu este doar un inovator, un tălmăcitor şi un interpret al unui sistem de gândire ce era considerat a fi atât de vechi, atât de abstract şi atât de bine păzit încât puţină lume a ştiut despre existenţa lui.

în consecinţă, s-ar putea ca nicio altă doctrină să fie atât de puţin înţeleasă în zilele noastre.

CALEA ÎNGERILOR

După cum susţine Kurma Purana hindusă, o insulă denumită Sweta-Dvepa (sau Insula Albă) se află în Marea Nordică, sălaşul paradisiac al yoghinior înzestraţi cu supremă înţelepciune şi învăţătură. Deşertul Gobi, susţine Tomas, este fundul mării interioare, iar insula a devenit (azi) un grup de munţi înalţi ce se ridică din străfundurile pustii şi stâncoase ale mării. Un explorator rus pe nume N. M. Pijevalsky a povestit (cu mai bine de un secol în urmă) o străveche legendă mongolă despre insula Shambhala. El spunea: „O altă poveste foarte, foarte interesantă se referă la Shambhaling - o insulă situată departe, în Marea Nordică. Aurul se găseşte din abundenţă (aşa cum se găseşte şi în munţii Altai) iar grâul creşte la dimensiuni enorme. Sărăcia este necunoscută în acea ţară. De fapt, în Shambhaling curge lapte şi miere.”1 încă de la formarea

Deşertului Gobi şi de la secarea Mării Interioare, cu multe milenii în urmă (atunci când o schimbare dezastruoasă de climat a provocat un cataclism în întreaga Asie Centrală, transformând mare parte din ea în deşertul şi stepa aridă cunoscute astăzi) legenda Insulei Shambhala trebuie să fi fost extrem de veche, ea circulând cu mult înainte de apariţia civilizaţiilor ce cunoşteau scrisul.

După cum s-a arătat deja, Ashe consideră vasta zonă altaică (zonă care ajunge până la Deşertul Gobi) drept cea mai probabilă regiune unde putem căuta înţelepciunea Antică ale cărei principii raţionale ar fi putut migra ulterior în India, Grecia, China şi Egipt. El susţine: „Dacă vrem să ne imaginăm că există stăpâni sau vizitatori extraterestri care ne învaţă despre umanitatea preistorică, lăsând deoparte legendele, atunci acesta este cel mai probabil loc unde pot fi localizate cartierele lor generale pământeşti.”2 Aici, în Siberia de sud (aşa cum indică surse din Mesopotamia şi Grecia) poate fi găsit, cu siguranţă, un grup de doctrină Shambhalică sau hiperboreană care ar fi putut genera dezvoltarea intelectuală a umanităţii, oferind cele mai timpurii concepţii ale sale despre numere, despre legile naturii şi un cosmos ordonat şi inteligibil: un cosmos (ne aminteşte Ashe) de care încă mai depind toate ştiinţele şi gândirea raţională.

Ashe se referă la Grecia şi la unul din cele mai mari genii ale sale, Pitagora, pentru a ilustra teza sa. După cum ne spune Ashe, Pitagora a fost principalul întemeietor al ştiinţei şi filosofiei greceşti, un matematician de cea mai înaltă ţinută care susţine că „toate lucrurile sunt numere”. Prin aceasta, el subînţelegea că „folosind metodele numerice (măsurători şi calcule) putem construi un sistem inteligibil şi armonios al universului”.3

Pitagora a descoperit baza numerică a octavelor muzicale şi a avansat ideea bazei atomice a materiei care (din nou) poate fi definită prin numere. Ashe explică: „Cu

simţul acesta al preciziei în natură (pe care niciun alt grec nu a atins-o înaintea sa) Pitagora a izbutit să formuleze primele noţiuni clare ale demonstraţiei (în geometrie spre exemplu)”.4

Nu există îndoială că Pitagora a căpătat mare parte din cunoştinţele sale embrionare dintr-o sursă altaică (deoarece el era devotat zeului Apollo) şi a fost instruit de către un dascăl hiperborean, pe nume Abaris, despre care se spunea că zboară prin văzduh călare pe o săgeată de aur. Săgeţile, ca vehicule magice sau simboluri ale zborurilor astrale magice, constituie o parte din învăţătura siberiană, până în zilele noastre.

Ashe se întreabă:

Este oare absurd să consideri progresele gândirii omeneşti ca fiind de inspiraţie hiperboreană, fie prin contacte faptice continue, fie prin redescoperirea implicaţiilor? La urma urmelor, chiar şi un şaman modem... posedă un soi de Cosmos. Numerele sale cheie analizează cerni şi iadul. Copacul său central, ce defineşte lumea, reuneşte tărâmurile de sus şi de jos, folosind toate mijloacele pentru atingerea ţelului înţelegerii sale superioare.5

Bineînţeles, această privire iniţială în interiorul unui univers ordonat ar fi putut fi mai lesne percepută de un neam de şamani care, totodată, erau în stare să observe, să enumere şi să înregistreze modelul bine organizat al stelelor polare, precum şi modelul centralizator şi la fel de bine organizat al sistemului Chakric uman, sintetizând datele obţinute în ceea ce va fi cunoscut (cândva) drept baza ştiinţei Kalachakrice.

Cercetările efectuate de Lissner, în Siberia, au relevat adevărul din legendele ce abundă în cunoştinţe despre astronomie şi despre multe alte taine ale Naturii, pe care le deţin înţelepţii şamani din Altai, precum şi stăpânii de la pol, din vremurile preistorice. El este

încredinţat că oricât de degenerat ar fi azi, şamanul siberian este moştenitorul unei măreţe tradiţii străvechi, în cadrul căreia numărul a fost totdeauna parte integrantă a explorării planurilor ascendente ale fiinţei (în interior) şi ale cerului din exterior. Descriindu-i pe suverani cu însemnele lor regale tradiţionale, simbolurile numerice sau zodiacale (făurite din fier) sunt prezentate legănându-se, prinse de straiele şamanului.

însă concepţia despre o axă cosmică (datând din vremuri imemoriale) reprezentată prin Muntele Lumii sau Copacul Lumii este - de fapt - elementul crucial în complexitatea ideilor ce ordonează arta şamanică şi care îl îndeamnă pe Ashe să teoretizeze concluzia potrivit căreia străvechii strămoşi hiperboreeni ai şamanilor erau adevăraţii întemeietori ai civilizaţiei.

Ce este Axa Lumii?

în scrierile antice, Axa Lumii nu este niciodată explicată într-un mod care să fie înţeles de gândirea modernă. De regulă, noi presupunem că este o încercare a unor culturi timpurii mult mai primitive de a descrie axa rotaţiei Pământului, extinzând-o (în mod imaginar) până în culmea cerului, acolo unde sprijină bolta ce se roteşte, în aparenţă.

Insă aceasta este doar o presupunere din partea noastră. Aceleaşi scrieri afirmă adeseori că Axa Lumii este strâns legată de centrul Shambhalei şi de aceea nu poate coincide nicicum cu axa de rotaţie a pământului, doar dacă Shambhala se găseşte situată la Polul Nord. Nici legătura sa verticală cu Steaua Polară nu ne ajută prea mult deoarece Steaua Polară străluceşte direct deasupra Polului Nord doar pentru o perioadă de timp relativ scurtă, în decursul a mii de ani. Este prea puţin credibilă identificarea Axei Lumii cu axa magnetică, al cărei pol nordic rătăcitor se află deseori în Canada, şi ai cărei curenţi electromagnetici se scurg înapoi spre pământ,

înaintea vântului solar. De aceea Axa Lumii nu ar fi capabilă să sprijine bolta cerească, aşa cum presupune legenda.

Trebuie oare să socotim muntele Meru drept o a treia axă a lumii? Aşa s-ar părea. Guénon îl numeşte buricul pământului, centrul în jurul căruia gravitează toate lucrurile, punctul fix şi forţa motrice nemişcătoare aflată în mijlocul lucrurilor sau „polul spiritual" din Miezul Neschimbător, motiv pentru care el susţine că „buricul lumii" implică proprităţile rotaţionale şi magnetice bipolare ce se reflectă în funcţiile geofizice ale celorlalte două axe binecunoscute şi care acţionează ca nişte auxiliare ale celei de a treia axe. Guénon atrage atenţia şi asupra funcţiei spirituale unice a muntelui Meru, ca un orificiu terestru de ieşire pentru Shakti ce deschide pământul până la dimensiuni superioare, în acelaşi mod în care Kundalini (atunci când străbate Brahma-Randhra sau fontanela din creştetul capului) se uneşte cu „raza solară" ce coboară pe pământ, înălţând astfel conştiinţa yoghinului către dimensiuni spirituale ce depăşesc capacitatea mentală şi făcându-l receptiv la şuvoaiele de energie pogorâte din ceruri. La fel şi Muntele Meru (când se eliberează de câmpul gravitaţional şi magnetic al pământului) conectează planeta noastră de universul spiritual printr-un schimb bilateral. De aceea Guénon pare să ne invite să luăm în considerare un sistem planetar tri-axial în care axa principală (aflată fie în emisfera nordică, undeva în Asia Centrală, probabil în munţii Pamir sau Tien Shan, fie în emisfera sudică, undeva în vecinătatea Insulei Pastel ui) este un curent de energie psihospirituală care se deosebeşte atât de axa de rotaţie, cât şi de axa magnetică. Axa principală contribuie la asigurarea echilibrului dinamic al întregului, este liberă de atracţia gravitaţională a pământului şi se extinde, aşadar, ca o antenă gigantică dincolo de câmpul său magnetic şi gravitaţional pentru a

veni în concordanţă cu uriaşele frecvenţe înalte ale sistemelor stelare din profunzimile spaţiului cosmic.

Trebuie să menţionăm că acest concept al unei a treia axe nu trebuie omis numai fiindcă este o simplă abstracţie, fără a nu avea nicio realitate vizibilă sau evidentă, de vreme ce cele două axe sunt şi ele invizibile şi imperceptibile simţurilor noastre. După cum se ştie, atât Polul Nord cât şi polul magnetic sunt abstracţii geofizice la care se ajunge uneori prin deducţia datelor acumulate, fără a poseda nicio realitate fizică evidentă: un cercetător nu poate afla nimic despre ele doar călătorind în insulele Spitzbergen sau în extremul nord al zonei arctice fără a avea o busolă cu el. Mai mult, ambii poli au fost descoperiţi numai atunci când climatul cercetărilor ştiinţifice (plin de motivaţii filosofice) era favorabil pentru aşa ceva, atunci când concepţiile învechite (şi mai naive) ale lumii nu mai satisfăceau cerinţele.

Dacă ştiinţele pământului vor confirma vreodată existenţa muntelui Meru drept cea de a treia axă a globului, ne-am putea aştepta ca acest lucru să se întâmple în condiţii similare de pregătire psihologică şi din nevoia practică de a înţelege mai deplin misterioasele procese naturale ale Maicii-Glie.

Lucrarea lui Guénon ne dezvăluie că credinţa într-o cosmografie triaxială a fost dăinuită prin intermediul diverselor coduri şi cifruri din textele sacre ale lumii. El le schiţează articulaţiile în cadrul studiilor sale sincretice despre Taoism, Vedanta şi Cabala şi - în mod special - în materialul tantric ascuns în pasajele din Pentateuch[10]. Fiind unul dintre puţinii Cabalişti care a atras atenţia asupra nivelurilor de simbolism tăinuite în textele din Vechiul Testament (pătrunzând uneori până la o adâncime de 2-3 niveluri) Guénon face lumină asupra unui număr de legende populare din Biblie, aparent simple, de natură

10 Primele cinci cărţi din Vechiul Testament (n. tr.).

pseudoistorică şi pline de învăţăminte, al căror înţeles real este ascuns în interiorul codurilor numerice şi în metafore meşteşugit alcătuite ce respectă un anumit set de reguli ale simbolismului. Practica a transformat Biblia (şi, cu deosebire, primele sale cinci cărţi) într-un mozaic de peisaje contradictorii şi înşelătoare care, lăsate nedescifrate, se depreciază şi alterează sensul general al textului. Totuşi, ţinând seamă de cheia oferită de Guénon, Biblia este un izvor de înţelepciune cosmologică secretă care conţine, de asemenea, o cronică a istoriei religioase evreieşti timpurii ce nu este niciodată dezvăluită publicului larg şi a cărei existenţă este rareori bănuită.

Profesorul Joscelyn Godwin de la Universitatea Colgate din statul New York (care a scris o serie de lucrări despre misticism şi magie) comentează spunând că „atunci când Cabaliştii analizează textele din Pentateuch, despărţind cuvintele în echivalentele lor numerice, ei descoperă doctrine metafizice şi cosmologice ascunse în însăşi litera Legii... Acest fapt ne sugerează că oricine a scris acele Scripturi Ebraice străvechi era deja în stare să înţeleagă şi să acumuleze cele mai profunde cunoştinţe”.6 În Odiseea eseni-enilor[11], dr. Hugh Schonfield, autorul best-seller-ului Complotul Paştelui Evreiesc, citează un număr de coduri secrete folosite în Biblie, printre care se află şi unul de natură alfabetică, cunoscut sub numele de cifrul Atbash, utilizat în Cartea lui Ieremia şi în Sulurile de la Marea Moartă7.

Pentru a ilustra teza sa axială, Guénon dezvăluie un alt tip de cod în povestea Scării lui Iacob din Creaţiunea, pe care el îl consideră drept o metaforă tantrică al cărei înţeles depăşeşte cu mult motivele tribale ebraice făţişe din acea perioadă. Extrăgând o parte din materialul său documentar din Enciclopedia Ebraică, iar restul de date

11 esenieni = mică fraternitate religioasă a evreilor din antichitate care duceau o viaţă ascetică şi deţineau proprietăţi în comun (n. tr.).

din tradiţia Cabalistică, Guénon interpretează pe două trepte diferite povestea populară despre faimosul vis al lui Iacob (Geneza 28:11-16): mai întâi, el redă povestea ca pe o descriere voalată a unei iniţieri yoga care a oferit patriarhului evreu împuternicirea spirituală de a întemeia naţiunea din Israel, iar în al doilea rând, la nivel cosmologic, mai profund, autorul interpretează subiectul ca pe o descriere metaforică a muntelui Meru.

Povestea a fost introdusă ulterior în textul original (probabil după exilul babilonian, când majoritatea scripturilor evreieşti au fost redactate) şi oglindeşte doctrina mistică solară a lui Zoroastru, ce a influenţat deopotrivă iudaismul şi celelalte religii din Orientul Apropiat.

în aparenţă, povestea este simplă. Ea ne descrie cum Iacob, în cursul peregrinărilor sale prin Canaan, a ajuns într-un oraş numit Luz, unde a poposit ca să doarmă (cu capul sprijinit de o piatră) şi a visat o scară ce se înălţa de la pământ până în slava cerului, îngerii se suiau şi coborau pe scară, iar la capătul ei de sus trona Dumnezeu Atotputernicul. „De bună seamă, Dumnezeu se află în acest loc, iar eu nu am ştiut!” strigă Iacob, trezindu-se înspăimântat. „Aceasta nu este altceva decât casa Domnului, iar asta este poarta cerului”. După întâmplare, Iacob a rebotezat Luz drept Beit-el „Casa Domnului” şi a ridicat o piatră de hotar pe care a uns-o cu ulei pentru a cinsti amplasarea une pietre ombilicale în centrul absolut al noului teritoriu al Israelului. In conformitate cu convenţiile iniţiatice, numele lui Iacob a fost ulterior schimbat în Israel care semnifică „nobil, princiar”, aşa cum numele bunicului său, Abram, a fost schimbat în Abraham.

Abraham, după cum bine ştim, a fost patriarhul-neguţător ce a călătorit împreună cu turmele sale şi numeroşii membrii ai clanului său dinspre Babylonia către Canaan, unde a fost iniţiat de Melchizedek, preotul-rege

din Salem, să îl slăvească pe El sau Ely on, Dumnezeu-Autotputemicul.8 Guénon se referă la misteriosul hierofant* prezentându-l ca pe Fiul Soarelui din Asia Centrală şi ca pe un profet de cel mai înalt rang.9 Perioada se situează (probabil) la începuturile celui de al II- lea mileniu î. Chr., când noile învăţături profetice se răspândeau în Orientul Apropiat, aducând cu ele doctrinele solare superioare şi practicile de dincolo de munţii Caucaz. A fost o inovaţie religioasă a cărei formă de monoteism limitat urma să ridice simpla credinţă tribală a păstorilor evrei la rangul de înaltă tradiţie profetică.10 Aceeaşi influenţă

* preot antic grec ce îi iniţia pe noii adepţi în mistere şi oracole (n. tr.).

indo-ariană a adus în Egipt şi Liban noi tehnici yoga, o nouă ştiinţă a spiritului şi un nou avânt spre civilizaţie, care au influenţat în continuare Israelul.

Potrivit tradiţiei ezoterice, Abraham a căpătat Cabala în cursul întâlnirii cu Melchizedek, întemeind ulterior o nouă descendenţă spirituală. în acelaşi mod, şi povestea nepotului său, Iacob, continuă aceeaşi temă a dinastiei şi a puterii religioase prin care poporul său avea să se reunească într-o naţiune. Dar de vreme ce, pe atunci, niciun rege nu putea fi încoronat, niciun oraş nu putea fi construit şi nicio naţiune nu putea fi întemeiată fără a avea o împuternicire cerească însoţită de ritualurile de iniţiere adecvate, visul lui Iacob poate fi interpretat drept un suport simbolic al unui asemenea eveniment sfânt, de bun augur.

însă simbologia ocultă sugerează că era mult mai mult decât atât, că era totodată o criptogramă scrisă în limbajul secret al frăţiilor ce păstrau cu sfinţenie amintirea cosmologiei mistice a practicării Cabalei. Cuprinzând cunoştinţele spirituale pogorâte asupra lui Iacob în cursul nopţii sale de iniţiere, aşa cum au fost ele revărsate şi

asupra lui Abraham, povestea a reprezentat (după cum crede Guénon) o înregistrare codificată a celor mai elevate învăţături metafizice ale neamului evreiesc.

Numele oraşului Luz ne oferă cheia. în mod tradiţional, oraşul Luz, care a fost numit ulterior Beit-el (adică Bethel) lăcaşul unui străvechi sanctuar israelit, avea o multitudine de trăsături foarte enigmatice. Unele legende pretind că, la fel ca Agarttha, Luz era un oraş subpământean din apropierea unui munte sacru numit „sălaşul nemuririi". La fel ca în Agarttha, îngerul Morţii nu putea pătrunde în oraş şi nu avea nicio putere asupra lui. în apropierea oraşului creştea un migdal, denumit luz în ebraică, iar rădăcinile sale coborau până la centrul oraşulu subpământean. Uneori, Luz era numit Oraşul Albastru, albastrul fiind culoarea celestă strâns legată de partea meridională a muntelui Meru. Guénon trage concluzia că aici, sub aspectul unei mitologii străvechi, percepem (într-o altă formă) complexul arhetipic al muntelui /copac/ peşteră ce simbolizează Shambhala.11

Guénon afirmă că adevărata semnificaţie a oraşului Luz constă în faptul că ea corespunde (în termeni planetari) cu Chakra situată la nivelul cel mai de jos în sistemul nervos uman, Chakra Muladhara, al cărei nume în limbajul cabalistic ebraic este luz. Numele derivă, ca şi Agarttha, dintr-un cuvânt de bază ce semnifică tot ceea ce este acoperit, înfăşurat, ascuns, tainic şi tăcut, dobândindu-şi conotaţia ezoterică din faptul că, în mod obişnuit, luz înseamnă migdală sau migdal, dar şi sâmburele care este miezul sau partea cea mai ascunsă şi închisă a migdalei, aşa cum lăcaşul ocupat de Kundalini este partea cea mai tăinuită şi mai închisă a Chakrei Muladhara. Aşadar, semnificaţia ezoterică a cuvântului luz este aceea a unui soi de ou, embrion sau sâmbure al nemuririi hrănit în întuneric. Guénon spune că sâmburele „ridică si problema inviolabilităţii ce se regăseşte în denumirea Agarttha."12

Mai precis, luz este numele evreiesc acordat unui organ indestructibil din tmpul delicat, fiind simbolizat de un os foarte dur (aici Guénon se referă, probabil, la osul sacral) ce se află la baza şirei spinării şi care conţine germenele vieţii cu toate elementele necesare vieţii omeneşti.

După moarte, trupul delicat rămâne ataşat de luz şi astfel furnizează canalul prin care poate fi reconstituit un individ. Această reconstituire „se va efectua sub influenţa «stropilor de rouă cereşti» (Shakti) pentru a reînsufleţi oasele lipsite de viaţă.”13 Căci aşa cum sâmburele conţine germenele vieţii, iar oasele sunt pline de măduvă, tot aşa luz conţine principiul renovator şi de reîncarnare ce este imun în faţa morţii. Tot ceea ce se spune despre luz se poate spune şi despre Shambhala-Agarttha. Nepieritorul luz este „sâmburele nemuririi”, la fel cum Meru este „sălaşul nemuririi”. în ambele cazuri (spune Guénon) încetează puterea îngerului Morţii.14

Potrivit interpretării sale, piatra pe care Iacob şi-a sprijinit capul simboliza Chakra inferioară, „centrul pământului”, care este deschisă prin iniţiere în yoga Kundalini, iar scara simboliza Sushumna, canalul fin prin care se suie Kundalini redeşteptată, trecând de la polul fizic (situat la baza trupului) la polul divin de la creştetul său, unde sălăşluieşte zeitatea. îngerii întruchipau mişcările conştiinţei superioare prin care omul nou era divinizat. Guénon conchide: „Ceea ce pare să reiasă din cele arătate este că poziţia pe care o deţine luz în partea inferioară a trupului... poate fi comparată cu amplasarea centrului spiritual suprem din lumea subpământeană.”15

Guénon afirmă că aşa cum este microcosmosul, la fel este şi macrocosmosul. La fel cum Sushumna dăinuie în tmpul omenesc, tot aşa şi muntele Meru dăinuie pe pământ, ca Memdanda sau coloana axială, adică drumul central pentru Shakti. Scara lui Iacob este, de fapt,

arhetipul ce se potriveşte deopotrivă trupului omenesc, planetei, sistemului solar şi galaxiei precum şi (probabil) întregului univers. Şi astfel povestea, redată în stenogramă biblică, narează o iniţiere.

în poveste se istoriseşte despre modul în care Iacob a avut o viziune într-un lăcaş subpământean (după cum se obişnuia propovă-duirea Sfintelor Taine în şcolile epocii respective), despre nivelul conştientizării sale care atingea sferele divine, indicând totodată şi un înalt grad de înţelepciune, precum şi despre nivelul conştiinţei sale ce depăşea cu mult Sushumna lumii, calea îngerilor, a Devas-ilor şi a divinităţilor ce aparţin unei împărăţii superioare lumii noastre.

Povestea ne mai spune că Axa Lumii este strâns legată de sentimentele religioase din fiinţa omenească, fiind accesibilă (oriunde pe lume) acelora aflaţi într-o stare de conştiinţă receptivă.

însă imaginea lui Iacob despre lume nu coincide cu a noastră. Măreaţa Scară a Fiinţei, pe care a văzut-o urcând spre stele, şi-a dezvăluit prezenţa în faţa ochilor supuşi unei cosmografii colective aflată încă în stare fluidă şi ascunsă adânc în suflet. Aidoma profetului necunoscut şi exilat, care a introdus cu atâta îndemânare povestea în vechile cronici evreieşti, Iacob a acceptat o geografie a lumii încă nefixată în mod definitiv într-o structură tridimensională: era încă nedefinită în matricea sa spirituală, era încă vie.

Sistemul Chakric al Pământului

Lewis Thomas scrie în lucrarea sa intitulată Vieţile unei celule: „Privit de la mare depărtare, de pe lună bunăoară, lucrul cel mai uluitor despre Pământ, care îţi taie respiraţia, este că e viu... Sus, în înalturi, plutind liber sub pojghiţa umedă şi sclipitoare a firmamentului azuriu şi strălucitor, Pământul este unicul obiect plin de viaţă din acest colţ al cosmosului... Are aspectul bine organizat şi de

sine stătător al unei făpturi vii, plină de informaţii şi extraordinar de abilă în a folosi binefacerile soarelui.”16

Această imagine a pământului, reprezentată sub aspectul unei minunate fiinţe vii, a fost percepută întotdeauna în mod intuitiv de către popoarele păgâne, ele găsind abia acum modalităţile de a o transmite popoarelor apusene dominante. Pe măsură ce neamurile îşi dau seama din ce în ce mai bine de vitalitatea şi de valoarea propriilor tradiţii spirituale ce înalţă Maica Glie pe o treaptă divină, fiind tot mai convinse de lucrul acesta, ele expun într-o lumină tot mai clară sărăcia concepţiei occidentale despre planetă, pe care o prezintă ca pe un obiect mort şi anorganic ce rătăceşte orbecăind în jurul soarelui, fără ţel, fără suflet, înconjurat numai de o peliculă foarte fină de forme de viaţă, la fel de lipsite de ţel, supuse doar întâmplării.

Mai mult, stabilitatea tradiţiilor native (care au spravieţuit şi au slujit cu succes ecologia pământului vreme de multe milenii la rând) aminteşte ştiinţei occidentale, într-un mod din ce în ce mai pregnant, despre caracterul lor vremelnic. Tradiţiile accentuează cu şi mai multă tărie faptul că, prin comparaţie, concepţia sa mecanică despre Maica Glie are doar două sute de ani vechime, este fragilă şi deja ameninţată, putând reprezenta doar o aberaţie de moment în imensa durată de timp a istoriei omeneşti.

înaintea secolului al XVII-lea şi chiar până târziu spre sfârşitul secolului al XVIII-lea se presupune (în mod universal) că natura planetei era similară cu natura organică şi spirituală a omului însuşi, iar acesta era cazul în cercurile ezoterice, începând de la Pitagora şi până în zilele noastre. Iniţiaţii gnostici-hermeneutici precum Iamblicus, Porfirius, Paracelsus, Fludd şi mulţi alţii care au trăit în perioadele premergătoare Renaşterii şi în timpul Renaşterii pro-priu-zise au studiat principiile ascunse ale

Naturii şi au adus prinos pământului, ca unei măreţe fiinţe pătrunsă de spiritualitate, care a legănat pe braţele sale omenirea şi a hrănit-o în călătoria sa epopeică spre Dumnezeu.

Vasilius Valentinus, un alchimist din Evul Mediu, spune: „Pământul nu este un trup lipsit de viaţă. în el sălăşluieşte un duh ce este deopotrivă viaţa şi sufletul său. Duhul acesta este viaţa însăşi, este hrănit de astre şi oferă hrană, la rândul său, tuturor celor adăpostiţi în pântecul său.”17

în mod similar, John Michell afirmă că în concepţia filosofilor din antichitate „pământul era o fiinţă vie, iar trupul său (aidoma cu al oricărei alte făpturi) avea un sistem nervos în interior, strâns legat de câmpul lui magnetic.”18 Acest sistem nervos pământesc, cu şuvoaiele sale de forţă electromagnetică yin-yang curgând şi spiralându-se întruna, a constituit cândva subiectul unei geomanţii[12] universale, al unei ştiinţe de formare spirituală denumită feng-shui de către chinezi, prin intermediul căreia arii imense de terenuri cultivate şi populate, ce se întindeau din Orientul îndepărtat până în Africa, au fost cercetate şi cartografiate în armonie cu mişcările spiritului pământesc. Prin această metodă, vaste regiuni aride şi lipsite de populaţii, în zilele noastre, au fost odinioară cultivate spre a da recolte bogate pentru o populaţie densă şi prosperă de fermieri neolitici.

„Cultivau grâne pe povârnişurile dealurilor pe care noi, acum, nici nu încercăm să le arăm”, comenta William Cobbett în cursul călătoriei sale întreprinse la începutul secolului al XIX-lea în timp ce studia fortăreţele şi terasele agricultorilor neolitici, răspândite pretutindeni pe terenurile nisipoase din sudul Angliei.19

---

12 Procedeu divinatoriu practicat de arabi, constând în examinarea figurilor formate întâmplător în urma aruncării unui pumn de ţărână pe o masă (n. tr.).

Geomanţia de un asemenea nivel era, probabil, o ramură inferioară a ştiinţei ce a dat naştere reţelei de lăcaşuri sfinte menţionate de Michell. întinse teritorii rurale au fost transformate şi preschimbate în terenuri agricole şi în peisaje de o rară frumuseţe prin intermediul artei profeţilor, aşa cum se pot vedea şi în zilele noastre în China, Anglia şi Africa: sanctuare, temple, ferme, biserici, târguri, piramide, oraşe, palate şi şosele au fost construite ţinându-se cont de aşezarea geografică ce se orienta după arterele subterane de influenţă electrică şi magnetică. La fel au fost înălţate menhirele, ridicăturile de pământ peste morminte, meterezele de pământ menite apărării, puţurile şi alte lucrări ale comunităţilor preistorice de pe întregul glob.

Dimpotrivă, schema acestor construcţii (răspândite pe suprafaţa pământului într-un mod ce nu ne mai este accesibil) a modificat scurgerea forţelor delicate din interiorul pământului, astfel încât s-a efectuat un schimb bilateral şi o transformare a energiilor de pe urma cărora au beneficiat atât omenirea, cât şi planeta. O

în lucrarea sa Renaşterea Naturii, biologul Rupert Sheldrake scoate în evidenţă faptul că pângărirea lumii fireşti a atins apogeul în secolul al XVII-lea, atunci când feng-shui se învechise şi fusese scos din uz, cel puţin în emisfera apuseană:

Prin revoluţia declanşată în urma mecanizării, vechiul model al cosmosului viu a fost înlocuit de ideea interpretării universului ca o maşină. Conform acestei noi teorii despre lume, natura nu mai avea propria sa viaţă. Era lipsită de suflet, fără nicio spontaneitate, lipsită de libertate şi creativitate. Mama Natură nu era altceva decât materia neînsufleţită ce se mişca supunându-se orbeşte legilor matematice lăsate de Dumnezeu.21

Există semne potrivit cărora filosofia vitalistă, ce s-a demodat o dată cu revoluţia industrială, tinde să reînvie.

Totuşi, concepţia unei forţe terestre vitale, dedusă din practica geomantică, rămâne o idee amorfa şi rău definită, dincolo de limitele credibilităţii ştiinţifice, în pofida revoluţiei verzi şi a eforturilor preţioase depuse în acest domeniu de către ecologişti precum James Lovelock. Aceasta este urmarea ideii noastre limitate despre lume deoarece ştiinţa nu ne oferă o teorie plauzibilă despre o energie cauzală finală ce emană de la o Prezenţă Divină universală atotcuprinzătoare. Excluzând dinamica divină din lume, principiul central pe care se întemeiază feng-shui nu are niciun sens pentru ştiinţă şi, oricât am dori, nu poate fi pus în acţiune.

Natura spirituală ce animă pământul „delicată, omniprezentă şi - totuşi - imposibil de definit în termeni ai dimensiunilor perceptibile ai simţurilor noastre”, spune Michell, constituie problema capitală a fizicienilor moderni, aşa cum a constituit şi pentru predecesorii lor, magicienii... Cu toate acestea, putem fi convinşi că o asemenea forţă, identificată odinioară cu Sfântul Duh, a furnizat puterea şi inspiraţia cu ajutorul cărora vechea civilizaţie a fost sprijinită... Pe atunci se considera că o astfel de forţă era ceea ce unii dintre noi ar numi astăzi „esenţa vieţii” sau fluxul predominant cu care spiritul se contopea la moarte şi din care se iscă scânteia vitală ce impulsionează un nou progres. Această forţă are nenumărate denumiri. Este Prana sau Mana metafizicii orientale, „vârtejul”, mediul universal plin de fantezie al ocultiştilor sau anima mundi a alchimiei.22

Wilhelm Reich o denumea forţa orgon, chinezii îi spuneau Qi sau Chi şi înţelegeau legătura ei cauzală cu celelalte forţe.

Paul Dong, un autor americano-chinez, scriind despre fenomenele paranormale petrecute în China continentală, afirma:

„Filosofia chineză suţine ca Qi reprezintă matricea

primordială a creaţiei din care derivă forţele Y in şi Yang dătătoare de forme materiale şi substanţă... Astfel, cel ce stăpâneşte Qi este persoana ce controlează însăşi forţele vieţii. O asemenea persoană poate realiza fapte cu adevărat paranormale."23

în concepţia lui Guénon, vasta reţea de curenţi electromagnetici şi electrici ai pământului, pe care chinezii îi numesc „linia dragonului albastru" şi, respectiv „linia tigrului alb" este sinonimă cu sistemul indian Nadis din corpul omenesc, fiind alimentată (în acelaşi mod) de artera principală Kundalini terestru ce străbate planeta ca o coloană vertebrală unificatoare. Există şi centre generatoare de forţă, în afară de Muntele Meru, împrăştiate pretutindeni pe glob. Muntele Athos, Muntele Shasta, Muntele Kailas, Arunachala ş. a. însă pe acestea Guénon le consideră drept auxiliare ale principalului centru de forţă din Shambhala, la fel cum principalii centrii nervoşi din diferite părţi ale membrelor corpului omenesc sunt auxiliare ale sistemului nervos central.

Ideea unei corespondenţe energetice între corpul omenesc şi sistemele planetare a fost relevată de Lyall Watson, un naturalist, antropolog şi arheolog totodată, care tratează armonia dintre cele două sisteme în termeni ce scot în evidenţă sincronizarea activităţii lor. El scrie: „Câmpul magnetic al pământului oscilează de 8 până la 16 ori/secundă. Ritmul predominant al creierului nostru rezidă în aceeaşi zonă."24 Ştiind că, la răsăritul soarelui, în multe părţi ale lumii există o transmisie electromagnetică unică, el subliniază: „Noi aflăm că acea frecvenţă este asociată fiziologiei... Sistemele noastre, atât cel planetar, cât şi cel personal sunt supuse aceluiaşi cronometru al timpului."25

Potrivit cosmologiei din antichitate, acea sincronizare a fost posibilă deoarece o unică energie universală a dat naştere multitudinii de energii cunoscute,

a creat toate fenomenele ştiute (indiferent că erau de natură organică sau anorganică) legând, în mod coerent, fiecare parte din univers cu celelalte părţi.

Viziunea lui Guénon asupra lumii se întemeiază pe acelaşi principiu unificator. El interpretează energia universală ca fiind de natură sinergetică[13], situată undeva în afara proceselor entropice ale cosmosului, de care poţi lua cunoştinţă numai în mod indirect, făcând referire la proprietăţile sale ce se reflectă în spaţiu şi timp. Indiferent că o numim Kundalini, Lumina Divină, Sfântul Duh, Shekinah sau Marea Forţă a Vieţii (autorul foloseşte toţi aceşti termeni, pe rând, aşa cum se succed ei în religie) energia este concepută ca fiind superioară tuturor, ca o forţă ce rezidă în mod intrinsec în centrul tuturor fenomenelor într-o zonă de realitate absolută, de existenţă absolută a fiinţei şi de strălucire transcendentală, extinzându-se până dincolo de ele şi (totuşi) comunicând cu toate. Guénon consideră că acea putere nu se răspândeşte numai din Centrul Shambhalei, inspirând şi sprijinind comunităţile sale, ci joacă, de asemenea, un rol central nebănuit în viaţa întregii planete, care nu poate fi înţeles fără a ţine seama de forţa respectivă.

Gaia: Pământul ca un organism viu

Concepţia lui Guénon este grandioasă şi înnobilează pământul cu viaţă, conştiinţă şi suflet. în punctele sale esenţiale, concepţia sa vine în acord cu ipoteza despre Gaia formulată de James Lovelock, deşi ideile lui Guénon merg mult mai departe.

După cum se ştie prea bine, Lovelock, un biolog britanic, a înnobilat pământul cu frumosul nume Gaia (inspirat după numele zeiţei pământului grecilor din antichitate) pe temeiul că este o făptură inteligentă şi generoasă „un super-organism, o făptură vie de dimensiuni

13 sinergie = asociaţie a mai multor organe sau ţesuturi în îndeplinirea aceleiaşi funcţiuni (fiziol.) (n. tr.). ,

planetare”26 care, la fel ca toate celelalte organisme, are o organizare de sine stătătoare fiind capabilă să-şi dezvolte propria existenţă şi bunăstare.

în Epocile zeiţei Gaia, publicată în 1988, Lovelock a interpretat planeta ca un tot unitar, ca pe o încrengătură zămislitoare de viaţă, unde organismul şi mediul înconjurător interacţionează şi se dezvoltă în simbioză, cu scopul de a alcătui o unică entitate vie, fiecare parte colaborând cu celelalte părţi pentru a asigura continuitatea şi evoluţia vieţii ulterioare. Toate mecanismele autoreglatoare ale planetei, era încredinţat Lovelock, subliniază această concluzie. Stabilitatea atmosferei de-a lungul a miliarde de ani (în pofida fazelor sale instabile şi reactive, a menţinerii unei temperaturi constante în virtutea accentuării căldurii soarelui şi a aparentei capacităţi de selecţie a pământului, pe lângă alte planete având aceleaşi posibilităţi, condiţii climatice adecvate şi componente chimice necesare dezvoltării sănătoase a formelor sale de viaţă) scoate în evidenţă caracterul inalienabil şi bine definit al globului pământesc.27

Lovelock a întâmpinat mult reacţii critice la adresa ideilor sale neortodoxe din partea cercurilor ştiinţifice, motiv pentru care şi-a modificat ulterior atitudinea.

în 1990, colegul său biolog Rupert Sheldrake l-a menţionat drept principalul partizan al ipotezei potrivit căreia Pământul este un organism viu cu organizare de sine stătătoare. însă într-un eseu mult mai recent (1996) redactat de Don Michael despre lucrarea autorului Jim Swan intitulată Dialoguri cu Pământul Viu, într-o notă de subsol se menţionează că Lovelock afirmă că Gaia acţionează aidoma unui organism viu, nu este un organism viu. Relevând ideea că pământul „are tendinţa de a produce stabilitate şi de a supravieţui”, el explică:,,Am fost nevoit să arăt că stabilitatea derivă din proprietăţile

sistemului, nu prin ajutorul nemijlocit al unei forţe călăuzitoare.”28

Fără îndoială sunt mulţi aceia care regretă noua reformulare a ideei lui Lovelock deoarece ea pare să nege natura Maicii Glie, interpretând-o ca fiind de factură robotică (dacă un asemenea lucru poate fi conceput fără existenţa probabilă a unei inteligenţe diriguitoare care să motiveze acest fapt). Totuşi Lovelock şi-a îndeplinit misiunea sădind germenii valoroşi ai unor idei ce vor putea fi dezvoltate ulterior de către alte persoane. Oamenii de ştiinţă (precum Sheldrake) continuă să caute o formulă viabilă prin care să îşi exprime modalitatea lor de a vedea Gaia ca pe un organism viu, cu un scop bine determinat. în special după ce fizicienii au formulat Teoria Câmpului Unificat, necesitatea de a redefini pământul în termeni holistici[14], ca pe o biosferă plină de organisme şi viaţă, a crescut în mod constant.

însă după cum s-a menţionat, Guénon, devotat străvechii tradiţii Cabalist-hermeneutice, merge mai departe. Pământul, susţine el, nu este numai viu, este o fiinţă spirituală, la fel ca omul. La nivel abstract, şi pământul are un trup interior de lumină, un trup Vajra. Şi acest trup s-a dezvoltat mult, având ceva asemănător structurii noastre fâlogenetice (un fel de coloană vertebrală) un sistem nervos simpatic şi un centru cortical organizator, aşa cum posedă şi sistemul nervos central al omului. Ca atare, Maica Glie funcţionează sub aceleaşi principii evolutive de sine stătătoare şi cu susţinere proprie, care se pot distinge cu uşurinţă şi la fiinţele omeneşti.

Un model psihospiritual al lumii naturale

O asemenea viziune spirituală asupra pământului, ce

---

14 holism = concepţie filozofică formulată de J. Chr. Smuts (1870-1950) ce interpretează idealist ireductibilitatea întregurilor organice la părţile lor componente, atribuindu-le caracter de integralitate (n. tr.).

se regăseşte în mod implicit şi în teoria lui Lovelock despre Gaia, scoate la iveală (cu mai multă acuitate) atât întreaga problematică a forţelor superioare din univers, cât şi natura vitală şi deliberată a evoluţiei (tematici care preocupă deja ştiinţele fizicii şi ale biologiei) expunând Darwinismul, cel puţin aşa cum a fost el enunţat iniţial, unei cercetări intense. După cum afirmă Sheldrake, ceea ce se află în joc sunt modelele fundamentale sau paradigmele realităţii. Suntem oare tributari unei Naturi vii şi ţelurilor sale organice şi organizatoare? Există oare calităţi autodeterminatoare, inteligente şi sufleteşi în inimile fiinţelor vii sau suntem (noi şi toate celelalte forme ale vieţii) produsul unor interacţiuni fizice şi chimice organizate la întâmplare în mediul înconjurător (după cum sunt încredinţaţi mulţi oameni de ştiinţă)? Suntem oare locuitorii unui univers mecanic, guvernat de o voinţă oarbă, competitivă, spre a supravieţui în detrimentul celorlalţi? Care este adevăml?

Concepţia ezoterică despre o esenţă de energie psihospirituală a pământului (despre sufletul sau principiul său organizator) reprezintă o serioasă provocare pentru toate teoriile contemporane, cum ar fi Darwinismul sau Creaţionismul, şi răstoarnă complet abordarea mecanică pe care majoritatea biologilor o adoptă cu privire la dezvoltarea biosferei şi a formelor sale de viaţă, inclusiv cea omenească. O asemenea concepţie ne arată că determinismul există, însă libera creativitate o depăşeşte. Există şi oportunitatea, dar ea nu se află la cârma evoluţiei. Există chiar şi o Prezenţă divină în univers, dar ea însăşi evoluează prin intermediul formelor pe care le-a creat. Există loc pentru selecţia naturală, totuşi - privind mai atent - evoluţia este propulsată de inteligenţă, de generozitatea conştientă şi de voinţa către bucurie, către perfecţiunea şi armonia ce vin în concordanţă cu toate celelalte, cu toate că aceste energii superioare capătă

forme ce depăşesc volumul limitat al cunoştinţelor noastre. Aşadar, întreaga creaţiune poate fi privită ca o acţiune spirituală ce implică multe şi felurite niveluri de organizare subsidiară, fiecare dintre ele fiind valabilă în interiorul propriei sale sfere de referinţă limitată. Lumea fizică rezidă în cadml acelui spectru organizat, însă la nivelul său cel mai de jos. Acolo se află realitatea, dar este o realitate din ce în ce mai limitată de nivelurile situate deasupra sa.

Câmpul Unificat: Este Materia întunecată Kundalini?

în concluzie, tradiţia Cabalist-hermeneutică (aşa cum o interpretează Guénon) sugerează că centrul cortical care guvernează pământul se află situat în Shambhala, iar Ierarhia centralizată acolo reprezintă monitorul ambelor evoluţii (atât planetară, cât şi umană) de vreme ce amândouă sunt inseparabil unite. Mai mult chiar, teoria recunoaşte ceea ce era deja limpede pentru oamenii cugetători: că dacă există o relaţie coerentă între organisme şi mediul natural înconjurător care le sprijină, aceasta se datorează unui factor comun şi - implicit - unui termen de legătură.

Acel factor se presupune că este Shakti, energia fundamentală şi formatoare a universului care se scurge în şuvoi, sub aspectul său cinetic, deopotrivă în toate creaţiile sale, organizând şi însufleţind pământul, aşa cum face şi biosfera, rămânând (totuşi) veşnic deosebită: o totalitate inepuizabilă, necunoscută.

Acesta reprezintă un concept important în climatul ştiinţific actual deoarece concordă, într-o măsură remarcabilă, cu descoperirea materiei întunecate de către fizicieni.

S-a descoperit că materia întunecată constituie 90-99% din întregul univers, totuşi (în afară de puternicul său efect gravitaţional) constituţia sa este cu totul necunoscută, fiind diferită de orice alt gen de materie

cunoscută de fizicieni. Descoperirea acestei masive prezenţe întunecate sub universul vizibil îi aduce pe unii oameni de ştiinţă la iniţierea unei noi concepţii organice a universului care poate fi mai consonantă cu teoria ezoterică, aşa cum a fost ea promovată de metafizicieni precum Guénon. Astronomii, după cum scrie un autor ştiinţific, au recunoscut încet-încet, cu reţinere, o prezenţă mai întunecată şi mai pasivă sub palida pojghiţă a universului vizibil care, într-o bună zi, prin intermediul acţiunei contractile a gravitaţiei, va aduce universul la sfârşit „într-o splendoare impetuoasă şi finală.”29

Este evident că acest ocean de materie întunecată, în interiorul căruia trăim cu toţii, are o puternică asemănare cu Kundalini înconjurător. într-adevăr, Sheldrake pare că afirme aşa ceva.

Punând alături conceptul tradiţional al sufletului pământului cu principiul său organizator bine determinat, el susţine că „în fizica modernă evolutivă, vechea idee a sufletului universului a fost înlocuită de ideea câmpului primar unificat, din care au apărut câmpurile fizice cunoscute, ele find aspecte ale acestui câmp primar. Tot aşa şi sufletul Pământului poate fi considerat drept câmpul unificat al zeiţei Gaia.”30 Prin intermediul acestui câmp, materia întunecată îşi croieşte calea prin care se dezvoltă toate lucrurile. Sheldrake continuă: „Deoarece aceste particule întunecate in-teracţionează rareori cu lucrurile materiale obişnuite, cu simţurile noastre sau cu instrumentele noastre, ele sunt insesizabile prin însăşi natura lor. Ne înconjoară, fără să ne dăm seama. Proprietăţile lor posibile constituie încă materie de speculaţii.”31 Totuşi, prin intermediul câmpului gravitaţional universal, materia întunecată a trasat calea de dezvoltare a universului, aşa cum Kundalini Shakti dă naştere lumilor.

Tratând tema acestui ocean invizibil, Sheldrake

invocă chiar numele pe care hinduşii îl dau uriaşului pântec cauzal al fiinţei: Maha-Kali, Maica Spaţiului şi Timpului. Sheldrake afirmă că această materie întunecată „are puterea arhetipică a Maicii întunecate şi nimicitoare: este aidoma zeiţei Kali, al cărei nume semnifică «negru».”32 Numele său reaminteşte despre oceanul unei puteri creatoare infinite pe care înţelepţii indieni o numesc Adhar Shakti sau Shakti fundamental „de care depinde existenţa trupului şi a universului, microcosmosul şi macrocosmosul”, afirmă Gopi Krishna, un mistic şi. un yoghin indian modem.33 Numele reamin-teste, de asemenea, credinţa hindusă potrivit căreia la finele fiecărui mare eon[15], Brahma distruge universul, reducându-l din nou la substanţa sa nediferenţiată, pentru a rămâne astfel până la viitorul act de creaţie.

In mod evident, fizica modernă şi Yoga Tantra converg în elucidarea marii taine ce preocupă gândirea contemporană, adică sursa universului şi ordinea naturală. Insă chiar dacă ştiinţele fizicii pot reuşi în acţiunea lor, fără a recunoaşte acest lucru, aşa cum procedează Yoga Tantra, existenţa unei ierarhii a planurilor fiinţei, dincolo de cea actuală, cât şi existenţa unei energii universale care le ţine la curent pe toate, este foarte problematică.

PERFECŢIUNEA CELEI MAI SCURTE CĂI

Progresul treptat al sufletului în ascensiunea sa către Dumnezeu, exprimat în termeni ai unei căi spiralate în sus pe povârnişul muntelui cosmic, trecând de la o stare spirituală la alta, este o imagine comună pentru majoritatea sistemelor mistice ale lumii, însă puţini sunt cei care menţionează calea directă ce duce de la baza muntelui către piscuri. Chiar şi Bardo Thodol menţionează despre această cale doar o singură dată, în treacăt, limitându-se numai la a face descrierea circuitului

15 (la gnostici) fiecare din multiplele forme de manifestare ale divinităţii supreme unice (n. tr.).

sufletului (în călătoria sa după sfârşitul vieţii) prin lumile cereşti. Drumul cel mai scurt pentru eroii ce trec prin lumile cereşti sau Bardos, ducându-i direct la lumea divină (pe parcursul unei singure vieţi, se zice) este atât de bine ocrotit în literatura religioasă încât textele budhiste tibetane sunt scrise în „limbajul obscur", un cifru ce poate fi înţeles numai prin intermediul revelaţiei. Este un subiect strâns legat de cealaltă zonă a cunoaşterii ezoterice care a fost ascuns până de curând: Axa lumii şi fluxul său de Shakti terestru. Căci acesta este drumul căii directe.

Modul nostru de a înţelege Shakti universal este, cu adevărat, de-abia la începuturile sale, are o vechime de doar câteva decenii şi este extrem de rudimentar deoarece există foarte puţine materiale ajutătoare în acest sens. Secole de-a rândul, Kundalini Yoga a fost discreditată în India şi a stagnat ca disciplină, iniţierea în tainele sale fiind aparent pierdută pentru restul lumii. Ea a devenit doar o abstracţie teoretică expusă de către pandiţii* care nu posedau cunoştinţe temeinice despre modul său de-a acţiona şi care, de aceea, erau răspunzători pentru răspândirea multor idei greşite referitoare la energia Kundalini.

* Erudit cunoscător al limbii, al ştiinţiei, al legilor şi al religiei indiene (n. tr.).

însă în deceniul al şaselea, străvechile sisteme din Vedanta despre Siddha Yoga şi Sahaja Yoga au ieşit din obscuritate devenind primele yoga tantrice adevărate care au dăruit Kundalini redeşteptat atât occidentalilor, cât şi orientalilor, dezvăluind unele din tainele Tantrei.

Cercetările întreprinse de pândiţi şi de mulţi alţii din noile şcoli Shakti, cum ar fi secta Shinto-budhistă Mahikari, şcolile indoneziene de la Subud şi Sumarah, Vajrayana Budhistă Tibetană şi şcolile Dzog Chen (toate introducând în iniţierile lor metode mai blânde şi mai sigure de redeşteptare Kundalini decât cele folosite în

trecut) au condus la deschiderea de noi căi în analiza psihologică pentru studierea fenomenului Kundalini.1 în consecinţă, noi pricepem acum mult mai mult despre energia evolutivă, aşa cum se aplică ea şi fiinţelor omeneşti. însă rareori conceptul Kundalini s-a extins spre a fi aplicat şi asupra Maicii Glie, aşa cum ar fi trebuit şi aşa cum au procedat neamurile străvechi. Aşadar există o lipsă de informaţii despre aplicarea conceptului Kundalini pe scară largă.

Mai mult, trebuie să spunem că deoarece Kundalini este o forţă proto-psihică, proto-conştientă şi proto-deliberată care ne este mai apropiată decât vena jugulară şi (cu toate acestea) există independent de continuitatea noastră vizibilă, deoarece interacţiunea sa cu vitorul cercetător este neprevăzută şi - în mod deosebit - insesizabilă prin efectele sale, a fost foarte dificil să obţinem informaţii obiective despre Kundalini dintr-o sursă nemijlocită, aproape imposibilă într-un context geofizic. Kundalini terestru, deşi nu este necunoscut, a fost - ca urmare - rareori subiect de cercetare. Chiar şi în puţinele cazuri când s-a încercat realizarea unei cercetări ştiinţifice, rezultatele nu au fost încununate de succes, în mod deosebit, şi nici nu au fost bine înţelese.

Kundalini cosmic în concentraţie

9

Cel care a explorat posibilitatea determinării unei concentraţii a energiei univesale din mediul înconjurător natural a fost Wilhelm Reich. Reich era un psihoanalist vienez, cu înclinaţii vizionare care, aproape accidental şi în pofida pregătirii sale ştiinţifice şi culturale, a ajuns la formularea conceptului de energie universală (ce se regăseşte deopotrivă în fiinţa omenească şi în planetă) prin intermediul cercetărilor sale asupra energiei sexuale din fiinţele omeneşti. El a definit conceptul „forţă orgon” şi era încredinţat că această energie creatoare primară putea fi

acumulată şi condensată într-o asemenea măsură încât putea fi utilizată în beneficiul omenirii.

Este o teorie ce nu este lipsită de sprijinul surselor spirituale. Ramakrisha, când a explicat concepţia hindusă despre Avatar, a spus: „Luaţi exemplul oceanului. Este o întindere mare de apă, aproape infinită. însă datorită unor cauze speciale, în anumite zone ale acestei vaste mări, apa se preface în gheaţă. Chiar transformată în gheaţă, ea poate fi folosită în cazuri deosebite.”2 Sfântul a folosit exemplul în cazul unei încarnări divine, dar ar fi putut aplica cu uşurinţă acelaşi principiu şi în alte cazuri. La fel şi avatara indiană Mama Meera, vorbind despre Lumina Paramatman pe care o pogoară spre folosul nostru, spune că ea nu a fost utilizată niciodată. „Ca şi electricitatea, această lumină este pretutindeni, dar trebuie să ştii cum s-o activezi.”3 Ca oricare din energiile inferioare, şi ea poate fi direcţionată şi controlată în formă concentrată cu ajutorul unui adept suficient de priceput spre a o folosi. La fel credea şi Reich.

Emigrând în America, unde a fost sprijinit de o pleiadă de tineri medici şi oameni de ştinţă entuziaşti, cu înaltă calificare, el a efectuat experienţe exhaustive cu energia orgon. Conform afirmaţiilor lui John Michell, experienţele au dezvăluit faptul că energia orgon „este prezentă pretutindeni în univers, în fiecare particulă de materie, în orice zonă a spaţiului. Energia este un flux continuu, generând neîncetat noi cicluri ale creaţiei, ale dezvoltării şi pieirii. Deoarece este o materie cu masă liberă şi, deci, este dificil de izolat, energia furnizează mijlocul prin care forţele magnetice şi gravitaţionale îşi exercită influenţa.”4

încredinţat că energiile vitale din oameni şi natură pot fi stimulate printr-o creştere a fluxului de energie orgon, Reich a construit o încăpere specială, numind-o „acumulator”. Această încăpere, ne explică el, putea

acumula energia orgon înăuntrul ei prin căptuşirea încăperii cu unele materii anorganice şi acoperind-o apoi pe dinafară cu straturi succesive de materie organică şi anorganică - un principiu de construcţie, subliniază Michell, folosit de popoarele din antichitate în construirea misterioaselor coline descoperite în Marea Britanie şi în alte părţi. Se presupune că aceste coline erau înălţate spre a marca mormintele căpeteniilor, însă arheologii recunosc că adevăratul lor scop nu este cunoscut. Reich susţine că „acumulatorul" său concentra energia orgon universală din mediul înconjurător.

în condiţii speciale s-a observat că încăperea emana o slabă strălucire albăstruie, iar temperatura creştea uşor în comparaţie cu cea exterioară.

Astfel concentrată, energia orgon era, potrivit promotorilor săi, capabilă să ajute la vindecarea cancerului şi a tulburărilor psihologice, să modifice aspectul vremii, să producă ploaie şi, în general, să demonstreze că procesul de formare al materiei pare să continue, fără întrerupere, în cosmos. 5

Prin acest experiment, Reich susţinea teoriile ştiinţifice contemporane, căci Sir James Jeans, astronomul şi matematicianul englez, a exprimat cerul în mod asemănător la începutul secolului, când el a declarat că, în contextul nebuloaselor spiralate, există în univers puncte singulare sau centre de creaţie în care energia din sfere superioare se scurge în lumea noastră dinspre alte dimensiuni spaţiale, astfel încât (pentru un locuitor al universului nostru) ele apar ca nişte puncte unde materia se crează neîncetat, cam aşa cum se întâmplă în lumea organică a plantelor. Teoria lui Jeans a fost oarecum eclipsată de teoria Big Bang, însă toate teoriile oculte o sprijină, aşa cum o fac recentele descoperiri în care aproape 20 de noi sori sunt zăriţi formându-se în centrul universului. Reich crede cu tărie în concluziile sale

astrofizice şi se pare că ele nu au fost contrazise încă.

Totuşi, comportamentul său excentric şi experimentele sale neortodoxe (mai ales cu pacienţii bolnavi de cancer) l-au adus în conflict fatal cu autorităţile americane. Şi-a încheiat viaţa în închisoare, iar teoriile sale au fost discreditate. Totuşi Colin Wilson, unul din nenumăraţii săi biografi, consideră afirmaţiile sale extravagante despre energia orgon ca fiind justificate, luând în consideraţie dovezile pozitive impresionante pe care inventatorul a reuşit să le adune, şi arată că până şi criticii săi cei mai înverşunaţi (şi erau o mulţime) nu l-au putut doborî. Wilson socoteşte că afirmaţiile lui Reich erau atât de bine întemeiate încât acuzaţia de autoînşelare nu avea suport valabil. Cu siguranţă, conceptul lui Reich despre o energie orgon universală seamănă în mod izbitor cu conceptul de Kundalini terestru, iar experienţele sale demonstrează că el a redescoperit, fără să vrea, cunoştinţe pe care cei din antichitate le ştiau prea bine.

Un alt caz (încununat de succes şi mult mai interesant, la început) a fost acela al inventatorului ceh Robert Pavlita care a devenit vestit în Uniunea Sovietică graţie „generatorilor psihotronici” nemecanizaţi care concentrau energia bionică atât din cosmos şi din mediul înconjurător, cât şi din câmpul de forţă al fiinţelor omeneşti. Potrivit observatorilor, aceste maşinării erau atât de eficace încât simulau cu o siguranţă de 100% orice gen de fenomen paranormal, de la psihokinetică până la citirea gândurilor, producând totodată şi efecte psihice miraculoase.

Sheila Ostrander şi Lynn Schroeder, două jurnaliste cu o temeinică pregătire ştiinţifică, au participat la Congresul Parafizic din Moscova (1968) în care Pavlita a pus în practică invenţiile sale şi, după ce au urmărit îndeaproape evoluţiile lor, sub o strictă supraveghere, cele două jurnaliste s-au convins că erau martorele unui

fenomen nou şi remarcabil ce răsturna legile cunoscute ale naturii. Cu alte cuvinte, ele erau martorele acţiunii unei energii încă necunoscute pentru ştiinţă.

în cartea lor PSI: Descoperiri psihice în spatele Cortinei de Fier, Ostrander şi Schroeder explicau că fenomenele generatoare ale lui Pavlita se bazau pe conceptul potrivit căruia există o anumită energie în trupul omenesc, o bioplasmă electronică, ce poate fi transferată materiei neînsufleţite. Chinezii o numesc Chi, hinduşii îi spun Prana, polinezienii o intitulează Huna sau Mana, iar medicina actuală o defineşte drept energie psihosomatică, dar în toate cazurile este aceeaşi bioenergie. Cele două jurnaliste consemnează: „Fiinţele omeneşti şi toate făpturile vii (afirmă oamenii de ştiinţă cehi) sunt pline cu un soi de nergie care nu a fost cunoscută până acum de ştiinţa occidentală. Această bioenergie... pare să stea la baza psihokineticii. Ar putea constitui chiar baza rabdomaniei*. Ar putea fi implicată în toate evenimentele psihice.”6

în experimentele pe care Ostrander şi Schroeder le-au urmărit la Congres, Pavlita şi fiica sa stăteau în preajma generatoarelor şi le încărcau cu energie mentală (în linişte) minute la rând, după ce explicaseră auditoriului că secretul generatoarelor consta în forma lor. Forma era cea care permitea acumularea bioenergiei, ea putând fi folosită ulterior, potrivit cerinţelor. Referindu-se la declaraţia publică a lui Pavlita, cele două jurnaliste au spus: „Conform oamenilor de ştiinţă cehi, generatoarele psihotronice preiau această bioenergie de la o persoană, o acumulează şi o folosesc. Odată ce s-au încărcat cu energia ta, generatoarele pot efectua o serie de lucruri pe care doar psihicul le poate înfăptui.”7

S-a observat că generatoarele îndeplineau multe sarcini diferite, potrivit formei şi materialului din care erau construite. Un generator putea răsuci metalul, altul putea

purifica apa poluată, un altul accelera germinarea şi creşterea seminţelor, în timp ce altele efectuau acţiuni psihice. Cele două autoare consemnau că această * Modalitate empirică de detectare a unei ape subterane sau a unui filon metalic cu ajutorul unei nuieluşe'din alun sau salcie, în forma literei Y (n. tr.).

energie ciudată „putea genera efecte asemănătoare magnetismului, electricităţii, căldurii şi radiaţiei luminoase, dar ea însăşi nu era niciuna dintre ele... Energia se propaga mai lent decât electricitatea, dar putea fauri ceva asemănător unei încărcături electrostatice... şi se putea transmite prin hârtie, lemn, lână, mătase şi multe alte substanţe care sunt izolatori electrici."8

începând din 1968, fizica cuantică occidentală şi-a dezvoltat substanţial posibilităţile de aprofundare a energiei subatomice, care s-a pretins că a fost captată prin experienţele lui Pavlita, explorând potenţialul ei prin intermediul teoriei energiei „punctului zero", a teoriei vârtejului cosmic şi a teoriei lui David Böhm despre ordinea multidimensională implicită şi explicită. Insă Congresul de la Moscova din 1968 reprezintă un punct de cotitură în acest domeniu datorită orientării sale psihice. Prin declaraţia oamenilor de ştiinţă cehi (prezentată în cursul Congresului) s-a numit energia necunoscută A Treia Energie (puntea de legătură dintre sistemele animate şi neanimate) şi, ca atare, s-a subliniat faptul că - sub un atent control ştiinţific - energia s-a dovedit a fi superioară oricăror altor forme de energie. în conformitate cu legile transformării, energia poate fi redusă (în aparenţă) la formele ei inferioare (electromagnetică, gravitaţională, etc.) „în acelaşi mod prin care energia electromagnetică se transformă în energia corpusculară atunci când o rază gamma străbate un câmp nuclear puternic."9 Aşa s-ar explica de ce această energie este ascunsă în spatele unor manifestări de energie mai puternice derivate din ea,

scăpând astfel posibilităţilor noastre de detectare.

însă în mod incontestabil, oamenii de ştiinţă din Moscova au fost de acord că „mintea pare să controleze această energie”, având capacitatea de a o concentra şi direcţiona potrivit voinţei sale.

într-o anexă la volumul lor, Ostrander şi Schroeder afirmă că la scurt timp după Congresul din Moscova, când Cehoslovacia a fost cotropită de Uniunea Sovietică, s-a crezut că militarii ruşi au preluat invenţia, retrăgând-o din circuitul public.

Desigur, în literatura parapsihologică şi ştiinţifică actuală nu există nicio referire la generatoarele lui Pavlita, astfel că autenticitatea experimentului nu poate fi verificată.

Oricât de nesatisfacător ar fi rezultatul, cercetările lui Pavlita, ca şi cele ale lui Reich, relevă ideea că o energie creatoare universală stă deopotrivă la baza vieţii umane, planetare şi stelare, străbătând întregul spaţiu şi unind toate lucrurile între ele, iar natura energiei este psihospirituală.

Câmpul de Energie Universală

De curând, observaţiile pertinente ale fizicienei şi doctoriţei Barbara Arin Brenan au adus o contribuţie suplimentară pe această temă. Fără să ezite, ea pune semnul egalităţii între energia creatoare universală (energia orgon a lui Reich) şi Câmpul Energiei Universale descoperit de ştiinţă, afirmând că „este totdeauna asociată cu o formă oarecare de conştiinţă care se extinde de la forma sa de dezvoltare superioară până la cea mai primitivă.”10 Compusă din energii neprecizate anterior de ştiinţa occidentală, ea a fost cunoscută şi studiată de-a lungul veacurilor, deşi fiecare cultură o denumea altfel.

Brennan afirmă:

Observaţiile vizuale [clarvăzătoare] au dezvăluit perfecta organizare a câmpului într-o serie de puncte

geometrice, puncte de lumină pulsatorie izolate, spirale, reţele de linii, scântei şi nori. Câmpul pulsează şi poate fi perceput prin pipăit, gust, miros, precum şi prin sunete şi luminozitate ce pot fi accesibile simţurilor superioare dezvoltate... Cercetătorii susţin că, în principal, Câmpul de Energie Universală este de natură sinergetică... opusul entropiei, termen folosit în descrierea fenomenului de dezagregare lentă... şi de colaps al formei şi ordinii. Câmpul Energiei Universale are efect de organizare asupra materiei şi dă naştere formelor. El pare să existe în formă mai mult decât tridimensională. Orice schimbare survenită în lumea materială este precedată de schimbări ce au loc în acest câmp... Anumiţi oameni de ştiinţă interpretează fenomenul Câmpului de Energie Universală drept bioplasmă.11

Brennan menţionează caracterul pleromic* al câmpului ca pe o potenţialitate inepuizabilă, ca pe un com al abundenţei al cămi conţinut nu se diminuează niciodată, oricât de mult l-ai deşerta.

Toate proprietăţile citate de Brennan ca aparţinând Câmpului de Energie Universală din ştiinţa modernă ţin (în mod tradiţional) de Kundalini terestru/cosmic şi, după cum afirmă autoarea, erau cunoscute de misticii din antichitate. Astfel Upanishadele, scrise în juml anului 400 î. Chr., fac multe referiri la Shakti divin în termeni pe care noi îi putem interpreta, fără greş, ca descriind materia întunecată a Câmpului de Energie Universală.

* pleroma = în Gnosticism, fiinţă divină, inclusiv eonii ce emană din ea (n. tr.).

în Tantra-Tattva se spune: „Shakti stă la originea a tot ceea ce există. Prin Ea universurile au căpătat viaţă, Ea este aceea care le susţine şi, la sfârşitul vremurilor, Ea va absorbi toate lumile.”12 Iar Devi-Bhagavata, imnul pentru Shakti, ne spune:

Graţie puterii tale, Brahma crează, Vishnu păstrează,

iar Shiva, la sfârşitul vremurilor, va nimici universul. Fără tine, le este cu neputinţă să-şi îndeplinească menirea, de aceea tu eşti, cu adevărat, creatorul, păstrătorul şi nimicitorul lumii.13

Cu câte veacuri în urmă au fost descoperite secretele deţinute de Kundalini terestru, nu ştim. Upanishadele au fost culese din tradiţii orale nespus de vechi ce datează din vremuri când conştiinţa umană era mult mai dependentă de lumea naturală şi de substratul său de energie fină decât ne-am putea lesne imagina în zilele noastre. în ultimii aproximativ 5000 de ani, limitele percepţiei noastre s-au restrâns, excluzând (în mod efectiv) orice sesizare a scurgerii lente a forţelor creatoare din mediul înconjurător sau din complexa structură pe care ele se bazează. Suntem prizonierii celor trei dimensiuni. Noi vedem doar degradarea timpului şi stagnarea cosmosului, fără a ne da seama de cauzele ce au generat această situaţie.

Cosmografiile budhisto-hinduse nu sunt atât de limitate. Ele nu se corelează cu geografia lumii noastre deoarece au fost carto-grafiate, la origine, de către magicienii unor vremuri străvechi, mistici care percepeau Shakti în mod nemijlocit şi care includeau modalităţile sale de edificare a lumii în concepţia lor despre cosmos. In acele cosmografii, Kundalini terestru este concentrat într-o mare alee centrală care străbate planeta şi căreia i se spune Meru.

Meru: O geografie mistică budhisto-hindusă într-o străveche geografie mistică hindusă, strâns legată de zona tibetană (fig. 5) Meru este identificat cu munţii Altai şi este înfăţişat ca o axă a lumii ce străbate nu doar miezul pământului, ci şi pe cel al cerului şi al Ţinuturilor Neprihănite din înalturi, înconjurând pământul, deşi acestea nu sunt menţionate pe hartă14. Aceeaşi axă a lumii, cu palatul (bătut cu nestemate) al zeului Indra situat în vârf, este menită să semnifice curentul Kundalini Shakti

ce curge şuvoi

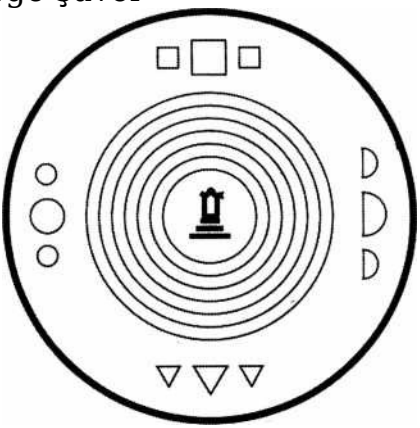

Fig. 5. Un sistem budhisto-hindus ăl Geografiei Mirfice. M'mteAe Meru este situat la centru, cu palatul zeului Indra în vârful său. Lumile cereşti se află deasupra, deşi ele nu figurează în diagramă. Muntele Meru este înconjurat de şapte cercuri de munţi aurii, iar în mitologia hindusă continentul sudic, reprezentat printr-un triunghi, se presupune (în general) că ar fi India. Acest continent este flancat de două continente-satelit, la fel ca şi continentele de la vest, nord şi est.

prin centrul Shambhalei şi prin centrele succesive din înaltul cerului, unindu-le pe toate într-un sistem cosmic unic.

în cuvântul său introductiv la lucrarea Bardo Thodol (Cartea Tibetană a Morţilor) savantul budhist dr. W. Y. Evans-Wentz afirmă că aceste comentarii Kalachakrice care elucidează cosmografia „dezvăluie cunoştinţe cu perspective nebănuite (transmise din vremuri imemoriale) despre astronomie, despre forma şi mişcarea corpurilor cereşti şi despre întrepătrunderea dintre lumi şi sistemele universale, unele din ele fiind solide şi vizibile... iar altele fiind eterice şi invizibile, existând (probabil) în ceea ce am putea numi cea de a patra dimensiune”.15

Tocmai în aceste lumi invizibile, de dimensiuni

superioare (care înconjoară pământul la fel ca foile cepei în jurul propriului miez) Evans-Wentz situează lumile astrale ale vieţii de apoi, pe care tibetanii le numesc Bardos.

Autorul descrie muntele sacru ca pe o axă ce străbate pământul, străpungând cea mai înaltă lume cerească înainte de a se avânta (ca o antenă uriaşă) în spaţiul cosmic. El afirmă că „putem considera muntele central drept centrul universului, sprijinul tuturor lumilor... şi centrul gravitaţional al universului.”16

Muntele este poarta către diferitele Bardos-uri ale lumii de apoi şi este adesea descris (în experienţele după trecerea în nefiinţă) drept tunelul de lumină pe care trebuie să-l străbată fiecare suflet în călătoria sa către o nouă viaţă.

Acest gen de geografie, atât de asemănător şi totuşi atât de diferit de al nostru, are multe trăsături pe care le considerăm misterioase şi surprinzătoare. Cercetătorii preistoriei au situat această geografie ca având originile în timpuri imemoriale, iar mulţi dintre ei atribuie naivităţile din cuprinsul sistemului său necunoaşterii adevăratelor principii geofizice. însă adevărul este că sunt implicate realităţi diferite. Cosmografia închipuită de omul din antichitate nu se poate compara cu a noastră deoarece imaginea despre lume (pe care şamanii şi-au format-o) cuprindea ceea ce ei întruchipaseră cu clarviziune în mintea lor, precum şi informaţii bine întemeiate, obţinute pe calea obişnuită senzorial-intelectuală, deşi cosmografia nu excludea nicidecum înţelegerea sofisticată a principiilor geofizice. Scrutând mai adânc, cu ochii minţii, ei au zărit o multitudine de lumi alcătuite dintr-o materie fină, progresivă, ce cuprindea şi pământul nostru, străbătute de măreaţa cale spre Kundalini terestru.

Ca urmare, schiţa ce se bazează pe imaginea lumii (interpretată de hinduşii budhişti) ne îndeamnă să privim

dincolo de spaţiul interstelar, către un sistem pământesc nefamiliar ce îmbină lumea noastră fizică şi densă cu lumile înconjurătoare alcătuite din materie astrală din ce în ce mai fină, precum şi cu alte lumi ce se află chiar în interiorul pământului şi care se presupune că sunt compuse dintr-o materie şi mai densă decât aceea cu care suntem obişnuiţi. Acestea sunt lumile subpământene, iadurile. Toate aceste lumi (cerurile, pământul şi iadurile) sunt menţinute în mişcare prin forţa Kundala Shakti.

Sistemul este reprezentat printr-un mandala cosmic hindu-so-budhist în care diferite frecvenţe de lumină definesc (prin culoare) diferitele sfere.17 Cele trei infemuri Bardos din străfundurile pământului sunt de culoare purpurie, bătând spre portocaliu, în timp ce deasupra lor se află inelul auriu al Bardo-ului terestru şi al întrupării omeneşti ce peregrinează pe tărâmurile astrale, nivelul cel mai înalt având sclipiri argintii. Aceste planuri inferioare sunt tărâmuri fantomatice şi iluzorii, populate de suflete aflate în stare de visare (ce îşi imaginează că visul este realitate) deoarece chiar şi lumea noastră solidă şi reală (în aparenţă) inclusiv raiul pe care religiile noastre ni-l făgăduiesc în lumea de apoi, este cunoscută de sufişti sub numele de Alam-I-Arwah ce semnifică lumea duhurilor sau a fantomelor. Asemenea lumi astrale sunt ireale, în sensul că ele sunt clădite din energii emoţionale sau pasiuni care dau un farmec iluzoriu sufletelor ce vieţuiesc în ele, aşa cum visurile noastre nocturne crează senzaţia de realitate, dar nu sunt adevărate.18

Deasupra lumilor emoţionale se află inelele ascendente ale lumilor mentale subtile, cerurile sau paradisurile ale căror culori se extind de la albastrul cel mai intens până la azuriul cel mai palid. Chiar şi aceste lumi, oricât de fascinante ni s-ar părea, dăinuie totuşi între parametrii somnului şi ai iluziei, în oarecare măsură, căci sufletele ce sălăşluiesc acolo nu s-au deşteptat încă în

Lumea Adevărului.

Metafizica sufistă ce reliefează aceste idei va fi dezvoltată mai detaliat într-un capitol ulterior. Este destul să menţionăm aici că ideile implică un sistem închis, în ce priveşte sufletul, oricât de mult el s-ar înălţa în sferele superioare de după moarte, chiar până la raiul cel mai de sus, şi oricât de mult ar rămâne acolo, sufletul trebuie să se înapoieze (în cele din urmă) la Bardo-ul renaşterii din cel de-al patrulea nivel, trecând încă o dată prin ciclul pământesc dintre viaţă şi moarte. Aceasta se datorează faptului că unica sa speranţă de eliberare dintr-un câmp al existenţei, care nu este adevăratul său sălaş, rezidă în Meru. Numai dacă sufletul depăşeşte paradisurile şi pătrunde direct în şuvoiul Axei Lumii, el va putea ajunge în universul spiritual de dincolo, acolo unde se află adevăratul său destin. Doar atunci sufletul poate spune: „Renaşterea nu mai există. Nu există cale de întoarcere”. Prin urmare, ştiind că Meru este calea cea dreaptă, un lama i-a spus lui Nicholas Roerich: „Cu adevărat, numai prin Shambhala şi numai prin învăţăturile ce ni le dă Kalachakra vei putea atinge perfecţiunea celei mai scurte căi.”19

Comentariile citate de Evans-Wentz au fost interpretate de-a lungul secolelor, cu acurateţe mai mult sau mai puţin precisă, de către savanţii tibetani, ceea ce a creat confuzii considerabile. Era inevitabil. Căci deşi Evans-Wentz îşi dă toată silinţa să fie cât mai explicit cu putinţă, geografia mistică hinduso-budhistă nu doar combină diferitele orânduiri ale lumii, este deopotrivă o reprezentare bidimensională a unui sistem multidimensional al cărui centru este Pământul, iar acest fapt nu poate fi decât o aproximare foarte imperfectă a realităţii. Faptul că şamanii, misticii şi unii clarvăzători sunt uneori în stare să pătrundă realitatea la niveluri supersenzoriale, ceea ce nu este posibil pentru cei cu o

conştiinţă normală şi trează, tinde să mărească (în loc de a reduce) confuzia caracteristică tuturor lucrurilor în strânsă legătură cu Shambhala, de vreme ce există totdeauna un element subiectiv ce influenţează coordonatele geografice.

Tot ceea ce aflăm din viziunea lui Khamtul Rinpoche este că el a părăsit India, lăsând-o în urmă, la sud, şi a zburat spre nord (pe o distanţă nedefinită) către Shambhala, probabil dincolo de Tibet.

însă aceste date nu sunt suficiente pentru a răspunde numeroaselor întrebări ce se iscă din examinarea fig. 5. Oare observatorul s-a îndreptat spre nord sau spre sud? Ce şi unde sunt situate cele patru continente despre care se afirmă că ar pluti într-un ocean exterior? Sunt ele oare tărâmuri pământeşti sau lumi separate, după cum cred unii lamaşi? Care este semnificaţia figurilor geometrice atribuite acestor lumi şi ce reprezintă figurile auxiliare ce le flanchează pe fiecare?20 Oare muntele sacru se găseşte chiar în munţii Altai, sau la Polul Nord, după cum sugerează Bernbaum? Sau în spaţiul extraterestru? Lamaşii dau răspunsuri diferite tuturor acestor întrebări, iar încercarea de interpretare oferită de Bernbaum este numai una dintre ele, după cum el singur afirmă.

Călătoria unei australience în Shambhala

Poate că mai multe detalii despre fig. 5 vom putea afla prin intermediul experienţelor psihice neobişnuite trăite de o tânără femeie occidentală la începutul celui de al şaselea deceniu, când conştiinţa colectivă a Occidentului se găsea - în general - într-o stare spirituală elevată. în arhivele dr. Raynor Johnson, un academician englez care a adunat de pretutindeni din lume sute de relatări (din surse directe) despre trăiri mistice şi paranormale, multe dintre ele fiind incluse în volumul său Splendoarea întemniţată, există una (nepublicată) despre un medium feminin care se

autodenumea L.C.W. (Majoritatea persoanelor care corespondau cu dr. Johnson semnau cu iniţiale). L.C.W. pretindea că avusese mai multe viziuni amănunţite despre Shambhala şi despre noumen*-ul său central, de-a lungul mai multor ani.

* noumen = (în filosofia idealistă) Esenţă cognoscibilă numai prin raţiune. „Lucru în sine”, la I. Kant (n. tr.).

Ea scria:

La vârsta de 21 ani am început să frecventez ceea ce era cunoscut sub denumirea de Cursuri Serale, deşi pe atunci nu aveam nicio idee despre locul unde se desfăşurau ele. După ce adormeam, zburam cu mare viteză prin văzduh, străbătând pământul, către un loc unde mă alăturam unei mulţimi de oameni, toţi fiind (la fel ca mine) studenţi ai Cursurilor Serale. Ne-am organizat (într-o formaţie bine orânduită) într-un coridor lat şi pustiu, cu podea de lemn, unde ni s-au oferit lecţii de dans pe care ulterior le-am recunoscut ca fiind asemănătoare cu dansurile sacre ale dervişilor predate de George Gurdjieff. Profesorii noştri şedeau pe o estradă de la capătul coridorului. După mai mulţi ani de exerciţii în grup, am fost transferată la o clasă de nivel superior unde am făcut studii individuale cu ajutorul unei femei care a aşezat în faţa mea o mare carte a înţelepciunii.

Pe măsură ce întorcea paginile, ea îmi explica cunoştinţele spirituale pe care le conţineau. La sfârşitul a aproape 12 ani de studii am susţinut un examen, iar cineva mi-a spus: „Acum soarele s-a pogorât asupra ta.” Din câte îmi dau seama, de atunci nu m-am mai înapoiat la Cursurile Serale.

Trecutul meu religios era de natură protestantă, dar foarte limitat, astfel că - pe atunci - habar nu aveam despre Dascăli sau despre religiile orientale. De curând am avut mai multe viziuni, provenind parcă din spaţiul

extraterestru, în care mi s-a dezvăluit lăcaşul Şcolii Serale, undeva la nordul Tibetului de vest, şi mi-am dat seama că acesta trebuia să fie locul pe care ei îl numesc Shambhala. Cred că acolo am urmat cursurile unei şcoli sufiste şi am primit o oarecare iniţiere.

In paranteză fie spus, trebuie să subliniem că Şcoala Serală la care se referă L.C.W. seamănă îndeaproape cu Coridoarele învăţăturii Astrale menţionate de Vera Stanley Ader, discipol apropiat al doamnei Alice Bailey, pe care susţine că le-a vizitat spiritual, fără implicare trupească, însoţită de o călăuză.

Ea scrie:

Am fost uimită când am văzut mulţi alţi oameni călătorind în acelaşi fel, în trupurile lor astrale, cu liniile strălucitoare ale vieţii extinzându-se în urma lor... Ajunsesem într-o mare sală unde se adunaseră deja o mulţime de visători. Trudeau cu toţii fără încetare, studiind din cărţi pe care le luau de pe rafturile bibliotecii, sau erau instmiţi de dascăli însoţitori.21

în viziunile avute prin anii ‘60, L.C.W. a susţinut că ar fi văzut, undeva în munţii Pamir sau Tien Shan, un fenomen imaterial legat de Shambhala, ce semăna eu un mare catarg, o antenă sau un arbore cu ramurile încrucişate, care se înălţa de la pământ, avântându-se spre spaţiul interstelar.

Am zburat spre acel loc, purtată prin spaţiu de o călăuză invizibilă. Sus, în apropiere, se găsea un măreţ stâlp de energie pură, radiind şi scânteind de lumină. Orice legătură cu fiecare din ramurile sale avea o deschizătură sau o poartă de trecere spre o altă lume. Erau nenumărate asemenea lumi interioare, una deasupra celeilalte, iar fiecare poartă era însemnată prin diferite forme geometrice: un cerc, un triunghi, un pătrat, o Stea a lui David, etc. toate fiind desenate cu raze de lumină, oferind (în aparenţă) chei de trecere la diferite niveluri.

Departe sub mine, către sud, se zărea India, la dreapta mea şi către est se găsea China, la vest - Turkestanul şi Rusia, iar Siberia la nord. Fiecare din aceste ţări era de asemenea marcată cu unul din simbolurile geometrice menţionate. îmi amintesc că deasupra Chinei străjuia un cerc.

Mai jos sunt reproduse două schiţe spre a permite cititorului să îşi dea seama de viziunile avute de L.C.W.: figura 6 reprezintă Arborele Lumii, din elevaţie, aşa cum l-a văzut ea, iar figura 7 reprezintă, din plan, aceeaşi viziune proiectată din spaţiul extraterestru. Trebuie remarcat că a doua schiţă este doar o modificare a sistemului geografic mistic hinduso-budhist, cercurile munţilor aurii ce înconjoară Meru fiind interpretate aici drept Asia Interioară şi nu drept Polul Nord, cele patru continente fiind reprezentate drept cele patru tărâmuri din jurul muntelui Meru, orânduite la cele patru puncte cardinale, iar simbolurile geometrice fiind redistribuite potrivit recunoaşterii de către L.C.W. a unui simbol circular situat deasupra Chinei. Această aşezare alternativă a simbolurilor este în acord cu tradiţia ezoterică în care triunghiul (Triunghiul Iniţiatic, Trinitatea Spirituală) este totdeauna asociat cu nordul şi cu Steaua Polară decât cu India, după cum sugerează Bernbaum.22

Mai mult chiar, lipsa celor două insuliţe (în varianta modernă) care flanchează fiecare „continent” ne poate distrage puţin de la sensul esenţial al simbolismului, de vreme ce este posibil ca ele să reprezinte o convenţie geografică arhaică, în prezent desuetă. în antichitate, insulele şi continentele nu aveau înţelesul bine definit din ziua de azi. în mod obişnuit, fiecare tărâm nou descoperit, înconjurat sau nu de uscat, era denumit „insulă”, iar suprafeţelor de pământ mai întinse li se spunea „continente”, potrivit aceluiaşi principiu.

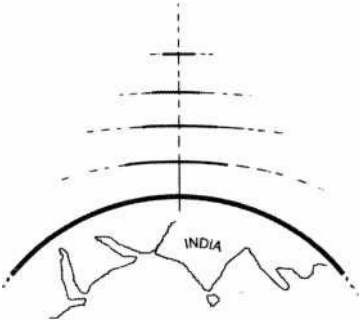

Fig. 6. O perspectivă clarvăzătoare a Arborelui Lumii, în elevaţie. Porţi către diferitele lumi cereşti se află situate la intersecţia axei cu ramurile sale.

Geoarheologul Eberhard Zangar dă exemplul egiptenilor, al grecilor şi al hitiţilor în această privinţă şi se prea poate ca şi hinduşii să fi folosit aceeaşi practică.23

în acest caz, insulele ce mărginesc cele patru continente din fig. 5 pot semnifica, pur şi simplu, că (în fiecare caz) simbolul ce

N

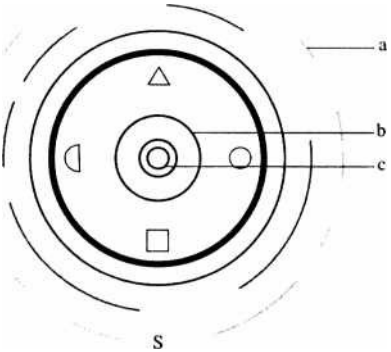

Fig. 7. O altă perspectivă clarvăzătoare a Arborelui Lumii, privind spre pământ din spaţiul extraterestru. Schiţa revrezintă: a) Cerurile b) Munţii din Asia Interioară c) Arborele Lumii À Siberia O China O India a Turkestan stă deasupra ţării principale se aplică deopotrivă şi vecinilor săi mai mici, situaţi de ambele părţi.

Oricum, în relatarea sa, principala grijă a doamnei L.C.W. a constituit-o natura coloanei de energie spectrală

în care fusese atrasă şi pe care nu a putut-o descrie în mod inteligibil. Ea a afirmat că în acel loc central se contopeau dimensiunile interioare şi exterioare, devenind un tot unitar, astfel încât, în sensul obişnuit al cuvântului, nu era nicidecum un loc. Nu existau coordonate. Acolo nimic nu era vizibil sau cunoscut, cu excepţia radiaţiilor din care timpul şi spaţiul se desfăşurau ca potenţialităţi nedivizate, răsărind parcă dintr-o sămânţă. L.C.W. spunea că o persoană aflată în acel loc se putea deplasa oriunde: în viitor sau în trecut, instantaneu în orice punct de pe pământ sau în alte dimensiuni, sau chiar cu totul în afara sistemului solar.

Invers, ea era încredinţată că suflete din alte sisteme spaţiale puteau pătrunde în sfera terestră pe aceeaşi cale, aducând cu ele propriile influenţe spirituale.

înfăţişând natura acestei zone supranaturale din trupul pământului, L.C.W. a descris felul cum (în viziunea sa, ca răspuns la propriile gânduri sau ale călăuzei) trunchiul central a extins deodată ceva asemănător unui ram sau unui pseudotentacul ce a devenit brusc o traiectorie de lumină care a purtat-o în jos cu iuţeală şi apoi spre răsărit, de-a lungul pământului, zburând deasupra Chinei şi proiectând-o (în mod simultan) cu treizeci de ani în viitor. Din acest punct prielnic, aflat deasupra Chinei, ea a putut vedea întreg pământul şi continentele sale, căpătând impresii despre enormele transformări ale condiţiilor lumii ce urmau să se petreacă la sfârşitul secolului şi în secolele următoare, vestind un nou ciclu evolutiv. Călăuza a informat-o că pământul trecea, în prezent, printr-o perioadă de purificare importantă, pregătindu-se pentru măreaţa renaştere ce avea să vină.

Intr-o viziune avută un an mai târziu, în care o cruce uriaşă era aninată deasupra pomului, L.C.W. a observat că în timp ce porţile spre cerurile interioare erau (în mod

obişnuit) închise şi invizibile pentru lumea pământească, acum erau larg deschise. „Cerurile erau deschise, unul deasupra celuilalt, şi se vedeau cât puteai cuprinde cu ochii. Pământul primea un influx divin din înalturi. Mi s-a părut a fi o iniţiere colectivă”, scria L.C.W. Căderea unui mănunchi de stele, din vârful cmcii înspre pământ, semnifica (după cum i s-a spus) faptul că suflete măreţe pogorau acum pentru a sprijini înfăptuirea unui eveniment deosebit.

Ce era, oare, acest loc, care nu era nicicum un loc, unde L.C.W. a fost dusă intr-o perioadă de timp mult înaintea timpurilor sale? Locul pare să aibă afinităţi cu Perioada de Visare a aborigenilor australieni sau poate cu tărâmul incoruptibil al spiritului hindus pur, Parabrahman. Ne aminteşte de Cabalisticul Ain Soph, Făptura infinită eternă şi lipsită de formă, de regiunea pleromică despre care gnosticul Stephan Hoeller afirmă: „Este ultima formă a transcendenţei, cea care a fost, este şi va fi totdeauna: atemporală, nemărginită şi totuşi plină de potenţialul tuturor vremurilor, al tuturor spaţiilor, al întregii vieţi şi al întregii conştiinţe.”24

L.C.W. spunea că ea însăşi s-a convins că este oarecum posibil să te transpui în această stare pleromică de potenţialitate ce precede creaţiunea, să pătrunzi în proto-timp şi să ajungi (prin intermediul unei matrici temporale) instantaneu în orice punct din trecut, prezent sau viitor. Sau, prin acelaşi procedeu, să pătrunzi în proto-spaţiu, iar de aici să te transferi instantaneu în centrul universului sau în orice alt punct din spaţiu. Tot aşa, la intersecţia tuturor dimensiunilor, acolo unde se întretaie toate punctele din spaţiu şi timp, este posibil ca toate planurile să fie traversate instantaneu, astfel ca în acel loc sufletul să poată depăşi toate planurile diferite ale fiinţei, zburând direct către Dumnezeu.

Zborul astral al şamanului

Cunoaşterea căii directe către Dumnezeu, de-a lungul Axei Lumii, ar fi putut fi mai lesne percepută de străvechii şamani siberieni înzestraţi cu har, decât ne este nouă astăzi, deoarece - după cum susţine Ivar Lissner - şamanii posedau o sensibilitate religioasă pe care noi am pierdut-o. Cercetările sale efectuate printre şamanii Tungus din Siberia, care aparţin uneia dintre cele mai vechi neamuri existente până în zilele nostre, l-au convins pe Ivar Lissner că aceştia au adus cu ei, din vremuri antice, o conştiinţă vie a unei Fiinţe Supreme şi că şamanismul actual nu este altceva decât rămăşiţa degenerată a unei tradiţii religioase, cândva foarte măreaţă, care a dominat veacuri la rând cultura umană de pe întregul pământ. Ivar Lissner consideră că tradiţia religioasă, axată pe Arborele Lumii, avea o puritate spirituală şi o spontaneitate de neimaginat pentru omul modem, căci - pe atunci - nimic de natură inferioară nu se interpunea între umanitate şi Dumnezeu.

Lissner ne spune:

Popoarele situate la pragul dintre Aurignacian şi Magdalenian (30.000 î.Chr.) atinseseră deja cel mai înalt nivel al dezvoltării intelectuale umane. în fapt, în sfera religioasă, ele se aflau deja pe calea declinului şi abandonaseră legăturile lor intime cu Slăvitul Dumnezeu, în favoarea magiei... Odinioară, oamenii erau mai aproape de El, dar apoi ceva nou s-a interpus între ei şi Dumnezeul lor: arta, cultul religios şi magia.25

Această afirmaţie ce evocă (într-un mod atât de straniu) decadenţa biblică, se referă (de fapt) la o rasă de tipul Cro-Magnon care a populat Asia Mijlocie milenii la rând şi care s-a dezvoltat de-a lungul Erei Glaciare. Căci, după cum susţine Lissner, de-a lungul unei importante perioade a evoluţiei sale, Homo sapiens a petrecut îndelungate perioade de timp în Asia Mijlocie decât fie în Europa, fie în nordul arctic. în vremurile acelea, stepa

asiatică era blândă, fertilă şi prielnică nevoilor omeneşti, fiind liberă de calota de gheaţă ce acoperise intermitent cea mai mare parte a emisferei nordice şi asigurând condiţii stabile (pe termen lung) pentru maxima înflorire a culturii omeneşti.

Probabil că tocmai acolo şamanii uralo-altaici, ce rătăceau între Mongolia şi Rusia, au privit cu teamă şi veneraţie spre acelaşi fenomen observat şi de L.C.W.: acelaşi stâlp fantomatic ce se înălţa către ceruri, întunecat atunci când îl priveai de la distanţă, dar strălucind cu putere pe măsură ce te apropiai de el. Era aceeaşi imagine a strălucitorului arbore fantomatic, străjuind zi şi noapte deasupra celor mai semeţi munţi şi înălţându-se către ceruri. Este probabil ca şamanii să fi fost atraşi spre acest arbore la fel ca L.C.W., intuind aceleaşi adevăruri profunde. Şi ei trebuie să fi recunoscut arborele ca fiind sfânt, ca pe o emanaţie spirituală a pământului şi drept calea sufletului pământesc. Şi lor li s-a dezvăluit (probabil) drept calea cea mai scurtă spre sfera divinităţii, drept măreaţa mamă a vieţii, a cunoaşterii şi a puterilor, care i-a atras (în mod irezistibil) în ambianţa sa, spre a deveni primii exponenţi ai căii directe. Căci noi ştim (nu numai de la Lissner, ci şi din cercetările întreprinse de numeroşi antropologi printre vracii sibe-rieni din zilele noastre) că şamanii posedă - în această privinţă - o tradiţie păstrată din vremuri imemoriale, care a supravieţuit (într-o oarecare măsură) în practicile lor.

Adevăratul şaman (s-a descoperit) este o persoană exaltată şi clarvăzătoare care a fost iniţiată nu de către un dascăl în viaţă, ci de către spiritele strămoşilor săi, devenind stăpânul secretelor zborurilor astrale.

Şamanul recunoaşte Meru ca fiind Arborele Lumii din centrul pământului şi susţine că se poate înălţa în zbor pentru a veni în întâmpinarea Dumnezeului Dătător de Viaţă de pe piscul muntelui (sau Stăpânul Morţii de la

poalele sale) aşa cum Iacob l-a întâlnit pe Dumnezeul Atotputernic la capătul de sus al scării îngereşti. Eliade relatează că înţelepţii din stepa siberiană îşi făuresc scheletul tobei lor magice din una din ramurile arborelui, iar bătăile ritmate ale tobei însoţesc stările sale de transă frenetică şi ieşirile sale (în zbor) în afara trupului fizic. Şamanul interpretează stâlpul cerului prin intermediul unui mesteacăn tânăr ce se înalţă în mijlocul cortului său, pe al cărui trunchi el face şapte, nouă sau douăsprezece crestături ce simbolizează nivelurile celeste pe care trebie să le depăşească în ascensiunea sa către Atotputernicul Dumnezeu.

în modul acesta simbolic, el povesteşte tribului (reunit în faţa sa) paşii întreprinşi în călătoria mistică spre ceruri.

Dar el este mai mult decât un simplu narator. Prin intermediul legii corespondenţelor, el zboară totodată şi spre adevăratul Arbore al Lumii din care, după cum afirmă, a fost zămislit sufletul său. Eliade ne spune: „Deoarece scheletul tobei este alcătuit (de fapt) din lemnul Copacului Cosmic, bătăile îl transportă pe şaman în apropierea Copacului (pe căi magice) adică la centml lumii, acolo unde există posibilitatea de a trece de la un nivel cosmic la altul.”26 Astfel, fie că se înalţă spre Stăpânul Lumii, fie că pătrunde în lumea subpământeană a iadului unde domneşte Stăpânul morţii, şamanul se află (de fapt) în zbor astral în jurul Axei Lumii. Mai mult, acel zbor are loc adesea într-o stare de extaz în timp ce şamanul îndeplineşte străvechile funcţii de tămăduitor, oracol, bard şi exorcist cu care l-a înzestrat Arborele Lumii.

în vremurile ulterioare Erei Glaciare, preoţii Vedici au pro-slăvit-o pe Maha-Kali drept Maica Lumii, precum şi pe zei, în timp ce rătăceau spre sud, prin Asia Centrală. La fel, într-o eră şi mai timpurie, şamanii paleolitici au

venerat duhurile cereşti şi pământene ce se contopeau în Arborele Vieţii care se înălţa deasupra capetelor lor. Copacul era mama înţelepciunii. Le-a dămit alfabetul, cifrele şi primele cunoştinţe despre un cosmos ordonat. I-a învăţat cum să interpreteze mişcarea roţii timpului şi le-a dezvăluit tainele stelelor. Mai presus decât orice, cu mult înainte de apariţia yoghinilor şi a teologilor, arborele a constituit maica primordială a religiilor, calea directă către Marele Duh din ceruri. Mult mai târziu, după cum afirmă Lissner, s-au născut simbolurile sacre, dar şi tainele cultului şi ale magiei care făceau legătura cu divinitatea, iar o dată cu ele au apărut multe din nefericirile pe care le întâmpinăm astăzi.

KALACHAKRA: PROFEŢIILE SHAMBHALEI

Klachakra, spun lamaşii, adică doctrina Roţii Timpului, este o ştiinţă care va îndruma pe oricine către tărâmul ascuns al Bodhisattvas-ilor deoarece Kalachakra reprezintă propria lor făptură plină de învăţăminte. Fiind un compendiu de texte tantrice ştiinţifice, profetice şi mistice, Kalachakra este socotită, în general, drept unul din sistemele spirituale cele mai profunde şi mai puţin cunoscute din lume. O tradiţie a înţelepciunii tibetane budhiste susţine că fiecare Budha capătă iniţierea în Shambhala şi - cu fiecare prilej - el proclamă principiile învăţăturilor Kalachakrice, unele din doctrinele sale cele mai profunde rămânând în tradiţia orală, fără a fi vreodată aşternute în scris sau supuse unei analize profane.

înainte de cotropirea Tibetului de către chinezi, sistemul a fost predat (cu predilecţie) în colegiile Kalachakrice de pe lângă mănăstirea Tashi-Ihun-Po din Shigatse şi lăcaşul lamaşilor Kum-bum din Tibetul de nord-est. Numai lamaşii cei mai dotaţi (din punct de vedere intelectual şi moral) puteau să purceadă la studierea lor în şcoli, scopul final al tuturor iniţiaţilor Kalachakrici fiind acela de-a progresa îndeajuns spre a pătrunde în

Shambhala, sau să dobândească (prin telepatie) legătura cu marele său Conducător.

Mânăstirea Tashi-Ihun-Po era cândva sediul pentru Tashi sau Panchen Lama, care era al doilea în ierarhie, imediat după Dalai Lama, ca autoritate spirituală în Tibet. însă al VI-lea Panchen Lama, vestit pentru erudiţia sa ştiinţifică, s-a refugiat în China în 1923, ca rezultat al tulburărilor politice interne. A murit în 1936. Succesorul său spiritual, al VII-lea Panchen Lama, a venit la Shigatse în 1950. A murit în 1988. Unii tibetani consideră că Tashi

Lama va fi următorul Rege din Shambhala deoarece atunci când al VI-lea Tashi Lama a părăsit Tibetul, el a slăbit astfel puterea spirituală a naţiunii, deschizând calea armatelor chineze de ocupare.

Aceşti cotropitori, după cum se susţine cu fermitate, nu vor părăsi Shigatse decât după ce Tashi Lama va reveni.1 Actualul Dalai Lama a recunoscut incarnarea noului Panchen Lama în 1995. însă tânărul Lama a fost imediat arestat în China.2 în ultimii ani, Dalai Lama a iniţiat în tainele Kalachakrei mii de mireni, occidentali şi tibetani deopotrivă, continuând tradiţia altor deţinători istorici ai funcţiei sale.

Anumiţi eruditi Kalachakrici au devenit figuri legendare ale istoriei tibetane graţie puterilor lor miraculoase. Biografia unui astfel de adept, pe nume Vanaratna, relatează nemaipomenitele fenomene naturale (puzderia de flori şi curcubee ce se revărsau) care au putut fi urmărite în interiorul locuinţei sale, unde el s-a stins din viaţă în anul 1468, aşezat în poziţie yoga. în ziua incinerării sale, un strat de flori a acoperit Nepalul. Iar în secolul al XII-lea, un alt adept Kalachakric, Bon-Don Rinpoche a efectuat o ceremonie de consacrare în care flăcările lumânărilor au crescut, preschim-bându-se în desene şi simboluri înspăimântătoare. La vârsta de 51 de ani, ne spune biograful său, Bon-Do Rinpoche s-a îndreptat

spre Shambhala.3

Nenumărate asemenea relatări despre magie şi vrăjitorie sunt atât de strâns legate de practicile Kalachakrice încât mulţi tibetani interpretează fenomenele psihice (de o anumită factură miraculoasă) drept grăitoarele realizări ale profesioniştilor artei. Totuşi, prin intermediul interpretărilor sale, Kalachakra este asociată naşterii tuturor formelor de cunoaştere spirituală, nu doar de natură magică. Ea înţelege sensul Literelor Cereşti sau Namig la fel cum înţelege alfabetul primordial cunoscut de noi, cu numerele, astronomia şi geometria lor, şi cu tendinţa lor de a împlini Marea Perioadă a Timpului, deopotrivă cu înfrângerea tuturor forţelor naturii. Cine poate trăi fără hrană? Cine poate trăi fără somn? Cine oare este imun la căldură şi frig? Cine poate vindeca rănile? într-adevăr, doar acela ce studiază Kalachakra, i-a spus lui Roerich un bătrân Lama. „Cum ne vom putea dezvolta măreaţa noastră înţelegere? Intr-adevăr, noi suntem înţelepţi şi cunoaştem totul, dar cum vom putea trezi această cunoaştere din străfundurile conştiinţei spre a o transmite minţilor noastre?”4 Doar prin practicarea Kalachakrei, afirma el.

Există nenumărate disensiuni asupra epocii şi provenienţei acestui măreţ sistem de înţelepciune şi magie.

Unii învăţaţi îi studiază originile în India secolului al X-lea, alţii în perioada budhistă timpurie din Asia Centrală. însă iniţiaţii în tainele Kalachakrei sunt încredinţaţi că inelul simbolurilor acestui sistem de înţelepciune (descoperit din cultura epocii Magdaleniene (c. 15.000 î. Chr.) stă drept mărturie a imensei sale antichităţi şi a răspândirii sale pe întreaga suprafaţă a Terrei. întruchipând (probabil) dimensiunea ezoterică a Religiei Soarelui din epoca post-glacială, propovăduită de popoarele Vedice, sistemul s-a răspândit, după cum

consideră Roerich, prin intermediul migraţiilor succesive în fiecare colţ al pământului. Dar în veacurile ce s-au scurs de atunci, sistemul a absorbit elemente din multe tradiţii diferite, iar sub egida Budhismului a devenit o parte esenţială mult mai bogată şi mai complexă a învăţăturilor. Colegiile sale se află astăzi numai în ţările din Orientul îndepărtat, dar există dovezi ce atestă faptul că mult înainte de apariţia Budhismului, pretutindeni în lume se practicau diferite variante arhaice ale sistemului. Unii iniţiaţi sunt încredinţaţi că druizii din Marea Britanie, şi ei moştenitori ai unei tradiţii îndepărtate, deţineau Kalachakra. însă toată lumea este de acord că - la origine - sistemul a derivat din Shambhala, apărând în Caşmir şi Bengal în secolul al X-lea e. n., iar în Tibet în secolul al XI-lea. ’

Cele trei niveluri ale Kalachakrei

Tantra Kalachakra aparţine celei mai înalte clase a învăţăturilor tantrice, fiind cunoscută sub denumirea de Anuttara Yoga. Metodele sale se bazează pe o cunoaştere practică a Kundalini Yoga şi a tainelor Kundalini Shakti. A zecea carte din Analele Albastre, concepută de Gos Otsaba Gzonnu-Dpal în jurul secolului al XV-lea, ne oferă indicii despre natura acestei practici. Se referă la corespondenţa dintre soare, lună şi stele şi Chakrele din trupul omenesc, afirmând că „înţelepciunea se pogoară asupra aceluia care este în stare să-şi controleze respiraţia” şi făcând o aluzie ulterioară atât la „Casa lui Kundala, pârjolită de o dogoare interioară”, cât şi la Kundalini situată la baza coloanei vertebrale. Autorul spune:,Atunci trupul meu iluzoriu [fizic], mistuit de flăcări, l-am lepădat aidoma şarpelui ce îşi leapădă pielea.”5

Lama care i-a furnizat lui Roerich informaţiile sale despre Shambhala susţinea că învăţăturile Kalachakrice ale Bodhisatt-vas-ilor sunt întrebuinţate (fără a avea cunoştinţă despre ele) atât în Orient, cât şi în Occident,

însă ele ar aduce o contribuţie mult mai substanţială dacă oamenii de ştiinţă şi-ar da seama de existenţa Kundalini (în mod conştient) „această energie eternă, această materie imponderabilă şi fină care este răspândită pretutindeni şi care ne stă oricând la dispoziţie. Aceste învăţături propovăduite de Kalachakra, aceste întrebuinţări ale energiei primare au fost denumite învăţăturile Focului, ale Agni... noile învăţături ale Noii Ere", a adăugat Lama.6

Străvechii făuritori ai Tantrei Kalachakra considerau că o înţelegere a ambelor aspecte ale realităţii (intrinsec şi extrinsec) este esenţială pentru aspirantul spiritual. Atât forma interioră, cât şi cea exterioară, universul şi făptura de sine stătătoare sunt aspecte ale unei singure realităţi transcendentale, iar acest lucm se întâmplă doar atunci când iniţiatul poate spune răspicat „Eu sunt Realitatea", stare pe care o atinge la sfârşitul introspecţiilor sale.

Ca atare, a presupune (în variantă modernă) că o cunoaştere a adevăratei structuri şi a legilor naturale ale universului sunt irelevante pentru credinţa religioasă (în care se spune că omul religios poate crede orice doreşte despre lumea fizică) ar fi fost cu totul străină pentru hinduşii adepţi ai Vedantei care (în cele din urmă) au ticluit varianta Kalachakrei pe care o cunoaştem astăzi. Pentm ei, ştiinţa şi religia constituiau aspecte diferite ale unui vast câmp de studiu: studiul Realităţii.

Din acest motiv, ei au căutat să făurească o metafizică „aptă să îmbrăţişeze toate fenomenele, pornind de la operele minţii până la desfăşurarea universului într-un sistem al cunoaşterii şi practicii atotcuprinzătoare."7

Acest lucru a fost realizat prin împărţirea studiului în trei părţi distincte, conform gradului lor de spiritualitate şi de mister. Aceste părţi sunt cunoscute drept Kalachakra „exterioară", Kalachakra „interioară" şi „cealaltă" Kalachakra, dintre care prima parte se ocupă de universul natural şi de istoria sa, fiind tratate în mod deschis (şi

aproape exoteric) de către lamaşi, în timp ce partea a Il-a şi a IlI-a sunt - în general - tăinuite şi mărturisite doar celor iniţiaţi. Kalachakra „interioară” se ocupă de Kundalini Yoga, de învăţăturile sale bazate pe psihologia şi fiziologia individului, explicând modul de funcţionare al sistemului nervos psihic (în general) şi al legăturii sale cu funcţia senzorială şi modalităţile de conştientizare. Ea ne explică, de asemenea, diverse boli (psihice şi mentale) datorate dezechilibrului, survenite în fluxul de energie ce străbate trupul, prescriind leacuri pentru diferitele suferinţe.8

Practica unei Kalachakra „interioare” este esenţială, într-o oarecare măsură, pentru înţelegerea celorlalte două părţi, în timp ce ultima şi cea mai profund ezoterică parte se ocupă de ierarhiile divine (adică regatele neumane şi invizibile) care îşi împart lumea cu a noastră, şi măreţele făpturi extraterestre care le stăpânesc. Acest ultim sistem este intitulat „cealaltă” Kalachakra şi reprezintă o categorie care, pe drept cuvânt, nu poate fi denumită nici interioară, nici exterioară, ci este o lume ce transcende şi le cuprinde pe celelalte două.

Calendarul tibetan şi sistemele astrologice derivă din Kalachakra „exterioară” care se preocupă de toate aspectele lumii externe. Somanatha, un brahman* din Caşmirul secolului al XI-lea, este cel care (alături de Kalachakra) a adus în Tibet sistemul calendaristic (vechi de peste 60 de ani) bazat pe mişcarea de revoluţie a planetei Jupiter în jurul Soarelui (în decursul a 12 ani) mişcare de revoluţie care, de fapt, s-a încheiat în 11,86 ani. Kalachakra „exterioară” face parte, de asemenea, din sistemul ce studiază profeţiile Shambhalei, cu extinderea lor pe mii de ani. Ossendowski a cules o legendă potrivit căreia regii-preoţi din Mongolia (majoritatea dintre ei fiind tibetani) erau în stare să prezică viitorul prin folosirea unui fragment din piatra Chintamani de la Shambhala. Lamaşii

superiori puteau descifra semnele şi literele ce apăreau pe suprafaţa pietrei, furnizând profeţii pentru toate popoarele, în concordanţă cu textele Kalachakrice. Studiul astronomiei, al geografiei şi matematicii, şi - mai presus de orice - înţelegerea ciclicităţii timpului sunt strâns legate de arta profeţiei. Accentul principal cade asupra Roţii Timpului, un sistem axat pe un ceas cosmic de forma unui Mandala. Vestitele profeţii ale Oracolului din Lhasa (făcute înaintea invaziei chineze) atestă eficacitatea extraordinară a sistemului, ca instrument de prezicere.

în secolul al XIX-lea, Oracolul a făcut o profeţie potrivit căreia (în anul 1904) Lhasa va fi ocupată de o forţă străină, prevăzând astfel (cu multă acurateţe) atacul asupra oraşului întreprins de Expediţia Militară Britanică împotriva Tibetului, atac lansat în 1903. Tot în acelaşi secol, Oracolul a prevăzut prăbuşirea Germaniei, care a avut loc la sfârşitul Primului Război Mondial. Cu câţiva ani înaintea împlinirii acestui eveniment, Oracolul a răspândit prin Tibet o previziune tipărită, cu privire la Revoluţia Chineză din 1911 şi prăbuşirea Dinastiei Celeste. în 1920, Mănăstirea din Tenjyeling a prevăzut că cel de al 13-lea Dalai Lama (ce domnea pe atunci) va fi ultimul, iar în 1933 însuşi Dalai Lama a confirmat profeţiile din Lhasa şi a anunţat sfârşitul lamaismului în Tibet, care se va produce curând. în următoarele trei decenii, profeţiile sale s-au adeverit. Cel

* Castă superioară din care fac parte preoţii hinduşi (n. tr.).

de al 14-lea Dalai Lama s-a refugiat în India, iar chinezii au început acţiunea lor bmtală de desfiinţare a budhismului monastic în Tibet.10

Shambhala şi ceasul cosmic

Prezicerile pe termen scurt, ca cea anterioară, nu constituie preocuparea primordială a celor iniţiaţi în Kalachakra, dornici să arunce o privire în viitor. Ei sunt

preocupaţi, mai degrabă, de profeţiile pe termen lung (ce se centrează chiar asupra Shambhalei) din care se presupune că izvorăsc toate binefacerile spirituale. De aceea (în rândul lamaşilor) durata existenţei Shambhalei este o chestiune de importanţă majoră, asupra căreia opiniile diferă în mod considerabil. Potrivit unei anumite profeţii, după referirea pe care Rudra Cakrin o face cu privire la epoca de aur a pământului, încă opt regi vor urma la domnie în Shambhala, însumând (cu totul) 40 de monarhi. în timpul domniei lor, epoca de aur se va estompa, învăţăturile lui Budha vor degenera în continuare, iar condiţiile vitrege vor prevala din nou. Mulţi lamaşi sunt încredinţaţi că, la vremea respectivă (cu aproximativ 5000 de ani după naşterea lui Budha) budhismul va pieri, iar când acest lucru se va întâmpla, şi Shambhala îşi va afla sfârşitul.

însă cel mai vechi şi mai autoritar text Kalachakric nu menţionează deloc budhismul, nici nu furnizează vreo informaţie că Shambhala va pieri vreodată. Ca atare, alţi lamaşi (care ţin seama de aceste texte) afirmă că înainte de naşterea Budhismului, în Shambhala se propovăduiau alte religii, şi chiar dacă epoca de aur va dispărea cu timpul, chiar dacă budhismul va pieri (aşa cum trebuie să piară toate religiile) Shambhala va continua să existe ca acum, trimiţând în lume noi impulsuri religioase, deoarece menirea sa este eternă.

Aceasta este părerea generală. Menirea Shambhalei nu depinde de o anumită religie, ea le transcende pe toate şi este veşnică. Ea este inima pământului şi va continua să bată cât timp pământul va exista. De aceea afirmaţia doamnei Helena Blavatsky, confonn căreia inima Maicii Glie „pulsează la poalele Shambhalei” nu este o figură de stil pitorească, ci reflectă (cu multă acurateţe) tradiţia ocultă. Conform sursei menţionate, activitatea Shambhalei depinde de popularitatea muntelui Meru, care creşte şi

descreşte o dată cu uşoara şi lenta respiraţie a cosmosului, făcând pământul să pulseze plin de viaţă. Prin aceeaşi acţiune ritmică se crează cicluri evolutive pe care Shambhala trebuie să le urmeze. Din această cauză unii iniţiaţi sufişti afirmă că fluxul înţelepciunii (transmis dinspre Shambhala către lumea exterioară) menţine ritmul cu respiraţia cosmosului şi de aceea el este mai degrabă periodic decât continuu, manifestându-se în cicluri alternative de conservare şi distribuire, şi din nou de conservare şi distribuire ad infinitum.ll

Studiul Roţii Timpului se axează în mod covârşitor asupra formei ondulatorii a acestei activităţi iniţiatice, derivând din necesitatea de a-i determina periodicitatea şi, la nevoie, trasându-i cursul pe o perioadă de timp foarte îndelungată, pregătindu-se pentru schimbările pe durată îndelungată ce vor surveni în viaţa de zi cu zi a umanităţii.

în acest scop, într-un stadiu incipient al istoriei, iniţiaţii au dezvoltat o ştiinţă a timpului ciclic sau a Timpului Măreţ care se întemeia parţial pe astronomie şi parţial pe revelaţie. Ştiinţa a dobândit componentele sale astronomice din cunoaşterea fenomenului de precesiune* stelară, în care o mişcare foarte lentă a Pământului (un gen de clătinare a polului celest) pricinuieşte o aparentă modificare a poziţiei stelelor de pe cer, desăvârşindu-şi ciclul în răstimp de 26.000 de ani. în această perioadă de timp, constelaţiile par să ajungă (treptat) la zenit, traversează bolta cerească şi coboară din nou.

Această aparentă schimbare precesională a stelelor, de-a lungul a mii de ani, pare să fi fost observată şi monitorizată într-o perioadă foarte timpurie din istoria umanităţii (după cum sunt încredinţaţi unii savanţi) şi pare să aibă o profundă semnificaţie religioasă, procesul schimbării fiind urmărit de către primii tălmăcitori ai stelelor.

Joseph Campbell relevă posibilitatea ca încă din

mileniul al rV-lea î. Chr. sumerienii să fi ştiut că în clipa când are loc echinoxul de primăvară (21 martie) bolta cerului nu se află niciodată în aceeaşi poziţie ca anul precedent şi că în decursul a 2160 de ani firmamentul rămâne în urmă cu 30 de grade, ceea ce constituie unul din semnele zodiacale, în vreme ce în 25.920 de ani stelele încheie un ciclu complet al zodiacului numit „Anul cel Mare" sau „Platonic".12

Jane B. Sellars, o egiptologă americană ce a studiat îndeaproape textele piramidelor, consideră că străvechii egipteni au acumulat toate aceste date stelare încă din al V-lea mileniu î. Chr., explicând dezvoltarea ideilor religioase ale Egiptului predinastic.

* în astronomie, deplasarea lentă (în sens retrograd) a punctelor echinocţiale pe linia ecliptică datorită atracţiei Lunii şi a Soarelui asupra umflăturii ecuatoriale a Pământului. Perioada precesiei este de 26.000 de ani (n. tr.).

Totuşi întregul conţinut al cercetărilor noastre (referitoare la legenda Shambhalei) indică un punct de origine al civilizaţiei mult mai străvechi decât au bănuit istoricii noştri până în prezent, în care cunoştinţele astronomice erau deja avansate. Trebuie să luăm în considerare şi posibilitatea ca o civilizaţie originară, de mult uitată, având capitala în Asia Centrală, să fi precedat toate civilizaţiile pe care le cunoaştem. Această civilizaţie originară avea o sursă de energie diferită de a noastră, o sursă ce se întemeia (probabil) pe forţa magnetică a pământului, dar care studia acelaşi cer înstelat, la fel ca noi, şi aceleaşi mişcări relative ale pământului. Stabilindu-şi centrele iniţiatice în jurul lumii, civilizaţia a transmis cunoştinţele acumulate unor civilizaţii incipiente, de mai târziu.

Nu putem omite nici ideea neobişnuită potrivit căreia ţelurile civilizaţiei originare erau - mai degrabă - de

natură spirituală decât tehnologică şi nici faptul că din vastul său fond de cunoştinţe, acumulat de-a lungul a mii de ani, au evoluat puternicele baze ale sistemului Kalachakric precum şi orologiul său celest, ca încununare a măreţei sale opere.

Străvechii adepţi din antichitate erau încredinţaţi că stelele sunt măreţe făpturi divine care se supuneau legilor universului şi ale căror evoluţii pe firmament puteau influenţa, aşadar, viaţa noastră pe pământ.

Cu ajutorul observaţiilor făcute asupra stelelor, ei au fost determinaţi să alcătuiască un orologiu sacru al universului, fiind în stare să descifreze (cu mai multă precizie) mişcarea acelor pe cadranul orologiului decât este posibil astăzi, când cunoştinţele ştiinţei astrologice au fost aproape pierdute. Acest orologiu era Roata Timpului care incorpora anumite principii ezoterice Taoiste, puţin înţelese în ziua de azi. Prezicerile sale pe termen lung, de o deosebită însemnătate pentru comunitate, aveau drept scop păstrarea activităţilor umane în armonie cu cosmosul şi au influenţat multe hotărâri luate cu privire la migraţii, reforme religioase şi evitarea calamităţilor naturale.

Sukuinushisama, un mistic japonez şi iniţiat shinto-budhist, fondatorul sectei modeme Mahikari, ne oferă o descriere lămuritoare a ceasului cosmic Kalachakric, într-o formă asemănătoare celui shinto-budhist pe care l-a obţinut prin harul divin şi pe care se întemeiază faimoasele sale profeţii. Cadranul său cuprinde trei cercuri concentrice: unul la mijloc, unde domneşte Zeul Su, un alt cerc simbolizând lumea astrală şi un cerc exterior ce reprezintă lumea fizică. Cadranul este împărţit în 16 segmente, iar acele sale mişcătoare reprezintă forţele yin - albastru şi y an g - roşu, pe când orele constituie epoci ce durează 12.000 de ani flecare. Cadranul mai este împărţit şi în patru secţiuni de braţele unei cruci, primul semnificând axa vertical-spirituală a universului, iar

celălalt reprezentând axa materială-orizontală. Cele patru secţiuni astfel delimitate pe cadranul orologiului marchează cele patru epoci entropice prin care se realizează un ciclu complet. Dintre acestea, primul segment este cunoscut în sistemul Kalachakric indian drept Epoca de aur sau Epoca Sattvic, iar ultimul segment este denumit Epoca neagră sau Epoca zeiţei Kali. Sukuinushisama ne învaţă că în mâinile unui adept iluminat, acest orologiu al timpului cosmic deschide calea unor cercetări aprofundate asupra evenimentelor viitoare, pe termen lung.14

însă menirea primordială a acestor Mandala ai timpului era sacră deoarece ei furnizau (înainte de orice) informaţii despre perioadele cele mai prielnice pentru iniţiere, de vreme ce numai începutul ciclurilor cosmice (atunci când transmiterea forţelor divine se află la apogeu) se consideră a fi de bun augur pentru realizarea acestui scop.

Pe de altă parte, în fazele lor finale, transmiterea forţelor încetează cu desăvârşire, iar calea supremei iniţieri este complet închisă pentru majoritatea oamenilor (după cum s-a întâmplat în timpurile modeme, până de curând). Acelaşi principiu se aplică subciclurilor mici, în ceea ce priveşte iniţierile de însemnătate redusă. Totuşi în epocile preistorice, contemplarea stelelor a fost adusă la nivelul unei arte desăvârşite. Potrivit părerilor lui Tomas, cercetarea stelelor a început în Shambhala, acolo unde a fost pusă temelia cunoaşterii calendaristice împreună cu astrologiile matematice complexe ale ulterioarelor Şcoli ale Sfintelor Taine, toate întemeindu-se pe înţelegerea timpului ciclic.

Timp liniar sau timp ciclic?

Se naşte întrebarea dacă timpul ciclic, cu inerentele sale armonii mistice şi soteriologice[16] are vreo adevărată

16 soteriologie — capitol al dogmaticii creştine cu privire la

valabilitate la finele secolului al XX-lea. Este oare acest concept doar o reflecţie a părerii naive şi ignorante pe care cei din antichitate şi-o formaseră despre univers, sau este cumva un mod viabil de a face ordine în istorie? Până în secolul al XVII-lea, un întreg şir de personalităţi clarvăzătoare, de la Empedocle la Nostradamus, considerau valabilă ultima ipoteză. însă de atunci şi până în prezent, teoria ciclică a cunoscut o substanţială pierdere a credibilităţii şi a fost plasată în categoria mitului. Academiile au respins teoria ciclică împreună cu teoria pământului plat şi teoria angelologiei[17], iar istorici precum Oswald Spengler şi Arnold Toynbee, care au apelat la teoriile ciclice în modul lor de explicare a istoriei, şi-au pierdut (din această cauză) respectabilitatea în principalele cercuri academice. Timpul liniar, cu infinita sa progresie în viitor, lipsit de motivaţie şi de un scop precis, a fost declarat a fi nu doar o metodă adecvată de a face ordine în istorie, ci unica metodă valabilă.

Dar oare aşa să fie? în urmă cu vreo 50 de ani a luat naştere un contra-curent, un nou atac izvorât dintr-o conştiinţă psihologică redeşteptată în Occident, care a pus sub semnul întrebării vechile presupuneri pe baza cărora a fost clădită cultura noastră laică. Se pune întrebarea: există oare doar o singură cale de a percepe realitatea? Oare trăirea dramei istorice, cu înţelesurile şi scopurile sale, cu profunda sa semnificaţie morală, este percepută într-un mod şi într-o perioadă de timp diferite de cele înregistrate în mod firesc de simţurile noastre? Cu alte cuvinte, există oare două modalităţi diferite de percepere, una de natură mult mai abstractă şi superioară celeilalte, care determină felul cum recepţionăm desfăşurarea lumii noastre în timp?

Noi ştim că, în comunităţile tradiţionale, un sistem

învăţătura despre mântuire a lui Iisus Christos (n. tr.).

17 doctrină referitoare la îngeri (n. tr.).

liniar obişnuit era folosit în calendare pentru determinarea perioadelor de timp relativ scurte, însă tagma lor preoţească întrebuinţa şi un sistem ciclic mult mai ezoteric ce incorpora Măreţul Timp pentru măsurarea şi evaluarea semnificativă a intervalelor de timp mai ample (acelea care depăşesc puterea de discernere a simţurilor noastre).

în temple şi ashram uri[18], Măreţul Timp se considera că aparţine unui ordin cognoscibil superior, la care puteau aspira doar cei iniţiaţi. Oare trebuie să ne înapoiem la această recunoaştere tradiţională a unei realităţi temporale, cu valenţe multiple?

O nouă şcoală de psihologie transpersonală, aflată în plină dezvoltare, crede că da. Ceea ce vedem, depinde de modul cum privim, afirmă fizicianul şi autorul Fritjof Capra. Modelele materiei sunt reflecţia modelelor din mintea noastră.15 Capra dezvăluie schimbări culturale masive care au avut loc deja datorită transcendenţei obiceiurilor limitate şi nepotrivite de percepere a realităţii, generate de filosofia carteziană. „Deci, ceea ce ne trebuie este o nouă «paradigmă»... o schimbare fundamentală în gândirea, percepţia şi aprecierile noastre. începuturile acestei schimbări, a mutaţiei de la concepţia mecanicistă a realităţii la cea holistică, sunt vizibile deja în toate domeniile.”16

Mutaţia are o influenţă profundă asupra modului nostru de a interpreta istoria deoarece Capra arată că această mutaţie corespunde cu ceea ce unii psihologi de frunte numesc diferenţa absolută dintre două moduri de conştiinţă umană, distincte dar complementare: cea particulară şi cea holistică. Prima aparţine stării de conştiinţă comună, „la lumina zilei”, care este adecvată doar într-o arie restrânsă a atenţiei. A doua aparţine stărilor mistice, paranormale şi foarte intuitive, care sunt propice unor modalităţi de percepere mai amplă a

18 sanctuar hindus (n. tr.).

spaţiului, cuprinzând „întregurile”. în timp ce ambele moduri sunt necesare pentru o cuprindere completă a realităţii, fiecare în parte are nevoie de propriul său limbaj, de cadrul său teoretic şi de părerea lumii pentru autoexprimarea sa corespunzătoare. Capra subliniază că numai prin intermediul acestui ultim mod putem exprima şi evalua (cu pertinenţă) trăirile noastre estetice, morale şi religioase.

Psihologul american Stanislav Grof spune: „Prin modul carte-zian-newtonian, noi percepem realitatea de zi cu zi ca fiind alcătuită din nişte obiecte separate, ca pe un spaţiu tridimensional şi ca pe un timp liniar.

în mod transpersonal, limitările curente ale perceperii senzoriale şi ale raţionamentului logic sunt depăşite, iar perceperea noastră trece de la obiectele solide la modelele de energie fluidă.”17

Atunci spaţiul tridimensional devine multidimensional, timpul liniar devine ciclic, iar spaţiul pragmatic şi concret (cel pur faptic) se modelează şi devine metafizic, sub influenţa unui intelect spiritualizat. Prima categorie este pur utilitară, pentru folosinţă zilnică, în vreme ce ultima (cu capacitatea sa de a sesiza (în mod intuitiv) procesele abstracte şi valorile) poate fi aplicată, în modul cel mai creator, mişcării spiralate a forţelor istorice de pretutindeni. Aceasta a fost calea ambivalenţă prin care adepţii lumii antice au abordat scurgerea timpului, de aceea nu există niciun motiv să presupunem că ea nu poate rămâne (în continuare) ca o posibilitate viabilă chiar şi astăzi.

Roata timpului:

Profeţiile sale

Toate civilizaţiile din antichitate erau încredinţate că universul decade treptat (în răstimpul a patru stadii temporale bine definite) către un sfârşit apocaliptic, apoi se reînnoieşte, creând cicluri entropice (cu periodicitate

regulată) care se repetă la nesfârşit de-a lungul unei spirale evolutive ce creşte gradual. Această imagine apocaliptică despre lume are versiunile sale chaldeană, iraniană, germanică şi greacă, fiecare diferind oarecum una de cealaltă şi toate diferind de versiunea indiană. însă aceasta din urmă a supravieţuit cel mai bine trecerii timpului nu doar datorită organizării sale mai îndrăzneţe, ci şi datorită fundamentului său profund filosofic care acordă importanţă covârşitoare conştiinţei şi stadiilor sale, considerându-le drept natura primordială a universului. Sir John Woodroffe (Arthur Avalon), o mare autoritate occidentală în materie de Tantra indiană, afirmă: „Tocmai aceste stadii sunt cele care zămislesc, susţin şi nimicesc lumea. Brahma, Vishnu şi Shiva sunt denumirile date funcţiilor unei unice Conştiinţe Universale care acţionează în interiorul nostru.”18 Nimicirea şi renaşterea lumilor de-a lungul vremii au loc, aşadar, pe fundalul unei Fiinţe veşnice şi neschimbătoare, aceea înzestrată cu conştiinţă universală, aşa cum se regăseşte ea în noi înşine. Această metafizică atotcuprinzătoare a acordat o forţă enormă gândirii indiene.

Lungimea ciclului entropie[19] diferă destul de mult, conform deosebirilor din tradiţiile diverselor neamuri, însă în sistemul indian timpuriu, yuga reprezintă cea mai mică unitate a timpului cosmic, iar patru yuga alcătuiesc mahayuga care durează 12.000 de ani (Manu I, ff; Mahabharata III, 12,826). Fiecare mahayuga se adaptează de-a lungul unui ciclu al creaţiei, al decăderii şi al distrugerii, care se încheie printr-o răsturnare a energiilor şi naşterea unui nou ciclu, pe când două asemenea mahayuga corespund fazelor ascendente şi descendente

19 entropie = (fiz.) Mărime termodinamică de stare a sistemelor fizice a cărei valoare creşte în urma unei transformări ireversibile a unui sistem izolat, sau rămâne constantă ca urmare a unei transformări reversibile (n. tr.).

ale zodiacului, alcătuind un An Sideral.

Speculaţii ulterioare pe această temă, ne spune Eliade „nu fac altceva decât să amplifice şi să reproducă ad infinitum ritmul primordial al creaţiei-distrugerii-creaţiei prin proiectarea unităţii de măsură (yuga) în cicluri din ce în ce mai extinse.”19

Sistemul rezultat, care se prelungeşte peste veacuri, cicluri şi eoni (unele dintre ele având o durată de neimaginat) este o caracteristică binecunoscută a învăţăturilor teozofice care, prin complexitatea lor, umbresc uneori formula simplă (în fond) din care derivă.

Hinduismul a inclus în această formulă propriile sale profeţii despre Shambhala, în care viitorul rege va fi Sri Kalki, ultimul dintre cele zece reîncarnări ale zeului Vishnu, care va apare în cursul unui mare ciclu. Potrivit textelor din Mahabharata, fiecare ciclu începe într-o Sattva Yuga (uneori numită Krita Yuga) adică într-o lungă epocă de aur plină de energii creatoare superioare, care se descompun treptat în alte două epoci, către nadirul final, o „epocă neagră”, scurtă şi catastrofală, dirijată de zeiţa Kali (zeiţa morţii), de aceea fiind numită şi Kali Yuga.

Cea de a doua epocă este o perioadă de intensă purificare a lumii, după care cea de a zecea reîncarnare a zeului Vishnu se va ivi sub aspectul unui mântuitor călare pe un cal alb, ce va face faţă viitoarelor încercări la care va fi supus. El este acum aşteptat cu nerăbdare de milioane de hinduşi, căci potrivit celor mai oculte preziceri, noi ne aflăm (în prezent) în faza finală a unei asemenea perioade.

În Kali Yuga, degradarea forţelor cosmice scufundă omenirea şi civilizaţiile sale într-un stadiu de regres final, de materialism brutal, de ignoranţă şi desuetudine, despre care Vishnu Purana spune:

Bogăţia şi pietatea se vor diminua cu fiecare zi, până când lumea întreagă va fi complet pervertită. Atunci doar proprietatea va desemna rangul; bogăţia va fi unica sursă

de evlavie; pasiunea va fi singura legătură solidă dintre sexe; minciuna va constitui singurul mijloc de succes în rezolvarea litigiilor, iar femeile vor reprezenta obiecte doar pentru satisfacerea senzuală. Pământul va fi proslăvit doar pentru resursele sale minerale...20

Longevitatea umanităţii, moralitatea şi inteligenţa vor decădea până când, în cele din urmă, barbari (lipsiţi total de har spiritual) vor cuceri lumea, ba chiar vor descoperi Shambhala şi vor domni acolo.

Atunci Vishnu, Stăpânul Lumilor (astfel continuă profeţiile hinduse) se va naşte în Shambhala sub chipul unui mântuitor.

Ca Avatara lui Sri Kalki, zeul va aduna laolaltă o puternică armată de suflete credincioase şi va purcede de la palatul său, călare pe un bidiviu alb, supranatural, capabil să zboare.21 Astfel Vishnu îi va supune pe barbari şi va reînnoi lumea, readucând-o în epoca sa de aur, când totul a început.

Vishnu Purana ne dezvăluie în continuare:

Zeul va restabili dreptatea pe pământ, iar minţile celor ce vieţuiesc la limita anilor de strădanie se vor deştepta, limpezi ca cristalul. Oamenii astfel schimbaţi (în virtutea acelui timp specific) vor fi precum sămânţa făpturilor omeneşti şi vor da naştere unei stirpe ce se va supune legilor epocii de aur a purităţii.^2

învăţăturile budhiste conţin o temă similară. Pentru budhişti, următorul Rege din Shambhala va fi Rudra Cakrin, o încarnare a lui Manjushri, Bodhisattva înţelepciunii. însă cel puţin o versiune sanscrită a principalelor texte Kalachakrice îl menţionează pe Rudra Cakrin sub numele de Kalki. Şi el va pomi de la palatul său călare pe un cal alb sau albastru, urmat de o puternică armată, spre a înfrânge forţele răului ce se vor aduna chiar la porţile Shambhalei şi pentru a participa la naşterea noii epoci.

Tot aşa şi mongolii consideră că vestitul lor erou, Gesar-Khan, îşi continuă existenţa trăind împreună cu ostile sale de războinici într-un regat subteran, aşteptând să se renască în Shambhala de unde (spre sfârşitul epocii) va pomi călare (din nou pe un bidiviu zburător) spre a descătuşa lumea din lanţurile forţelor demonice ale barbarilor.

în 1921, un lama mongol de rang înalt i-a povestit lui Ossendowski că Regele Lumii s-a înfăţişat lamaşilor din mânăstirea sa în anul 1890, făcând anumite profeţii deosebite pentru a doua jumătate a secolului. Potrivit previziunilor Regelui Lumii:

„Oamenii vor uita tot mai mult de sufletele lor, gândindu-se numai la trupurile lor", aşa prevestea Regele Lumii.

Marele păcat şi corupţia vor stăpâni pământul... Strălucirea „Semilunii" se va estompa, iar urmaşii săi se vor cufunda în sărăcie şi într-un război fără sfârşit. Oamenii vor deveni ca fiarele sălbatice feroce, fiind însetaţi de sângele şi de moartea confraţilor lor... Coroanele regilor mari şi mici vor cădea... unu, doi, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt... Se va isca o bătălie cumplită între toate popoarele. Regatele se vor destrăma... O mulţime de oameni vor pieri... Foamete, boli, crime (necunoscute legii şi nemaiîntâlnite vreodată în lume până atunci) vor apare pe pământ. Duşmanii Atotputernicului şi ai Sfântului Duh (ce stăpâneşte sufletele oamenilor) se vor ivi pe pământ. Cei ce vor prelua puterea de la alţii vor pieri şi ei. Mulţimea uitată şi urmărită de nepastă se va trezi la viaţă şi va atrage atenţia întregii lumi. Vor fi ceţuri şi furtuni. Cutremurele vor zgudui lumea... Milioane de oameni vor preschimba cătuşele robiei şi ale umilinţei cu cele ale foametei, ale bolilor şi ale pieirii. Străvechile drumuri vor fi străbătute de puzderie de oameni, rătăcind dintr-un loc în altul. Cele mai măreţe şi mai minunate

oraşe vor fi mistuite de flăcări... unu, doi, trei... Familiile se vor dezbina... Dragostea şi adevărul vor dispărea...

Atunci eu am să trimit un popor, necunoscut acum, care - cu o mână fermă - va smulge din rădăcini buruienile nebuniei şi ale viciului, călăuzindu-i pe aceia ce încă mai cred în sufletul omului, în bătălia împotriva Răului. Ei vor întemeia o nouă viaţă pe pământ, purificată prin pieirea neamurilor. în al 50-lea an, doar trei regate se vor ivi, care vor dăinui vreme de 71 de ani. După aceea vor urma 18 ani de războaie şi distrugeri. Atunci oamenii din Agharti vor apare la suprafaţa pământului din lăcaşurile lor subterane.23

Asemănarea izbitoare pe care această imagine ameninţătoare o prezintă civilizaţiei noastre este neîndoielnică, iar dacă ar fi să dăm crezare profeţiilor, ele prevestesc pericole pentru viitorul nostru imediat. însă trebuie să fim foarte precauţi când interpretăm aceste profeţii din Shambhala care grăiesc (ca toate profeţiile adevărate) folosind mai degrabă limbajul poetic decât cel în proză. Desigur „Semiluna" simbolizează Islamul. în ce măsură Regele Lumii făcea referire la cele trei mari „regate" ce au supravieţuit celui de Al Doilea Război Mondial (adică Anglia, America şi Rusia) nu avem cum să ştim, dar putem bănui acest lucru.

Că ele au trăit „în fericire" de la 1945 încoace, lipsite de confruntări armate globale şi existând într-o stare de pace virtuală (oricât de instabilă) nu încape îndoială. Este posibil ca ele să urmeze această cale până în anul 2011. De asemenea, cei 18 ani de războaie şi distrugeri (care vor surveni) constituie o altă posibilitate ce nu trebuie să mire pe niciun om ce trăieşte în aceste vremuri catastrofale ale noastre. Dar cine este acel neam necunoscut care „va smulge din rădăcini buruienile nebuniei şi ale viciului"?

în profeţii, timpul nu este prezentat în mod secvenţial, iar faptele nu sunt atât de bine dezvoltate aşa

cum se întâmplă în proză, limbaj prin intermediul căruia noi ne armonizăm (de obicei) cu realitatea. Aşadar, atunci când un profet interpretează viitorul ca pe o imagine instantanee existentă în prezent (după cum procedează întotdeauna)

el vede totul învăluit în penumbra posibilităţilor temporare, le-gându-le între ele numai în mod liber şi poetic. Tot ceea ce spune el poate fi real, fără a avea însă o exprimare cu adevărat literală.

Astfel în profeţia de mai sus „neamul necunoscut în prezent", care se va ivi înaintea celui de al 50-lea an al secolului al XX-lea, nu va fi (foarte probabil) o naţiune combativă, după cum am fi înclinaţi să credem, ci va reprezenta o prefigurare a temei anunţate la sfârşitul profeţiei, ce se referă la populaţia Agharti-Shambhala. Ea va fi aceea care, cu o mână fermă şi puternică, va smulge buruienile nebuniei şi ale viciului (după o perioadă de 18 ani de războaie) la începutul noului mileniu. Insă despre acest popor se spune că îşi va face simţită prezenţa mult mai devreme deoarece Regele Lumii prevesteşte că oamenii acestui neam vor începe să apară înaintea celui de Al Doilea Război Mondial şi vor începe „să pună bazele unei noi vieţi pe pământ, purificată prin piei rea naţiunilor". Activitatea lor va continua şi se va accelera până la ultima victorie salvatoare asupra forţelor răului, când prezenţa lor va fi cunoscută lumii întregi.

De fapt, pe la mijlocul secolului, o galaxie de noi conducători spirituali a început să apară printre noi, aducând cu ea nu atât de multe şi noi învăţături, drept noi energii revoluţionare (noi transmisii suficient de puternice spre a lupta împotriva dezintegrării culturii umane) cum va proceda în continuare, cu siguranţă.

Totuşi, mai presus de orice, există o raţiune pentru care profeţiile Stăpânului Lumii se manifestă în mod real, de aceea trebuie să le luăm în considerare în mod foarte

serios. Potrivit acestor profeţii, ne aflăm deja pe calea puternicelor forţe spirituale ce au fost puse în mişcare la cele mai înalte niveluri shambhalice.

Iniţierea lumii

Profeţii precum cea descrisă anterior, săditǎ adânc în măreţul trup al învăţăturilor Kalachakrice, îşi găsesc ecou în varietatea miturilor lumii despre timpul ciclic şi apocalips. Majoritatea şcolilor religioase (indiferent de provenienţa lor) păstrează cu sfinţenie, în interiorul învăţăturilor lor, procesul salvator al regenerării lumii care se va repeta în mod ritmic la sfârşitul fiecărui ciclu temporal major, cât timp universul va dăinui. Chiar şi în cazul religiilor semitice, doctrina lor referitoare la o mesianică zi a Judecăţii de Apoi pentru umanitate (care îşi are originile în filosofiile solare zoroastriene, fiind influenţată deopotrivă de escatoligia[20] hindu-budhistă ce izvora din Alexandria) provine din aceeaşi tulpină religioasă-astrologică, deşi a cunoscut secole de distorsiuni din partea teologiilor fundamentali ste.

De-a lungul ultimilor cincizeci de ani, numeroase medium-uri spirituale au primit semnale referitoare la apropierea evenimentelor apocaliptice, iar astăzi profeţiile milenare sunt clamate pretutindeni. Dacă ne focalizăm atenţia asupra lor, prin mijloace spirituale, aceste practici dezvăluie înţelesul lor ascuns şi iniţiatic, având o uluitoare valoare transformatoare. Din punct de vedere ezoteric, toţi termenii precum Ziua lui Sri Kalki, A Doua Pogorâre Creştină pe Pământ şi Ziua Musulmană a Domnului fac referire la o iniţiere colectivă, prin care lumea noastră trece în mod periodic şi în care omul şi planeta deopotrivă sunt invigorate de noi forţe, de noi şi puternice energii, sarcina lor fiind aceea de a se materializa în următorul ciclu. Atât de întrepătrunse sunt rădăcinile vieţii omeneşti

20 Totalitatea concepţiilor religioase referitoare la soarta finală a lumii şi a omului (n. tr.).

şi cele ale planetei, atât de interdependente sunt destinele lor pământeşti încât trebuie să ne gândim că ele evoluează împreună, sunt iniţiate împreună şi primesc aceeaşi transmisie cosmică într-un mod analog celui în care un individ este iniţiat în Kundalini Yoga. La vremea aceea „raza solară” (ne spune Guénon) pătrunde în Sushumna sau în „raza coroanei”, adică în orificiul aflat în creştetul capului, cu scopul de a deştepta Kundalini. La fel şi anumite radiaţii solare şi interstelare pătrund în Meru la intervale regulate în istorie, spre a însufleţi sistemul nostru pământesc cu un altfel de viaţă nouă şi spre a fertiliza seminţele evoluţiei ce dormitează înăuntrul său.

în asemenea perioade deosebite de dezvoltare a sufletului, procesul iniţiatic a început să dezvolte (pe scară largă) delicatul sistem Chakric al pământului, conducând către o trecere cataclis-mică de purificare a planetei în care cutremurele, inundaţiile, posibil chiar şi dispariţia multor specii neadecvate noilor condiţii (precum revoltele din societăţile omeneşti) pot aduce schimbări ale lumii, îmbinând componente atât spirituale, cât şi geologice.

Astfel Guénon vorbeşte despre apariţia şi dispariţia continentelor, despre inundaţii şi mutarea polilor, sugerând faptul că asemenea evenimente însoţesc schimbările din starea Shambhalei şi din legăturile sale cu restul lumii.

în momentul de faţă, Shambhala-Agarttha, după cum s-a mai spus, este izolată în condiţii subterane asemănătoare celor din Kali

Yuga, fiind necunoscută şi invizibilă pentru majoritatea lumii. De fapt, cea mai obişnuită reprezentare iconografică a sa este asemănătoare celei reprezentând Chakra Muladhara cu patru spiţe, delicatul „centru al pământului” din interiorul trupului, care este ascuns de ochii noştri şi de cunoaşterea noastră, în acelaşi mod.24 însă (subliniază Guénon) regatul tainic nu a fost totdeauna ascuns vederii şi nu va fi nici în viitor. Pe măsură ce lumea

evoluează, la fel şi centrul sacru se va înălţa, devenind vizibil, iar în viitoarea epocă (mult mai luminoasă) va deveni larg deschis şi plin de lumină, fiind reprezentat în principii iconografice diferite. Atunci îşi va manifesta puternicele sale energii (ce zac ascunse dincolo de zona Muladhara) în ambianţa spirituală a Chakrei Anahata, a Chakrei Ajna sau Sahasrara şi va deveni acel măreţ paradis care există acum numai în mod potenţial. însă asta s-a întâmplat demult, în epoca de aur a pământului, când toţi oamenii erau Hamsa (mai presus de orice castă)* şi - prin intermediul căii directe - puteau comunica liber cu zeii.

Fiind protejate (prin intermediul unor factori geografici) de catastrofele ce vor zgudui planeta la Sfârşitul Vremurilor, Guénon consideră că marile bastioane muntoase din Asia Superioară vor constitui un sanctuar în viitoarea furtună a purificării lumii. El asemuie Shambhala cu Arca lui Noe, o navă ce este imună în faţa dezastrelor naturii şi în faţa tuturor forţelor apocaliptice ale distrugerii, strâns legate de sfârşitul epocii Kali-Yuga şi care (la fel ca biblica Arcă) „conţine toate elementele menite refacerii lumii, devenind astfel seminţele viitorului său stadiu.”25

Astfel Guénon prevede că acest centm sacru, ce pluteşte liniştit pe apele dezintegrării universale, va pătrunde în faza sa activă, aşa cum procedează Chakrele după ce sunt deşteptate în trupul omenesc, şi va sădi sămânţa tuturor posibilităţilor în stare să se dezvolte în noul ciclu. De aici, dascălii spirituali se vor ivi, iar energiile creatoare ale ciclului se vor revărsa în lumea întreagă spre a da naştere unor noi religii, unor noi sisteme sociale şi politice şi unor noi modalităţi de cunoaştere, ce vor izbucni din deplinătatea sa inepuizabilă, asigurând trecerea fără piedici a tradiţiei de iniţiere, de la ciclul vechi spre cel nou.

Putem spera că brutalizarea fizică a planetei noastre

va fi schimbată la sfârşitul vremii, iar o dată cu o nouă religie va apare o nouă ştiinţă, ce va folosi o sursă de forţă terestră, care va sprijini o tehnologie mai puţin primitivă şi mai puţin distrugătoare decât cea pe care o cunoaştem astăzi. Dacă aşa vor sta lucrurile, atunci

* în India, împărţire în clase sociale (n. tr.).

epoca de aur (ce va rezulta) ar putea dura o perioadă îndelungată, făcând omenirea să înceteze să mai sufere de pe urma Sfârşitului Vremurilor şi aducând cu sine nepreţuitul prilej de alinare a chinurilor pământului. însă vor exista numeroase epoci de aur, aşa ni se spune, urmate de multe prăbuşiri treptate în erele întunecate, înainte ca fiinţele omeneşti să atingă un nivel de iluminare în care împrejurările de existenţă ale unei Grădini a Paradisului să se poată extinde (pornind din Shambhala) pe întreaga suprafaţă a pământului. O profeţie a sectei Bon prevesteşte că peste 12.000 de ani (când religia va fi pierit încă o dată în lumea exterioară) un mare erudit Bon, Regele din Olmolungring, se va ivi din regatul său ascuns şi va aduce cu el o nouă versiune (revitalizată) a înţelepciunii primordiale a lumii.26

Prin asemenea mijloace, iluminarea se va răspândi iar şi iar, de-a lungul a mari cicluri de timp, până când Pământul va deveni o Utopie.

DIRECTORATUL ASCUNS

Există oare fiinţe superioare (asemănătoare zeilor) care ne supraveghează fără să ne dăm seama, influenţând viaţa noastră pe pământ? Aceasta pare să fie una dintre discuţiile controversate ce pare să reizbucnească cu forţe tot mai proaspete, cu fiecare generaţie nouă, fără a fi rezolvată în mod satisfăcător.

Deşi miturile despre zei şi zeiţe au căzut de mult în desuetudine, noi am înlocuit aceste personaje cu arhanghelii şi îngerii din astrologia medievală, cu imaginile şi mai actuale ale astronauţilor din stele sau cu forţele

arhetipice ale insensibilităţii colective.

Aşadar, într-un fel sau altul, tematica nu a pierit niciodată.

Este mai populară ca niciodată şi a dobândit o frecvenţă aparte, în adevăratul său sens teistic, având însă o conotaţie umanistă. încă de la finele secolului al XIX-lea, scriitorii ezoterici s-au alăturat cercetătorilor în mitologie susţinând că zeii din antichitate erau, de fapt, adepţi cu o statură spirituală măreaţă şi neobişnuită.

Cea mai importantă contribuţie a acestor scriitori a fost introducerea în lumea modernă atât a conceptului de iniţiere şi de transformare, cât şi a transcendenţei personale şi a concluziei fireşti a unei înaintări treptate către cunoştinţă, toate acestea con-ducându-ne mai departe către ideea unei ierarhii primordiale ce călăuzeşte evoluţia omenirii. Scriitorii sunt încredinţaţi că acest ultim sens trebuie să îl avem în vedere pentm a putea înţelege tâlcul ascuns al miturilor despre zeităţi şi despre alte făpturi supranaturale. Manifestările divine ale istoriei, marii învăţători şi Soli religioşi (precum Christos şi Budha) pot fi văzuţi aşa cum au fost ei în realitate, ca membrii vizibili ai unei fraternităţi invizibile şi orânduită în mod secret, din care făceau parte Stăpânii spirituali.

La vremea sa, a fost o idee revoluţionară care a creat multe animozităţi. Edouard Schuré, a cărui lucrare fecundă intitulată Marii iniţiaţi a fost publicată în 1887, afirmă că această idee a fost întâmpinată (la început) cu ostilitate fermă şi neîncredere, de vreme ce îl situa pe Iisus Christos în rândul iniţiaţilor, alături de alţi mari Soli. Insă astăzi, după un secol de vădită răspândire treptată a materialelor ezoterice sensibile, există o acceptare mult mai promptă a acestui gen de interpretare religioasă a mitologiei antice.

Dintre toate tradiţiile ezoterice, sufismul oferă cele mai multe date despre învăţăturile iniţiatice adunate în

jurul legendei Shambhala. Toate şcolile sufâste cred în existenţa unei ierarhii spirituale, veche de milenii, ale cărei trepte (cele mai înalte din Asia) sunt învăluite în mister.

John Bennet ne spune că în special aceste şcoli (care îşi au originile în Asia Centrală) „consideră că există o ierarhie perpetuă, în frunte cu Kuth-i-Zaman sau Axa Veacurilor, care primeşte revelaţiile directe ale Ţelului Divin şi le transmite apoi omenirii prin Abdal sau prin cei transformaţi şi urmaşii lor.”1 Această ierarhie reprezintă centrul pentru producerea energiei de nivel foarte înalt, după cum consideră George Gurdjieff, care era încredinţat că rolul predestinat al omului este acela de a fi o unealtă de transformare a energiei. Pentru a evidenţia dezvoltarea omenirii şi a istoriei sale „există o activitate invizibilă a energiilor superioare care face posibilă activitatea de evoluţie.”2 Acest motiv străbate întreaga literatură sufistă.

Tabloul ce rezultă din această tematică, ca şi tematica din capitolele precedente, este acela al unei surse de energie spirituală ce izvorăşte din interiorul pământului şi care se corelează cu imaginea însăşi a umanităţii, influenţând cu magnetismul său deosebit atât medium-urile şi vizionarii, cât şi sfinţii şi înţelepţii. Toate acestea la un loc alcătuiesc o fraternitate ierarhică de adepţi ce înconjoară muntele Meru, fiind menţinută acolo prin intermediul influenţei unei înţelepciuni covârşitoare şi sfinte care iubeşte omenirea şi care a fonnat o legătură simbiotică şi activă cu această fraternitate. După cum ne spune René Guénon, localizarea muntelui Meru pe suprafaţa globului se poate strămuta, ceea ce s-a şi întâmplat de multe ori în trecut, însă oriunde s-ar afla el, acolo se va găsi şi ierarhia primordială, cu şirul său de porunci (la eşaloanele cele mai înalte) cuprinzând sistemul solar, cu cuvântul său de bază „soarele” şi având în vârful ierarhiei un triumvirat de măreţe spirite interstelare ce se

preocupă de „spiritul”, de „sufletul” şi „trupul” lumii noastre.3

Purtând diferite nume, această trinitate creatoare şi diriguitoare este proslăvită în majoritatea religiilor noastre. Trinitatea primeşte de la Izvorul suprem voinţa divină pentru această planetă, voinţă pe care o transmite mai departe eşaloanelor de iniţiaţi din Shambhala care acţionează ca împuterniciţi ai săi pe pământ, iar de aici ea se scurge mai departe în trei şuvoaie spirituale principale. Ele se manifestă cu precădere în ciclurile noastre de tradiţii Vedantice, Taoiste şi Cabalistice.

Aşa după cum elementele din structura pământului transformă Shakti universal în forme inferioare (cum ar fi forţele magnetice, încărcate pozitiv şi negativ, care circulă prin interiorul pământului ca forţe yin şi yang) tot aşa adepţii Shambhalei preschimbă energiile superioare (pe care le primesc din vârful ierarhiei) în stadii ale energiei inferioare, care sunt mult mai compatibile cu omul de condiţie medie, transmiţându-le către restul lumii prin intermediul fraternităţilor ezoterice, cel mai adesea sub aspectul unor sisteme de religie populară sau metafizică.

Această transmitere din Shambhala (pe trepte descendente) este esenţială pentru sănătate, pentru evoluţie şi pentru însăşi existenţa rasei umane ca un întreg, de vreme ce este o emanaţie directă a însăşi Sursei divine.

Ierarhia Shambhalei în cartea sa intitulată Misiunea Indiei, filosoful ezoteric francez Saint-Yves D’Alveydre descrie această ierarhie folosind termeni solari. „Cercul cel mai important, situat cel mai aproape de centrul misterios, este alcătuit din doisprezece membri care reprezintă suprema iniţiere şi care corespund, printre altele, cu Zona Zodiacală.”4 Această zonă este secţiunea din ceruri marcată prin mişcarea circulară a polului celest de-a lungul a 25.920 mii de ani. Cei doisprezece membri

sunt numiţi Cei Doisprezece Sori sau cele Douăsprezece Raze ale Soarelui.

Manu Vaiveswata, creatorul Legilor Hinduse (cunoscut îndeobşte sub numele de Fiul Soarelui) şi Moise, care a primit Tablele Legii Ebraice pe vârful Muntelui Sinai sunt amândoi - potrivit acestei tradiţii oculte - membrii ai acestui grup, în fruntea căruia Guénon îl situează pe Christos, alăturându-l cu misionarii Fii ai Soarelui din Asia Centrală.

Pentru Guénon, Christos (împreună cu cei doisprezece apostoli ai săi) reprezintă Stăpânul Lumii acestei epoci care, în această perioadă, este supremul creator al Legilor de pe pământul nostru.

După cum afirmă Guénon:

Titulatura de „Stăpân al Lumii" aparţine (pe drept cuvânt) lui „Manu", legiuitorul primordial şi universal. Acesta este numele ce se regăseşte sub diferite forme la multe popoare din antichitate: Mina sau Menes la egipteni, Menw la celţi şi Minos la greci. în realitate, numele nu descrie doar un personaj care este (mai mult sau mai puţin) de factură istorică sau legendară, ci prezintă un principiu, o Inteligenţă din cosmos care reflectă lumina pur spirituală şi care instituie Legea (Dharma) cea mai potrivită condiţiilor existente în lumea noastră şi ciclului vieţii noastre. în acelaşi timp, numele reprezintă arhetipul omului în ipostaza sa unică, adică al omului ca fiinţă raţională (în sanscrită, Manavă).5

Cei aflaţi la nivelul Ierarhiei umane, şi care slujesc nemijlocit acest principiu, pătrund esenţa lui şi devin ei înşişi Legiuitori. Aceştia controlează fluxul şi refluxul culturii ce izvorăşte din Shambhala, potrivit cărora frăţiile spirituale rătăcesc încoace şi încolo pe suprafaţa pământului, supunându-se ritmurilor obscure ale istoriei şi civilizaţiei. Acestea sunt migraţiile de care rareori se ţine seama şi care nu sunt niciodată cuprinse în cărţile noastre

de istorie, totuşi ele alcătuiesc principalul izvor al evoluţiei culturii umane. Activităţile organizaţiilor clandestine (care menţin viu spiritul religios al societăţii) sunt monitorizate de Dascăli ce locuiesc în interiorul Shambhalei.

Alice Bailey îi numeşte Dascăli Sus-puşi, Idries Shah îi denumeşte Păstrători ai Tradiţiei, John Bennett le spune Psy-choteleios sau „cei desăvârşiţi", dar ei mai sunt cunoscuţi şi ca Străbunii, Paznicii, Nemuritorii, Observatorii, Directoratul Tainic, Copiii lui Seth. Toţi merg pe drumul cunoscut sub numele de Calea Străveche. Potrivit tradiţie ezoterice, în vremurile cele mai îndepărtate, înainte de apariţia şcolilor Misterelor, ei conviețuiau în relaţii mult mai directe cu noi, dar pe măsură ce vremurile se scurgeau, au fost siliţi să se retragă în actuala lor obscuritate, astfel încât astăzi ei nu pot fi înţeleşi decât de sufletele cele mai pure şi (cu rare excepţii) ne sunt cunoscuţi nouă numai prin intermediul viziunilor mistice.

Cei ce trăiesc în zona interioară transcendentală din Shambhala sunt motorul ei, uzina sa. Conştiinţa lor face ca roata să se învârtească. Ei reprezintă autoritatea supremă a planetei, alcătuind esenţa care cârmuieşte deopotrivă în Shambhala şi în lumea întreagă prin intermediul Ashram-urilor şi al mănăstirilor din zonele exterioare. Fără îndoială, regiunea interioară posedă aşezările sale tainice, mediile înconjurătoare (cultivate la fel ca zonele exterioare)

şi - probabil - posedă chiar şi o tehnologie mult mai avansată, însă Dascălii din interior nu se mai bizuie pe starea fizică.

Uneori ei se încarnează, însă cel mai adesea se dezincamează, situându-se dincolo de categoriile religioase şi etnice, activează la niveluri de energie ce se găsesc cu totul în afara frecvenţelor cu care umanitatea este obişnuită şi acţionează în anumite moduri pe care noi nu

suntem încă în stare să le înţelegem.

Guénon susţine că Shambhala-Agarttha este în strânsă legătură cu semnul zodiacal Libra care semnifică „balanţa” sau „cântarul”şi reprezintă punctul de chintesenţă al balanţei pentru planeta noastră. In acelaşi mod precis, Directoratul constituie o forţă stabilizatoare şi echilibratoare în viaţa omenirii. Indiferent cât de mult ne îndepărtăm de calea înţelepciunii, indiferent ce fel de ciclu de nimicire descendent şi ce fel de himere înspăimântătoare urmărim în cursul evoluţiei noastre, Directoratul negociază obţinerea unui echilibru. Directoratul este influenţa corespunzătoare şi de echilibru din mijlocul nostru, care păstrează în mare taină ceea ce noi am pierdut, reţinând (spre binele nostru suprem) tot ceea ce noi lepădăm din neglijenţă şi asigurând un viitor în a cărui realitate noi nu credem niciodată cu adevărat, deoarece nu suntem în stare să-l respectăm, într-o epocă a superstiţiilor, Directoratul promovează ştiinţele. Când materialismul prevalează, Directoratul reformează religiile. El nu se grăbeşte (atunci când noi ne repezim) crede în viaţa veşnică atunci când noi nu credem în ea şi cu cât preţuim mai mult fantasmele exoterice ale lumii materiale, cu atât mai mult Directoratul se retrage în străfundurile invizibile ale sufletului, contrabalansând perioadele noastre de intensă explorare a făpturii fizice cu perioade de reţinere la fel de lungi.

Exodul spiritual din Occidentul sec olului al XVII-lea

Guénon crede că un ciclu de reţinere iniţiatică s-a desăvârşit în secolul al XVII-lea când Occidentul a purces (cu convingere) la explorarea ştiinţifică a universului fizic. El afirmă că în Europa anului 1928, activitatea de iniţiere a cunoscut un declin permanent, care acum s-a încheiat în mod virtual, iar toate legăturile cu centrul suprem din Asia (stabilite în mod conştient) au fost rupte aproape în totalitate, aşa cum s-a întâmplat mai multe secole la rând.

Vreme de aproape 6000 de ani, facultăţile psihice ale rasei omeneşti s-au estompat pe măsură ce puterile sale mentale creşteau tot mai mult, iar în secolul al XVII-lea „ultimele vestigii ale viziunii clarvăzătorilor din antichitate s-au atrofiat, închizând porţile percepţiei spirituale”6, potrivit spuselor domnului Trevor Ravenscroft, chiar, şi atunci când ele s-au deschis larg în faţa ştiinţelor tehnologice modeme.

Acesta a fost momentul când un exod al persoanelor luminate (din centrele civilizaţiei occidentale) a atins apogeul. Şi după cum afirmă Guénon, aceasta a fost clipa când ruptura dintre centrele de iniţiere şi centrele occidentale secundare s-a desăvârşit, lăsând cale liberă raţionalismului cartezian şi Enciclopediştilor*. Tot acesta a fost şi momentul în care s-a făcut auzit dangătul funebru de înmormântare a civilizaţiei europene tradiţionale, de vreme ce (atunci) forţele ortodoxe ale creştinătăţii au trecut prin tăişul săbiei ultimul impuls spiritual major, spre a însufleţi Occidentul prin dezlănţuirea Războiului de Treizeci de Ani, care a silit retragerea definitivă a confreriilor sale din interior către Asia Centrală.

Multe studii şi cercetări au fost dedicate acestui punct critic din istoria europeană, însă fără a acorda destulă atenţie uneia din trăsăturile sale cele mai interesante. Secolul al XVII-lea a constituit sfârşitul unui important ciclu religios-cultural care a început în secolele ce au precedat era creştină (atunci când un val de religii Solare dinspre Asia Centrală s-a revărsat peste Roma şi Alexandria) şi au continuat afluenţa învăţăturilor ezoterice în Occident, perioadă ce a început cu Zoroastru, în secolul al VI-lea î. Chr. Tocmai acest nou şuvoi de înţelepciune orientală (propagat de un val de misionari iniţiaţi) a preschimbat iudaismul dintr-o religie tribală într-o religie universală, a insuflat o nouă viaţă plină de conţinut asupra învăţăturilor din Egipt şi Grecia şi a condus Roma spre

epoca cea mai înfloritoare, punând bazele unei măreţe civilizaţii, care nu va fi depăşită până în secolul al XTX-lea. Influenţaţi de asemenea învăţături precum Zirvanismul persian, hindo-budhismul indian şi Taoismul chinez (toate avându-şi sorgintea în Asia Centrală) filosofii din Alexandria au pus bazele măreţei tradiţii scolastice occidentale, care va dăinui aproape încă 2000 de ani, şi - prin intermediul esenienilor - au influenţat în mod profund dezvoltarea creştinismului.

După cum se ştie, această sămânţă minunată şi roditoare (născută din religiile Soarelui din Asia Centrală) a constituit * Gânditori şi savanţi progresişti din secolul al XVIII-lea grupaţi în jurul „Enciclopediei ştiinţelor, artelor şi meşteşugurilor", precum Diderot, Helvetius, Holbach, D'Alembert, Condillac, Buffon ş. a. (n. tr.).

impulsul care a dat fiinţă civilizaţiei europene. însă până în secolul al VI-lea e. n., epoca de fertilizare spirituală din Orient aproape luase sfârşit, puternicele sale energii fiind pe cale de dispariţie. Acum barbarii au năvălit în Europa şi (în acelaşi timp) creştinismul a devenit un cult statal puternic şi intolerant care persecuta orice formă de heterodoxie*. Asemenea idei active (aparţinând tradiţiei spirituale interne a Occidentului) au început să se îndrepte înapoi către Orient, de unde apămseră odinioară.

Fraternităţile de suflet (care au slujit Occidentul vreme atât de îndelungată) nu au pierit, după cum s-a presupus adeseori, ci au migrat nestingherite, reorganizându-se în văile din înălţimi şi în oazele din Asia Centrală.

Hugh Schonfield semnalează acest masiv exod spiritual dinspre Occident (care avea să conducă la naşterea actualei noastre societăţi seculare) în cartea sa intitulată Odiseea esenianâ. Esenienii (atât secta palestiniană, cât şi cei cunoscuţi drept Terapeuţi Egipteni, care şi-au însuşit înţelepciunea solomonică şi

hermeneutică egipteană) s-au amestecat cu alte ordine ale înţelepciunii occidentale şi, constrânşi de persecuţiile evreieşti, au emigrat spre Irak, iar de aici mai departe, în Turkestan şi Afghanistan, unde au găsit refugiu. Tot din pricina persecuţiilor, creştinii Gnostici, Manicheeni şi Nestorieni s-au lepădat de creştinism şi au alcătuit comunităţi în Bazinul Tarim şi Depresiunea Turfan, la sud de munţii Tien Shan. Magii zoroastrieni, izgoniţi din Persia de puterea islamică în plină ascensiune, s-au stabilit în mănăstirile afghane, aşa după cum au procedat şi mulţi mandeeni, străvechii adepţi ai sfântului Ioan Botezătorul. Potrivit afirmaţiilor formulate de Schonfield, lor li s-au alăturat (de-a lungul secolelor) iudeo-creştinii nazarineni (sectă ce-a precedat creştinismul şi din care făcea parte Iisus) care au fost excomunicaţi de Biserica Paulină, ei formând ulterior centre în Afghanistan. Acolo, ei erau recunoscuţi sub numele de Nasar sau Nusairijah. Nu există nicio îndoială că această emigrare a iniţiaţilor de nivel superior (crema intelectualităţilor societăţilor respective) a contribuit material la ulterioara sărăcire culturală a Europei şi la prăbuşirea sa dezastruoasă într-o Epocă întunecată.7

în perioada Evului mediu, tendinţa de deplasare către est a stagnat, ba chiar a luat un curs invers, pentru o perioadă de timp, atunci când sufiştii au introdus misticismul islamic în ţările occidentale (mai ales în Spania sarazinilor) aducând cu ei noile arte şi ştiinţe din Arabia, care i-au inspirat pe Cluniazi**, pe înţelepţii

* erezie (n. tr.).

** ramură a Ordinului Benedictin din Cluny (c. 910, în Franţa) <

din Chartres, pe Cavalerii Templieri, pe Cathari[21], pe

21 adepţi ai unei secte creştine din Europa apuseană (sec. XI-XIV) care respingeau ierarhia catolică (n. tr.).

Illuminati[22] şi alte ordine medievale ale creştinătăţii. însă revirimentul a fost doar temporar. Pe măsură ce se întărea puterea politică a creştinătăţii, pe atât de mult se accentuau intoleranţa şi băile de sânge, iar tendinţa spirituală de părăsire a Europei şi de orientare spre regiunea Shambhalică a fost reluată. în mod mai puţin evident, muntenii religioşi din China, aşa-numiţii Hsien-Jen, s-au retras (în aceeaşi perioadă) în munţii Kunlun şi în Bazinul Tarim, aşteptând era raţionalismului confucianist. Siddhasii? Jainii şi alte ordine yoghine indiene s-au retras şi ele în munţii Himalaya, înainte ca musulmanii iconoclaşti să-şi impună domnia în India, iar credinţa populară de venerare a zeului Khrishna şi budhismul tantric s-au retras şi mai departe spre nord, în Tibet.

Astfel secolul al XVII-lea reprezintă un punct de cotitură istorică deoarece acesta a fost momentul din istoria modernă când a început revoluţia fri spiritul omenesc. Dacă privim înapoi în trecut, ne dăm seama că până spre sfârşitul Epocii Bronzului (c. 1200 î.Chr., când Marile Mistere se aflau la apogeu) nu a avut loc un declin brusc şi comparabil, într-o orânduire culturală stabilită de mult timp. Totuşi secolul al XVII-lea începuse cu mari speranţe în Europa. Manifeste tipărite în Germania şi semnate cu pseudonime de către Frăţia Rozicrucienilor (considerată de către unii ca fiind o organizaţie sufistă) prevesteau sosirea unei noi Utopii în care demnitatea şi valoarea fiecărui individ în parte vor fi preţuite. Manifestele pomeneau despre un colegiu invizibil destinat bunăstării omului, stârnind un puternic val de interes în iluminarea spirituală şi o reformă generală a ştiinţei, religiei şi a instituţiilor sociale. Deşi această frăţie nu a fost niciodată identificată în mod public, în ciuda efoturilor susţinute de a face acest lucru, pare neîndoielnic faptul că

22 nume atribuit unei organizaţii germanice de liber-cugetători de la sfârşitul secolului al XVIII- lea (n. tr.).

un mare număr de oameni educaţi ai vremii s-au înscris în mod tainic în rândurile sale, dedicându-se apoi realizării scopurilor sale înalte.8

Frances A. Yates, un vestit scriitor englez preocupat de activitatea rozicrucianismului şi de alte asociaţii oculte ale Renaşterii, consideră că perioada cuprinsă între secolele al XVI-lea şi al XVII-lea poate fi numită (pe drept cuvânt) Iluminarea Rozicru-ciană care a generat o puternică mişcare de reformă intelectuală9, aceasta putând revigora cultura occidentală după cumplita sa prăbuşire din Epoca întunecată.

însă mişcarea rozicrucienilor a fost înfrântă de Inchiziţia Spaniolă şi de Războiul de Treizeci de Ani care s-a încheiat în 1648, iar după această dată se spune că membrii Frăţiei Crucii Trandafirului au părăsit Europa şi s-au retras în Asia.

A fost semnalul unui ultim exod global. în acelaşi secol, colectivul dascălilor sufişti (cunoscuţi sub numele de Khwajagan) care propovăduiau învăţăturile în cele mai importante oraşe din Turkestan (în Samarkand, Balkh, Merv şi Bokhara) şi care au învăluit cu o lumină strălucitoare cultura occidentală vreme de 500 de ani, s-a retras de asemenea în inima ascunsă a Asiei, la poalele munţilor Hindu Kush. După aceea, influenţa lor benefică asupra creştinătăţii şi Islamului a încetat să se mai răsfrângă. Cât timp a dăinuit, dinastia spirituală a Khwajagan-ilor a fost un bastion al libertăţii religioase şi al unei cunoaşteri mistice directe, propovăduind o doctrină de autotransformare prin forţa iubirii divine care era independentă de orice tradiţie deosebită, dar care respecta toate religiile şi toate căile spirituale.

Dinastia Khwajagan era în strânsă legătură cu lamaşii din Tibet şi Xinjiang, împărtăşind multe din tehnicile lor tantrice, iar învăţăturile şi practicile sale au iluminat cultura europeană, extin-zându-se departe spre

apus, până în Spania.10

In secolul al XVII-lea, în timp ce centrul sufist de iluminare spirituală din Samarkand încetase să-şi extindă razele către Occident, Panchen Lamasii (puterea spirituală dominantă în Tibet, la vremea aceea) au început să-şi întoarcă spatele spre Occidentul cu ţelurile sale imperialiste şi inchizitoriale şi au fondat un lanţ răsăritean de colegii Kalachakrice în India, Mongolia, Japonia, China şi Indonezia.

Descoperim apoi că facultăţile intuitive superioare din psihicul occidental au început să piară, iar Europa respingea filosofiile mistice naturale ale Renaşterii, îndreptându-şi în schimb atenţia către o interpretare mecanicistă a realităţii, ca un ceasornic, în noile ştiinţe fizice care începeau să înmugurească.

Rupert Sheldrake afirmă:

Desacralizarea lumii naturale şi-a desăvârşit menirea în secolul al XVII-lea. în urma revoluţie mecanicii, vechiul model al cosmosului viu a fost înlocuit de ideea interpretării universului ca o maşină. Conform acestei noi teorii a lumii, natura nu a mai avut propria sa viaţă.' Era lipsită de suflet, secătuită de orice fel de spontaneitate, libertate şi creativitate. Mama Natură nu mai era nimic altceva decât materie neînsufleţită, supunându-se fără crâcnire legilor matematice lăsate de Dumnezeu.11

Noua atitudine de comportare faţă de moartea din Natură l-a înălţat pe om deasupra ei, ca domn şi stăpân a tot ceea ce se afla sub directa lui observaţie, iar tocmai acest Hubris* a slujit instituţiile religioase ale omului din centrul său de obârşie din Asia şi totodată şi din sursele primordiale ale hranei spirituale. De aceea dezvoltarea petrecută în Occidentul secolului al XVII-lea nu a constituit începutul unei noi şi măreţe ere bazată pe umanism şi pe forţa intelectului raţional, aşa cum au crezut unii, ci agonia morţii a tot ceea ce era vechi, agonie care a început, de

fapt, în urmă cu mai bine de un mileniu şi ale cărei efecte ucigătoare le resimţim şi astăzi.

Pretutindeni de-a lungul erei creştine, dar mai ales în Occident, spiritul superior de iniţiere s-a strămutat din marile centre ale civilizaţiei (retrăgându-se în Asia Interioară) şi şi-a găsit refugiul în Shambhala, lăsând în urma sa culturi tomnatice aride ale căror energii superioare (chiar şi în secolul al XVII-lea) erau în amurg şi care astăzi sunt aproape epuizate fie de către teologiile funda-mentaliste, fie de afluxul tehnologiei şi materialismului occidental.

Profeţiile Shambhalei (care prezic acest cumplit eveniment) par să fie justificate. Civilizaţia occidentală pare să fie cu adevărat pe moarte, pornind de la rădăcinile din marile sale oraşe.

Armatele şi sondele petroliere chineze cotropesc fără încetare bastioanele Asiei Interioare, iar timpul pare să fi produs un vid de 2000 de ani, epicentrul său fiind axa evolutivă a muntelui Meru (fără de care timpul ciclic nu ar fi decât o repetiţie necontenită, fără sens şi stagnantă). în ultima vreme, cei mai de seamă sfinţi şi înţelepţi ai lumii par să se fi adunat chiar în regatul ascuns (aşa cum s-a prezis) aşteptând acolo următoarea învârtire a roţii.

Există oare un Cerc Interior al umanităţii?

*

S-ar putea să nu pricepem ţelul urmărit, nici legile ce guvernează modelele ciclice ale istoriei, dintre care unele implică spatii de timp mult mai ample decât cel menţionat anterior, însă * (In Grecia antică) Noţiune desemnând orgoliul, trufia care îl determină pe individ să depăşească măsura, atrăgând asupra sa mânia zeilor (n. tr.).

impresia pe care ele ne-o lasă (de providenţă, de programare planificată) este de netăgăduit. Sufiştii sunt încredinţaţi că nimic din ceea ce se petrece în istorie nu

este întâmplător. Noi adevăruri răsar, noi energii îşi ocupă locul în societate ca urmare a operaţiunilor aflate în curs de desfăşurare la cele mai înalte niveluri spirituale. „Istoria nu constituie un echilibrant între şansă şi hazard”, susţine Emest Scott.

Aşa ceva, pur şi simplu nu se întâmplă. Cronica lungii istorii a omenirii a fost scrisă de minţi mult mai ascuţite decât ale omului însuşi. Anumite realizări şi ţeluri ale umanităţii (şi ale biosferei pământului) trebuie înfăptuite în anumite intervale de timp pe Pământ. Aceste realizări sunt esenţiale pentru echilibml şi dezvoltarea sistemului solar din care face parte şi pământul. Chiar şi sistemul solar poate fi supus unor presiuni asemănătoare în interesul galaxiei din care el însuşi face parte.12

O asemenea vastă abordare a istoriei, deşi odinioară a fost universală, sună ciudat urechii obişnuite numai cu filosofia liniară (pe scară redusă) a istoricilor moderni pentru care rolul explicativ al providenţei divine a devenit de prisos. Dar deşi ideea contravine gândirii contemporane, sunt mulţi aceia care cred acum că - pentru a înţelege real şi comprehensiv istoria - o modalitate neliniară a gândirii pe tărâmul intuiţiei creatoare (în care scopul şi sensul sunt factori integrali ce ţin seama de legătura Pământului cu vastul cosmos) este deopotrivă necesară şi realizabilă.

în această privinţă, fluxul şi refluxul culturalizării (care ajută la definirea cursului istoriei) sunt monitorizate de către o organizaţie centrală invizibilă ce se extinde dincolo de Asia şi care recheamă (la timpul potrivit) cetele sale de propovăduitori luminaţi ai culturii (misionari, profeţi şi Soli spirituali) potrivit unui plan cosmic din care oamenii de rând nu fac parte. Această organizaţie pretinde că este paznicul evoluţiei rasiale care canalizează energiile planetei şi îndreaptă istoria umanităţii spre oportunităţi de autodezvoltare mereu reînnoite, formând nucleul a ceea ce

poate fi considerat drept un guvern mondial tăinuit, al cămi sediu central se află în Shambhala.

Numeroase obiecţii pot fi formulate împotriva acestei idei, însă ele apar numai pentru că natura specială şi modus operandi a Directoratului nu sunt suficient înţelese. Negura ce învăluia întregul subiect s-a risipit oarecum începând din anii ‘60, când un nou dialog pe această temă a început. Pe atunci Idries Shah, descendent al unei importante familii sufiste din Afghanistan, a înfiinţat în

Anglia o şcoală de sufism şi a răspândit o multitudine de noi informaţii despre Paznicii invizibili. în aceeaşi perioadă, John Bennett a publicat ultimul său volum din opera sa intitulată Universul dramatic în care a abordat (în profunzime) tema controversată.

După cum subliniază autorul, scriitorii de romane ştiinţifico-fantastice au denigrat ideea fiinţelor supraomeneşti (cărora li se datorează bunăstarea omenirii) într-o asemenea măsură încât multă lume consideră că nu merită să li se dea atenţie. O obiecţie ar fi că (dacă se vrea a fi adevărată) starea lumii sugerează că ei nu îşi îndeplinesc cum trebuie îndatoririle lor.

Bennett susţine:

O dificultate mai importantă rezidă în faptul că ne-am aştepta ca un factor semnificativ din istoria omenirii să fie mai bine cunoscut. Nu există niciun motiv evident care să explice de ce „Cercul Interiori4 al umanităţii... ar trebui să se ascundă. Probabil el necesită colaborarea din partea celor neiniţiaţi, şi ar trebui să ne aşteptăm că această colaborare va surveni fără oprelişti numai dacă oamenilor li s-ar atrage atenţia asupra ajutorului ce li se oferă şi numai dacă ar fi învăţaţi ce se aşteaptă din partea lor.13

Totuşi colaborarea neiniţiaţilor nu constituie doar un punct discutabil (având în vedere firea umană) însă mai există o problemă în plus potrivit căreia, după cum afirmă

Bennett, dacă există o îndrumare conştientă în treburile omeneşti, atunci înseamnă că ea provine dintr-un nivel de trai al unor fiinţe cu totul diferite de felul în care noi le cunoaştem. „Există o oarecare naivitate în părerea că o fiinţă de nivel superior poate fi descrisă în limbajul comun folosit în fiecare zi... S-ar putea foarte bine ca trăsăturile unui adevărat «Cerc Interior» să reprezinte exact opusul a ceea ce noi ne-am aştepta să fie."14

Tot aşa imaginea sa atotcuprinzătoare şi metodele sale pot fi foarte diferite de orice idee acceptabilă raţiunii, din punctul de vedere al celui iniţiat, de aceea ele pot fi lesne trecute cu vederea.

Bennett însuşi este convins că două clase distincte ale umanităţii au convieţuit (probabil) totdeauna alături, una de cealaltă. El presupune existenţa în societatea paleolitică a două niveluri genetice şi culturale diferite, deosebindu-se între ele încă din cea mai timpurie perioadă a istoriei omeneşti şi dând naştere la ceea ce noi am numi un Cerc Interior (o categorie superioară de conducători ai unor renumiţi vraci, pe de o parte, şi categorii de supuşi înapoiaţi, pe de altă parte) cele două categorii deosebindu-se prin unicul factor de iniţiere.15

De fapt ipoteza lui Bennett este susţinută de sprijinul arheologic şi antropologic tot mai puternic. Cranii de tip modem (cu un mare volum cranian) continuă să fie scoase la iveală printre rămăşiţele primitive vechi de peste 100.000 de ani. Cercetători precum Charles Hapgood, care a făcut cunoscute hărţile unor străvechi regi ai mărilor şi care a revoluţionat gândirea asupra acestui subiect, continuă să dezgroape dovezi incontestabile de existenţă ale unor civilizaţii în perioade considerate totdeauna ca fiind primitive.

Hapgood, profesor de antropologie şi istoria ştiinţei la Colegiul Keene Teachers din New Hampshire, a alcătuit o colecţie de hărţi medievale şi din epoca Renaşterii care

au fost autentificate de Secţia de Cartografie a Forţelor Aeriene ale SUA şi care au fost studiate cu deosebit interes de însuşi Albert Einstein. Hapgood a descoperit că majoritatea hărţilor terestre şi maritime (întocmite în Evul mediu) erau nişte realizări primitive şi rudimentare care evidenţiau o totală ignoranţă despre geografie şi despre întocmirea hărţilor. însă printre ele a descoperit unele de o calitate surprinzătoare. Folosind metode ştiinţifice de cartografiere la fel de sofisticate precum cele pe care le folosim în zilele noastre, aceste hărţi martime portulane* reprezentau coastele şi teritoriile terestre interioare, necunoscute în Evul mediu, de exemplu Antarctica, Groenlanda şi America de Sud.

Copiate întruna, de-a lungul secolelor, unele dintre ele pot fi datate încă din epocile ptolemeică şi feniciană, iar altele din vremuri şi mai străvechi. Pe măsură ce pătrundea tot mai adânc în istoricul lor, Hapgood a descoperit că fiind preţuite de generaţii de marinari pentru acurateţea lor amănunţită, aceste remarcabile hărţi originare au fost păstrate mii de ani (cu grijă deosebită) de către popoarele ce străbăteau mările şi - în cele din urmă - au ajuns în mâinile europenilor precolumbieni.

Hapgood este încredinţat că ele puteau fi realizate de către o civilizaţie maritimă ce a existat înainte de-schimbările climaterice şi ale nivelului mărilor care au avut loc la sfârşitul ultimei Ere Glaciare. Hărţile ne înfăţişează teritorii în condiţii geografice care nu au existat acolo timp de milenii, cel puţin (cum ar fi Antarctica şi Groenlanda neacoperite de gheţuri) şi dau dovadă de cunoştinţe în astronomie, în ştiinţele nautice, în întocmirea hărţilor şi tri-gonometria sferică, în cunoaşterea adevăratei circumferinţe a pământului şi în deţinerea mijloacelor practice de măsurare a longitudinii, despre care noi presupuneam (în mod eronat) că ar fi necunoscute, până în secolul al XVIII-lea.

în realitate, dovezile pe care le prezintă hărţile lui Hapgood

* hărţi folosite în navigaţie între secolele al XIII-lea şi al XVI-lea (n. tr.).

„par să sugereze existenţa în vremuri străvechi, cu mult înainte de apariţia oricăreia dintre culturile cunoscute (adică egipteană, baby-loniană, greacă, chineză, etc.) a unei adevărate civilizaţii, comparativ avansate, care fie a fost localizată într-o anumită zonă, dar practica negoţul universal, fie era o cultură universală, în adevăratul sens al cuvântului.”16

Hapgood plasează această civilizaţie ipotetică (studiind hărţile respective) la circa 6000 de ani î. Chr. sau - mult mai probabil - în străfundurile ultimei Ere Glaciare şi subliniază faptul că pe hărţi erau indicate largi organizaţii sociale şi resursele economice.

Pentru întocmirea acestor hărţi a fost nevoie de numeroase expediţii de explorare, de multe etape pentru însumarea observaţiilor pe plan local şi cuprinderea lor într-o hartă maritimă generală, toate aflându-se sub o îndrumare centralizată şi dovedind existenţa unui anumit tip de guvern global. Hapgood conchide: „Mai mult decât atât, este improbabil ca navigaţia şi întocmirea hărţilor să fi fost singurele ştiinţe dezvoltate de aceste popoare, ori că aplicarea matematicii la cartografiere să fi constituit unica aplicare practică a cunoştinţelor lor matematice.”17

Autorul crede că toate dovezile evidenţiază existenţa unei rase necunoscute (care a dobândit un înalt standard de civilizaţie) mult mai străveche decât am considerat noi că era posibil, poate cu

17.O de ani mai veche. Bennett ajunge şi el la aceeaşi concluzie. El preconizează existenţa unor mari vraci preistorici care erau (atât din punct de vedere intelectual, cât şi prin înfăptuirea unor fapte de natură magică) maeştrii neîntrecuţi în domeniul spiritual, dar şi

maeştrii ai tehnologiei lumii materiale, devenind agricultori, crescători de vite, astronomi şi constructori de poduri, cu mii de ani înaintea Erei Neolitice.

Astfel o clasă conducătoare, segregată prin tabu-uri de restul omenirii din Epoca de piatră (aşa după cum atestă învăţăturile oculte) şi posedând tehnici spirituale specializate, control genetic, dar şi primele noţiuni de ştiinţe naturale, a constituit un „Cerc Interior" centralizat şi de conducere, care a dăinuit din cele mai îndepărtate timpuri până în ziua de azi.18

Părerea lui Bennett coincide cu cea exprimată în cartea de faţă, iar această părere presupune că, în condiţii optime, deşteptarea spiritului Kundalini (cultivat de adevăraţii şamani) modifică fiziologia lor, ba chiar şi programarea lor genetică într-un mod atât de radical încât el acţionează, de fapt, ca un mecanism evolutiv, perfecţionându-şi sistemul nervos, sensibilizând trupul şi energiile sale şi obligându-i pe şamani să se îndrepte către o stare de civilizaţie mult mai străveche decât restul comunităţii din care făceau parte. Energiile superioare sunt eliberate, dând o mai mare putere de exprimare celor mai înalte facultăţi ale inteligenţei, ale altruismului şi ale voinţei. Imboldurile creatoare şi sociale înfloresc, iar o dată cu ele şi formele superioare ale religiei. Astfel, formând comunităţi izolate şi practicând o atentă selecţie genetică de-a lungul a nenumărate generaţii, cei mai iscusiţi maeştrii-şamani din urmă cu douăzeci sau patruzeci de mii de ani ar fi putut constitui o rasă de stăpâni civilizaţi, în rândul unei populaţii din mijlocul Epocii de Piatră.

Mai mult decât atât, cu cât comunităţile de adepţi sălăşluiau mai aproape de Asia Centrală şi de Arborele Lumii, ultima sursă a puterii spirituale, cu atât mai puternic va evolua procesul de creştere forţată şi, în mod irevocabil, puţine comunităţi se vor separa de restul

omenirii. în asemenea condiţii, un mic Cerc Interior de conducători, asemănător celui presupus de Bennett, va apare în mod inevitabil, la fel ca modul de guvernare iluminat (practicat de la distanţă) aşa cum a fost el totdeauna susţinut de Shambhala.

în 1969, Bennett a tradus şi publicat un document al unui sufist turc pe nume Hasan L. Shushud care rezuma tocmai propriile concluzii ale lui Bennett, acumulate de-a lungul unei vieţi.

In document se declara:

Tradiţia susţine că a existat un „Cerc Interior al Umanităţii" vreme de milenii, capabil să gândească în mii de ani şi având cunoştinţe şi puteri de rang înalt. Membrii săi se amestecă din când în când în treburile omeneşti. Ei procedează în felul acesta nu ca lideri sau dascăli ai omenirii, ci introducând în mod discret idei şi tehnici. O asemenea intervenţie acţionează într-un asemenea mod spre a rectifica deviaţiile de la cursul predestinat al istoriei omenirii. Acest cerc interior, după cum se spune, îşi concentrează activitatea în acele zone şi în acele vremuri când situaţia este critică pentru omenire.19

Walter Owen, un alt scriitor englez care a abordat aceeaşi temă, ne spune:

Membrii Frăţiei nu sunt nici atotputernici, nici convenţionali. Voinţa liberă, inima eului individual al omului, este invincibilă. Membrii nu fac altceva decât să influenţeze, să îndemne, să convingă sau să împiedice. Uneltele lor sunt legile naturii, iar materialele asupra cărora acţionează sunt dorinţele, speranţele, temerile, iubirile, poftele, antipatiile şi urile, motivele egocentrice şi ţelurile umanităţii care, în mare parte, încă se înclină în faţa idolilor de pe Scenă, din Chilii, din Târguri sau Triburi şi a cărei voinţă este Arbitrium Brutum" al reacţiilor patologice şi care, din punct de vedere mental, depăşeşte cu puţin gândirea vânătorilor de mamuţi.20

Comunitatea celor binecuvântaţi în pofida mentalităţii contemporane (care tinde spre egalitarism) se pare că nu a existat nicio perioadă în istorie şi nicio cultură tradiţională în rândul cărora să nu fi apărut Paznici superiori ai umanităţii, într-un context ocult sau altul, ce aparţineau unei rase omeneşti mai vechi, mai înţelepte şi mult mai avansată decât a noastră şi căreia îi datorăm toate beneficiile umanizării şi civilizării vieţii. Una din cele mai vechi şi mai răspândite credinţe oculte consideră că sufletele Paznicilor nu sunt (la origine) nici măcar de sorginte terestră, ci se încarnează în neamul nostru dintr-un neam mult mai vechi ce sălăşluieşte printre stele.

Nicholas Roerich susţine că în mitologia hindo-budhistă Zeii sau Cei Binecuvântaţi s-au ivit (iniţial) din constelaţia Orion şi şi-au pogorât sufletele în Altai, probabil pe Muntele Belukha, cel mai înalt pisc din lanţul munţilor Altai, al cărui nume înseamnă „Lăcaşul-zeilor-din-Orion”.

Lamaşii, adaugă Roerich, asociază acest legendar complex de idei cu Gesar-Khan, cu Shambhala şi îndeosebi cu Meru, mun-tele-lumii. Şi Herodot a aflat din străvechile cronici egiptene că în mileniul al XVIII-lea î. Chr. sufletele unei speţe de făpturi, cu aspect de zeitate, au pogorât pe pământ din Orion şi au continuat să coboare aici „întrupându-se în făpturi muritoare” timp de încă 6000 de ani, spre folosul omenirii născute pe pământ. în mileniul al VI-lea î. Chr. aceste făpturi au apărut în Libia sub numele de Ousir, o rasă care a fost personificată ulterior în mitologia egipteană ca zeul Osiris.21,22 Toate aceste legende din antichitate se potrivesc în mare măsură cu teoria lui Hapgood despre o civilizaţie necunoscută din Era Glaciară şi cu ipoteza paralelă a lui Bennett referitoare la o rasă de stăpânitori formată din magicieni foarte evoluaţi, care conduceau o populaţie coexistentă, dar net inferioară, din Epoca de Piatră.

Tradiţia gnostică acordă şi ea o origine extraterestră Copiilor lui Seth. Gnosticii constituiau o ramură heterodoxă a creştinismului timpuriu ce susţineau că Seth (primul lor strămoş şi cel de al treilea fiu al lui Adam şi Eva) era o persoană care - spre deosebire de fraţii săi certăreţi, Cain şi Abel - se bucura de o legătură neumbrită cu tărâmul divin şi cu locuitorii săi celeşti. întrupându-se printre noi, Seth a apărut ca un sol al luminii, ca un mântuitor în lumea noastră imperfectă, venind dintr-o altă lume. Urmaşii lui Seth, se spune în „Evanghelia egipteană" apocrifa recent descoperită printre sulurile de la Marea Moartă, sunt „marea şi nepieritoarea rasă care a apărut din alte trei lumi (anterioare)."23 Dr. Stephan A. Hoeller, un gnostic modem, susţine că Fiii lui Seth „pot fi consideraţi (de asemenea) ca un grup de adepţi gnostici iluminaţi, grup ce este prezent în lume, în fiecare generaţie ce posedă o preistorie luminoasă şi distinctă, în adevăratul sens."24 Sfânta Carte a Marelui Spirit Invizibil cunoscută şi drept Evanghelia egiptenilor a fost scrisă de Terapeuţi* (şcoala eseniano-egipteană de tămăduitori şi medici) care păstrează cea mai mare parte a înţelepciunii hermeneutice din Egiptul antic, transmiţând-o apoi gnosticilor. în străvechea tradiţie egipteană, Seth era zeul soarelui sau al boitei cereşti, unul din cei doisprezece zei şi zeiţe din panteonul egiptean şi fratele lui Osiris (principalul zeu al Egiptului) pe care l-a ucis şi l-a tăiat în bucăţi. Din această cauză Seth, despre care vom afla mai multe în capitolul următor, apare în mitologia populară a Egiptului antic ca o forţă malefică şi distrugătoare.

Evreii l-au inclus pe Seth în propria lor mitologie, au considerat că el descinde din Adam şi l-au identificat cu îngerii răzvrătiţi şi decăzuţi, a căror poveste este cuprinsă în cărţile apocrife ale lui Enoch şi în Cartea Aniversărilor. Aceste scripturi dezvăluiau cum Azazel, mai marele Fiilor lui Dumnezeu, a căzut din ceruri împreună cu hoarda sa de

îngeri datorită nesupunerii sale faţă de Atotputernicul, contopindu-se cu fiinţele omeneşti, şi modul cum aceşti îngeri au devenit strămoşii unei rase cu cunoştinţe superioare şi îndemânare magică.

Ei erau denumiţi Sfinţii Străjeri sau Rephaim (care provine din cuvântul ebraic Rapha ce înseamnă „a vindeca”) dar - în pofida ambiguităţii lor morale - mulţi esenieni erau încredinţaţi că aceştia erau strămoşii lor spirituali care le-au transmis puterile lor minunate de tămăduitori. De fapt, cuvântul grecesc Essenoi este înrudit cu ebraicul Hazah, adică „cel care a avut viziuni” precum şi cu arameicul Hassaya care înseamnă «„evlavios” şi cu Asa, adică „cel care vindecă”. Ca atare, cuvântul grecesc menţionat mai sus este asociat cu numele îngerului decăzut Asael sau Azazel (care înseamnă „tămăduitor” sau „profetul lui Dumnezeu”) o descriere * sectă ascetică tradiţională, apropiată de cea a esenienilor, care se găsea mai ales în Alexandria (n. tr.).

care, în mod ciudat, se potriveşte cu ideea membrilor învăţaţi ai sectei eseniene din vremea lui Iisus.25

Gnosticii din Nag Hamadi, apăruţi puţin mai târziu, au fixat şi ei tradiţia zeului Seth în acest context, înfaţişându-l ca pe Fiul Domnului care s-a pogorât de bunăvoie din ceruri şi care a zămislit un neam foarte înţelept pe pământ. Insă ei îl socoteau ca fiind o făptură a luminii, nu a întunericului. Preoţimea evreiască, binecunoscută pentru interpretarea sa lipsită de simpatie faţă de miturile popoarelor înconjurătoare, au calificat Fiii Domnului drept nişte haini ticăloşi, însă Seth poate fi interpretat mai aproape de adevăr în modul cum l-au considerat gnosticii, adică egal cu un Bodhi-sattva, un sol al Luminii trimis pe pământ să sprijine evoluţia omenirii şi să îi călăuzească paşii şovăitori către iluminare.

Implicaţiile ierarhice în ipoteza referitoare la zeul

Seth au fost, în general, la fel de inacceptabile pentru minţile modeme (bănuitoare faţă de orice formă de elitism) aşa cum au fost, în mod evident, şi pentru preoţimea evreiască. Astfel noi am exclus în mod neabătut (din conştiinţa colectivă) forţa considerabilă a dovezii, în favoarea teoriei. Şi mai puţin acceptabilă este ideea potrivit căreia distanţa ce separă rasa superioară de cea a noastră nu ar putea fi redusă, cel puţin aşa se spune. Spre deosebire de majoritatea iniţiaţilor ce se înalţă (prin propria lor strădanie şi pioşenie) din rândurile spiritualităţii umane, de-a lungul a mai multor vieţi şi cu sprijinul oricăror cicluri de iniţiere pe care societatea noastră le poate oferi, Copiii lui Seth vin pe lume cu o moştenire de cunoştinţe şi puteri deja dobândite în timpul existenţei unui neam mai vechi.

Ei sunt Străbunii, posedând deja o iluminare desăvârşită şi având acces la forţe psihospirituale ce aparţin unei alte lumi, unei perioade diferite de a noastră şi care le acordă dreptul şi obligaţia de a cârmui. In această privinţă, ei întâmpină doar două oprelişti: legile cosmosului şi dreptul nostru de a ne impune libera voinţă.

în lucrarea Epoca antică evreiască, Iosif spune că Fiii lui Seth erau renumiţi ca astronomi iscusiţi, drept „creatori ai acelui soi de înţelepciune deosebită care se preocupă de corpurile cereşti şi de ordinea lor.”26 Aici ne reamintim de Pitagora, maestrul şcolit de către egipteni în Tainele Solare, care poseda cunoştinţe astronomice remarcabile pentru epoca sa şi care, deşi a trăit cu 700 de ani mai înainte, a explicat mai clar decât gnosticii originea extraterestră a zeilor şi fiinţelor omeneşti deopotrivă. Pitagora a descris universul ca pe un organism animat de un suflet şi pătruns de o inteligenţă supremă a cărui evoluţie materială şi spirituală erau în mişcare paralelă şi concordantă. Una o explica pe cealaltă, iar împreună (şi numai împreună) explicau lumea întreagă.

Pitagora poseda cunoştinţe astronomice care vor fi uitate cu desăvârşire în Evul mediu, înţelegând în felul său că „planetele ivite din Soare se rotesc în jurul lui, stelele constituie o multitudine de sisteme solare stăpânite de aceleaşi legi ca ale noastre, iar fiecare are locul său prestabilit în imensitatea universului.”27 Cât priveşte sufletul omenesc „el provine dintr-o ordine spirituală superioară şi neschimbătoare, ca şi dintr-o evoluţie materială anterioară, dintr-un sistem solar stins”28 şi a sălăşluit în multe asemenea sisteme solare. Fiind un simplu oaspete pe acest pământ (din punct de vedere al ţelului evolutiv) destinul umanităţii este acela de a evolua dincolo de sistemul solar, dincolo de lună, dincolo de orbitele celor mai îndepărtate planete şi chiar dincolo de Soare, întorcându-se astfel în lumea sa de baştină ce se află departe de sistemul nostru solar, în străfundurile universului.

Doctrinele pitagoreene privind universul şi călătoria neîntreruptă a omenirii prin acest univers, de la o stea la alta şi în valuri succesive de rase diferite (acele rase timpurii care au sprijinit rasele apărute ulterior) au fost transmise în Taină Şcolilor Misterelor ivite mai târziu şi se reflectă într-o multitudine de scrieri ezoterice, din Orient şi Occident, până în zilele noastre. De pildă, o relatare sufistă povesteşte întâmplarea când dascălul Muhiyuddin din Andalusia, în timp ce făcea înconjurul pietrei sfinte Ka’Aba din Mecca, a zărit printre pelerini o fiinţă asemănătoare unei năluci care proceda la fel.

Interceptată prin intermediul unei tehnici sufiste numită „percepţie directă” şi întrebată fiind, făptura a mărturisit că ea era ultima din încarnările petrecute într-o perioadă dinaintea apariţiei lui Adam. Făptura a explicat: „In vreme ce Adam este părintele rasei umane, alte treizeci de lumi l-au precedat.”29

O altă legendă face referire la călăuza invizibilă a

sufiştilor, nemuritorul Imam el-Khidr, a cărui mantie este alcătuită din flăcări verzi şi pe care unii musulmani îl consideră, de fapt, că este Ilie, profetul evreu ce a fost înălţat la ceruri de un vârtej puternic şi care nu a pierit niciodată. într-o zi, un derviş insistent l-a recunoscut pe El-Khidr deghizat. „M-am prosternat în faţa sa, strigând:

«Tu trebuie că eşti însuşi El-Khidr, Cel Verde, Mai Marele Sfinţilor. Binecuvântează-mă, căci te-am atins».”

„El mi-a zis: «Ai văzut prea mult. Pricepe că eu vin dintr-o altă lume şi fără ca lumea să-şi dea seama, eu îi protejez pe aceia care trebuie să îndeplinească o sarcină. Poate că ai fost un discipol al lui Sayed Imdadullah, dar nu eşti îndeajuns de matur ca să înţelegi ce suntem noi în stare să facem de dragul Domnului»„.

Dervişul a povestit în continuare: „Când mi-am ridicat ochii, El-Khidr dispăruse, iar tot ce am putut auzi a fost un vuiet puternic prin văzduh.”30

Binecuvântatul El-Khidr, pe care Coranul îl pomeneşte drept călăuza anonimă a lui Moise prin deşert, constituie prototipul Străjerului din Shambhala. Potrivit părerii arheologului Geoffrey Bibby, legenda sa provine din preistoria Orientului Mijlociu, cu mult înainte de apariţia religiei ebraice şi are legătură cu şi mai vechea legendă universală despre zei - ultima din stadiile de evoluţie ale societăţii. Chiar şi René Guénon se referă la Shambhala-Agarttha ca la o organizaţie nepieritoare, prin intermediul căreia Nemuritori precum El-Khidr transmit înţelepciunea sacră de origine non-umană „de-a lungul veacurilor, acelora ce sunt în stare să o asimileze.”31

Timpul şi denaturările provocate de legendă au tulburat şi au încâlcit relatările despre aceşti adepţi superumani pe care tradiţia Misterelor ni le-a transmis, însă cunoştinţele nu s-au pierdut niciodată. Ele pot fi redobândite şi reinterpretate în termeni actuali, iar şi iar. Cunoştinţele ne dezvăluie că Ierarhia iniţiaţilor, cărora le

aparţin aceste fiinţe, constituie axa centrală sau Merudanda întregii rase omeneşti, îndeplinind (în mod colectiv) funcţia tainică evolutivă a sistemului Chakric din fiecare om. De asemenea, prin formaţia şi funcţia sa, ea constituie o oglindire perfectă a Axei Lumii. Ambele axe (cea rasială şi cea planetară) converg în Shambhala. Astfel Shambhala, Axa Lumii şi Ierarhia sunt (în principiu) sinonime.

Din această cauză găsim în miezul tuturor mitologiilor noastre acelaşi complex arhetipic de idei, ce implică un grup de făpturi înţelepte, a căror gândire coincide atât în Ceruri, cât şi la poalele unui Munte al Lumii, ale unui Arbore al Lumii sau ale unui Stâlp Universal al Adevărului.

PARTEA A II-A ARBORELE

Indreaptă-te către Vidul final, Păstrează-ţi Liniştea netulburată, Toate cele zece mii de lucruri Se mişcă şi acţionează Totuşi noi putem vedea pustiul unde trebuie să se întoarcă.

Toate lucrurile, oricât de mult se dezvoltă, Se întorc şi se înapoiază la rădăcina din care au răsărit.

Tao Te Ching

Shambhala: Grădina Arborelui Vieţii

9

In lexiconul simbolurilor religioase, Arborele Vieţii este unul din cele mai sfinte şi mai universale simboluri, fiind considerat drept cel mai vechi dintre ele, ceea ce este discutabil. Există un arbore, adesea reprezentat cu două trunchiuri, care rodeşte fructele înţelepciunii şi ale vieţii veşnice, în toate versiunile mitului Shambhalic, indiferent că este un piersic, un prun, un măr, un migdal sau un curmal.1 Ca simbol al Axei Lumii, acest arbore fabulos, care îndeplineşte dorinţele, uneori înlocuieşte muntele din centrul regatului, iar alteori creşte pe creasta sa sau în grădina din apropierea palatului Regelui sau al Zeiţei. în

principiu, arborele ne spune că înţelepciunea şi longevitatea sunt daruri ale cunoaşterii axiale, însă el ne relatează acest lucru în termeni mitologici care au devenit moştenirea întregii rase umane. Chiar şi minunatul pom de Crăciun face parte din acea mitologie, după cum relevă Anne Baring şi Jules Cashford:

Pomul veşnic verde, căruia îi spunem Pom de Crăciun, cu lumânările licărind pe ramurile sale şi cu daruri împrăştiate la rădăcina sa, a fost cândva cinstit ca Arborele Vieţii sau ca Arborele Lumii. Unind dimensiunile cerului, pământului şi ale tenebrelor, el a constituit axa cosmică de la centrul lumii, Axis Mundi, prin care veşnicele energii ale creării se scurgeau neîncetat în timp. Culoarea verde a Arborelui Vieţii, în această cea mai întunecată clipă, era pe atunci (şi încă mai este, dar sub un alt nume) semnul şi fagăduiala vieţii veşnic reînnoite... în mod similar, steaua argintie din vârful Pomului de Crăciun (cea pe care au zărit-o Cei Trei Magi) este - din punct de vedere mitic - steaua polară a axei lumii şi steaua strălucitoare a lui Inanna, Affodita sau Venus, care însoţeşte toate naşterile divine de pe tot cuprinsul Orientului Apropiat.2

Popoarele din antichitatea clasică venerau Arborele Vieţii în ritualurile unei religii a Stâlpului, care pare să fi fost cândva universală. în perioada Epocii Bronzului, arborii sfinţi se aflau în nenumăratele grădini-sanctuare ale Marii Zeiţe, răspândite pe tot cuprinsul Orientului antic, ca martori ai ceremoniilor de sacrificiu. Pe platourile înalte din Canaan şi Israel, un arbore sacm se înălţa alături de Masseboth sau stâlpii de piatră care constituiau o caracteristică a acelor sanctuare din aer liber, în vreme ce în unele culturi, din aceeaşi perioadă, arborele şi stâlpul erau combinate într-o reprezentare simbolică a ceea ce este (în mod limpede) axis mundi.

Astfel o pecete siro-hitită datând din anul 2000 î.

Chr. înfăţişează un sanctuar al Zeiţei în care se află imaginea sculptată a Stâlpului Lumii. El este străjuit de eroul mesopotamian Ghil-gameş, în dublă înfăţişare, precum şi de o preoteasă, împreună cu un heruvim ce ţine în mână o ramură, în timp ce în partea inferioară a peceţii se află un Guilloche, adică o unealtă întortocheată ce corespunde caduceului hermeneutic. Acest stâlp sfânt şi deosebit se compune din încolăciri strânse şi şerpuitoare care poartă în vârful lor un simbol al soarelui, pe când în jurul simbolului-soare se găsesc patru cerculeţe ce simbolizează patru râuri care curg în cele patru colţuri ale lumii (apele vieţii veşnice care curg din Axa Lumii) susţinând Pământul (Fig. 8). Posesorul sigiliului este şi el prezent în această mică scenă idilică, deci probabil că este vorba despre o amintire cu privire la iniţierea sa în misterele religiei.

Noi, cei din Occident, cunoaştem Arborele Lumii (în mod primordial) prin rolul său esenţial din mitul biblic al Grădinii Edenului. Dar se ştie din cele ma vechi timpuri că această poveste ebraică a fost culeasă din mitologiile străvechi sumeriene, babylo-

Figura 8. Pecete siro-hitită înfăţişând Axis Mundi (nedatată)

niene şi egiptene, fiind o poveste pe care egiptologul Wallis Budge a depistat-o într-o sursă comună şi mai veche. Probabil acea sursă era Asia Centrală, iar mitul Grădinii Edenului îşi avea originea în vremuri îndepărtate (din regiunea Arborelui Lumii al şamanilor siberieni) de

unde s-a răspândit ulterior în toate colţurile lumii, în vreme ce Shambhala era, în fapt, prima grădină sfântă. Toate trăsăturile remarcabile (care sunt cuprinse în povestea mitologică a Creaţiunii) se găsesc şi în Shambhala: Arborele din mijlocul grădinii sfinte, înzestrat cu har şi puteri magice, cele patru râuri, Prezenţa divină cu forţa sa deosebită, îngrijirea grădinii de către oameni iniţiaţi, hrănirea din fructul de ambrozie* al Arborelui Cunoaşterii.

Numai vinovăţia lipseşte. în timp ce aceste trăsături paradisiace se pot găsi în toate străvechile mituri despre Grădina Edenului, doar varianta ebraică a răstălmăcit sensul original. După cum afirmă Baring şi Cashford: „Mitul Creaţiunii este unic prin faptul că preia toate imaginile care susţin viaţa din toate miturile anterioare - grădina, cele patru râuri, Arborele Vieţii, şarpele şi Părinţii Lumii - şi face din ele nu un prilej de bucurie şi veneraţie, ci un prilej de teamă, de vinovăţie, de pedepsire şi mustrare.”3

Şi la Shambhala se pot distinge originile primelor două sisteme ezoterice care alcătuiesc temelia tuturor religiilor, de la cultul Stâlpului până la Islam: Arborele Adevărului din Orientul îndepărtat şi Arborele Cabalistic-Evreiesc al lui Sephirot. Peceţi străvechi, descoperite în ruinele oraşelor din valea Indului, dovedesc existenţa pe acele locuri a unui cult pre-buddhist ce se concentra asupra Arborelui Adevărului (Bodhi - sau arborele Bo care înseamnă „arborele redeşteptării”) şi despre care se credea că provine din Asia Centrală, fiind un cult încă foarte practicat în India. Buddhis-mul s-a desprins din această religie a arborelui (care s-a răspândit sub diferite forme în Orientul îndepărtat) oferind temelia mitologiei populare a arborelui. Cabala, sistemul iniţiatic din miezul tuturor Misterelor occidentale, se axează pe o reprezentare abstractă şi similară a arborelui (Arborele lui

Sephirot) care este, în principal, o diagramă a sistemului de energii psihofizice atât din fiinţele omeneşti, cât şi din cosmos.

Cele zece raze luminoase ale Arborelui lui Sephirot, scânteind precum safirul, sunt descrise în cartea evreiască Sefer Yetshirah (Cartea Creaţiunii) ca o diagramă a spectrului de energii şi forţe care susţin lumea existentă. Emest Scott a definit Arborele Sephirotic drept „o secţiune în Trupul Domnului care arată fluxurile * în mitologia greacă, hrana preferată a zeilor, socotită a fi dătătoare de nemurire (n. tr.).

de energie din interiorul său şi legătura care există (sau care poate fi stabilită) între diferitele puncte terminale.”4

Sephiroth-ul, combinat cu literele alfabetului sacru, constituie poarta de acces către tainele Creaţiunii, iar despre ele se spune că dau naştere lumii materiale. La fel ca Arborele Adevărului, Cabala occidentală este un sistem puternic de autotransformare. Scott afirmă: „Cunoscând nivelurile acestor energii, cât şi legăturile lor conexe, un om poate parcurge întreaga diagramă (pornind de la propriul său nivel) identificând însuşirea şi proprietăţile fiecărui flux de energie şi trasând astfel calea pe care să o parcurgă de la Ain Soph.”5 în oricare din aceste două sisteme, omul poate controla (de-a lungul timpului) în mod creator, toate forţele universului, devenind o fiinţă care - pătrunzând în Pardes - desluşeşte cele mai profunde taine ale lucrurilor şi dobândeşte nemurirea.

Aceste sisteme de iniţiere au evoluat (de-a lungul a mai multor milenii) prin studierea Arborelui Lumii de către mistici aflaţi în strânsă comuniune cu el: bărbaţi şi femei care au învăţat din sursă directă (din împrejurimile Shambhalei) secretele axei psihospirituale a pământului, corelându-le cu tainele axiale ale propriilor trupuri. Cunoştinţele astfel dobândite au fost păstrate cu sfinţenie

şi transmise pe cale orală, printr-o tradiţie menită unei elite foarte restrânse. însă cu timpul, cunoştinţele (împreună cu simbolul şerpuitor al forţei Kundalini) au pătruns în folclor pe calea mai accesibilă a mitului şi a alegoriei. Tocmai la acest nivel secundar de înţelegere motivul arborelui-şi-şarpelui a obţinut semnificaţia sa unică religioasă şi ocultă, devenind principalul simbol din inima religiilor semitice.

în culturile neolitice, şarpele reprezenta sursa creatoare şi generatoare a universului, semnificând tămăduirea, metamorfoza şi forţa dinamică a apelor. în acea perioadă timpurie, măreaţa zeiţă-şarpe din străfunduri era proslăvită, ea care - din oceanul Fiinţei sale - a zămislit uscatul şi cerul. Iar mai târziu, în Sumer, şarpele a devenit soţul înţelept al zeiţei, fiind cunoscut sub numele de Ningizzida, Stăpânul Arborelui Adevămlui. însoţind totdeauna divinitatea, şarpele stă alături de Arborele Vieţii din Sumer, iar ulterior o ademeneşte pe Eva, stând încolăcit pe trunchiul Arborelui Cunoaşterii din Grădina Raiului.

Şerpi încolăciţi alcătuiesc hieroglifa sumeriană a zeului Ningizzida, la fel ca şerpii spiralaţi de pe caduceul lui Hermes, călăuza egipteană a sufletelor, şi tot un şarpe se încolăceşte în jurul toiagului lui Asclépios, zeul grec al medicinei. De asemenea, în mitologia aztecă şi peruviană există un arbore cosmic care are un vultur aşezat pe cea mai înaltă ramură, precum şi un şarpe la rădăcina sa, iar în ambele cazuri, indiferent că şarpele stă încolăcit printre ramuri sau la rădăcina arborelui, el simbolizează energia zămislitoare a universului.

Arborele jertfei

Ceea ce devine limpede din evaluarea mitologiilor lumii este faptul că în vreme ce există o identitate fundamentală între simbolurile arborelui şi muntelui, în motivul arborelui se dezvăluie o dimensiune mai profundă

şi mai religioasă: în acest motiv se întâlneşte un joc al contrariilor neîmpăcate. Căci oricât de bine ar fi ascuns, mesajul pe care îl transmite arborele este acela că dătătorul vieţii este totodată şi dătătorul morţii. Semnificaţiile mistico-religi-oase pe care arborele le-a avut totdeauna faţă de ideea jertfei, a forţei sale de izbăvire şi - ca atare - faţă de măreţele personaje mântuitoare ale istoriei, l-au înălţat aproape la un numen divin, pe bună dreptate: arborele reprezintă crucea-tau* pe care este jertfit zeul, Arborele Mântuirii (dar şi al sacrificiului) care ne învaţă că viaţa veşnică se dobândeşte numai prin sacrificiul de sine.

De fapt, grădinile sfinte ale Măreţei Zeiţe erau lăcaşuri de sacrificii umane.

Sumerienii din Eridu venerau un arbore minunat, cu rădăcini de cristal alb, care „se întindeau spre adâncuri, locul arborelui aflându-se în mijlocul pământului, iar frunzişul său fiind culcuşul Maicii străvechi. în mijlocul frunzişului se afla Tamuz.”6 Iar Tamuz, care atârna deasupra arborelui, era zeul-rege veşnic în viaţă şi veşnic sacrificat, dar era şi fiul iubitor al măreţei Zeiţe Mamă, el dăruindu-şi trupul pentru rodnicia pământului. Potrivit aceluiaşi principiu, înălţat la dimensiuni religioase superioare, Iisus Christos se afla suspendat deasupra Arborelui Mântuirii de pe muntele Golgota, a murit acolo şi a înviat acolo spre a da viaţă veşnică tuturor. Această crucificare, aşa cum este ea reprezentată de englezul Eversham Psalter într-un tablou din secolul al XIII-lea, a avut loc pe ramurile încrucişate ale unui copac viu, ale cărui alte ramuri au fost retezate de la tulpină, transformându-l în arhetipul Arborelui Vieţii.

Tot asa, la rădăcina arborelui Bodhi, pe Locul Nemişcat, Budha * crucea Sf. Anton, în forma literei „T „din alfabetul grecesc (n. tr.).

— cu faţa îndreptată spre răsărit şi fiind străjuit de

un rege-şarpe puternic - a dobândit suprema iluminare prin sacrificiul de sine, în scopul eliberării tuturor fiinţelor gânditoare. Tot astfel şi copi-lul-mântuitor Mithra, aidoma tizului zău zoroastrian pe nume Gayomart, s-a născut la poalele unui arbore care l-a hrănit şi l-a înveşmântat apoi în chip miraculos, după care menirea sa a fost aceea de a sacrifica străvechiul taur (propria sa natură animală) spre folosul tuturor fiinţelor. în epopeea islandeză Edda, care înfăţişează misterele gnostice ale Mithraismului, germanicul Odin, Părintele Tuturor (Othin sau Woden, mai mare peste zeul Aesir) povesteşte despre sacrificiul său la arborele iniţierii, unde a căpătat înţelepciunea de a descifra runele, spre folosul poporului său.7

Socot că am stat deasupra copacului bătut de vânturi, Am stat acolo nouă nopţi încheiate, Cu sabia am fost rănit şi apoi am fost dăruit Lui Othin, eu mie însumi, La copacul despre care nimeni nu va şti niciodată Ce fel de rădăcini are.

Nimeni nu m-a miluit cu un codru de pâine Sau un corn de vânătoare, Şi mi-am plecat ochii în jos;

Am înşfăcat runele, ţipând le-am înşfăcat, Şi îndată m-am retras.

Atunci am început să prosper şi să capăt înţelepciune, Am crescut şi m-am simţit bine;

Fiecare cuvânt m-a îndrumat către un alt cuvânt, Fiecare faptă m-a călăuzit către o altă faptă.8

în Voluspa, cântecul străvechii prezicătoare norvegiene, arborele deasupra căruia se afla Odin este numit Mjot-Vithr „co-pacul-măsurii”, căci se crede că la poalele acelui arbore (denumit Yggdrasil) au fost create şi stabilite legile de către zeul Aesir. Ca atare, arborele a fost venerat ca sursă a tuturor cunoştinţelor superioare. W. Hauer afirmă: „De ideea razei ajutătoare (adică polul-ceresc sau axa lumii) era legată ideea proporţionalităţii, aşadar ideea ordinii şi măsurii... Astfel simbolul stâlpului-

lumii exprima credinţa în temelia fermă a universului (în care domneau măsura şi ordinea desăvârşită) şi care era susţinută cu tărie printr-un sprijin etern.”9

Insă de vreme ce energiile înţelepciunii superioare se dobândesc numai pe seama celor inferioare, implicând un anumit fel de moarte, venerarea arborelui a fost pretutindeni asociată cu sacrificiul, precum şi cu cunoştinţele spirituale şi regenerarea.

Fiecare rasă umană a considerat un anumit arbore (sau anumite specii de arbori) ca fiind sacre şi le-au folosit în ritualurile de sacrificiu ale preoţimii. Pe una din peceţile descoperite în valea Indului, Zeiţa-Pământului despuiată, marea şi îngrozitoarea Kali, stă în picioare între ramurile desfăcute ale unuia din arborii de pipai* binecuvântaţi. Pe un alt sigiliu se vede ritualul de sacrificare al unui om sub coroana copacului, zeităţile grădinii fiind de faţă. Dumbrăvile druidice de stejari din Anglia şi Bretania, pâlcurile sacre de duzi din China, frunzele de laur ale zeului Apollo din Delphi şi stejarul-oracol de la templul lui Zeus din Dodona, crângurile de frasin din Scandinavia şi alţi copaci de cult specifici persanilor, romanilor, hawaienilor şi japonezilor au slujit odinioară drept centre de proslăvire a misterelor Arborelui Lumii. Astfel, în folclorul creştin, crucea lui Isus (la fel ca şi scheletul tobei şamanului) era făcută din lemnul acelui arbore, aşa după cum (în folclorul grecesc) corabia argonauţilor lui Iason era durată din lemnul fermecat al stejarilor din dumbrava de la Dodona, arborii sfinţi ai lui Zeus.

Literatura sacră a fost scrisă de iniţiaţi care încă se mai aflau în strânsă legătură cu sursa mistică aflată la baza folclorului, ei fiind în stare să transmită adevăratul său înţeles în minunate versuri evocatoare. Astfel în Voluspa, Frasinul Lumii (Yggdrasil)10 este socotit a fi cel mai mare şi cel mai bun dintre toţi arborii. Ramurile sale se întind peste lumea întreagă şi deasupra cerurilor, iar

trunchiul său este pivotul cerului veşnic rotitor şi se sprijină pe trei rădăcini. Una dintre ele se află în cerurile zeului Aesir „unde se află preasfântul şi binecunoscutul Urdfsl 1 în vreme ce zeii stau şi judecă sufletele oamenilor. A doua rădăcină se întinde peste Lumea Negurilor, sfera vieţii umane în care se află fântâna înţelepciunii plină de învăţături străvechi. Cea de a treia rădăcină, roasă de marele vierme Nidhogger, se găseşte printre giganţii Rime, paznicii lumii htonice sau ai lumii materiale de dedesubt. Aceste trei rădăcini simbolizează cele trei planuri cosmice primordiale: spiritual, uman şi htonic. Prin ele curge puternicul şuvoi al energiei divine (dătătoare de viaţă) sub aspectul simbolic al unui tmnchi de copac cu rădăcini care se întind pe dedesubt şi cu ramuri ce se răsfiră pe deasupra (Planşa 4).

Yggdrasil este prezentat ca întruparea suferinţei prin sacrificiul de sine, căci este jumătate viu - jumătate mort, o imagine a înlănţuirii inextricabile dintre viaţă şi moarte, durere şi extaz în

* echivalentul hindus al arborelui - Bo (n. tr.).

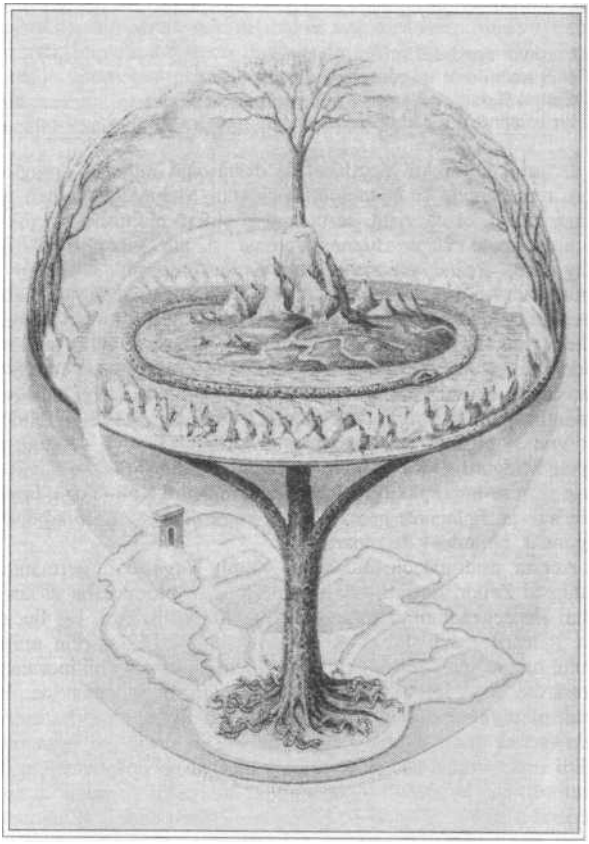

Planşa 4. Yggdrasil, Arborele Cosmic. Planul terestru din centru este înconjurat de Şarpele Midgard, principiul său vital grădina Fiinţei, în timp ce făpturile se hrănesc necontenit din substanţa sa. în această imagine a morţii şi iniţierii, cu acţiunea contrariilor sale (după cum ne spune Joseph Campbell) se află înţelesul unui proces cosmic impersonal care transcende destinul individului. Potrivit epopeei Edda:

Frasinul Yggdrasil suferă în chinuri, Mai mult decât îşi pot imagina oamenii;

Cerbul îl muşcă deasupra, pe laturi putrezeşte;

Iar balaurul îl roade pe dedesubt.12

în jurul arborelui Yggdrasil se desfăşoară întreaga

dramă ce apare reprezentată şi în tablourile ciclului Mahayugic indian. Ca Axă a Lumii, el dă viaţă, se bucură şi suferă chinurile morţii. El parcurge toate fazele fuziunii eterne şi ale separării părţilor antagonice, creând unitatea lumii de la începutul lucrurilor şi continuându-şi drumul printr-o distrugere a unităţii, către un război apocaliptic (care este general) la sfârşitul fiecărui eon cosmic, în acel specific Sfârşit al Vremurilor, arborele este martorul modului în care cerberul Garm îşi sfarmă cătuşele şi vede cum (sub înfăţişarea Lupului Fenris) forţele htonice se intensifică şi năpădesc pământul, pâijolind şi făcând prăpăd. Arborele zăreşte şi felul în care zeii şi giganţii se luptă între ei. Atunci Thor îl subjugă pe şarpele Midgard, Odin se luptă cu Lupul, binele şi răul se încaieră, şi aşa cum se întâmplă în Kalachakra la sfârşitul Kali-Yuga, lumea piere într-un holocaust groaznic care cutremură ramurile arborelui Yggdrasil, rănindu-l de moarte.

Acesta este cataclismul lumii numit Ragnarök, germanicul Amurg al Zeilor, despre care se spune că se produce iar şi iar în cicluri de degenerare şi reînnoire de-a lungul istoriei. De flecare dată „flăcările se înalţă până în slava cerului”13, iar prin unirea focului htonic şi a focurilor cereşti, tulburările şi războiul încetează. Contrariile se contopesc din nou, Yggdrasil se linişteşte, iar paradisul revine pe câmpurile Ida ale Zeilor. Aşa se desfăşoară Edda (scrisă cu mai bine de un mileniu în urmă, pe baza unei tradiţii orale mult mai vechi) într-o epopee ce ne povesteşte (în metafore) că în decursul creaţiunii, suferinţa şi bucuria sunt inseparabil legate, aflându-se în inima mântuiri divine. Mântuitorii nu pot respinge pe cineva fără a-l respinge pe un altul şi nu pot dămi viaţă fără să accepte moartea.

în ciuda profunzimii lor filosofice, jalea lui Ragnarök domină epopeile scandinave, punând în umbră întreaga mitologie germanică. Dar cu cât mai departe în timp

descoperim mitul arborelui, cu atât mai nevinovată este durerea lor şi cu atât mai mult accentul este pus pe triumful vieţii, iar forţa morţii este negată. Chiar şi ritualurile arhaice ale sacrificiului uman, practicate în grădinile sumeriene ale Zeiţei-Mamă Inanna (care culminează cu moartea divinului său soţ) nu aruncă nicio umbră de îndoială, ci afirmă cu seninătate că moartea şi lepădarea de sine alcătuiesc fundalul extatic al vieţii, împletindu-se cu bucuria de a fi. Este ca şi când cu cât miturile se apropie tot mai mult de izvoarele lor (fie în timp sau în profunzimea înţelesului) cu atât mai mult ele împărtăşesc puritatea inocentă şi fericirea Shambhalei.

Iniţierea şi Arborele Lumii

Multe din peceţile şi plăcile datând din perioada târzie a Epocii Bronzului redau templele de iniţiere unde învăţăcelul dormea vreme de trei zile, iar trupul său (în stare de transă) pătrundea prin porţile morţii către lumea spirituală. Aceste mărturii sunt remarcabile pentru impresia pe care o lasă, aceea de acceptare optimistă a morţii. Astfel un inel de aur cretano-micenean (descoperit la Pylos şi datând din anul 1500 î. Chr.) care înfăţişează Arborele Vieţii Veşnice gravat pe una din feţele sale ovale, redă o scenă de tihnă fericită surprinsă într-o grădină aflată pe tărâmul binecuvântat al morţilor, Câmpiile Elizee din mitologia greacă (Figura 9).

Sir Arthur Evans scrie:

Figura 9. Arborele Lumii din epoca lui Minos gravat

pe „Inelul de aur al lui Nestor” din Mycena (c. 1500 î. Chr.)

Aria desenului este împărţită în zone... de tulpina arborelui şi de ramurile unui arbore semeţ, ramuri care se întind orizontal... bătrâne, noduroase şi dezfrunzite. Arborele stă cu rădăcinile răşchirate pe creasta unei movile sau a unui deluşor, cu trunchiul său înălţându-se în mijlocul câmpului şi cu ramuri întinzându-se orizontal. Scenele pe care ramurile le despart aparţin, de fapt, nu sferei terestre, ci Lumii de Apoi din epoca lui Minos. O analogie evidentă este sugerată de Yggdrasil, de Osemintele armăsarului lui Odin şi de „Arborele Lumii” scandinav.4

Aici, făpturile umane adunate în jurul Axei Lumii au o vitalitate debordantă şi sunt antrenate în dramele reanimării trupului, în întâlnirea iubiţilor după moarte şi în procesiuni vesele către Sălile de Judecată.

Şcolile Marilor Mistere au constituit pivotul civilizaţiilor timpurii. Se crede că iniţierea era esenţială nu doar pentru continua evoluţie a sufletului, ci şi pentru dezvoltarea ulterioară a organelor sale intelectuale şi emoţionale. Măcar o dată în timpul vieţii, persoana trebuia să capete (prin iniţiere) posibilitatea de reîntoarcere la obârşia sa spirituală din centrul lumii pentru a primi acolo harul transformării. Din nou, deşi neofitul a întâmpinat moartea, iniţierea sa a culminat într-o exaltare care a cuprins ulterior întreaga sa viaţă.

înaintea iniţierii sale, un preot i-a spus grecului Apuleius că evenimentul va fi ca o moarte voluntară urmată de o însănătoşire lentă, iar într-un fragment păstrat de Stobaeus, Plutarh afirma (într-unul dintre paragrafe) că zvonuri ciudate se referă la căutarea Sfântului Graal şi la căutarea Shambhalei:

Astfel moartea şi iniţierea se aseamănă îndeaproape. La început este numai rătăcire şi o continuă alergătură în cerc, dar şi călătorii prin întuneric, pe căi nesigure şi

fundături. Apoi, chiar înainte de sfârşit, se ivesc tot felul de lucruri îngrozitoare care provoacă frisoane, tremurături, transpiraţie şi totală uluire. Pe urmă, o lumină stranie şi minunată îl întâmpină pe rătăcitor. El este primit pe pajişti neîntinate şi verzi unde distinge glasuri blânde, vede dansuri solemne şi maiestuozitatea spiritelor binecuvântate şi a viziunilor sfinte. Aici el este liber, fiind pe deplin iniţiat şi păzeşte nestingherit, precum o victimă încoronată destinată sacrificiului, alăturându-se petrecerii.15

într-un asemenea stadiu de transă, sufletul învăţăcelului a fost purtat spre niveluri superioare, aşa cum s-a întâmplat cu sufletul lui Khamtul Rinpoche în mânăstirea sa din Tibet, iar acolo i-a zărit pentru prima oară pe câţiva dintre locuitorii sferelor înalte şi ai regatelor din ceruri - devasii, dakinii, îngerii şi animalele cereşti care au devenit cu toţii vizibili în preajma Muntelui Meru - precum şi pe ceilalţi locuitori ai regatului ascuns. Aceştia sunt Stăpânii, Domnii din Shambhala, fie reîncarnaţi, fie (după cum afirmă marele filosof grec Prochus) părând nişte fiinţe ale luminii.

învăţăcelul se poate întâlni (în acel spaţiu sacru) cu mentorul său spiritual sau, în mod alternativ, cu conducători ai sufletelor pe lumea cealaltă (cum ar fi Hermes, Mitras sau Anubis) care se vor comporta ca nişte călăuze şi paznici. Acolo, alături de sufletele deja perfecte, învăţăcelul va fi purificat în continuare şi va fi pregătit pentru iniţieri şi mai elevate. Căci se spune că fiecare ram al arborelui este o poartă către o lume superioară şi un alt ritual de trecere a sufletului, iar la fiecare poartă se ivesc Străjeri. După o asemenea trăire, învăţăcelul nu se mai teme niciodată de moarte, ci o întâmpină cu bucurie.

Isis şi Osiris: şamanismul în mitologia egipteană

Cu cât mai departe în timp descoperim mitul arborelui, cu atât mai limpede discernem în cultura din

Epoca Bronzului, cu opulenţa sa pitorească şi cu genul său de a înveşmânta orice idee într-o metaforă dramatică şi colorată, semne ale simplei tradiţii şamanice din care s-a născut. Deşi şamanismul a cunoscut o înflorire în perioada clasică din Egipt şi Creta minoică, apogeul său a fost atins mult mai devreme, în adâncurile Erei Glaciare, limbajul său arhaic prefigurând temele clasice ulterioare, iar teritoriul dezvoltării sale primare aflându-se în Siberia.

O placă descoperită la Mal'ta (în apropierea Lacului Baikal) veche de peste 16.000 de ani î. Chr. are gravată (pe una din feţele sale) o spirală răsucită de şapte ori, simbolul centrului cosmic, iar pe cealaltă faţă sunt reprezentaţi trei şerpi unduitori, consideraţi (în mod tradiţional) drept simbolul kundalini din cele trei lumi.16 Cam în aceeaşi zonă (şi în perioada paleolitică) gâşte în zbor au fost descoperite ca fiind cioplite în colţii de fildeş ai mamuţilor. Joseph Campbell consideră că ele reprezintă zboml astral al şamanului, el însuşi prefigurând zborul mistic al lui Buddha. Campbell consideră că interpretarea arborelui drept Axa Lumii este o caracteristică a şamanismului siberian, atât odinioară, cât şi în prezent. Şamanii'1 tunguşi din zilele noastre susţin că o măreaţă religie a înflorit cândva în munţii Altai şi cu toate că tradiţia a degenerat de atunci (astfel încât acum ei păstrează doar un rest din fosta lui măreţie) ei încă mai venerează puternicul Arbore Tuuru care creşte acolo, cu cele nouă ramuri ale sale întinzându-se peste întreaga lume şi ajungând până în slava cerurilor.

Unul dintre şamani i-a povestit lui Ivar Lissner (care a petrecut 17 ani printre triburile tunguse):

Acolo sus există un anumit arbore unde sufletele şamanilor sunt aninate înainte să dobândească puteri. Pe ramurile arborelui se află cuiburi unde stau sufletele ce sunt îngrijite [de animale sacre înaripate, provenind din lumea subpământeană.]... Cu cât mai sus se află cuibul, cu

atât mai puternic va fi şamanul crescut înăuntrul său, va dobândi tot mai multe cunoştinţe şi va vedea tot mai departe... Potrivit credinţei noastre, sufletul şamanului se urcă pe acest arbore, către Dumnezeu, atunci când îşi exercită harul său de şaman. Când se află în transă plină de extaz, şamanul îşi îndeplineşte faptele sale miraculoase. Şi tot în timpul transei el zboară (ca o pasăre) în lumea din înalturi sau se pogoară în lumea de dedesubt sub înfăţişarea unui ren, a unui taur sau a unui urs.17

Cuibul în care este aninat cu precădere sufletul şamanului se află într-unul din Bardos-urile superioare sau în lumile-cereşti cunoscute budhiştilor, iar dedesubt se găseşte Lumea de Mijloc şi Pământul de Mijloc al întrupării umane în care se va renaşte, în timp ce sub Pământul de Mijloc se găsesc cele trei lumi subpământene ale animalelor sfinte. Aşadar, în ciuda imaginaţiei sale naive, cosmologia şamanului coincide (în toate privinţele) cu spectrul cerurilor şi iadurilor cunoscute de toate religiile ulterioare şi de toate sistemele metafizice, acestea fiind incluse în multe din miturile lumii din Epoca Bronzului. Unele dintre ele, cum ar fi mitul homeric al zeiţei Artemis, zeiţa vânătorii, au o structură cu adevărat şamanică. Probabil nu există nicio legendă din acea perioadă care, prin imaginea arborelui său, să nu dezvăluie în profunzime şamanismul siberian drept mit al zeilor Isis şi Osiris. Aici sensul ascuns al mitologiei arborelui se dezvăluie pe deplin, facându-l să se înalţe deasupra dualităţii, pe un tărâm spiritual şi sfânt în care viaţa şi moartea se contopesc.

Plutarh a cules şi a aşternut pe hârtie (în secolul al II-lea e. n.) multiplele variante ale acestui mit egiptean predinastic însă cu toate că mitul este situat în Egiptul Epocii de Bronz, el poate fi la fel de vechi ca Egiptul antic, fiind probabil unul dintre cele mai vechi mituri existente. Din acest motiv el este unul mai clar pentru întregul

şamanism care le scoate în evidenţă pe toate.

Pe de o parte, mitul relatează drama îndrăgostiţilor Isis şi Osiris şi a vrăjmaşului lor, zeul Seth. Aceştia erau trei dintre cei nouă zei şi zeiţe din Ennead, adică adunarea egipteană a conducătorilor divini ai lumii, pogorâţi din sferele Zeului suprem, care corespundea cu panteonul grecesc al zeilor, deşi cel din urmă cuprindea doisprezece zei. însă pe de altă parte, mitul constituie o relatare a celor două stadii de iniţiere a şamanilor, oferindu-ne o viziune unică asupra legăturii directe a Axei Lumii cu transformările conştiinţei şamanului, viziune în care viaţa şi moartea nu sunt altceva decât fazele alternative ale fiinţei eterne.

Aşa cum am aflat deja, Osiris era identificat cu constelaţia Orion şi, ca atare, are o legătură cu Shambhala sau îndeosebi cu rasa umană divină ce a apărut mai întâi în Altai, iar ulterior (cu vreo 2000 de ani mai târziu) în Africa de nord. Osiris era proslăvit ca zeu al „misterelor întunecate” care cunoştea tainele astrelor, fiind asociat (prin etimologie) cu familia universală a Zeilor. Schuré relevă faptul că zei precum etruscul Aes sau Aesar, galicul Aes, scandinavul Ase, coptul Os (Domn) şi egipteanul Osiris au aceeaşi sorginte.18 Probabil aceeaşi rădăcină o are şi Azara, numele dat străjerilor din Shambhala. Potrivit afirmaţiilor lui Wallis Budge, adevăratul nume hieroglific al zeiţei Isis era Âs sau Âs-t care însemna „tron” sau „stâlp”, iar numele dat zeului Osiris era As-âr sau Asar, uneori redat sub denumirea de Asaru (o variantă a zeului Osiris care era venerat în Egiptul inferior).19

Astfel Osiris este înrudit cu zeii nordici deoarece în străvechea limbă germanică As înseamnă „lăcaşul central, pilonul sau stâlpul casei”, al cărui plural este Aesir. Deci urmaşii regelui Aesir erau numiţi „zeii-stâlpnici” încă din vremuri imemoriale.20 Din nou, Osiris este pomenit cu numele de An. într-un imn închinat lui Osiris, acesta este

numit „zeul An al milioanelor de ani”, dar şi „An din An-Tes, Preamăritul, Hem-Khuti, tu străbaţi cerul cu paşi
. n2l ’ ’
man. 1

Acest nume este legat îndeosebi de ideea despre ceruri, iar apelativul îl înrudeşte cu zeul sumerian al cerurilor, Anu şi cu misteriorul Annunaki din mitologia sumeriană (al cărui zeu suprem era Anu) precum şi cu Igigi, o ramură principală derivând din zeul Annunaki, mari maeştrii în astronomie?2 Osiris poate fi alăturat şi cu Ojin (zeii antici ai Japoniei) care s-au stabilit în munţii Hida, înzestrând acel tărâm cu arta şi ştiinţa sa timpurie, dar şi cu religia sa Shintoistă. Prin intermediul constelaţiei Orion, zeul este înrudit, desigur, şi cu şamanismul altaic şi cel siberian.

Mitul fundamental al egiptenilor povesteşte cum Osiris a venit din Libia pe pământul lor pentru a-i învăţa arta agriculturii şi slăvirea zeilor şi pentru „a impune dreptatea de-a lungul ambelor maluri ale Nilului.”23 De asemenea se povesteşte şi felul în care el s-a căsătorit cu sora lui, Isis, domnind ca primul rege al Egiptului. Osiris a călătorit pe multe alte tărâmuri îndepărtate pentru a civiliza popoarele respective, iar în timp ce el era plecat, Isis domnea paşnic în locul său. Insă fratele său, Seth, invidios pe faima şi norocul lui Osiris, l-a închis într-un cufăr sigilat pe care l-a azvârlit în Nil. Cufărul a fost purtat de apele fluviului până la mare, ajungând într-o ţară îndepărtată (Byblos, din Fenicia, în versiunea lui Plutarh) unde a poposit printre rădăcinile unui arbore erica crescut acolo şi care, în cele din urmă, a cuprins cufărul în trunchiul său, ascunzându-l vederii.

Regina din acea ţară, descoperind mireasma arborelui erica şi fiind încântată de parfumul său, a pus să fie tăiat copacul, l-a transformat într-un pilon şi l-a înălţat ca stâlp central al palatului său. în acel stâlp Isis, jelind, a

descoperit trupul fratelui său iubit. Dându-se drept doică a celui mai mic dintre copiii regelui, ea a aşezat în fiecare noapte copilul lângă stâlpul care îndepărta necurăţeniile ca într-un foc sfânt, în timp ce ea (sub înfăţişarea unei rândunici) zbura roată în jurul lui, ciripind un cântec de jale. însă regina, ivindu-se pe neaşteptate, smulse copilul îngrozită, lipsindu-l astfel de prilejul de a dobândi viaţa veşnică.

Apoi Isis a cerut să i se dea stâlpul, a pus să fie despicat şi l-a salvat pe Osiris. Preschimbându-se într-un zmeu de hârtie, Isis l-a răcorit cu fâlfâitul aripilor sale mari până când l-a readus la viaţă. Potrivit altor variante ale povestirii, atunci Isis l-a zămislit pe Horus, fiul divin conceput cu Osiris.24

Aceasta este o relatare clasică despre purificarea preliminară din iniţierea unui şaman (într-un loc îndepărtat) departe de rudele sale apropiate şi ascuns în „întunericul" stadiului de transă. Avem aici şi prezenţa apei, medium-ul emoţional care înlesneşte iniţierea, Copacul Vieţii ce reprezintă focul spiritual în care sufletul copilului (cu dorinţele şi poftele sale necurate) trebuie să fie sacrificat, transformarea prin acel foc a părţii divine a sufletului şi - în cele din urmă - învierea sau renaşterea sufletului la o viaţă nouă şi mai rodnică. în cântecul de pasăre al zeiţei Isis, sfâşietor şi plin de jale, recunoaştem cântecul şamanului aflat în transă (despre care au pomenit atât de mulţi etnologi) care ne întoarce cu mult înapoi în timp, către aspectul de pasăre al şamanilor pictaţi în Era Glaciară în peşterile spirituale din sudul Franţei. Zborul zeiţei Isis în jurul stâlpului din lemn erica aminteşte zborul şamanului în jurul

Arborelui Lumii, rotindu-se în vreme ce rosteşte descântecele sale pline de extaz şi scoţând ţipete de pasăre stranii. în fapta lui Seth (care pare să spulbere nădejdile şi bucuriile umane) se află chemarea maestrului-

şaman către Dharma*, către datoria sa spirituală (atunci când timpul este propice) pentru evoluţia în continuare a sufletului.

Seth este, probabil, cel mai misterios personaj din mitologia egipteană (alter ego-ul lui Osiris) care este Stăpânul luminii, al conştiinţei şi al ordinii. La fel ca zeul-şarlatan al şamanului siberian, Seth este deopotrivă exponentul principiului întunericului şi haosului, dar şi purtătorul culturii, creatorul. El simbolizează energia potenţială a creaţiei, cmdă, haotică şi neînblânzită, care zace în cel mai lăuntric şi mai întunecos nivel al psihicului, în subconştient, şi care irupe întruna (la impulsul evoluţiei) pentru a nimici operele noastre (cele mai desăvârşite) în interiorul iadului său. Totuşi energia acţionează aşa spre a semăna noi seminţe, astfel încât (prin reconstrucţie) să o putem răscumpăra, stăpânind şi controlând forţele sale neprevăzute, spre folosul unei binefaceri şi mai importante. în momentul acela, crudul maestru-şaman (fratele hain al lui Osiris) devine - de bunăvoie - slujitorul noii ordini şi astfel se transformă într-o forţă divină împăciuitoare şi creatoare din univers.

Aşa cum arborele sacru din povestea despre Isis şi Osiris a fost transplantat în mijlocul palatului regal din Byblos, la fel şi şamanul siberian, la fiecare întrunire tribală, plantează un copac în mijlocul cortului său, în amintirea măreţului Tuuru, iar acest copac simbolic este şi el numit Tuuru.

La festivalul anual Isyack sau Wesak are loc un ceremonial de sacrificiu numit înălţarea Sufletului Calului, după care şamanul atârnă pielea animalului jertfit pe ramurile simbolicului arbore Tuuru, la fel cum pielea cu lâna de aur a berbecului căutat de Iason a fost agăţată în stejarul sacru din Colchida. De aceea Tuuru, la fel ca arborele erica al lui Osiris, reprezintă un arbore al sacrificiului. Acolo şamanul este purificat prin lepădarea

dorinţelor sale copilăreşti în schimbul cunoaşterii divine care îi dăruieşte capacitatea de comunicare cu morţii.

Precum Osiris, care a fost înălţat spre a deveni Stăpânul Morţilor, judecătorul şi mântuitorul sufletelor din iad, şamanul este transformat într-un mijlocitor între cei vii şi cei morţi. Şi el devine un Stăpân al Chipului întunecat.

După evenimentele din Byblos, Isis s-a înapoiat în Egipt unde a ascuns trupul soţului său într-un cufăr (pentru o vreme)

* soartă, în sanscrită (n. tr.).

aşezându-l în stufărişul Deltei Nilului. Apoi ea a revenit la Buto pentru a avea grijă de băieţelul său. Acest fapt sugerează că procesul divinizării nu era complet încheiat. Bineînţeles, pe când Seth se afla la vânătoare de mistreţi, a dat peste cufăr şi, deschizându-l, a sfâşiat trupul lui Osiris în paisprezece sau şaisprezece bucăţi pe care le-a împrăştiat de-a lungul malurilor Nilului. Din nou Isis a fost deposedată şi din nou şi-a căutat soţul, de astă dată de-a lungul fluviului-mamă. Şi deşi (cu timpul) ea a redobândit părţile trupului dezmembrat al soţului său, contopindu-le la loc sub forma unui Osiris viu, una dintre bucăţi nu a fost găsită niciodată. Partea pierdută era penisul lui Osiris despre care unele tradiţii spun că ar fi fost înghiţit de un peşte, simbolul naturii divine, înţelesul acestei întâmplări fiind acela că a fost sacrificat spre folosul divinităţii redeşteptate.

Preoţii egipteni credeau că oriunde căzuse o parte din trupul lui Osiris, acolo a fost îngropat un mănunchi de cunoştinţe ezoterice, aşteptând vremea când umanitatea va fi suficient de matură pentru a-l primi. Fiecare mănunchi conţinea un set ce cuprindea un anume aspect al cunoştinţelor ş.a.m.d. Oriunde se găsea acest mănunchi, acolo era înălţat un templu, iar preoţii erau puşi să aibă grijă de comoară. Dar la un nivel şi mai profund,

dezmembrarea trupului lui Osiris semnifica descrierea unei a doua trepte de iniţiere despre care toţi şamanii afirmă că îi înalţă la cel mai înalt nivel de progres şi de iniţiere, ca adept.

Un şaman tungus pe nume Semionov Semion a vorbit despre un asemenea calvar de iniţiere:

Strămoşii mei m-au aşezat pe un buştean şi au tras în mine cu arcurile lor până când mi-am pierdut cunoştinţa. Mi-au tăiat carnea, mi-au dezmembrat oasele, le-au numărat şi mi-au mâncat carnea crudă. Când mi-au numărat oasele, au găsit unul în plus... Acelaşi lucru se întâmplă cu fiecare şaman tungus. Numai după ce străbunii săi şamani i-au ciopârţit trupul în felul acesta şi i-au dezmembrat oasele, noul şaman îşi poate împlini menirea.23

Această imagine vizionară, având o componentă psihosomatică ciudată, este încă practicată de unii mistici din Orientul îndepărtat, în această practică, organul genital lipsă (sau de prisos) al şamanului este înlocuit cu unul din cristal de cuarţ, ceea ce reprezintă o metaforă clasică pentru procesul de redeşteptare Kundalini. Aşadar şamanul este locuitorul celor trei lumi. El capătă forţa de a zbura în lumea tenebrelor spre a mântui sufletele celor bolnavi (sau pe moarte) din ghearele htonice ale Stăpânului Morţii (aşa cum Isis l-a salvat pe Osiris) sau se poate înălţa în lumea cerească purtând cu el mesaje de apărare fie către, fie de la strămoşii şi de la Stăpânul Vieţii, marele Spirit Invizibil, folosind aceleaşi mijloace prin care a fost înfăptuită apoteoza lui Osiris.

Rotindu-se deasupra lui Osiris, Isis i-a răcorit din nou trupul cu marile sale aripi ale spiritului, iar el a reînviat spre a deveni Cârmuitorul Eternităţii, de iubirea sa puternică bucurându-se întregul univers.

Plutarh scrie: „Acum el sade în infern, plin de putere şi maiestuozitate, aşezat în Salonul Celor Două Adevăruri

unde judecă sufletele morţilor, cântărindu-le cu o balanţă ce are pe talerul opus o pană a adevărului aparţinând Zeiţei Maat, în a cărei grijă se află legile universului.”26

Cât despre Seth, impulsul sălbatic al creaţiei a fost strunit în mod voit. Baring şi Cashford afirmă: „Vremea confuziei a trecut... forţele neregulate şi haotice ale lumii erau acum stăpânite şi apoi au fost puse în legătură cu noua ordine, cerându-li-se să ajute la sprijinirea lor. în serbările dedicate lui Osiris (de-a lungul malurilor Nilului) Seth era luntrea ce purta efigia acestuia, la fel cum Osiris ducea soarele prin abisul fluid al nopţii.”27

Ca o alegorie a Misterelor şamanice, idila dintre Isis şi Osiris a evoluat (probabil) de-a lungul unei vaste perioade de timp. Religiile lumii remodelează câteva lucruri de bază exprimându-le prin termeni adaptaţi epocii şi culturii în care se dezvoltă, iar dragostea manifestată de divinitate (faţă de sufletul omenesc) constituie o temă repetată întruna pretutindeni în lume, deşi niciodată într-un mod mai minunat decât în povestea de iubire a celor două zeităţi care au fost - fără îndoială - cârmuitorii Egiptului antic.

Povestea lor străveche ajută la explicarea originii religiei Stâlpului din misticismul şamanic care provine din Asia Centrală. Ea aparţine trecutului pre-sacerdotal al lumii antice, pe când preoţii purtau măşti de animale şi pieile şamanilor, aşa cum atestă frescele egiptene, când experienţa religioasă era focalizată asupra stărilor de transă a spiritelor posedate şi pe când era strâns legată de regatele obişnuite, iar viziunea spirituală era mai profundă decât oricând în istoria omenirii.28 Doar într-o asemenea epocă de clarviziune, înaintea progresului societăţilor tehnologice, se putea dezvolta o asemenea cunoaştere directă a Arborelui Lumii, iar tainele sale au fost înţelese atât de simplu şi totuşi atât de profund.

UNDE SE AFLĂ AXA LUMII?

Religia Stâlpului şi-a dezvoltat caracteristicile sale mult mai instituţionale şi mai teistice în jurul mileniului al VI-lea î. Chr. când Asia Centrală a cunoscut o perioadă de mari schimbări climaterice. Furtuni cu vânturi fierbinţi şi secetă au pârjolit păşunile bogate ce abundau în vânat, preschimbându-le în pustiu şi tundră aspră şi silind migraţia neobişnuit de mare a popoarelor nomade către pământurile mai fertile din sud, unde ei au restabilit cultul Stâlpului. In perioada respectivă, afirmă Guénon, Shambhala a devenit o organizaţie ocultă, iar epoca religiilor Misterelor şi a organizaţiilor secrete a început. Platforme de sacrificiu au fost înălţate pe altarele Zeiţei-Mamă, iar soţul său, zeul-rege, a devenit cunoscut drept Sprijinitor-al-Cerului, adică zeul-stâlpului al cărui ritual de sacrificiu şi de înviere a constituit misterul central al credinţei, atâta timp cât a durat.1

Deşi ideea Arborelui Lumii se regăseşte implicit şi în stâlpii totemici descoperiţi în toate organizaţiile şamanice timpurii, de-abia la începuturile Epocii de Bronz stâlpul votiv omniprezent (care descindea din stâlpii menţionaţi anterior) a dezvoltat un stil arborescent şi a fost împodobit cu ornamentaţii lucrate cu fineţe, fiind adesea înălţat pe o piramidă cu trei trepte sau pe o piatră de altar. Vârful stâlpului a fost cioplit sub forma Arborelui Lumii, având ramuri întinse, cu capete rotunjite sau răsucite care reprezentau cele două ramuri inferioare, larg întinse şi purtând numele de volută (Figura 10). Punctul de formă triunghiulară, situat între cele două braţe, era denumit locul-de-odihnă al cerurilor, pe care asirienii îl situau „în tărâmul de chihlimbar al lui Kaptara, aflat în Marea Superioară, acolo unde Steaua Polară se află la zenit”,2 în

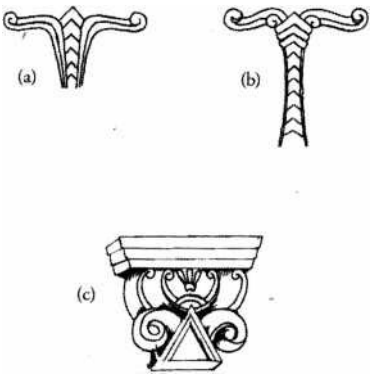

Figura 10. Trei exemple de volute. Voluta: a) pe un bol filistin, 1160 î. Chr. b) Vechiul Irminsul saxon c) Capitel de piatră din Cipru (stălp-al-cerului cu soare, semilună şi stele)

timp ce deasupra punctului triunghiului erau simboluri ale luminii: Steaua Polară, cerul nopţii şi soarele pe cerul zilei.

Desenul volutei apare în cele mai diferite culturi. Arheologii au descoperit multe exemple ale sale ornamentând altarele de sacrificiu din Bamoth sau de pe înălţimile biblice ale Palestinei sau din insula Malta. Un scarabeu (purtând pecetea lui Ramses al VI-lea) poartă semnul volutei. La fel se întâmplă şi cu un stâlp de cult asirian şi un tron-al-zeilor din Malta precum şi cu potirele filistinilor (de faimă biblică) pe care evreii îi numeau Caftoriţi sau oamenii stâlpilor. Şi saxonii îl venerau pe Irminsul (sacru pentru toate populaţiile germanice) socotit drept Stâlpul Unic ce sprijină universul şi drept sălaş al zeilor. Fiind o coloană care înfăţişa voluta ca pe un simbol al nordului, Irminsul este legat (probabil) de stâlpii lui Roland ce pot fi găsiţi încă în târgurile din nordul Germaniei. In epoca medievală, locurile magistraţilor erau situate lângă aceşti stâlpi ai dreptăţii şi ai echităţii, acolo unde aveau loc judecăţile şi unde se depuneau jurămintele de credinţă.3

Voluta se regăseşte şi în simbolismul religiilor lumilor apărute ulterior, purtând denumirea de „zeu-simbol al unui principiu sfanţ de orânduire a lumii.”4 Profesorul W. Wirth, un savant scandinav, susţine că întreaga consistenţă a formei volutei, semnificaţia religioasă pe care o evidenţiază totdeauna şi răspândirea sa pe toate continentele dovedesc faptul că voluta reprezintă unul dintre cele mai vechi simboluri ale unei religii timpurii care era răspândită pretutindeni în lume, adică unul dintre măreţele şi principalele concepte ale unei orânduiri mondiale. Prin „timpuriu” Wirth înţelege, desigur, ceva primitiv. însă (în realitate) forma volutei, ca un simbol ce derivă din Arborele Vieţii (departe de a fi o concepţie cosmologică primitivă sau o încercare nereuşită de explicare a lumii de către omenirea timpurie) poartă în el prestigiul veşnic al unui adevăr fundamental despre structura cosmosului: acela care a fost perpetuat (de-a lungul veacurilor) la toate neamurile şi a cărui însuşire de percepţie psihică nu s-a atrofiat în totalitate, ci încă mai supravieţuieşte în sânul frăţiilor ezoterice.

Simbolismul stâlpului (sau stâlpii gemeni) constituie un lucru obişnuit ce s-a regăsit în asemenea cercuri, până în zilele noastre.5 De exemplu, doi stâlpi sunt aşezaţi unul lângă altul (în mod normal) în oricare templu masonic, unde ei alcătuiesc cele două simboluri de bază ale artei masonice medievale. Unul dintre stâlpi este cunoscut sub numele de Boaz (stâlpul puterii) iar celălalt sub numele de Jachin (stâlpul înţelepciunii). însă în mod esenţial, amândoi alcătuiesc un tot unitar. Având o constituţie şi un model identic, ei reprezintă Arborele Lumii. Trevor Ravenscroft îi asemuie cu „arborele Yggdrasil” din mitologia norvegiană, Frasinul-lumii ce uneşte deopotrivă cerul, pământul şi iadul. Autorul ne spune: „Coroana acestui arbore cuprinde cele douăsprezece constelaţii ale zodiacului, ramurile spiralate simbolizează planetele, iar rădăcinile sale se înfig

adânc în elementele pământului.”6

In spatele simbolismului masonic se găseşte conceptul unei ordini galactice supraplanetare. Impresionantul lanţ de catedrale ce se întinde din Scoţia până în Portugalia, după cum descrie Ravenscroft, urmează o linie a Chakrelor pământului şi este marcat (la fiecare capăt) de unul dintre aceşti doi stâlpi identici. O parte a acestei arcade (ce uneşte întregul) este Marea Cale de Nord din Anglia „care era denumită Lactodorum de către romani, ceea ce înseamnă constelaţia Căii Lactee”.7 Aidoma şarpelui ce îşi muşcă coada, lungimea lanţului de centre spirituale se întoarce la originile sale, unificat precum roata zodiacală a galaxiei şi închis într-o imagine abstractă în care cei doi stâlpi constituie aspectele ambivalente ale unei unice Axe a Lumii.

Stâlpii dătători de viaţă, sau prăjinile ce au existat cândva în sanctuarele Zeiţei-Mamă (pretutindeni în lumea cunoscută) au apărut în Egiptul antic sub aspectul stâlpului Djed care a fost cioplit din trunchiul unui copac şi care a fost înălţat pe altarele din templele zeiţei Isis. Stâlpul era uneori redat (în picturile murale) ca un copac cu patru ramuri orizontale, la fel ca acelea văzute de L.C.W., iar înălţimea lor (din poziţia orizontală în cea verticală) marca punctul culminant şi dramatic al ceremoniilor dedicate recoltei Noului An şi ale zilei sărbătorii Sed, când ritualurile periodice ale regilor cârmuitori ai Egiptului erau reînnoite.8

Cuvântul Djed, care însemna „stabil” sau „durabil” era un sinonim pentru Meru fiindcă semnifica (în acelaşi timp) şira spinării lui Osiris.

Uciderea lui Osiris de către Seth „a plasat stâlpul Djed de partea sa”9, însă Osiris a prevalat, în cele din urmă. Coloana sa vertebrală s-a înălţat din nou. Viaţa a învins moartea şi a ridicat literalmente coloana vertebrală a lui Osiris, reîntinerindu-l. Ca atare, ceremonia era o

aluzie necesară a forţelor Kundalini de neînvins asupra forţelor nimicitoare, precum şi o aluzie la spiritul veşnic viu al porumbului care, deşi este retezat, îşi înalţă din nou tulpina spre lumină. înălţarea stâlpului Djed are şi un sens planetar deoarece sărbătorea răsăritul soarelui în fiecare dimineaţă.

Figura 11 le înfăţişează pe zeiţele Isis şi Nephthys îngenuncheate de ambele părţi ale stâlpului Djed, luând parte la naşterea soarelui din pântecul vieţii cosmice. Baring şi Cashford spun că aici „soarele este aşezat între două braţe care formează semnul Ka

Figura 11. Isis şi sora sa Nephthys, îngenuncheate la altar, ajută Soarele să te înalţe din Stâlpul Djed (Papirus din Ani, c. 1250 î. Chr.)

— îmbrăţişarea divină în care este ţinut orice lucru, orice persoană sau zeu - provenind din Ankn al vieţii nepieritoare, ea însăşi provenind şi fiind generată de coloana Djed.”10 Această idee, cu privire la procesul de creaţie al lumii, ne aminteşte că orice fiinţă vie este legată prin forţa gravitaţională de centrul Pământului şi implicit de Axa Lumii. însă oricât de inconştientă ar fi o fiinţă, ea este ţinută în îmbrăţişarea divină şi iubitoare a aceleiaşi puteri ce susţine soarele. Ceva din acest mister ezoteric trebuie să fi fost încă ştiut de preoţimea egipteană atunci

când sărbătoreau ritualurile stâlpului Djed.

Totuşi este probabil faptul că, pe atunci, cunoştinţele lor erau estompate în mare parte, iar ei posedau doar o înţelegere limitată a locului sau a semnificaţiei profunde a Stâlpului Lumii prototipic. Potrivit textelor Medinet Habu, străvechii egipteni îşi dădeau seama doar că stâlpul se afla în nordul îndepărtat, sub Steaua Polară, în întunecimea nordului extrem unde soarele îşi avea locul său de odihnă. Egiptenii spuneau că Susţinătorul-Cerului trăia în „miezul nopţii" nordice de unde soarele răsărea în fiecare zi, deoarece acolo domnea noaptea veşnică. în textele piramidelor, el era numit Tat, zeul înţelepciunii „născut în întunericul îndepărtat."11

Egiptenii asociau cunoştinţele despre stâlp cu neguţătorii de chihlimbar din zona Mării Baltice (Haunebu) care veneau în regiunile sudice aducând daruri preţioase din chihlimbar pentru faraon. Ei numeau poporul Haunebu „poporul stâlpului" deoarece potrivit stâlpului faraonului Horemheb (1333-1310 î. Chr.) ei locuiau la nord, acolo unde se afla adevăratul Stâlp Ceresc.12

în China, un Stâlp-al-Lumii (simbolic numit Axa Cer-Pământ) se înălţa la mijlocul Ming T'ang, reşedinţa imperială din inima regatului, iar zeul Stâlpului se numea Wang. Neamurile germanice îl numeau Irmin sau Iormin, grecii îi spuneau Atlas, însă stâlpul-cerului pe care îl sprijinea era numit Stele Boreios sau stâlpul nordului.

Indo-europenii care au invadat Grecia pre-elenică, adaptând mitologia şi zeii lor la noul lor cămin mediteranean, au adus cu ei (din tărâmurile nordice) cultul Coloanelor lui Atlas, zeul ce sprijinea bolta cerului cu ajutorul unui stâlp şi care l-a convins pe eroul Hercule (Heracles) să îi ia locul. Dar şi ei, la fel ca romanii şi alte neamuri din antichitate, cunoşteau Axa Lumii numai ca pe un stâlp sau ca pe nişte stâlpi situaţi undeva în nordul îndepărtat.

La început, Coloanele lui Hercule nu erau asociate (aşa cum sunt acum) cu formaţiunile naturale stâncoase aflate de fiecare parte a Strâmtorii Gibraltar, ci erau cunoscute ca stâlpi votivi duraţi de mâna omului şi care se găseau în multe regiuni unde s-au stabilit popoarele migratoare indo-europene: printre altele, în îndepărtata regiune estică Sogdiana, între râurile Jaxartes şi Oxus şi la gurile Helespontului din Asia Mică. Alexandru cel Mare a înălţat asemenea coloane în cel mai estic punct al cuceririlor sale, iar istoricul grec Posidonius (care în anul 90 î. Chr. a petrecut o lună studiind mareele de la Gades, actualul Cadiz modem) pomenea despre două Coloane ale lui Hercule, durate de mâna omului, care se înălţau chiar acolo, în faţa templului lui Hercule, la vreo sută de kilometri nord de Gibraltar. însă Apollodor din Atena afirma categoric că nu Stâlpii de la Gadez erau aceia pe care Atlas i-a dat lui Hercule ca să-i susţină, ci erau aceia din nordul îndepărtat. El spunea: „Atlas făcea parte din neamul hiperboreenilor”13 prin care subînţelegea neamul de înţelepţi despre care se crede că locuiau în zonele cele mai nordice. în Eneida, Virgiliu era la fel de clar când spunea că „Atlas, Susţinătorul-Cerului, poartă pe umeri sferele rotitoare inserate cu stele incandescente.”14

Totuşi nu există nicio dovadă că popoarele din antichitate asemuiau Axa Lumii cu ceea ce noi cunoaştem drept axa rotaţională ce se înalţă la Polul Nord, în pofida presupunerilor noastre deja formate în această privinţă. După cum relevă Spanuth: „Este o greşeală capitală a metodei istorice, însă una extrem de obişnuită, de a atribui popoarelor antice cunoştinţe geografice sau concepţii modeme şi de a echivala numele şi frazele folosite de popoarele antice cu cele întrebuinţate de geografii moderni.”15 Tocmai aceasta este greşeala pe care o comitem când încercăm să pricepem concepţia clasică a Axei Lumii din propriul nostru punct de vedere.

Oricum, ideea are un înţeles mult mai larg şi mai metafizic decât oricare sens cu care suntem obişnuiţi. Guénon spune: „Potrivit unei anumite forme de simbolism comun celor mai multor tradiţii, Axa Lumii este «podul» ce leagă Ceml cu Pământul; sau care uneşte starea umană de existenţă cu alte stări supra-individuale, sau legând lumea senzorială cu lumea de dincolo de simţuri. Fiecare dintre aceste posibilităţi este doar o exprimare diferită a aceleiaşi idei fundamentale despre «Axa Lumii»...”16 Accentul pe care îl pune asupra naturii psihospirituale a Axei Lumii (atât în tradiţiile orientale, cât şi în cele occidentale, ar trebui să ne atragă atenţia că orice presupuneri fizice simpliste despre Axa Lumii ar constitui o interpretare greşită şi o subevaluare grosolană a subtilităţilor minţii clasice.

Cât priveşte geografia clasică, putem afla puţine lucruri de la geografii din antichitate (dintre care egiptenii posedau cele mai avansate cunoştinţe) care nu lasă să se înţeleagă că - pentru ei - Stâlpul Lumii era situat mult mai la sud de Polul Nord, aşa cum se întâmplase cu Steaua Polară din antichitate. După cum se poate lesne observa pe o străveche hartă egipteană schiţată în jurul anului 1200 î.Chr. (Figura 12) numai o porţiune din partea superioară a emisferei de vest era cunoscută. Această regiune este înfăţişată ca un disc plat înconjurat de un imens cerc de apă, Sin Wur, adică Oceanul Atlantic de nord, intersectat de Marea Mediterană (numită pe atunci Marea cea Verde) şi divizată în nouă porţiuni numite arcade, care corespund aproximativ cu latitudinile noastre modeme. Stâlpul Cemlui se află amplasat în a noua arcadă, de unde proveneau negustorii Haunebu. în mod evident, Polul Nord nu era cunoscut şi nici rotaţia pământului.

Grecii şi romanii nu ştiau nici ei mai multe lucruri despre lume decât egiptenii. Ei au adoptat acelaşi sistem de arcade (pe care l-au numit Paralleloi, respectiv Circuli)

precum şi întreaga lume ce se termina la Ecuator drept „toate cele nouă arcade”. A zecea arcadă se credea că se află în ceml nordic, în vârful Stâlpului Cemlui, unde soarele se odihnea peste noapte. Plinius cel Bătrân, învăţatul roman din primul secol al erei noastre, spunea că a noua diviziune a lumii „se întinde peste teritoriul hiperboreenilor [adică teritoriile care se află la aceeaşi latitudine a actualei Jutlanda] şi al Britaniei, cu o zi care dura 17 ore (cel mult).”17 Aşadar a noua arcadă (potrivit romanilor) corespundea zonei situate între 52 şi 57 de grade latitudine nordică (pe globul pământesc) trecând - după cum se poate vedea în mod evident - prin Irlanda, Britania, Scandinavia sudică, Germania de nord, Siberia de sud, insula Hokkaido din Japonia şi Golful Hudson. Pe atunci acestea erau teritoriile (toate aflându-se localizate sub Cercul Arctic) în care popoarele din antichitate situau misteriosul Stâlp al Cemlui şi unde amplasau, de asemenea, şi regatul paradisiac din nord.

în mod evident, ei ştiau că Axa Lumii avea legătură cu rotaţia cerurilor într-o manieră necunoscută lor, însă ea avea totodată conotaţii ce par să o deosebească absolut de axa de rotaţie a pământului, aproape ca şi când două sisteme diferite au fost prezentate (în mod greşit) drept unul singur. De fapt, există multe lacune, contradicţii şi ambiguităţi în străvechile geografii care sugerează acest lucm. Ceea ce rezultă dintr-o atentă studiere a lor (aşa cum Charles Hapgood a relevat din cercetarea unor hărţi nautice foarte vechi, datând din vremuri păgâne) este faptul că geografiile străvechi sunt străbătute de o tradiţie secretă, cu cunoştinţe ştiinţifice de iniţiere, care proveneau probabil din templele şi şcolile de iniţiere din vremurile respective.

Figura 12. Hartă egipteană a lumii (1200 î. Chr.)

Tocmai acest curent tainic de învăţături (pe care Hapgood îl comentează) a oferit baza unei metafizici bine informate cu privire la Axa Lumii, din care fragmente denaturate (înţelese greşit) au influenţat geografii profani. Departe de a limpezi neclarităţile, gânditorii nepricepuţi au reuşit doar să îngroape şi mai adânc o parte însemnată a adevămlui prin strădania de a-l încorpora într-o imagine a lumii fizice inadecvate şi simpliste.

Nici metafizica Axei Lumii nu îşi dezvăluie mai mult secretele sale geografilor moderni, oricât de sofisticată a devenit ştiinţa lor în ultimii 300 de ani. Guénon explică acest lucru cu foarte multă claritate. Dezvăluind tradiţia secretă a Ierarhiei, el afirmă că nimic altceva (decât un nou model al lumii) trebuie adoptat dacă vrem să înţelegem natura reală a Axei Lumii.

Către o nouă imagine a Cosmosului

Potrivit părerii lui Guénon, la origine, Shambhala se afla la Polul Nord însă şi-a schimbat amplasamentul (de

mai multe ori) de-a lungul istoriei omeneşti. El susţine ferm această idee şi notează: „Există toate motivele să credem că au fost mai multe amplasamente succesive (ale Shambhalei-Agarttha) fiecare corespunzând unor cicluri diferite şi fiind ele însele subdiviziuni ale unui ciclu mult mai evident. Dacă întregul conţinut ciclic ar fi fost plasat oarecum în afara timpului, atunci s-ar fi văzut o ordine ierarhică în determinarea acestei poziţii", deci diferiţii centri spirituali se succed unul după altul.18 înseamnă oare acest lucru că Axa Lumii se mută?

Atitudinea lui Guénon referitoare la muntele Meru şi la relaţia sa schimbătoare faţă de lumea terestră constituie partea cea mai dificilă şi mai obscură a întregii sale teze. Explicaţia sa este foarte vastă, implicând (aşa cum şi face) o geografie sacră şi o istorie sacră ale căror principii ne sunt necunoscute, dar care se corelează temeinic cu marile deplasări continentale ale pământului şi cu ciclurile evoluţiei umane. Poate că din motive de securitate ezoterică el abordează subiectul în treacăt şi neconcludent, totuşi în mod suficient ca să ne atragă atenţia că ne aflăm în prezenţa unei ştiinţe cosmologice care nu a fost niciodată pe deplin desluşită.

De fapt Guénon ne oferă puţine detalii practice despre schimbarea locaţiei geografice a muntelui Meru, altele decât unele idei preliminare asupra unei privelişti nefamiliare ce necesitau secole de explorări.

Potrivit tezei sale, în spatele corpului fizic al pământului se află tiparul său energetic, o reţea permanentă de forţe pre-fizice care delimitează structura planetară în forma sa esenţială. în acest corp-de-lumină interior sau corp Vajra se află amplasată Axa Lumii, sursa şi distribuitorul tuturor energiilor planetei. La începutul fiecărui mare ciclu temporal (iar printr-un „ciclu mare" Guénon subînţelege, cel puţin, o parcurgere totală a Zodiaclului, adică un An Sideral de 25.920 de ani) cele

două corpuri se află (în mod virtual) într-o aliniere perfectă, dar pe măsură ce ciclul evoluează, are loc o separare şi corpul fizic se îndepărtează tot mai mult de alinierea faţă de tiparul său, creând toate constrângerile şi vicisitudinile pământeşti ale timpului şi ale modificărilor.

Universul lui Guénon, ca un întreg, este imobil şi într-o stare de armonie şi ordine ideală, niciodată tulburat în dimensiunile sale superioare. Dar o dată cu separarea de planul fizic, se crează mişcarea şi începe suferinţa schimbărilor.19 Cu alte cuvinte, procesul de diferenţiere crescândă a fizicului (de pe fundalul contextului său spiritual) produce asupra planetei şi asupra tuturor formelor de viaţă o tulburare locală, un Angst al mişcării, al dezechilibrului şi al adaptării permanente la noile condiţii. Lumea spirituală a Fiinţei este neschimbătoare. însă starea sa naturală de reflectare pe un plan inferior (chiar şi la nivelul său cel mai puţin dezvoltat) este aceea de a fi „descentrată" în legătura sa cu această stare, fiind aşadar într-o mişcare perpetuă compensatoare.

Se simte aici ecoul unei teorii neoplatonice în care o sferă atemporală şi perfectă a Fiinţei se oglindeşte într-o sferă imperfectă A Devenirii, a cărei menire este de a crea timpul şi iluzia. Acţiunea de diferenţiere devine sursa schimbărilor geofizice şi a ciclurilor temporale, efectuând un gen de mişcare ondulatorie geofizică locală sau o distorsionare a modului de producere a realităţii. Cu cât mai mare este deosebirea, cu atât mai mare este distorsiunea. Cu cât mai rapid este ritmul schimbării, cu atât mai intensă este deformarea. Şi cu cât sunt mai solide caracteristicile iluzorii, sau mai degrabă relative (cum ar fi fluxul, conflictul şi degradarea) care par să guverneze universul fenomenelor, cu atât mai mult se apropie o stare de criză ce conduce către o prevestire a unei catastrofe umane.

Această suferinţă provocată de schimbare (care este

o suferinţă reală) constituie condiţia firească a lumii noastre, aşa cum recunoaşte Buddha, adică o inevitabilă reîntoarcere concomitentă printr-o manifestare materială.

Lucrarea lui Guénon sugerează, în continuare, că una din manifestările geofizice ale acestui proces este separarea polilor, ceea ce duce la mari schimbări pe suprafaţa pământului. Teoria poate fi rezumată astfel: Axa Lumii nu coincide (în mod necesar) nici cu axa de rotaţie şi nici cu axa magnetică a Pământului, deşi acest lucru se poate întâmpla uneori. în esenţă, ea are o existenţă independentă. La începutul marilor cicluri temporale, Polul nord şi polul magnetic se aflau într-o aliniere virtuală perfectă cu Axa Lumii precum şi cu axele dintre ele.

La vremea aceea, toate trei erau aparent unite în punctul Nordului real, astfel încât centrul spiritual suprem se afla într-un punct polar, literalmente. Dar pe măsură ce ciclurile au evoluat, polurile s-au depărtat de aliniamentul lor faţă de Axa Lumii şi au avut loc schimbări terestre. Astfel, conform afirmaţiilor lui Guénon, deşi se află la începutul actualului ciclu mare, Shambhala se află la Polul Nord sub numele de Tula, a fost localizată milenii de-a rândul la sud, iar acum se află situată în Asia Mijlocie, unde se găsea de mii de ani. Insă mai multe detalii despre deplasările sale nu pot fi date, cu o oarecare certitudine.

Pentru Guénon, întreaga lume a fenomenelor (şi tot ce ea cuprinde) depinde de activitatea muntelui Meru, adică a Axei Lumii. Muntele Meru constituie adevăratul centru al lumii, oriunde s-ar afla el localizat, o referinţă absolută faţă de care tot restul se mişcă, muntele însuşi rămânând pe loc. Guénon echivalează funcţia de reglare a muntelui cu cea a lui Chakravarti, monarhul universal al hinduismului, al cărui palat (exprimându-ne simbolic) se înalţă pe piscul muntelui sacru. El este cel care „face ca roata să se învârtă, adică este acela care, aflându-se în centrul tuturor lucrurilor, orientează toate mişcările fără

ca el însuşi să ia parte, sau este (ca să folosim un termen aristotelic) «cel care se mişcă fără a se mişca».”20

Pentru a determina (în sens absolut) locaţia geografică a unui asemenea principiu creator suprafizic ar fi nevoie (după cum susţine Guénon) de cunoştinţele unui expert în ştiinţele geografice sacre, cunoştinţe pe care nu le avem.

în mod tradiţional, geografia sacră se întemeiază pe un model deschis al lumii. Actualul nostru model al lumii ştiinţifice este închis: sistemul său de referinţă nu este deschis nici unei dimensiuni mai înalte decât el, ceea ce face ca activitatea oamenilor de ştiinţă să fie mult mai uşoară.

însă realitatea este că Pământul include un principiu care îl alătură totdeauna unei lumi spirituale mai ample. Datorită Axei Lumii, principiul este deschis către o dimensiune superioară, iar acest fapt modifică (în mod radical) tot ce am putea spune despre el, despre posibilitatea noastră de a-l măsura şi de a-l descrie, în asemenea condiţii, realitatea devine (în mod caracteristic) mult mai dimensională şi progresivă decât statică.

Guénon reafirmă o străveche înţelepciune taoistă atunci când susţine că lumea fizică este o parte a unui întreg mai mare, care este unic şi indivizibil, perfect neschimbător şi imobil, dar care (pentru a deveni un fenomen existenţial) trebuie să se desprindă de trecutul său spiritual. Totuşi, pentru a desprinde în felul acesta partea de întreg, înseamnă să stabileşti o mişcare de strămutare, de unde derivă dualitatea şi imperfecţiunea. Pământul se desprinde de ceruri şi de puterea axială care le uneşte. Forţele se despart în opoziţie polară asemănătoare una faţă de cealaltă, iar din această separare rezultă toate lucrurile concrete.

Chuang Tzu, un taoist chinez din secolul al XVII-lea î. Chr. exprimă o idee similară, deşi el numeşte Axa Lumii

folosind denumirea sa orientală, adică Axa Cer-Pământ.

Odinioară cele două moduri de existenţă (Yin-Yang) s-au despărţit în interiorul Fiinţei primordiale. Revoluţia lor a început, iar Cosmosul a fost modificat ca atare... Binomul cer-pământ (Axa Lumii) este o forţă invizibilă. Acţiunea-şi-reacţia sa produc toate modificările. Pornirea şi oprirea, deplinătatea şi goliciunea, revoluţiile astronomice (ciclurile timpului) fazele Soarelui şi Lunii (anotimpurile) toate acestea sunt urmarea aceleiaşi cauze unice pe care nimeni nu o percepe, dar care funcţionează în mod perpetuu.21

Guénon îl citează pe Chuang Tzu în lucrarea sa Marea Triadă spre a ilustra propria lui teorie care depăşeşte cu mult concepţiile neoplatonice tradiţionale. Din pricina limitărilor impuse de limbajul nostru depăşit, din păcate, Guénon se străduie să redea dinamica unei ordini cosmice mai ample (cuprinsă în această noţiune) din care lumea fizică se desprinde, creând - aşa cum şi face - un anumit şir de schimbări ciclice în cadrul întregului atemporal şi neschimbător. Imaginea multidimensională (rezultată) poartă o asemănare izbitoare cu teoria cuantumului, formulată de David Bohm, cu privire la ordinea implicită şi explicită.

Bohm susţine că lumea tridimensională existentă (în care locuim) este o ordine explicită ce se desprinde dintr-o ordine implicită nemanifestă care o evidenţiază. El numeşte acest concept neclar „mişcarea neîntreruptă” sau „oceanul energiei” a cărui mişcare este o ritmică înfăşurare şi desfăşurare a lumii fizice.

Ideea că aceste două ordini laolaltă constituie realitatea ultimă (şi suprasensibilă) pune accentul, după cum susţine fizicianul „pe unitatea unităţii-si-diversităţii” si pe unicitatea întregului-si-a-părţii.22

Guénon are o părere asemănătoare, în care analizează temeinicia câmpului analog cu mişcarea

neîntreruptă din concepţia lui Bohm, în legătură cu pulsul timpului, prin care ciclurile temporale ritmice sunt stabilite în desfăşurarea lumii fizice din matricea sa primordială. Schimbările amplasamentului Shambhalei pe suprafaţa globului reflectă, aşadar, adaptarea sa ciclică la schimbările geologice (cum ar fi strămutările polului) ce pot însoţi o atare desfăşurare23, poate chiar şi adaptarea sa la inversarea câmpului magnetic al pământului. Prin asemenea strămutări, Shambhala păstrează nealterată legătura sa vitală cu Axa Lumii. Căci deşi schimbarea se petrece pe un plan anumit al spectrului universal, la nivelurile sale superioare universul însuşi este neschimbător, nemişcat, plin de extaz şi veşnic imobil, iar unica misiune a Shambhalei este de a menţine pământul în legătură cu acea sursă primordială de extaz.

Veşnica reîntoarcere în concluzie, schimbarea este un simptom al dezechilibrului local, al asimetriei locale şi are termenul său firesc. Traiectoria timpului este nesfârşită, dar se va reîntoarce în mod ciclic la începuturile sale. Lumea noastră este doar o parte a unui întreg mai amplu, cu organizare de sine stătătoare, în care mecanismul de corectare este edificat în Axa Lumii de la centru. O putem numi Axa Meru ori Norma Absolută sau - aşa cum procedează Guénon - calea către Shekinah ori Sfanţul Duh, sau chiar Tao ori Drumul către Ceruri. Acestea sunt doar numele pe care diferite rase şi culturi omeneşti le dau aceluiaşi fenomen subtil, adică fluxul de energie spirituală dătătoare de viaţă care se scurge prin miezul planetei. Dar în toate cazurile, adevărul este că - în contextul Fiinţei eterne - erorile timpului trebuie să fie totdeauna rezolvate. Şi adiacent cu Axa Lumii, Shambhala este calea prin care această activitate de corectare poate avea loc, indiferent unde se află pe faţa pământului, într-o anumită epocă.

Fără a dori să pătrundem prea adânc în principiile

metafizice pe care trebuie să se bazeze toate presupunerile din lucrarea lui Guénon, se poate spune că ele se bizuie pe premisa că universul este benign, în toate privinţele. Paradoxul suferinţei existenţiale a schimbării, a pierderii treptate a armoniei într-o Creaţie divină, îşi pierde spaima atunci când este contemplat din punct de vedere al unei ordini a realităţii superioare şi armonioase care nu se schimbă sau nu se perimează niciodată. Aşadar, în sens temporal, posibilitatea unei instabilităţi planetare cu care se confruntă o asemenea ipoteză este cuprinsă (în realitate) într-o ordine superioară de repaus paradisiac neschimbător, care se va manifesta din nou la sfârşitul fiecărui ciclu. Angst este temporar. La sfârşitul ciclului, echilibrul terestru va fi restabilit, cei trei poli se vor contopi şi îşi vor relua abordarea lor primordială faţă de unitate, iar Shambhala se va reîntoarce la staţia polară pe care (în mod spiritual) nu a părăsit-o niciodată.

Spicuirile de mai sus, provenite dintr-o metafizică sacră care a preocupat gândirea a nenumăraţi adepţi ai culturilor tradiţionale, nu pot justifica extinderea şi profunzimea pătrunderii lor în natura cosmosului. Am atins numai periferia unui sistem metafizic atât de prodigios încât a ocupat aproape întreaga întindere a istoriei umane, reducând la o simplă sclipire ultimii 300 de ani ai ştiinţei modeme şi ducând la înfăptuiri practice, de care ştiinţele noastre abia de sunt capabile. Guénon susţine că acest corp al înţelepciunii este păstrat în întregime în Shambhala, iar iniţiaţii continuă să asigure (în taină) totalitatea cunoştinţelor noastre cu chei de pătrundere în doctrinele lor cuprinzătoare. Religia Stâlpului, cu proslăvirea miraculosului Arbore al Vieţii, a furnizat antichităţii o asemenea cheie. O altă cheie a fost mitul zeiţei Gaia, Zeiţa Pământului.

în mitologia greacă clasică, pământul era considerat o fiinţă vie, însă zeiţa Gaia se supunea totuşi legilor lui

Zeus (Zeul Zeilor) şi nu mai era maica supremă a tuturor vietăţilor. Insă în culturile timpurii din epocile minoică, sumeriană şi neolitică, Zeiţa Pământului nu făcea parte din panteonul zeilor şi zeiţelor. Rămăsese singură, suprema dătătoare de viaţă, venerată ca „maica tuturor, temelia tuturor lucrurilor, cea mai în vârstă”24 aşa cum s-a exprimat poetul Homer. în acele vremuri, credinţa într-un cosmos omogen era încă puternică. Astfel istoricul grec Hesiod scria în anul 700 î.Chr. despre folclorul străvechi pe care îl auzise de la mama lui: „Nu eu, ci mama povestea felul în care cerul şi pământul formau cândva o singură entitate.”25 Această percepţie a unicităţii întregii vieţi, a unităţii dintre cer şi pământ, a spiritului şi materiei, a pământului şi umanităţii s-a pierdut atunci când Grecia s-a maturizat, aşa după cum ne reamintesc Baring şi Cashford.

în imnul homeric... zeiţa Gaia continuă să fie invocată drept „Maica Tuturor”, dar ea a devenit şi „mireasa Cerului înstelat” însă nu se menţionează nicidecum faptul că - în alte mituri - Uranus (Cerul) a fost cândva copilul ei, la fel ca toţi ceilalţi zămisliţi din trupul său. în cazul acesta, ea este cea care hrăneşte lumea întreagă. Ea dă viaţa şi tot ea îi pune capăt.26

Astăzi ni se oferă indicii care ne apropie de percepţia holistică a acelei lumi arhaice. Printre ele se numără şi alte introspecţii în taina naturii psihice a zeiţei Gaia care leagă condiţia sa climatică, ecologică şi chiar geologică nu numai de acţiunea forţelor din marele cosmos, ci şi de raţiunea umană ce înconjoară globul şi de condiţia morală şi spirituală a societăţii umane, în general. în trupul zeiţei Gaia, fiecare organ (inclusiv cel uman) este dependent de toate celelalte, purtând răspunderi reciproce. Astfel starea psihică

(sănătoasă sau labilă) a umanităţii este un factor critic care determină severitatea unor asemenea convulsii ale naturii, aşa cum ar putea să aibă loc la sfârşitul marilor

cicluri. Aceste convulsii reprezintă modul în care zeiţa Gaia se purifică şi se regenerează periodic (un gen de curăţenie de primăvară) iar ca parte funcţională a zeiţei Gaia, condiţia morală umană are puterea de a modifica procesul, în bine sau în rău.

Se spune că o cronică a istoriei geologice a pământului este păstrată în arhivele din Shambhala, iar această cronică redă detaliat marile transformări în evoluţia planetară a omenirii, în care zeiţa Gaia este omniprezentă. în felul acesta, Directoratul monitorizează viaţa pe pământ, anticipează evoluţia sa viitoare şi planifică acţiuni de colaborare cu întreaga lume. Căci în Axa Lumii o putem găsi pe zeiţa Gaia care posedă un centru de guvernare suprem, analog cu centrul cortical de acţiune umană prin care este în stare să îşi organizeze domeniile sale potrivit principiilor conştiente, raţionale şi psihospirituale, de asemenea manieră încât să fie utile tuturor.

Văzute din această perspectivă, convulsiile generale ale naturii (la sfârşitul marilor cicluri) sunt evenimente naturale şi organice (provocate de un Spirit al Lumii benign) pentru a stabiliza planeta şi pentru a readuce toate lucrurile la originea lor iniţială de perfecţiune, de odihnă şi de puternică energie creatoare, anunţând astfel stabilirea unei noi epoci de aur.

ATLANTIDA ŞI HIP ERB O REE Nil: LEAGĂNE ALE CIVILIZAŢIEI

?

Guénon susţine că mult înainte de apariţia raselor indo-europene, tropicele erau altfel plasate, iar o amplă cultură hiper-boreană a înflorit în jurul Cercului Arctic. Pe atunci, Shambhala era cunoscută ca „insula albă” sau „insula sacră”, iar Meru era cunoscut ca „muntele alb” ce se înălţa în mijlocul insulei, un triunghi de lumină - „triunghiul iniţiatic” - care strălucea în vârful său. In

vremurile acelea, Atlantida se afla la apus.

Numeroase surse sprijină tradiţia potrivit căreia Shambhala se afla odinioară în apropierea Polului Nord. Sciţii, o ramură a poporelor Vedice, care hălăduiau prin stepele Asiei Centrale în primul mileniu î.Chr., povesteau despre un tărâm minunat (similar Shambhalei) ce se întindea mult mai la nord. Ei spuneau că dacă cineva călătorea spre zările îndepărtate, putea ajunge pe pământurile unor triburi mitice şi fantastice, iar dincolo de ele, în munţii Ripeeni ce se află într-un pustiu dezolant de zăpadă şi întuneric, pe care niciun muritor nu îl poate străbate. Dincolo de bariera aceea se întindea o ţară frumoasă, caldă şi adăpostită de vânturile reci de afară, unde soarele răsărea şi apunea o dată pe an (aşa cum se întâmplă la Cercul Arctic) iar acolo un neam fericit trăia pe pajişti cu copaci în floare.

Potrivit grecilor din antichitate, acesta era tărâmul de la miazănoapte al zeului Apollo din Delphi, dar şi pământul legendarilor hiperboreeni, unde Apollo revenea la fiecare 90 de ani, călătorind prin văzduh într-un car tras de lebede.

Era un paradis tainic, unde cerurile se roteau pe axul polar (pe care hiperboreenii îl proslăveau precum Stâlpul lui Atlas, Pur-tătorul-Cemrilor) ce aparţinea unui popor înţelept şi prosper care trăia de mii de ani în armonie, fără a cunoaşte boala, suferinţele şi bătrâneţea. Pentru greci, aceşti semi-zei înţelepţi alcătuiau esenţa mitului deoarece pământul lor era accesibil doar zeilor şi eroilor (nu muritorilor de rând) unde se putea ajunge numai pe calea văzduhului. Poetul Pindar scria că „nici cu corabia şi nici pe jos nu puteai găsi calea minunată către tărâmul hiperboreenilor.”2

în secolul al VII-lea î. Chr., un grec pe nume Aristas din Proconnesus (un preot al zeului Apollo) a călătorit către nord-est, îndreptându-se spre Asia Centrală şi

căutând în zadar lăcaşul hiperborean al zeului său. înapoindu-se cu bine în Grecia, a scris un poem din care au rămas numai câteva fragmente, însă ele par să demonstreze că autorul lor a ajuns până în Siberia. De la acest poem derivă numele grecesc al hiperboreenilor. Poemul pomeneşte despre ţinuturi şi triburi ciudate ce se găsesc dincolo de teritoriul sciţilor, despre o ţară bogată în aur (probabil munţii Altai) iar mult mai la nord de acel ţinut se afla o peşteră în care sufla Boreas, vântul rece de la nord. Aristas spunea că hiperboreenii erau numiţi astfel deoarece trăiau în partea cea mai îndepărtată a peşterii, într-o regiune elizeană pe care Herodot (concetăţeanul său de mai târziu) a localizat-o (din auzite) pe malurile fie ale Mării Arctice, fie ale Mării Baltice.

Tradiţia unui măreţ centru de înţelepciune Arctică (care putea fi Shambhala) a cunoscut diferite aspecte. John Bennett citează teoriile lui B. J. Tilak, un istoric hindus ale cărui studii despre cele mai vechi imnuri Vedice l-au determinat să conchidă că poporul Vedic provenea (la origine) din interiorul Cercului Arctic, aducând cu ei (în Asia Centrală) imnurile sacre dedicate soarelui, în epocile post-glaciale. Adoptând opinia lui Tilak, Bennett este de părere că un centru important de iniţiere exista pe ţărmurile Mării Arctice, în trecutul îndepărtat, iar adepţii acestui centru erau aşa-numiţii Titani („străvechii zei” despre care aminteşte Hesiod) care s-au retras la nord, după ce au fost înfrânţi de Zeus şi zeii din noul său panteon, trăind „cu inimile împăcate şi în linişte pe Insulele Binecuvântate din apropierea malurilor Oceanului unde şuieră puternicul Maelstrom.”4

Bennett consideră că Titanii (unul dintre ei fiind Atlas, inclus ulterior în familia elenică a lui Zeus) erau adepţi-şamani înfrânţi într-o bătălie apocaliptică pentru putere (bătălie izbucnită între clanurile magicienilor aflaţi la conducere în timpul ultimei Ere

Glaciare) care s-au retras pe malurile Mării/Siberiene, o regiune a Arcticii ce nu a cunoscut niciodată gheţurile. Acolo ei au dezvoltat rudimentele limbii indo-europene pe care o cunoaştem azi. Bennett ne spune: „Există numeroase... dovezi ale unei origini hiperboreene a imnurilor Vedice.

Acelaşi lucm este valabil şi pentru imnurile A vesta[23] şi pentru saga norvegiană. Chiar şi la Homer, anumite fragmente lasă să se înţeleagă că aceste imnuri trebuie că proveneau din regiunea arctică."5

în spatele tuturor acestor legende străvechi despre un Elizeu polar se află perspectivele minunate ale istoriei umane, cu o vechime de 70.000 de ani sau mai mult (probabil), provenind de pe vremea când oamenii de Cro-Magnon, adevăraţii hiperboreeni, creşteau ca număr şi se răspândeau în jurul Eurasiei circumpolare, adunându-se în Asia Centrală, unde cultura a evoluat cu preponderenţă şi răspândindu-se din nou şi mai departe în lumea întreagă, într-o perioadă de peste 40.000 de ani sau chiar mai lungă, ei au emigrat spre răsărit, traversând Marea Japoniei şi Strâmtoarea Bering către insulele japoneze şi către America, apoi îndreptându-se spre vest, către Oceanul Atlantic, Insulele Canare, Africa de nord şi de-a lungul coastei Africii de est, după care au străbătut munţii Caucaz din Asia Mică. însă căminul lor a fost (în principal) totdeauna situat în vastul coridor eurasian cu climă temperată, poporul concentrându-se îndeosebi în Europa de nord. Tipul acesta de oameni tinde să se găsească tot mai mult în Europa (acolo unde a fost descoperit mai întâi) decât în altă parte.

Omul de Cro-Magnon a fost denumit „semnătura" culturii din perioada Aurignaciană[24], personajul tipic al

---

23 scripturi sfinte zoroastriene (n. tr.).

24 perioadă a culturii paleolitice superioare. Numele derivă de la Aurignac, localizat în Haute-Garonne (Franţa) unde s-au descoperit

acelor vremuri, însă rasa lui a fost singura care a apărut ca primul exemplu real de Homo-sapiens premergător rasei noastre modeme. Omul Grimaldi, tip asemănător italianului, a apămt în aceeaşi perioadă, la fel ca un altul ce semăna cu eschimosul modem. Şi un altul, tipul Caspic, un popor de talie redusă, cu capul lunguieţ, a sosit ulterior în Africa de nord, în vreme ce un alt neam (asemănător boşimanilor) şi-a făcut apariţia pe scenă.6

De-a lungul mileniilor, toate aceste neamuri au migrat neîntrerupt, amestecându-se şi încmcişându-se cu alte neamuri, spre a forma o rasă mai mult sau mai puţin omogenă (din punct de vedere genetic) din care a evoluat rasa noastră modernă.

La apogeul forţelor sale, cu aproape 30.000 de ani în urmă, omul de Cro-Magnon era o făptură splendidă: se ţinea drept şi era înalt - aproximativ 1,88 m înălţime - era lat în umeri, voinic şi probabil mult mai inteligent decât oamenii moderni, cu o capacitate cranianã considerabilă, cu o faţă lată, robustă şi plăcută şi pielea de culoare deschisă. însă spre finele ultimei Ere Glaciare, atât statura, cât şi inteligenţa lui s-au diminuat, iar (măsura acum doar 1,60 m înălţime) poporul său era pe cale de dispariţie.7 Rasa lui a pierit cu circa 10.000 de ani în urmă, deşi a supravieţuit o vreme în grupuri restrânse, ici-colo, până cu 2000 de ani î. Chr., iar o rămăşiţă Ainu încă mai există în Japonia.

Contrar descoperirilor făcute de istoricii din secolul al XIX-lea (pe seama cărora au fost formulate multiple teorii rasiale eronate şi romantice) cultura Cro-Magnon nu are nicio legătură cu mitul unei rase indo-europene cu totul aparte, care s-ar fi dezvoltat cam în aceeaşi perioadă când au fost descoperite rămăşiţele omului de Cro-Magnon, în sudul Franţei. La vremea respectivă, savanţii au lansat ideea potrivit căreia o rasă ariană dotată cu

---

obiecte aparţinând acestei culturi.

excepţionale calităţi fizice şi intelectuale (a cărei sorginte se găsea în regiunile germane) se afla la originea celor mai importante şi mai nobile înfăptuiri omeneşti, iar existenţa sa o putem situa mult înapoi în timp, departe în preistorie, în epoca artiştilor desenelor rupestre din Europa şi chiar din Atlantida. Această concepţie greşită a fost preluată cu un profund entuziasm de către poporul german şi a fost inclusă într-o declaraţie despre destinul mistic al rasei germanice, declaraţie care ulterior a fost popularizată de nazişti. însă de atunci încoace teoria a fost total discreditată.

Se ştie acum că o asemenea rasă nu există, ci doar popoare cu grai arian, care provin din diferite grupuri rasiale. înaintaşii nomazi ai rasei teutonice (locuitorii stepelor din coridorul eurasiatic) sunt un amestec de rase hibride care au prea puţine lucruri în comun, cu excepţia rădăcinilor limbii ariene. Un studiu aprofundat efectuat de A. Meillet şi Marcel Cohen a relevat faptul că aceste popoare nomade hălăduiau în regiunile sudice ale Rusiei şi chiar în Asia Centrală.8 Acolo, Ariasii (aşa cum se autodenumeau duhovnicii Vedici) au hoinărit milenii de-a rândul, lăsând moştenire limba lor sanscrită numeroaselor triburi migratoare care s-au contopit şi s-au perindat prin acele locuri, furnizând astfel o bază pentru mulţimea limbilor noastre indo-europene. De fapt, istoricii moderni (care acum îşi dau seama mult mai bine despre realităţile istorice)

abandonează tot mai mult termenii „arian” şi „indo-european” socotindu-i mai degrabă înşelători, decât folositori.

Obiectele realizate de omul primitiv din epoca Cro-Magnon nu sunt numeroase, iar din punct de vedere cultural, această rasă omenească din Era Glaciară rămâne oarecum un mister. Micile statuete ce întruchipează zeiţe, ca şi măiestrele desene crestate în coame de cerb, oase

sau pietre, cu mai bine de 22.000 de ani î.Chr. (spirale, meandre, labirinturi, căpriori, şerpi, peşti, aripi de păsări, apă, ramuri înfrunzite) multe dintre cele mai abstracte simbolizând (aşa cum afirmă Baring şi Cashford) căile încâlcite pe care sufletele morţilor le străbat în lumea de apoi invizibilă, sunt mărturii ale unei societăţi paşnice, înzestrată cu o bogată mitologie a lucrurilor sfinte. Obiectele demonstrează de asemenea (după cum afirmă autorii) „o cultură surprinzător de omogenă sau, cel puţin, o legătură comună cu credinţa...”9

însă minunata artă Cro-Magnon, ca şi folosirea harponului la pescuit şi a acului din os pentru cusut, sunt mărturii ale culturii ce ne-a fost lăsată moştenire.

Cu toate acestea, după trecerea a 22.000 de ani şi după inundaţiile masive de pe coastele mărilor, orice urmă (chiar şi a celei mai avansate culturi tehnologice) poate dispărea, mai ales dacă se limitează la un procent redus al populaţiei. Ca atare, în ciuda sărăciei dovezilor existente, nu este nicidecum imposibil ca ipotetica civilizaţie din Era Glaciară (despre care vorbea Harpgood) să fi fost chiar de sorginte Cro-Magnon. într-adevăr, aceasta este de departe cea mai plauzibilă explicaţie. Cu o societate foarte sofisticată (aşa după cum s-a demonstrat deja) majoritatea populaţiei Cro-Magnon ar fi fost alcătuită din simpli vânători şi culegători, în vreme ce micile clanuri sus-puse duceau o viaţă complet diferită, stabilă, civilizată şi cultivată. Istoricul indian Sisirkumar Mitra evidenţiază că un model social (stratificat în mod asemănător) exista în viaţa comunitară Vedică timpurie, în care grupuri de Rishi (bazate pe stricte legături de mdenie) trăiau în pădurile din afara oraşelor, departe şi în afara societăţii Vedice indiene.10

Unul din argumentele ce leagă în mod indubitabil rasa Cro-Magnon de cea a hiperboreenilor îl constituie existenţa (în ambele cazuri) a cultului Stâlpului megalitic.

Aşa după cum se spunea că stâlpul originar sau stâlpii lui Atlas ocupau un loc central în religia hiperboreenilor, tot astfel şi arheologii au observat că oriunde s-a stabilit rasa Cro-Magnon, cultul Stâlpului îşi lăsase amprenta. Rămăşiţele unor nenumărate cercuri de piatră, ale unor menhire şi ale unor oraşe troiene se găsesc răspândite în întreaga

Eurasia şi în teritoriile din Pacific, ca mărturii ale puternicelor migraţii în zigzag ale popoarelor din Epoca Cro-Magnon. Roerich a văzut mii de astfel de relicve megalitice pe platourile înalte din Tibet, iar craniile oamenilor de Cro-Magnon (ca şi rămăşiţele oaselor scheletelor datând din aceeaşi perioadă) au legătură cu abundenţa de lucrări asemănătoare stâlpilor megalitici ce se întâlnesc de la Marea Baltică până în Africa de nord, unde oamenii blonzi Tamahu o venerau pe Magna Mater şi pe soţul ei, Purtătorul-Cerurilor, la fel cum procedau şi neamurile lor din Bretania.11 în Insulele Canare, Cro-Magnon Guanches, o rasă acum dispărută, erau constructori-megalitici ce aduceau ofrande zeului Stâlpului Lumii pe care îl numeau Zeul ce Sprijină Cerul şi care prevenea astfel prăbuşirea temeliilor lumii.12

Deşi aceste cercuri de piatră şi fortificaţiile (cum sunt cele descoperite în multe insule mediteraneene) fac dovada existenţei unui sofisticat nivel de cunoştinţe geometrice şi de topografie a solului, precum şi a unei societăţi cu structură centralizată şi foarte bine organizată (capabilă să coordoneze edificarea unor lucrări masive) oamenii de Cro-Magnon ar fi putut dobândi (la apogeul dezvoltării lor) un grad şi mai înalt de civilizaţie.

Făcând comentarii despre minunata artă rupestră din Era Glaciară (ale cărei relicve au fost descoperite la Lascaux şi Altamira) Baring şi Cashford vorbesc cu admiraţie despre capacităţile nebănuite ale rasei Cro-Magnon. Ei cred că recenta descoperire a unui sistem de

notare lunară sofisticată (cioplit de oamenii paleolitici în oase, piatră sau coame de cerb şi vechi de peste 40.000 de ani î. Chr.) „ne îndeamnă să apreciem inteligenţa lor la un nivel mult superior decât până acum.”13

Făcând referire la mărturiile care atestă existenţa unei culturi universale unitare în vremurile preistorice, John Michell ne îndeamnă la o reevaluare similară:

întreaga suprafaţă a pământului poartă amprentele unor gigantice lucrări de inginerie preistorică (ruinele a ceea ce a fost cândva un sistem universal de magie naturală) fapt care implică folosirea magnetismului polar împreună cu o altă forţă pozitivă ce avea legătură cu energia solară. De la diferitele rase omeneşti şi supraomeneşti (care au populat pământul în trecut) păstrăm numai relatările fanteziste ale miturilor vechi. Putem doar să presupunem că un dezastru covârşitor (indiferent că era sau nu de origine naturală) a distrus un sistem a cărui menţinere depindea de modalitatea sa de a controla anumite forţe naturale de pe întregul glob.14

în vestigiile enigmatice ale acestui străvechi sistem putem întrezări revenirea unui motiv (repetat în nenumărate contexte) acela al unităţii cosmice dintre cer şi pământ, motiv care a fost perceput ca funcţie primordială a Stâlpului Lumii şi care le-a permis cercetărilor epocii Cro-Magnon să unească pământul într-o reţea cât mai strânsă de energii cosmice (răspândite de la nord la sud şi de la est la vest) dar care convergea totdeauna într-un centru de forţă supremă situat în Asia Centrală. Se poate observa că acelaşi motiv al unicităţii cosmice (moştenit din acea profunzime mitică a timpului) a influenţat tradiţiile şi artele, cultele şi obiceiurile tuturor civilizaţiilor ulterioare, repetând aceeaşi temă veşnică a unităţii prin diversitate.

Universalitatea culturii Stâlpului a fost umbrită de faptul că religia s-a transformat pe măsură ce s-a extins,

dezvoltând caracteristici locale (o dată cu trecerea timpului) care păreau să aibă prea puţine legături cu originea sa asiatică. Obţinând (în schimb) un înalt nivel de autonomie şi diferenţiere, religia occidentală a început să nege posibilitatea unei unice culturi mondiale (aşa cum a sugerat Michell) prezentând numai un amestec fragmentat al credinţelor, al cultelor şi al obiceiurilor specifice Occidentului.

Densitatea slabă şi clarobscurul intervenţiilor istorice au îngreunat sarcina istoricilor de a presupune existenţa unei culturi şi a unei religii Cro-Magnon universale, care ar fi putut dăinui vreme de mii de ani pe suprafaţa pământului (cuprinzând multe variaţii de stil, fără a-şi pierde coeziunea) şi au făcut şi mai dificilă posibilitatea de a-şi închipui că această stare unificată ar putea constitui etalonul umanităţii într-o lume iluminată. Totuşi numeroase studii filologice şi arheologice (precum şi cele întreprinse de Hapgood în domeniul istoriei cartografice) au impus logica unui asemenea tablou preistoric.

Electris: Un centru al înţelepciunii hiperboreene

Indiferent de originea Cro-Magnon sau hiperboreană pe care i-am putea-o atribui, trebuie să luăm în consideraţie faptul că Shambhala şi-a mutat (la un moment dat) amplasamentul (de la Marea Arctică în Asia Centrală) însă nu cunoaştem când s-a petrecut acest lucru. Potrivit afirmaţiilor lui Guénon, acelaşi popor a pus bazele atât ale Atlantidei, cât şi ale Shambhalei. însă perioada de timp în care au avut loc aceste evenimente (cât şi transmutările comunităţilor de iniţiaţi ce trăiau pe acele meleaguri) este surprinzător de variată şi ambiguă în sânul diverselor tradiţii oculte la care avem acces, întinzându-se de la milioane de ani (Blavatsky) până la doar câteva mii de ani (Bennett) şi făcând imposibilă orice cronologie definitvă.

însă dacă teoriile formulate de Guénon sunt corecte

(şi probabil că el constituie călăuza noastră cea mai de încredere) trebuie să ne gândim cel puţin la perioada ultimei Ere Glaciare (întorcându-ne probabil cu 25.000 de ani înapoi în timp) pentru a putea determina strămutarea Shambhalei în Asia Centrală.

în acelaşi timp, izvoarele greco-romane atestă existenţa unei alte tradiţii oculte, de lungă durată, ca pe un rezultat al unui sanctuar al înţelepciunii numit Electris, care îşi avea şi el obârşia în regiunea occidentală. Era un sanctuar despre care străvechiul istoric grec Hecateus susţinea că ar fi fost durat de către Poseidon, zeul mărilor, tatăl lui Atlas. Acesta era căminul hiperboreenilor, atât de veneraţi de grecii antici. Potrivit cronicii redactate de Diodorus Siculus în primul secol î. Chr. (care îl citează pe Hecateus) sanctuarul se înălţa pe o insulă vastă „nu mai mică decât Sicilia" şi situată probabil în afara coastelor Europei, de vreme ce se găsea „în partea opusă a tărâmului celţilor."15 Diodorus povesteşte că sanctuarul a fost înălţat ca un oraş troian (urmând modelul sferelor) prin care el subînţelegea un desen astronomic asemănător cu cel de la Stonehenge şi cu cele ale altor străvechi temple ale soarelui, în care schema sferelor cereşti sau a învelişurilor astrale ce împrejmuiau pământul era prezentată ca o diagramă a unei serii de cercuri concentrice însemnate prin ziduri, smârcuri sau şanţuri cu apă ce înconjurau stâlpul-de-piatră central.

Diodorus susţinea că insula hiperboreană era mai ales un loc sfânt, bogat în metale preţioase, cu care oamenii ornamentaseră un templu măreţ (dedicat proslăvirii lui Apollo), unde îşi petreceau zilele benchetuind, în vreme ce fecioare minunate dănţuiau şi cântau în sunetul muzicii lirelor şi lăutelor.

în interiorul templului se înălţa stâlpul lui Atlas, purtătorul cerului, şi tot acolo aveau loc Hieros Gamos sau ritualul de căsătorie divină dintre zei şi muritori, despre

care antropologul Robert Heine-Geldem spunea că este unul din misterele sacre ale Epocii Megalitice. Euripide, poetul-dramaturg grec, a denumit insula „patul nupţial al lui Zeus” deoarece în spaţiul din inima insulei, Leto (o fecioară muritoare născută pe acea insulă, potrivit unei versiuni a povestirii) i-a dăruit doi gemeni, pe Apollo şi Artemis. Intr-o altă variantă, Leto era un Titan, una din străvechile zeiţe ale Greciei pre-elenice.

Nu există îndoială că într-o anumită perioadă din antichitate, sanctuarul pe care grecii îl numeau Electris era (precum Shambhala) parte a unei reţele globale de centre de iniţiere, iar pe plan secundar, sanctuarul influenţase întreaga Emisferă Vestică. Bernbaum scoate în evidenţă multiplele moduri semnificative prin care se aseamănă cu centrul Asiatic. Autorul ne reaminteşte că tocmai pe tărâmul hiperboreenilor creştea Arborele Lumii cu merele de aur ale nemuririi, păzit de Hesperide. Tot acolo eroul grec Perseu a căutat armele magice cu ajutorul cărora să o ucidă pe Medusa, groaznica Gorgonă cu părul alcătuit din şerpi. Potrivit spuselor lui Bernbaum:

Cel care călătorea în ambele locuri căpăta puteri magice, incluse fie în obiecte (cum ar fi sandalele înaripate) fie ca rezultat al practicilor mistice. Aceste puten îl ajutau pe posesorul lor să depăşească forţele răului. Ele i-au îngăduit lui Perseu să ucidă Medusa, iar pe Regele Shambhalei să omoare tiranul care stăpânea lumea. Preschimbând oamenii în stane de piatră, Medusa simbolizează forţele înrobitoare care se opuneau eliberării. Un motiv similar poate fi găsit şi în călătoria către Shambhala, în timpul căreia călătorul trebuie să traverseze un râu ale cărei ape l-ar fi transformat în stană de piatră.16

în ambele cazuri, după multe aventuri pline de greutăţi care duc către paradisul nordic „hiperboreenii ajung într-o lume mai bună, iar locuitorii Shambhalei

pornesc spre Nirvana, care se află dincolo de orice paradis terestru.”17 Mai mult chiar, în analele mitologice, ambelor sanctuare li s-a acordat un rol de purtător al culturii deoarece Grecia antică îi considera pe hiperboreeni drept modele de înţelepciune, tihnă şi virtuţi estetice, venerându-i ca întemeietori ai civilizaţiei greceşti, aşa cum adepţii Shambhalei sunt încă veneraţi ca întemeietori ai civilizaţiilor asiatice.

Argonautica Orfică, datând din secolul al VI-lea î. Chr., oglindeşte puterea mitică a insulei Electris, atunci când se referă la ea ca la un lăcaş al zeilor „care se găseşte sub Steaua Polară, în cele mai îndepărtate ape ale lui Tethis.”18 Centre de înţelep-ciune-tabu, de o asemenea notorietate (socotite ca lăcaşuri divine ale zeilor şi semi-zeilor) trebuie să fi fost copleşite de mistere şi fascinaţie impresionante, prezentând norodului înconjurător un chip învăluit în legende splendide, care se modificau o dată cu schimbările istorice. Fără îndoială, la începuturile sale, Electris a fost un aşezământ barbar, un centru de magie şamanică, locuit nu de obişnuitele triburi nomade preistorice, ci de familii din rasa divină Cro-Magnon, de puternici maeştri-şamani şi de stăpâni ai polului, asemănători verilor lor din Altai, ca şi de paznici ai unui lăcaş sfânt, interzis triburilor rătăcitoare de vânători-culegători, dând naştere unor povestiri fantastice şi impresionante, pline de elemente supranaturale. Mii de ani trebuie să fi trecut înainte ca reputaţia sa, în continuare legendară, să fi dobândit aureola elenică pe care Diodoms o preamăreşte.

Totuşi, de la bun început, toate aceste sanctuare par să fi fost modelate potrivit unui singur prototip arhitectural pe care îl recunoşti imediat, aşa cum moscheele musulmane sunt recunoscute pretutindeni în lume, în toate epocile, ca fiind emblematice pentru Islam. Probabil datorită acestor asemănări fundamentale ale

proiectelor arhitecturale, începând cu secolul al IV-lea î. Chr., unii savanţi au echivalat Electris cu Atlantida lui Platon, în pofida numeroaselor discrepanţe, iar pe hiperboreeni cu nefericiţii Atlanţi. Guénon susţine cu tărie că Atlanţii erau hiperboreeni, şi aşa cum vom vedea în continuare, au existat mai multe referiri cu privire la posibilitatea ca Shambhala şi Atlantida să fi' fost odinioară centre-gemene de iniţire, unul situat în munţii răsăriteni, iar celălalt în marea apuseană. Secole dedicate cercetării asidue a mitului Atlantidei au dezvăluit - în fapt - un număr impresionant de paralele între legenda Atlanţilor povestită de Platon şi cea a hiperboreenilor greci.

Atlantida: „O glorie primordială care a dispărut66

Povestea Atlantidei şi a tragicului său sfârşit, aşa cum este ea redată de Platon, este pe cât de faimoasă, pe atât de uluitoare. Preoţii din Sais, o localitate din Delta Nilului, i-au povestit-o lui Solon (un distins legiuitor grec) când acesta a vizitat Egiptul, în secolul al VI-lea î. Chr. Revenind la Atena, Solon a redat în scris ceea ce auzise, adică o povestire extrasă din cronicele originale existente în străvechile temple egiptene şi în textele inscripţionate pe papirusuri. Manuscrisul nepublicat a ajuns în posesia familiei sale, iar un secol mai târziu, a trecut în mâinile lui Critias, ruda sa apropiată, de unde a ajuns apoi la Platon. Platon a inclus această istorisire dramatică şi sfâşietoare despre regatul dispărut în opera sa Timaeus şi Critias, deşi nu a terminat-o niciodată.

Povestea sa despre Atlantida (aşa cum ne-a parvenit) se referă la o civilizaţie foarte dezvoltată, întemeiată de zei, al cărui punct central în constituia cetatea regală Bazileea care se găsea pe o insulă, undeva dincolo de Strâmtoarea Gibraltar, dar care - într-o singură zi şi noapte îngrozitoare - s-a scufundat sub ape, pentru totdeauna. Geoffrey Ashe spune că acest tărâm dispărut „este cel mai nobil scenariu conceput vreodată pentru o dramă care a

incitat imaginaţia secole la rând: este drama (tragedia) unei glorii primordiale care a dispărut.”19

Atlantida avea dimensiunea unui continent: era fertil, un paradis terestru. Se spunea că atlanţii, la fel ca hiperboreenii, erau înzestraţi cu geniu creator şi spiritual de neegalat, posedau cunoştinţe ştiinţifice superioare, aveau o societate aristocratică şi legi înţelepte săpate pe un stâlp-al-zeului (care era dedicat zeului Poseidon) ce se înălţa în mijlocul sălaşului sacru din inima metropolei. în 1882, Ignatius Donelly, un avocat american devenit scriitor, caracteriza Atlantida drept prima şi cea mai desăvârşită civilizaţie a lumii, care a iniţiat medicina, folosirea metalelor şi a alfabetului, susţinând ipoteza că liderii săi au devenit zei şi zeiţe în mitologiile greacă, hindusă, feniciană şi scandinavă.20

Din nou, după cum spune Platon, influenţa atlanţilor (la fel ca cea a hiperboreenilor) a dominat o mare parte din lumea mediteraneană. Cele zece teritorii ale sale (care au cuprins - cu timpul - insulele înconjurătoare şi zona din Europa şi Africa) erau cârmuite de zece regi, adică de cinci perechi de gemeni zămisliţi de Poseidon şi Cleito, o muritoare născută pe insulă. Copiii au fost crescuţi în cetăţuia din interiorul oraşului, interzisă tuturor, cu excepţia familiei regale. Cel mai vârstnic dintre cele cinci perechi de gemeni urca (în mod tradiţional) pe tronul Atlantidei, iar ceilalţi nouă fraţi ai săi îi jurau credinţă.

Aidoma oraşului Electris, la origine, Atlantida a fost construită ca un aşezământ troian, care s-a dezvoltat ulterior într-un oraş măreţ. în descrierea sa, Platon declară că pe dealul situat în mijlocul Bazileei (capitala atlanţilor) se înălţa un sanctuar sfânt „cu un aspect oarecum bizar [adică barbar]”21 cu stâlpul lui Poseidon amplasat chiar la centru. Dealul era înconjurat de cinci cercuri concentrice de apă şi uscat, la distanţă egală unul de altul. Ele alcătuiau trei şanţuri cu apă, despărţite de două inele de

pământ, protejând-o pe Cleito (Măreaţa Mamă) de orice eventuală primejdie. Poseidon aşezase cele cinci cercuri concentrice la începutul începuturilor

„pe când nu existau încă nici corăbii şi nici navigaţie.”22 Aşadar se poate deduce că, la fel ca Electris, cetăţuia fusese durată cu adevărat în cele mai vechi timpuri. Dar o dată cu trecerea timpului, un oraş măreţ s-a dezvoltat în jurul canalului exterior, porturi încăpătoare au fost construite pentru flotele de corăbii cu mărfuri care veneau şi plecau, iar între cel mai îndepărtat port şi citadela interioară se întindea o cale de acces (Figura 13).

După cum s-a mai spus, era o schemă terestră adesea întâlnită la lumile străvechi. în Edda se pomeneşte despre Asgard, sanctuarul cel mai sfânt al lui Aesir, pe care „oamenii îl numesc Troia”. De aceea putem presupune că legendarul oraş Troia (pe care aheii l-au distrus) a fost clădit pe un asemenea teren, după cum se sugerează în Iliada lui Homer, fumizându-ne denumirea sub care aceşti stâlpi-împrejmuiţi au devenit cunoscuţi în lumea întreagă. Ca şi Atlantida, Asgard sau Electris, Troia a fost (probabil) un străvechi centru al înţelepciunii.

Platon spunea că vreme îndelungată preoţii-regi atlanţi (aflaţi în fruntea unei confederaţii neîncheg ate a regatelor) cârmuiau cu mărinimie imperiul lor. însă în cele din urmă, fluxul divin a fost slăbit prin continua amestecare a raselor, iar regii însetaţi de putere, avizi de lăcomie şi de alte slăbiciuni „omeneşti” au început să-şi asupreasc ă supuşii, extinzându-şi graniţele domeniilor „şi înaintând cu trufie de la sediul lor din Marea Atlantică spre a ataca oraşele din Europa şi Asia.”23

Atunci popoarele s-au ridicat împotriva lor, iar într-o mare bătălie ei au fost înfrânţi de o coaliţie condusă de atenieni.

Tocmai acum, un mare cataclism natural a nimicit deopotrivă ostile greceşti şi Atlantida care - distrusă de

cutremure, incendii şi inundaţii - s-a scufundat în apele oceanului. Potrivit mărturiilor preoţilor egipteni, această catastrofa a avut loc cu 9.000 de ani înainte de venirea lui Solon în Egipt, în secolul al VI-lea î. Chr.

Astfel atlanţii au cunoscut pedeapsa divină şi au fost distruşi, potrivit osândei hotărâte de un tribunal al Titanilor. De atunci nu a fost descoperită nicio urmă a splendorilor utopice ale capitalei lor, în afară de o întindere de mâl (de nestrăbătut de către marinari) acolo unde se aflase odinioară uscatul.

Concetăţenii lui Platon nu au dat crezare poveştii sale. Totuşi, fapt este că ei denumiseră Electris „insula sfântă a hiperboreenilor” (după numele Electrei, fiica lui Atlas, el însuşi fiul cel mai mare al lui Poseidon). Iar Atlas, după cum ne spune Platon, a fost primul rege al Atlantidei.

într-adevăr, Atlantida şi Electris au acelaşi înţeles, potrivit

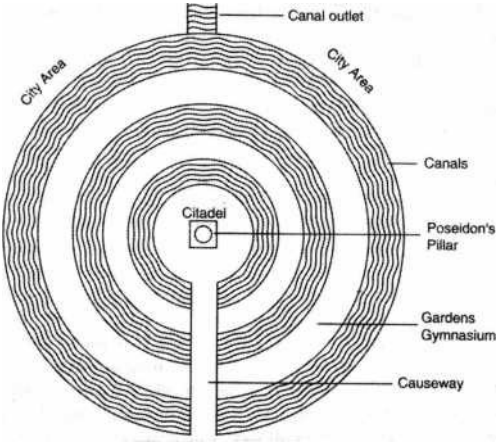

Figura 13. Un oraş troian.

afirmaţiilor lui Eberhard Zanggar. Atlantida şi-a luat numele de la Atlas, sau mai degrabă de la fiica lui Atlas, deoarece numele este un Patronymikon, un cântec ce descrie legătura tată/fiică astfel încât (tradus ad literam) Atlantida înseamnă „Fiica lui Atlas” - ca şi Electra.24

O serie de indicii vin în sprijinul acestui detaliu

genealogic, relevând existenţa unei puternice dinastii care, odinioară, trebuie să fi încurajat răspândirea unei reţele de centre ale înţelepciunii pretutindeni în lume, asigurând calea perpetuării lanţului de transmisii spirituale de-a lungul veacurilor. Modus operandi al acestei dinastii îl constituiau Hieros Gamos, o orânduire care a fost stabilită probabil spre sfârşitul ultimei Ere Glaciare, când monarhia a fost instituită pentru prima oară, ceea ce ne oferă una dintre cele mai importante dezvăluiri despre tranziţia umanităţii de la Paleolitic la nivelul culturii din Neolitic.

Urme arheologice despre Hieros Gamos se regăsesc pretutindeni în lume. Peceţi sumeriene descoperite în oraşul Lagash (care a înflorit în mileniul al III-lea î. Chr.) înfăţişează modul în care un preot al templului oficia ceremonia cuvenită a sacrei împreunări dintre ceea ce păreau a fi o mare preoteasă şi un rege.25 Pentru rege, ceremonia (atunci când avea loc în cunoştinţă de cauză) ar fi avut efectul unei iniţieri spirituale. în spatele unei asemenea ceremonii se află o îndelungată tradiţie de yoga sexuală. Transmiterea energiilor puternice prin această metodă (efectuată de un adept cu scopul de a îmbunătăţi neamul regal) avea forţa efectivă a unei ştiinţe genetice care era în stare să creeze profunde schimbăr fiziologice şi psihologice în rândul descendenţilor regali.

Astăzi se cunosc prea puţine lucruri despre cel mai tainic asped al Yoga Tantra, însă în cercurile iniţiaţilor este recunoscut faptul că schimbul energiilor (lăsate moştenire) constituie un mare beneficiu pentru unul dintre parteneri, în vreme ce pentru celălali constituie un dezavantaj. Pentru adept, un asemenea schimb de energii reprezintă un sacrificiu de sine şi un act de milostenie Aşadar, în spirit altruist, în epocile post-glaciale, rasa divină a relaxat tabuul care înconjura comunităţile de adepţi şi a început sa iniţieze (spiritual) membrii categoriilor inferioare, prin efectuarea căsătoriilor sacre. Astfel, în cele din urmă s-a

creat o nouă rasa umană îmbunătăţită, asigurându-se succesiunea divină a dinastiei în familiile regale întemeiate în acest mod.26 Comunităţile mixte care s-au putut crea, au dus la dezmembrarea vechilor modele tribale, punând bazele sistemului de clasă, a religiei instituţionale, a comerţului, a urbanizării şi a lumii modeme.

Subiectul redeşteptării kundalini (cu toată bogăţia şi cu toi patosul său uman) şi-a croit drum, pe nesimţite, printre toate mitologiile noastre. Aluzia biblică la Fiii Domnului, care s-ac împreunat cu fiicele omului, reprezintă un ecou îndepărtat al acestei practici tainice, astfel încât oameni de seamă (cu reputaţie) au fosl zămisliţi de bărbaţi cu iniţiere superioară şi femei din tagma inferioară neiniţiată, devenind preoţi-regi cu cunoştinţe desăvârşite. O legendă asemănătoare circulă în mod obişnuit prin Asia, cc privire la Nagasii din India, un ordin misterios de adepţi-şamani al cărui animal totemic este şarpele, şi care sunt renumiţi pentru faptul că s-au împerecheat uneori cu membrii familiilor regale indiene, cu scopul de a ameliora tagma conducătorilor.

Dintr-o asemenea descendenţă combinată face parte şi Atlas, în legendele greceşti, el îşi are locul într-un şir de zece regi şi regine divine, începând cu Uranus şi continuând cu Poseidon, Atlas. Electra şi alţi şase descendenţi. Despre fiecare se spune că s-a născut dintr-un zeu şi un muritor, că a clădit un oraş şi că a introdus arta civilizaţiei în triburile nomade porfund ignorante. După cum se poate vedea, povestea Atlantidei preia o temă care - sub aspectul hiperboreenilor - era binecunoscută atenienilor, repetând întruna acelaşi motiv al încrucişării genetice şi al autosacrificiului, spre folosul evoluţiei.

Astfel Leto, fecioara hiperboreană care le-a dat naştere lui

Apollo şi Artemis (procreaţi de Zeus pe insula Electris) are o strânsă legătură filologică cu Cleito,

Măreaţa-Mamă de pe insula Atlantida, care era soţia lui Poseidon şi mama lui Atlas. Atât Cleito, cât şi Leto erau fecioare pământene (adică neiniţiate) născute pe o insulă sfântă. Amândouă au devenit mame-zeiţe prin împerecherea lor cu zeii. Amândouă au dat naştere (ulterior) unor zei inferiori sau unor urmaşi semi-divini. Jurgen Spanuth afirmă că numele Cleito a devenit Leto o dată cu trecerea povestirii hiperboreene în limba greacă, iar ambele denumiri se referă la măreaţa Zeiţă-Mamă care a cârmuit lumea antică timp de mai bine de 30.000 de ani, până când elenismul patriarhal a răsturnat vechea ordine mitologică.27

Totodată, atenienii au atribuit hiperboreenilor un asemenea rol de clerici purtători ai culturii, la fel cum Platon a atribuit acest rol zeilor care au întemeiat Atlantida. Ţinând seama de soarta tragică a lui Socrate (socotit un eretic) Platon a fost oarecum rezervat atunci când vorbea despre zei, dar ştia că ei sunt oameni ca şi noi, de aceea îl citea uneori pe Hesiod, care într-o epocă anterioară şi mai liberală se referise la zei numindu-i „rasa de aur ce a apărut mai întâi" sau Prima Rasă, adică iniţiaţi şi filosofi care, cu înţelepciune şi grijă, îndrumaseră propăşirea triburilor înapoiate, încă din cele mai vechi timpuri.28

La fel şi Platon vorbeşte în Timaeus şi Critias despre această rasă înţeleaptă care întemeiase Atlantida, echivalând-o cu Titanii „străvechii zei" ce au cârmuit universul înaintea Olimpienilor şi care - la începutul începuturilor - împărţiseră pământul între ei, astfel încât fiecare clan al zeilor stăpânea o porţiune din el.

Istorisirea lui Critias continuă cu povestirea modului în care Poseidon, zeul-mărilor, şi-a însuşit Atlantida:

A fost odată ca niciodată, pe când zeii au împărţit pământul între ei... Fiecare a primit cu bucurie proprietatea ce i se cuvenea, stabilindu-şi teritoriile. După

aceea, ei au continuat să aibă grijă de noi, de fiinţele şi de copiii lor, aşa cum păstorii au grijă de turmele lor. Nu foloseau constrângerea fizică, dar au exercitat influenţele lor asupra părţilor celor mai sensibile ale fiinţei, folosind convingerea (aşa cum timonierul foloseşte cârma pentru a îndruma mintea) după cum considerau de cuviinţă şi călăuzindu-i astfel pe toţi muritorii.29

Din cele de mai sus, putem deduce că Platon subînţelegea transmiterea atât a principiilor filosofice şi religioase, cât şi a practicilor etice. Povestirea sa subliniază că religia pe care o propovăduiau zeii era religia Stâlpului, aceeaşi cu religia hiperboreenilor.

în dialogurile lui Critias se povesteşte cum cei zece preoţi-regi se întruneau periodic pentru prăznuirea sacrificării taumlui, ritualul principal al cultului lor:

Cârmuirea şi comunitatea lor erau realizate prin poruncile lui Poseidon, cuprinse în legi şi gravate de primii regi pe un stâlp de cupru din templul lui Poseidon, aflat în mijlocul insulei... înaintea oricărei judecăţi de perspectivă, ei făceau schimb de daruri în cursul ceremoniei care urma. în templul lui Poseidon taurii umblau în deplină libertate. Cei zece regi... intrau neînsoţiţi şi începeau să vâneze taurii, folosind măciuci şi laţuri, dar nicio armă de metal. Când prindeau taurul, îi tăiau gâtul pe vârful stâlpului [în textul grecesc Kata Koryphen Autes\ astfel încât sângele se prelingea pe inscripţie.30

Apoi urma un festin în care mădularele taurului erau oferite drept ofrandă lui Poseidon, iar apoi regii se aşezau la sfat, la poalele stâlpului. Este o ceremonie ce ne aminteşte despre Aesir care şedea la sfat la poalele stâlpului Yggdrasil.

în textul grecesc, Koryphe înseamnă voluta din vârful stâlpului de sacrificiu, oferindu-ne astfel încă un exemplu al legăturii dintre simbolurile şi practicile religioase ale atlanţilor şi hiperboreenilor.

în Străvechea Norvegie, atât voluta, cât şi stâlpul central care sprijinea acoperişul unei locuinţe se numeau As, iar As (după cum ne aducem aminte) reprezenta hieroglifa lui Isis, pe când As-Ar era hieroglifa lui Osiris. De la Âs derivă numele Asgard al insulei sacre din Edda, unde Aesirii se adunau pentru înfăptuirea ceremoniilor regale. Din această vastă asociere a cultului stâlpului cu judecata regală, dar şi cu sacrificiul, se trage sensul original al volutei care se referă la tron, la monarhie şi la autoritatea supremă (deopotrivă spirituală şi temporală) înţeles pe care l-a păstrat din epoca neolitică. Regii şi liderii naţiunilor occidentale au transmis mai departe voluta (până în zilele noastre) ca pe un sceptru sau ca pe o emblemă sacră, iar emblema crinului regal al Franţei (derivat din Iiminsul) este prefigurat (fără nicio schimbare) în exemplele hitite, asiriene şi scite şi, după cum putem observa, chiar şi în exemplul Atlantidei.

Istoria pierdută a Greciei antice

Fără îndoială, cultura Atlantidei a avut multe puncte în comun cu cea hiperboreană, iar centre sacerdotale precum acestea (conduse de marile dinastii ale preoţi lor-regi) au alcătuit odinioară o imagine proeminentă în sânul civilizaţiei timpurii. Dacă atenienii nu şi-ar fi uitat fosta lor lume aheiană, ei ar fi recunoscut paralelele izbitoare dintre oraşul dispărut (menţionat de Platon) şi patria hiperboreenilor şi ar fi priceput baza lor faptică. însă Atena era un oraş-stat eşuat în timp. Nu avea trecut. Dar pentru norodul Atenei, chiar şi reminiscenţele lui Homer despre străvechile epopei istorice nu dobândiseră (până în secolul al VI-lea î. Chr.) decât aura cultului mitic. Lumea din Epoca de Bronz fusese uitată.

Istoricii au observat deseori că este aproape imposibil să străpungi vălul gros ce întuneca trecutul de dincolo de secolul al VI-lea î. Chr., când civilizaţia de-abia se desprindea din Epoca întunecată care durase 600 de

ani.

Fără îndoială, datorită acestor circumstanţe trebuie (cel puţin în parte) să atribuim strania noastră ignoranţă a istoriei anterior afirmării Greciei clasice.

Unii savanţi au lansat teoria potrivit căreia un gen de dezastru geologic a lovit pământul spre sfârşitul secolului al XIII-lea î.Chr., generând izbucnirea spontană a unei activităţi vulcanice, de natură neobişnuit de violentă, urmată de cutremure, inundaţii şi incendii pe cea mai mare parte a globului. Există unele confirmări arheologice şi climatologice ale acestei teorii. Deşi respinsă de alţii, teoria a fost avansată spre a elucida distrugerea (altminteri inexplicabilă şi bruscă) a atâtor civilizaţii înfloritoare la vremea aceea, ceea ce a provocat dispariţia cunoştinţelor istorice şi a scufundat în întuneric mare parte a lumii cunoscute, provocând declinul brusc al Greciei din Epoca Bronzului, după câte avem cunoştinţă.31

Rădăcinile culturii sale se întindeau în civilizaţiile egipteană, minoică şi miceneană, însă în jurul anului 1200 î.Chr. lumea minoică a dispămt. După această dată, şi lumina civilizaţiei miceniene s-a stins pentru totdeauna, iar Grecia s-a scufundat în barbarism. A fost ruptă de Egipt. Legăturile cu norodul au fost întrerupte deoarece vechile căi de comerţ fuseseră abandonate. Cronicile au fost distruse şi o dată cu ele a dispămt şi arta scrisului însăşi, iar pe măsură ce ştiinţa istoriei decădea, grecii au mitologizat istoria şi au inventat propriul lor trecut pe minele unei lumi destrămate.

Aventurierii greci au jefuit comorile oraşelor muribunde, iar poeţii greci au început să reamintească despre o lume a zeilor şi eroilor (care a dispămt), despre imperii apuse şi despre un lăcaş binecuvântat al zeilor, unde morţii se odihneau în pace. însă datele vagi, lipsite de imaginaţie şi de reale cunoştinţe istorice, au determinat pierderea celei mai mari părţi a trecutului. De-abia în

secolul al VI-lea î.Chr., o galaxie de scriitori şi filosofi precum Pitagora, Hesiod, Eschil, Democrit şi alţii de-a lungul secolelor au izbutit să ţeasă din nou pânza civilizaţiei într-o formă reinventată. Renaşterea a parvenit din Asia Centrală, când misionarii hiper-boreeni ai lui Apollo au întemeiat un sanctuar mai întâi pe insula Delos, iar apoi la Delphi, aducând în Grecia artele şi ştiinţele unei noi ere.

Hiperboreanul Apollo nu făcea parte din panteonul olimpian. El a sosit în Asia Mică dintr-o epocă anterioară şi dintr-o regiune unde şamanii şi adepţii-magicieni proslăveau o Fiinţă Supremă care, ne spune Schuré, era cunoscută (iniţial) sub numele de Ap Olen sau Ap Wholen, ceea ce însemna Părintele Universului.32 însă atunci când cultul lui Apollo s-a înrădăcinat în Delphi, el a fost preschimbat într-un Zeu al Soarelui şi i s-a atribuit o nouă poveste despre naşterea sa, ceea ce a înlesnit pătrunderea sa în panteonul elenic al lui Zeus, fără a-şi pierde vreodată (şi în totalitate) amprenta originii sale circumpolare, după cum relevă Guthrie.33 Apollo le-a adus atenienilor noutăţi din inima Asiei, într-o formă adecvată culturii lor renăscute.

Oriunde ne-am îndrepta atenţia în cadrul acestei povestiri despre străvechea lume mediteraneană, dăm peste ecourile chinuitoare ale unei ambianţe mai vaste, ale unor curenţi de comunicare culturală şi ai fertilizării, care îşi aveau epicentrul departe de Grecia, în regiunea Altaică, printre maeştrii transei şi ai extazului. Punctul esenţial în povestea Atlantidei (unul care adesea este neglijat) îl constituie faptul că Platon a înfăţişat Atlantida ca pe un centru al înţelepciunii preistorice devenit (potrivit preoţilor egipteni ce l-au informat pe Solon) buricul pământului unui imperiu apusean cvasi-religios. Probabil că el a adăpostit sub aripa lui ocrotitoare multe neamuri şi comunităţi diferite, în acelaşi mod cum s-a întâmplat cu

Sfântul Imperiu Roman al Creştinătăţii din perioada Evului mediu care (centralizat în cetatea papală) şi-a impus hegemonia peste majoritatea regatelor din Europa. Totuşi, după cum spune Platon, acel imperiu al Atlantidei era doar o legătură, stabilită de zei într-o reţea mai vastă de centre ale înţelepciunii, a cărei capitală se afla în altă parte „la centrul Universului”34, sub cârmuirea supremă a lui Zeus. Astfel ajungem din nou la ideea unui centru suprem de propagare a culturii, mai vechi decât Atlantida şi cu puteri atotcuprinzătoare, precum cele ale Shambhalei.

Rolul pe care asemenea centre ale religiei Stâlpului l-a jucat în preistorie (ca leagăne ale civilizaţiei) a fost aproape total ignorat de istoricii moderni, în detrimentul înţelegerii noastre a trecutului. Totuşi există dovezi ample despre forţa motrice şi civilizatoare a marilor religii. Se ştie azi că Regele Aşoka (mileniul II î.Chr.) a unificat mare parte a Indiei sub o cultură budhistă concentrată în capitala sa regală. Roma papală a construit un lanţ de mănăstiri de-a lungul întregii Europe barbare, ceea ce i-a asigurat înţelepciunea şi stabilitatea religioasă şi politică. Iar Islamul militant a subjugat un teritoriu vast (pornind de la baza sa din Bagdad) şi a devenit calea unei civilizaţii musulmane strălucite, cu ţeluri îndepărtate.

Arheologul scoţian Euan McKie constată că acelaşi fenomen a avut loc mult mai devreme, în erax constructorilor megalitici europeni. El crede în dovada celor mai vechi construcţii megalitice (putând avea o vechime de 10.000 de ani) care erau operele unei tagme preoţeşti ce avea misiunea de răspândire a culturii din alte locuri, şi a căror sanctuare erau deopotrivă centre religioase şi de învăţături ştiinţifice.

Atrăgând popoarele nomade în jurul lor (făcând troc cu propria ştiinţă pentru a putea obţine hrană) ei au răspândit procesul aşezărilor agricole (cu artele şi ştiinţele lor) pretutindeni în Europa vestică, dând astfel coeziune

unei societăţi neolitice prospere.35

Dar în pofida mărturiilor clare ale istoriei, puterea unificatoare a religiei (spre deosebire de rolul jucat de politică în formarea unei mari hegemonii precum cea a Atlantidei) nu este încă pe deplin cunoscută. în consecinţă, şi astăzi multă lume respinge povestea Atlantidei, ca pe un simplu produs al imaginaţiei lui Platon, aşa cum au procedat concetăţenii săi atenieni. Căci trecutul era virtual inexistent pentru ei, aflându-se la un punct de cotitură al istoriei. Religia Stâlpului era pe cale de dispariţie. în străvechea lume a trecutului lor aheian, marile centre ale înţelepciunii pieriseră, grădinile Măreţei Zeiţe erau năpădite de buruieni, iar curţile zeilor-regi amuţiseră. Lumea se redusese la cea egeeană, în memoria atenienilor tot ceea ce constituise prilej de sărbătorire a Axei Lumii se transformase (în mod irevocabil) în mit, iar pe vremea lui Platon era cinstit doar ca mit.

PITAGOREANUL „Y”

în folclor, Atlantida şi Shambhala sunt legate între ele (în mod implicit) fiind considerate drept reprezentări legendare ale dorinţei inimii, două miraje strălucitoare ce se întind în orizontul cel mai îndepărtat şi cel mai de neatins al năzuinţei umane, veşnic retrăgându-se, pe măsură ce ne apropiem de ele. în cel mai fericit caz, nu sunt nimic altceva decât simboluri ale stărilor ideale ale unei conştiinţe nicicând realizate. însă asocierea lor pare să aibă o bază mult mai reală şi mult mai concret istorică. Tradiţia iniţiatică susţine că amândouă au existat cu adevărat (una în marea apuseană, cealaltă în munţii răsăriteni) ca puncte de raţionament a ceea ce fusese cândva o reţea de centre ale înţelepciunii, localizate pe o mare schemă a puterii ce se întindea pe tot globul. Mai mult, Shambhala încă mai există în interiorul unui cadru ce aşteaptă să fie reactivat.

Cavalerii Teutoni din Europa, în strânsă legătură cu

sufismul, erau conştienţi (aproape în mod sigur) de existenţa unui centru primordial de iniţiere, aflat în inima Asiei. însă în ce măsură Aristeas din Proconnesus avea cunoştinţă despre Shambhala (în timp ce căuta lăcaşul nordic al lui Apollo) nu ştim, după cum nu ştim nici dacă Platon a procedat la fel în legăturile sale confidenţiale cu pitagoreenii. Tot ce se poate, căci Orientul i-a atras în mod irezistibil pe misticii greci. Se spune că Pitagora ar fi întreprins o călătorie în Hindustan, în căutarea înţelepciunii, iar Philostratus a redat în cronici călătoria pe care Apollonius din Tyana a efectuat-o într-o zonă de dincolo de munţii Trans-Himalayeni (zonă ce nu putea fi decât Tibetul) în căutarea ţinutului pe care înţeleptul grec îl numea Sălaşul Zeilor.

Dar spre deosebire de filosofii cei mai de seamă, ţelurile obişnuite ale atenienilor din perioada lui Platon erau legate de aspiraţii foarte mărunte. Firi pioase şi conservatoare, năzuinţele lor spirituale se axau pe Câmpiile Elizee din marea apuseană, unde morţii binecuvântaţi trăiau alături de zei. Era un loc legendar pe care Homer l-a situat printre triburile Cimbriene nordice.

Acolo, relatează Proteus (zeul-mărilor din Odiseea) „trăieşte Rhadamatus cu păr bălai, în locul unde viaţa este cea mai tihnită pentru oameni. Nu există pic de zăpadă, nici furtuni năpraznice şi nici ploi. Dar totdeauna Ocean a trimis briza sa puternică înspre Apus, pentru a-i potoli pe oameni.”1 Pe tărâmul acela idilic (aşa credeau atenienii) cântau fiicele Zeiţei Nopţii, iar acolo Atlas, Purtătorul-Cerurilor, sprijinea rotirea esenţială a ordinii cosmice, întreaga povestire a lui Platon despre soarta nefastă a Atlantidei (împreună cu ecourile sale despre acest Elizeu nordic) nu concorda nicicum cu starea lăuntrică poetică şi religioasă a atenienilor, care - fără îndoială - nu găseau nimic atrăgător într-o povestire despre gloria divină înfrântă, despre o minunată insulă-regat din oceanul

apusean, întemeiată de zei, care, devenind corupţi, au fost nimiciţi.

În Atena din secolul al V-lea î. Chr., libertatea religioasă era restrânsă cu rigurozitate. Socrate, vestitul mentor excentric al lui Platon, fusese executat nu de mult, fiind silit să se sinucidă din cauza ignorării zeilor şi din cauza doctrinelor religioase despre care se credea că primejduiau moralitatea tineretului din Atena. Moartea sa a demonstrat (cu claritate) că existau subiecte atât religioase, cât şi politice despre care era mai înţelept să nu vorbeşti prea liber, astfel încât naraţiunea lui Platon despre Atlantida şi sfârşitul ei tragic (fără zorzoane, dar detaliată şi lipsită de orice înfloriturі) a căpătat prea puţin sprijin popular.

Totuşi, în pofida largului scepticism contemporan, anumiţi eruditi greci au socotit-o plauzibilă. însuşi Platon se pare că a crezut în veridicitatea sa istorică, căci în dialogurile din Timaeus, Critias declară (de două ori) că era ceva ce se întâmplase cu adevărat. în acest sens, el are şi acceptul lui Socrate. Eberhard Zanggar, un geoarheolog şi un cercetător recent, afirmă că aceasta este - fără îndoială - o dovadă Prima Facie a ceea ce Platon credea cu adevărat. Povestea Atlantidei s-a transmis în rândurile platoni-cienilor şi ale neo-platonicienilor, îndemnându-i la căutarea regatului dispărut, idee care a preocupat generaţii de savanţi şi ocultişti, de atunci şi până în zilele noastre. Au fost depuse nenumărate eforturi pentru a explica, a data şi a localiza regatul, şi mii de tomuri s-au scris despre acest subiect, din momentul în care Ignatius Donnelly l-a popularizat (stârnind senzaţie, la începutul secolului) şi a localizat ruinele regatului scufundat în zona insulelor Azore - o teorie comodă totuşi, care a fost ulterior respinsă de cercetările geologice din Oceanul Atlantic.2

Cu multă perspicacitate, Edgar Cayce a situat Atlantida în apropiere de insulele Bahamas; Robert Graves

a presupus că s-ar fi aflat în Tunisia sau Nigeria; alţii au sugerat Creta, Ceylon, Anglia sau străvechiul Tartessos de pe coasta iberică. Iar alţii au amplasat Atlantida în ţinuturi şi mai exotice (care se întind de la Crimeea până în Australia) şi în fiecare caz au sprijinit argumentele lor cu o logică aparent fără fisură. Zanggar identifica Atlantida cu străvechea Troia, susţinând afirmaţia sa într-un mod tot atât de convingător precum Jurgen Spanuth, când a localizat Atlantida pe un şir de creste scufundate ce se găsesc acum sub Marea Nordului, între Heligoland şi Eiderstadt, în apropierea ţărmului german Schleswig-Holstein.

Spanuth, un austriac ce a devenit pastor în localitatea Bordelum de pe coasta germanică a Mării Nordului, a întreprins numeroase excavaţii în zona Heligoland. Ca urmare, el credea că până în anul 1200 î. Chr. acesta era centrul sacru al unei zone de cultură germanică, un ţinut care s-a îmbogăţit de pe urma chihlimbarului, o substanţă descoperită în mari cantităţi în râul Eider din apropiere, însă după această dată, Europa de Nord a decăzut în barbarism, iar amintirea epocii sale de aur a fost uitată. 3 Pe de altă parte, Zanggar îşi bazează teoria pe excavaţii efectuate pe arii extinse în Tiryns (în Mediterana răsăriteană) care l-au convins că Atlantida era cu adevărat o reconstituire a Războiului Troian.

Ambii scriitori au fost criticaţi. Şi fiindcă cele mai amănunţite cercetări (care cuprind toate părţile pământului) au eşuat, nedesco-perind dovezi de netăgăduit care să lege aceste două locuri (sau altele) cu Atlantida, mulţi oameni sunt predispuşi să considere sanctuarul dispărut (la fel ca Shambhala) drept un mit discreditat, o himeră nostalgică.

Totuşi există alţii care îl sprijină pe Spanuth atunci când susţin că Atlantida se găseşte în Marea Nordului, afirmând că atlanţii şi hiperboreenii erau una şi aceeaşi

rasă, astfel ajungând (în mod independent) la aceeaşi concluzie precum Blavatski şi Guénon. Pytheas din Massilia, un geograf iscusit care a trăit în secolul al rV-lea î.Chr. şi care a explorat Oceanul Atlantic în amănunţime, ca şi Marea Cronianã (aşa cum era numită odinioară Marea Nordului) împărtăşea aceeaşi părere.4 Observaţiile şi măsurătorile sale astronomice (unice în zilele lui) dar şi relatările călătoriilor din zona Baltică au stârnit secole de neîncredere şi certuri printre savanţii greci, mai ales fiindcă el numea Bazileea/Electris cu numele de Scheria (numele dat de Homer insulei regale Phaeaces) un neam pe care Odysseus l-a întâlnit în Marea Cronianã şi a cărui membrii pretindeau că se trag din Poseidon.5

Olaf Rudbeck, un profesor de medicină suedez şi un renumit botanist din secolul al XVII-lea, era o altă personalitate care era convinsă că Atlanţii, Hiperboreenii şi Phaeacesii erau una şi aceeaşi rasă. După ce a studiat istoria Suediei, el a ajuns la concluzia că regatul Atlantida/Hyperborea/Phaeaces s-a aflat în patria sa scandinavă.6

Dar un lucru şi mai uluitor decât amplasamentul său îl constituie întrebarea ce vârstă avea Atlantida atunci când s-a scufundat? Pentru istoricii greci era evident că Atlantida Epocii de Bronz a lui Platon (c. 3000 î. Chr. - 1200 î. Chr.) nu putea fi Atlantida care a dispărut în apele oceanului cu 9.000 de ani înaintea călătoriei lui Solon în Egipt, căci în acele timpuri străvechi nici grecii, nici egiptenii nu existau încă. Grăbindu-se să sublinieze anacronismul, Eudoxus din Cnidos (în secolul al IV-lea î. Chr.) a propus soluţia. Egiptenii, spunea el, socoteau o lună drept un an, astfel încât (în calendarul lor) 9.000 de ani se transformau în circa 690 de ani.7 Totuşi soluţia lui nu pare să fie corectă, deşi ea a fost adoptată de numeroşi cercetători nedumeriţi, de-a lungul secolelor, dintre care unii aveau propriile lor teorii. Astfel Eusebius din

Caesarea, un cronicar creştin din secolul al IV-lea, a fost preocupat (în principal) ca cronologia egipteană să coincidă cu părerile biblice şi mai ales cu părerile despre istorie ale Romei Creştine. Ca atare, el a spus referitor la străvechiul calendar egiptean: „«Anul» cred eu... că era unul lunar format din 30 de zile: ceea ce noi numim acum o lună, egiptenii considerau a fi «un an».”8

însă S.R.K. Glanville, un egiptolog ale cărui lucrări au fost citate de cercetători vestiţi precum Hapgood, Bauval şi Gilbert, contrazice această soluţie populară. El a demonstrat convingător că străvechii egipteni foloseau un calendar dublu, pe care îl descria ca pe „cea mai ştiinţifică combinaţie de calendare folosită vreodată de om”9, unde erau combinate atât ciclul solar, cât şi cel lunar, şi care ar fi putut fi folosit încă din mileniul al V-lea, în epoca predinastică.

De curând, Bauval şi Gilbert au oferit dovezi convingătoare potrivit cărora egiptenii au întocmit sistemul lor calendaristic după observarea îndelungată a precesiunii stelare a echinoxurilor, afirmând totodată că deşi nu se cunoaşte cu precizie când a luat fiinţă calendarul lor solar, s-a convenit că (în general) acest lucm s-a petrecut cu mult înainte de anul 2500 î.Chr. Aceşti autori dezvoltă ideea:

„în sistemul calendaristic folosit de egipteni, anul era împărţit în 12 luni, fiecare având trei decani de câte 10 zile, adică 30 de zile într-o lună şi 36 decani într-un an. Aceasta face un an de 360 de zile, la care s-au adăugat alte 5 zile în plus; ele erau denumite «cele 5 zile de peste an».”10 Aşadar este limpede că egiptenii îşi dădeau seama, la fel ca şi babylonienii (a căror astronomie dezvoltată o cunoşteau îndeaproape) că anul era un fenomen solar care nu trebuia confundat cu anul lunilor selenare. Prin urmare, informaţia căpătată de Solon despre străvechea vârstă a Atlantidei trebuie considerată

corectă, cel puţin pentru cunoştinţele aprofundate ale sacerdoţilor egipteni.

Aceasta este concluzia la care a ajuns Lewis Spence, un antropolog scoţian care (ca rezultat al studierii poveştii despre Atlantida) afirma că oraşul era (în fapt) o aşezare Cro-Magnon din Era Glaciară, ce s-a scufundat în apele oceanului cu 12.000 de ani în urmă, exact aşa cum susţinea Solon. în orice caz, modul cum atlanţii vânau taurii (după cum descrie Platon) dovedeşte imensa vechime a religiei în care şefii de triburi (ce erau şi preoţi) vânau zimbrii sălbatici pentru a-i sacrifica, înarmaţi numai cu bâte şi lanţuri (cele mai vechi arme ale omului) într-o vreme cu mult înainte ca animalele să fi fost,capturate pentru a le domestici. Reţinând asemenea detalii grăitoare, printre altele, Spence a exprimat opinia (în 1924) că atlanţii erau un popor Cro-Magnon din perioada culturii Aurignaciene şi că versiunea literară a lui Platon despre Atlantida din Epoca Bronzului (cu metropola sa impunătoare, cu artele sale sofisticate, cu carele sale şi cu folosirea metalelor) se întemeia pe legende populare foarte vechi, datând din preistorie.11

Spence era de părere că în timpul ultimei Ere Glaciare au existat două mari insule în Oceanul Atlantic, una fiind Atlantida, iar cealaltă Antilia, o denumire de la care se presupune că a derivat cea a insulelor Antile din Indiile de Vest. Deşi Atlantida s-a scufundat (în cele din urmă) sub apele în creştere ale oceanului, Antilia a supravieţuit în formă fragmentată, dar nu înainte ca ambele insule să fi dat naştere unei culturi paleolitice care s-a răspândit în America (pe de o parte) şi în Europa apuseană (pe de altă parte). Atlanţii lui Spence au lăsat moştenire cultura lor superioară pe continentul eurasian şi erau şamani-artişti ai cavernelor din Spania şi Franţa. în sprijinul teoriei lui Spence, Caribii* şi triburile din Hispaniola dovedesc că aveau o tradiţie îndelungată,

potrivit căreia multe din insulele Antilelor (o binecunoscută zonă seismică) erau * indieni locuitori ai triburilor din sudul Indiilor Vestice şi de pe coasta de nord a Americii de Sud (n. tr.).

cândva unite într-o singură masă de pământ, însă un puternic cataclism scufundase terenurile de legătură, lăsând numai fragmente insulare, cunoscute în prezent.

Căci nivelul mării, după cum spune Zanggar „a început să crească brusc, cu 13.000 de ani în urmă; 5.000 de ani mai târziu, apele crescuseră deja cu 120 de metri, iar întinsele câmpii de pe coaste fuseseră scufundate în mare parte.”12

Ipoteza lui Spence este nesatisfacătoare prin ea însăşi, dar când o combinăm cu cea a lui Guénon, în care se spune că, de-a lungul veacurilor, centre ale înţelepciunii au fost întemeiate ca subsidiare ale centrului principal (depăşindu-l, mai mult sau mai puţin, deşi în mod cu totul ierarhic) este posibil să se presupună că au existat mai multe Atlantide şi că în perioada vastă de timp care s-a scurs, cronicile egiptene ar fi putut avea lipsuri sau ar fi putut cuprinde inexactităţi. Primul aşezământ al Atlantidei a fost construit probabil lângă Antile (după cum susţine Spence) şi a dispărut pentru totdeauna după creşterea apelor oceanului din ultima Eră Glaciară, deşi acest lucru nu îl vom afla niciodată cu certitudine. Dar dacă aşa stau lucrurile, atunci Atlantida despre care pomeneau preoţii Saitian este foarte probabil să fi fost un sanctuar reconstruit altundeva (un centru secundar sau de rangul al treilea) ce a fost (la origine) un aşezământ neolitic care s-a dezvoltat, căpătând o mare importanţă şi putere (după cum s-a mai descris). în cele din urmă, Atlantida şi-a găsit sfârşitul în cadrul unei catastrofe generale, despre care istoria deţine o cronică binecunoscută şi clară.

Cel mai probabil, un asemenea eveniment îl constituie invazia regiunilor mediteraneene de către

federaţia nordică a Popoarelor de Navigatori. Este o invazie ce a ameninţat Egiptul, fără însă a-l cuceri, graţie ajutorului militar primit din partea altor popoare (ameninţate şi ele) inclusiv Atena. Acest atac puternic (lansat pe mare şi pe uscat de către popoarele maritime de la nord) era, mai mult sau mai puţin, contemporan cu distrugerea Greciei miceniene, posibil prin inundaţii imense13, precum şi prin misteriosul cataclism global de la sfârşitul secolului al XIII-lea î. Chr., care a devastat multe alte teritorii, dar şi marile lor oraşe şi imperii. Probabil ultima Atlantidă a pierit atunci.

Reactivarea străvechii reţele a puterii

Tot ceea ce s-a scris despre Atlantida presupune existenţa unei realităţi istorice temeinice, oricât de distorsionată ar fi fost de-a lungul timpului şi oricât de confuze ar fi fost relatările transmise. Aceasta sugerează de asemenea (după cum s-a spus) o strânsă legătură cu Shambhala. De fapt, legenda Atlantidei s-a contopit cu cea a Shambhalei şi cea din regiunea munţilor Altai într-un număr de contexte diferite. Guénon de pildă, atribuie desemnări arhetipice similare deopotrivă Atlantidei şi Shambhalei.

El spune că în India, Shambhala este denumită „insula albă" sau „lăcaşul celor binecuvântaţi", după „insula albă" de origine polară. Dar în tradiţia celtică „insula albă", „insula Sfinţilor" sau „insula celor Binecuvântaţi" sunt denumiri folosite pentru a desemna un paradis terestru din apus, care este uneori localizat în Irlanda, în Anglia sau Heligoland şi care se referă la Atlantida.14

în 1776, Jacob Bryant, un renumit cercetător în filologie şi un expert al Troiei Homerice, a publicat o enciclopedie a mitologiei antice, în care susţinea că troienii erau urmaşii unei rase de atlanţi foarte veche, ce s-a stabilit pretutindeni în Eurasia. Ca rezultat al

cercetărilor sale filologice, el a demonstrat că urme ale culturii puteau fi găsite din Africa de Vest până la fluviul Ind. Astfel, fără să vrea, el a confirmat legătura atlanţilor cu Asia Centrală şi Shambhala.15

în multe privinţe, suntem îndreptăţiţi să presupunem că existenţa unei vaste reţele de centre spirituale puternice (care au iluminat cândva lumea păgână, unind Răsăritul cu Apusul) s-a păstrat de-a lungul mileniilor în circuitele europene ale altor lumi iniţiatice şi a izbucnit adesea în acest mod curios, îndemnându-i pe Iezuiţi să caute misteriosul regat asiatic al lui Prester John, iar pe Ruşii de Credinţă Veche să caute tărâmul binecuvântat de la Belevodye, de la răsărit. De exemplu, este neîndoielnic faptul că o străveche linie de cunoştinţe ezoterice (păstrată de-a lungul veacurilor) a oferit baza religiei mistice care (după cum ştim) i-a încurajat pe Cavalerii Teutoni din Bornholm în „acţiunea lor către Est" spre a răspândi mesajul Creştinătăţii.

Pe de o parte, ei au fost puternic influenţaţi de tradiţia sufâstă pe care sarazinii au adus-o cu ei în Ţara Sfântă, în timpul Cruciadelor, iar pe de altă parte au fost influenţaţi de străvechile Mistere Celtice ale Europei. Zona principală de acţiune a Cavalerilor Teutoni o constituia regiunea Baltică şi Germania, unde aptitudinile heterodoxe ale Sfanţului împărat Roman Frederick al II-lea au suprasaturat Curtea Prusacă prin erudiţia ezoterică a arabilor, prin alchimie şi mistică, dar şi prin învăţăturile arboricole ale Druizilor din Europa de nord, transmise dintr-o epocă pre-celtică. Dar sub aceste tradiţii aparent foarte diferite se găsea un singur substrat de înţelepciune străveche, care luase naştere în Europa, după milenii de valuri migratoare din Asia Centrală (dintre care poporul celtic a fost ultimul) povestind despre un mare centru de putere existent acolo şi despre cunoştinţele secrete ale unui popor megalitic de mult uitat.

Unele grupări ezoterice au fost totdeauna conştiente de substratul gnostic ce se află sub pojghiţa ortodoxă a istoriei. Astfel Templierii (al căror ordin a fost înfiinţat în Palestina, în anul 1118) erau cunoscuţi că ar fi crezut (în taină) în unitatea tuturor legăturilor de sânge, a tuturor raselor şi a tuturor religiilor şi că practicau tehnici şi ritualuri spirituale ce aveau multe puncte în comun cu cele din Asia, cum ar fi cultul tibetan Dzog Chen al Capetelor Retezate. 16 De aceea nu este deloc imposibil ca ordinele cavalereşti medievale din Europa (dornice să extindă Regatul Creştinătăţii) să-şi fi dat seama, ba chiar să fi avut legătură cu centrul de iniţiere din Asia Superioară, potrivit ţelurilor lor religioase.

Tomas aşa crede. El sublinia că, în 1184, Wolfram von Eschenbach, un trubadur şi Cavaler Templier ce a rezumat legendele despre Sfântul Graal în romanţa Titurel, a sugerat o legătură spirituală între Sfântul Graal şi Asia, descriind Graal-ul ca pe o piatră - „und dieser Stein ist Gral gennant” (iar această piatră este numită Graal). Tomas se întreabă: oare se referea Eschenbach la Shambhala şi la Piatra Chintamani? în povestea maeştrilor cântăreţi, eroul Parsifal duce cupa sfântă (sau piatra) în Asia, la regatul lui Titurel, un preot-rege ce se aseamănă izbitor cu Fantoma împăratului din Asia, pe care creştinii îl numeau Prester John şi care (precum Titurel) a trăit vreo 500 de ani.

La fel ca Shambhala, regatul mitic al lui Prester John era o ţară plină de minunăţii. Se spunea că se află în Deşertul Gobi şi că avea o Fântână a Tinereţii Veşnice din care puteau bea toţi locuitorii, eliminând astfel bolile şi bătrâneţea. Numai sufletele cele mai curate puteau vieţui pe tărâmul lui Prester John, acolo unde crima, sărăcia şi nedreptatea erau necunoscute. O oglindă fermecată îi îngăduia regelui să vadă tot ce se petrecea în lume. Dragoni zburători duceau oamenii prin văzduh cale

îndelungată, iar un inel fermecat îi putea face nevăzuţi. Un turn uriaş se înălţa în mijlocul oraşului, iar acolo o minunată piatră magică era păzită zi şi noapte. Tomas consideră toate aceste idei legendare (din care Eschenbach a extras mare parte din materialul său) că sugerează adevărata existenţă a unui centru asiatic de iniţiere a lumii şi furnizează elemente referitoare la doctrinele secrete şi gnostice ale Templierilor.17 În Moştenirea mesianică, ziariştii Michael Baigent, Richard Leigh şi Henry

Lincoln găsesc urme ale originii grandioase a fanteziilor neoocul-tiste ale Partidului Nazist tocmai în această perioadă din istoria Germaniei (foarte religioasă şi erudită) ale cărei idei ezoterice naziştii le-au folosit în scopurile lor.

Naziştii erau fascinaţi de miturile Asiei Centrale şi de Doctrina Secretă care (potrivit anumitor surse) i-a fost dezvăluită lui Hitler de către generalul Karl Haushofer (un iniţiat al unei importante organizaţii secrete budhiste din Japonia) şi care a devenit un gen de magician-sfatuitor al lui Hitler. Teoriile ezoterice ale lui Haushofer (ce se refereau la Shambhala ca la o măreaţă şi magică bază a puterii din care elita nazistă s-ar fi putut inspira, printre altele) cunoştinţele despre proiecţiile astrale şi controlul gândirii alcătuiau împreună cadrul interior al SS-ului condus de Himmler.

Baigent, Leigh şi Lincoln evidenţiază faptul că şi Himmler era deopotrivă interesat de aspectul exotic al ritualurilor de proslăvire de natură păgână. Oraşul ce înconjura cartierul său general din castelul de la Wewelsburg (deşi nu a fost niciodată terminat) urma să fie edificat ca un oraş troian, iar Himmler pomenea despre el ca despre un centru al puterii, asemănător cu cel de la Stonehenge, referindu-se şi la geomanţie, la liniile ogoarelor, la magia pământului ş.a. Himmler concepea SS-

ul ca fiind un ordin ocult asemănător Cavalerilor Templieri „şi îi imagina, în mod specific, ca pe un Deutschritter reconstruit - un echivalent modem al cavalerilor cu mantii albe însemnate cu cmci negre care, cu 700 de ani înainte, au iniţiat un Drang Nach Osten germanic timpuriu (adică o invazie către Răsărit) în Rusia."18

Pe baza a ceea ce ştim în prezent, este limpede că din marele izvor tainic al cunoştinţelor dobândite prin Cruciade, Templierii şi ordinele lor adiacente au învăţat ceva de la străvechiul cadru al puterii (care încă mai subjuga pământul) şi au reuşit să îl refacă, iar în înaintarea lor spre Răsărit, ei au căutat (probabil) ombilicul său asiatic, cu scopul de a-l asocia cu propriile lor acţiuni religioase şi îndrăzneţe: unirea întregii Europe sub stindardul universal al lui Christos. Călătorul Earnest von Salomon relatează că bascii (a căror istorie se pierde înapoi în timp, până în Era Glaciară) păstrează o tradiţie potrivit căreia (în timpurile preistorice) munţii Pirinei şi Atlas (din Maroc) făceau parte dintr-o vastă hegemonie occidentală (guvernată de zei) fiind distruşi într-un puternic cataclism natural, exact aşa cum a scris Platon.19 însă Platon mai sublinia şi faptul că munţii făceau parte şi dintr-un imperiu mondial mult mai vast, cârmuit de Zeul Zeilor, adică de însuşi Zeus. Ca urmare, este posibil ca ei să fi constituit aşezământul acestei măreţe hegemonii eurasiatice la care visau Templierii, şi care - dintr-un spirit lipsit de orice asemenea idealism religios - i-a îndemnat pe nazişti către alianţele lor estice sinucigaşe şi către invazii.

Acţiunea puternicului ordin cavaleresc apusean a eşuat, dar ideea a supravieţuit şi a continuat să-şi urzească firul seducător prin discuţii ezoterice revoluţionare purtate de către ultimele organizaţii din ultima perioadă a Renaşterii şi din perioada Reformei. La începutul secolului al XVII-lea a fost publicată lucrarea postumă a lui Francis Bacon intitulată Noua Atlantidă, în care el a expus propria

sa utopie. Era o povestire alegorică ce conţinea concepţia autorului despre societatea ştiinţifică şi religioasă ideală, adică despre stadiul social perfect, ce fusese deja imaginat de Ordinele Iniţiate medievale şi ulterior de către Rozicnicieni.20

Atlantida nu este o societate utopică

Bacon a modelat idealul său despre Noua Atlantidă bazându-se pe Atlantida lui Platon, după cum sugerează numele. Era un tărâm necunoscut lumii, unde domneau iubirea frăţească şi un dezvoltat stadiu de cunoştinţe ştiinţifice şi unde - într-un mare colegiu al înţelepciunii intitulat Casa lui Solomon (un ordin al acelor preoţi-savanţi) - se studiau acele arte şi ştiinţe care ar fi fost utile umanităţii, în cel mai mare grad. înzestraţi cu un adânc şi pios misticism hermeneutic-cabalistic, locuitorii Noii Atlantide (remarcă Francis Yates) reveniseră aşadar la stadiul de existenţă al lui Adam în Rai (înaintea Căderii în Păcat) trăind în prezenţa forţelor divine şi a făpturilor mai degrabă angelice decât magice.

Dar în realitate Atlantida nu era utopică. Nu era alcătuită ca o societate perfectă (chiar de la începuturile sale) iar locuitorii săi nu se aflau într-un stadiu de graţie primordială. Nu era un regat paradisiac precum Shambhala, dar era (după cum menţionează Platon) degradată din punct de vedere moral şi spiritual. Dacă ar fi existat vreun model adevărat printre Noua Atlantidă a lui Bacon, atunci acesta trebuie să fi fost reprezentat de comunitatea adepţilor din Asia Superioară. Căci Shambhala (şi nu Atlantida) era aureolată de strălucirea adevărată a sanctităţii, a iluminării şi a transcendenţei.

Guénon ne spune că simbolismul geografic este acela în care pe axa Cer-Pământ punctul Yang (adică Răsăritul) este totdeauna Cerul, iar punctul Yin (adică Apusul) este totdeauna Pământul. Iar această legătură invariabilă determină ascendenţa vârstei. El spune:

„Doctrinele tradiţionale vor interpreta totodeauna Răsăritul precum «partea luminoasă» (Yang) iar Apusul precum «partea întunecată» (Yiri)... iar partea care este superioară celeilalte va fi totdeauna (în mod invariabil) răsăritul.”21 Atlantida şi Shambhala cuprindeau în ele acest principiu ocult: ultima reprezenta locul cel mai vechi.

în timp ce Atlantida cădea pradă capriciilor naturii şi istoriei omeneşti, cu Shambhala nu se întâmpla la fel. Guénon accentuează acest lucru afirmând: „Această regiune este «tărâmul suprem» ce a devenit inaccesibil oamenilor de rând şi este ferită de cataclismele ce au nimicit lumea umană la sfârşitul unor anumite perioade ciclice... Este «muntele alb», «muntele soarelui» cum i se mai spune, niciodată scufundat de vreo inundaţie.”22 Doar Shambhala cuprinde calităţile bunătăţii, ale iluminării şi ale purităţii veşnice pe care Bacon s-a străduit să le simbolizeze în Noua Atlantidă, în vreme ce Atlantida originală (deşi a fost renumită în epoca sa) nu a depăşit nicicând limitele unui imperiu pur uman, supunându-se legilor generaţiei, ale decăderii şi ale morţii, la fel ca toate societăţile pământene.

Din ceea ce cunoaştem (în general) despre societăţile din Neolitic şi din prima perioadă a Epocii Bronzului, dar şi din ceea ce se desprinde din literatura atlanţilor/hiperboreenilor (în special) putem alcătui un tablou destul de cuprinzător al centrului de înţelepciune din Atlantida. Este un centru cu care suntem foarte bine familiarizaţi. Oricât de bine a fost la început, el s-a dezvoltat într-un oraş-stat sacerdotal, guvernat de o monarhie ce era legea însăşi. Era un oraş-stat bogat, bine înarmat şi preocupat de păstrarea teritoriului său, de comerţ şi de puterea politică asupritoare, era dominat şi format cu adevărat de către o supremă şi puternică autocraţie religioasă ce acţiona din umbră (servind Statul în aparenţă) dar care - oricum - ţinea în frâu regii şi

popoarele deopotrivă.

Ca mare putere cvasi-religioasă, Atlantida era - de fapt - prototipul tuturor viitoarelor societăţi occidentale, determinând (în mod implicit) aspectul chiar şi al culturii noastre actuale, al cărei scepticism religios tardiv încearcă în zadar să ascundă rădăcinile sale tradiţionale şi vechi.

în epoca sa postglaciară, Atlantida a devenit centrul unei religii dualiste sare îi proslăvea pe Magna Master şi soţul ei (zeul Stâlpului Lumii) sub diferitele sale aspecte de falus. Principiul unităţii şi-a pierdut puterea, iar cel al dualismului (pe care ocultistul şi cabalistul britanic Dion Fortune l-a numit „o erezie fundamentală „) a devenit din ce în ce mai închistat. El şi-a impus modelul* său polarizator peste toate culturile ulterioare.

într-o societate paleolitică timpurie, Fiinţa Supremă era proslăvită ca o entitate ce întruchipa forţele feminine şi masculine la un loc, dar şi tot ceea ce acestea reprezentau (după cum putem deduce, cercetând micile figurine paleolitice ce o întruchipează pe Măreaţa Maică) unde principiului feminin i se atribuie trupul de forma unui ou, cu contururile sale dătătoare de viaţă, în vreme ce principiul masculin rezidă în gâtul şi capul cu aspect de coloană.

însă în culturile neolitice, zeiţa androgină (la origine) apare despărţită atât în elemente feminine şi masculine, cât şi în perechi divine (adică zeu şi zeiţă împreună). Eliade spune: „Descoperirea agriculturii (mai presus decât orice) a adus cu sine modificări radicale în ierarhia divină: Măreţele Zeiţe, Maicile Divine şi soţii lor, Bărbaţii Divini, sunt cei care şi-au croit drum în prim-plan...”^3 Fiinţa Supremă este scindată şi devine dual㠹.

Când civilizaţiile care cunoşteau scrisul s-au dezvoltat, acest proces al destrămării a adus cu sine (în mod inevitabil) o pierdere a coeziunii psihicului colectiv, o ruptură şi o descentralizare care au desfăcut în două

percepţia sa despre realitate. Iar această deteriorare a modificat - la rândul său - principiile unei orânduiri sociale şi instituţionale. Se pare că Atlantida a împărtăşit această decădere universală a sănătăţii psihice. Amăgită probabil de vasta bogăţie naturală a teritoriului său (poate şi de adoptarea valorilor barbare şi a practicilor preluate de la popoarele învecinate) Atlantida a devenit tot mai cunoscută, dezvăluindu-se precum centrul de comandă al unei instituţii religioase cu ritualuri stricte, vizibile şi bine întemeiate (aşa cum întâlnim azi în oricare dintre religiile noastre semite) ale cărei pretenţii moniste vin în contradicţie cu filosofiile lor dualiste.

In Credinţa Stâlpului (aşa cum ne-a parvenit ea: cu templele sale costisitoare, cu demi său profesional, cu teologia sa figurativă şi zeii antropomorfi, cu misionarii ce făceau prozelitism, cu vastul său imperiu cvasi-politic, cu interesele sale comerciale şi legătura sa cu legile Statului, cu bogăţia, constrângerile sale morale şi stilul său monolitic) recunoaştem bazele nu ale Utopiei, ci ale unui facsimil timpuriu al societăţii noastre occidentale chinuite, sfâşiată de forţe conflictuale şi idealuri. Cu aceeaşi problemă nerezolvată a conflictului dintre spirit şi materie, dintre masculin şi feminin, dintre sacru şi profan ne confruntăm peste veacuri. De la Teba până la Vatican, erezia agricolă a supravieţuit, divizând şi polarizând.

în epoca sa de glorie, religia Stâlpului (în Atlantida) trebuie să fi constituit o puternică forţă de dezvoltare în societate, dând naştere monarhiilor stabile şi eliberând o creativitate (fără egal) în arte şi ştiinţă, aşa cum (în zilele noastre) perioada de început a Epocii Bronzului este strâns legată de o epocă de aur legendară, în minţile occidentalilor. însă în realitate, către sfârşitul existenţei sale (când degenerescenţa s-a instalat în impunătoarele şi bogatele temple ale Zeiţei) o asemenea credinţă monolitică trebuie să fi apăsat greu pe umerii unei lumi pregătite de

schimbare, iar imensa sa inerţie, ca şi încălcarea nelegală a oricărui aspect al vieţii, a practicării sacrificiului uman, excesele sale erotice sau de sacrificiu, dar şi declinul conţinutului spiritual au fost o povară pentru spiritul Epocii Fierului care tocmai se trezea la viaţă.

Deşi (în cele din urmă) a fost forţată să cedeze locul noilor imperative patriarhale, Atlantida a aruncat o puternică umbră peste viitor. Simpla concretizare a divinului şi subjugarea religiei de către legile Statului au afectat neîndoielnic viitorul curs al religiei occidentale, aşa cum a făcut şi teologia dualistă.

Mai ales cea din urmă a contribuit la excesiva polarizare a binelui şi răului de către Occident, ducând la apariţia unor puternice tensiuni pe plan moral. Dion Fortune scrie: „Comentatorii instruiţi şi iluminaţi ai tuturor religiilor interpretează dualismul drept erezie. Numai adepţii ignoranţi ai unei credinţe cred în conflictul dintre lumină şi întuneric, dintre spirit şr materie... Doar ei comit greşeala de a clasifica o pereche de forţe rivale ca fiind bună, iar pe cealaltă o socotesc o forţă rea. A face aşa ceva înseamnă să te adânceşti în erezia fundamentală a dualismului.”24 Nu putem îndrepta răul, ne spune autorul, pornind războiul împotriva lui, ci numai prin „absorbirea şi armonizarea lui” în spiritul păcii. Eşuând în îndeplinirea acestei sarcini, neliniştea Occidentului este de natură morală şi a condus (în mod inevitabil) la un secol al războaielor pline de ură sau de factură xenofobă şi religios-naţionalistă, ai căror germeni au fost sădiţi cu mult timp în urmă, în sanctuarele perechilor de zeităţi masculine şi feminine.

Cum ar trebui să cârmuiască înţelepciunea?

Atlantida şi Shambhala oferă modele de guvernare religioasă diametral opuse, dând naştere la întrebări profunde despre natura religiei oficiale şi despre rolul său adevărat în societate. în trecut, aceste întrebări au fost

rareori puse, însă o binecunoscută autoare şi cercetătoare a Institutului de Semantică Generală nu a fost atât de reticentă. în lucrarea sa Privire interioară în Epoca Vărsătorului, Gina Cerminara susţine că ar trebui să înlăturăm religia din lăcaşul său sacrosanct (unde a zăcut atâta vreme) să o desprăfuim şi să o supunem aceleiaşi cercetări critice pe care am folosi-o pentru oricare zonă a cunoaşterii.25

Ţinând seama de războaiele religioase din întreaga lume (care au devenit endemice în vremurile noastre: Creştinii împotriva Musulmanilor, Musulmanii împotriva Hinduşilor, Protestanţii împotriva Catolicilor, Evreii împotriva Musulmanilor, Musulmanii împotriva Musulmanilor) o asemenea cercetare era probabil necesară să fie întreprinsă încă de mult timp.

S-ar putea să fie nevoie să elucidăm asemenea probleme, cum ar fi deosebirea dintre dogmă şi cunoaşterea spirituală, rădăcinile amăgitoare ale căutării supremaţiei religioase şi învăţămintele pe care le putem trage din istoria religiilor.

Insă (în cele din urmă) ar trebui să ne punem nouă înşine întrebările fundamentale: cum ar trebui instituită religia, potrivit căror principii şi sub ce formă? Cum ar trebui ea să pătrundă în structura politică? Care ar trebui să fie relaţia ei cu normele sociale şi morale ale vremii? Care sunt parametrii săi legitimi?

Acestea erau preocupările ce au reţinut atenţia şcolilor ezoterice din Grecia antică, îndemnându-l pe Platon să întreprindă vestitele sale cercetări despre rolul religiei, pentru o guvernare corectă. Conaţionalii săi eruditi îşi dădeau foarte bine seama de climatul creat de represiunile ideologice: Pitagora, care a încercat să situeze un consiliu de sfetnici iniţiaţi deasupra instituţiilor guvernamentale, a fost ucis împreună cu toţi adepţii săi; Socrate, după cum se ştie, a fost osândit la moarte din

cauza jignirilor aduse zeilor. în pofida marilor progrese religioase în ştiinţele naturii, Dorian Greece se afla la apusul vieţii sale, epuizat de studiul războaielor peloponeziene, limitat din punct de vedere spiritual, sărăcit şi îndepărtându-se din ce în ce mai mult către ţelurile materiale ale puterii şi autorităţii, ţeluri ce încurajau xenofobia şi care nesocoteau (fără milă) drepturile femeilor şi ale sclavilor. Şcolile iniţiatice apreciau acest declin moral ca fiind rezultatul impunerii religiei de stat.

în general, se crede că Platon a folosit povestea Altantidei drept un mobil istoric în sprijinul ideilor sale cosmologice şi ştiinţifice, intenţionând (după cum afirmă Zanggar) „să asigure o relatare coerentă, ştiinţifică a trecutului... şi oferindu-i [lui] un prilej de a reda povestea în lumina propriilor sale doctrine".26 însă aceste doctrine cuprindeau preocupările sale permanente faţă de nevoia unei îndrumări superioare şi dezinteresate a statului, aşa cum propusese Pitagora. De aceea este perfect posibil ca în povestea Atlantidei, Platon să fi scos în evidenţă necesitatea existenţei unui iniţiat cu adevărat înţelept şi altruist, sau a unui grup de iniţiaţi (situaţi deasupra intereselor personale) care să monitorizeze viaţa colectivă (în afara celei religioase) benefică la început, dar care a devenit o simplă superstiţie, îndreptându-şi spiritul tiranic şi nimicitor împotriva societăţii, cu urmări tragice.

întreaga urzeală din Timaeus şi Critias cuprinde procesul degenerării şi al morţii în toate aspectele sale - în trupul omenesc, în eroziunea solului, în sufletul instituţiilor religioase. Precum Socrate, mentorul său, Platon a acordat puţin spaţiu mitologiei, pe care o considera o invenţie a poeţilor, bună numai pentru imaginaţia populară, iar noi ne putem întreba dacă nu făcea cumva paralelă între decadenţa spirituală a Atlantidei (cu progresul său de la principiile înalte la superstiţie, represiune şi violenţă) şi

cultul Statului Atenian, lansând un avertisment.

Concluzia naraţiunii sale sugerează acest lucru. Ajungând aici, în acest punct, se reaminteşte despre introducea la Timaeus, iar cititorului i se aduce din nou aminte că zeii - regi ai Atlantidei nu erau nicicum deasupra legii, ci constituiau doar o familie în sânul unei fraternităţi mai largi a zeilor, care acum se întruniseră ca să-l judece pe unul din membrii săi rătăcitori pentru „continua şi nestăvilita sa ambiţie şi sete de putere”. Timp de mai multe generaţii, se continuă povestea regilor din Atlantida, câtă vreme elementul divin a supravieţuit în firea lor, ei s-au supus legilor şi au proslăvit divinităţile cu care se înrudeau... însă când elementul divin din interiorul lor a fost slăbit prin desele contacte directe cu tagma (iar trăsăturile lor umane au devenit predominante) ei nu au mai fost în stare să îşi dezvolte prosperitatea cu bună măsură... Pentru un ochi atent, profunzimea degenerării lor era suficient de limpede... dar pentru aceia a căror justă apreciere a fericirii era eronată, ei păreau că se află la apogeul faimei şi norocului lor. Zeul Zeilor (Zeus) care domneşte prin lege, şi care poate vedea lesne asemenea lucruri, când a zărit starea deplorabilă a acestei rase admirabile, a hotărât să-i pedepsească, şi i-a strunit prin disciplină.

Prin urmare, el i-a convocat pe toţi zeii în lăcaşul său cel mai de seamă (care se află la centrul universului, de unde putea urmări toate schimbările ce aveau loc) iar când s-au adunat cu toţii, le-a grăit aşa...27

Aici povestea se întrerupe brusc, lăsând perplex generaţii de cititori. Au fost avansate mai multe teorii pentru a explica acest bizar sfârşit al povestirii, la jumătatea sa, dar niciuna nu a fost pe deplin satisfăcătoare. însă nu ar fi deloc prea exagerat să facem speculaţii asupra uneia dintre ele, la care nimeni nu s-a referit până acum: Platon, iniţiatul profund cunoscător al

şcolilor ezoterice pitagoreene şi egiptene, fie şi-a dat seama singur, fie i s-a atras atenţia, de undeva de sus, că ar fi prudent să întrerupă publicarea unor materiale atât de delicate.

Platon ştia că zeii erau nişte iniţiaţi purtători ai culturii şi (ca noi) erau supuşi greşelilor, dar la vremea când scrisese această poveste, ea nu era pe deplin cunoscută lumii întregi: pentru majoritatea grecilor ar fi constituit o erezie. Dacă s-ar fi dezvăluit în public că zeii erau în stare să îndrepte puterile lor oculte împotriva omenirii, facându-i rău, chiar îndreptându-şi armele împotriva raselor favorite (pe care au jurat că le vor respecta) şi dezlănţuind dezastre naturale îngrozitoare ce ameninţau rasa umană (după cum sugerează naraţiunea lui Platon) acest fapt ar fi nimicit credinţa şi ar fi primejduit însăşi rădăcinile sentimentelor religioase greceşti, ba poate chiar ar fi pus în pericol viaţa lui Platon.

Mai mult, întregul conţinut al povestirii despre Atlantida conducea (în mod inevitabil) către acele întrebări chinuitoare pe care Ghilgameş şi le-a pus lui însuşi (într-un caz asemănător) atunci când s-a confruntat cu ambiguitatea morală a zeilor sumerieni ce aduceau inundaţiile. Dacă zeii, din mărinimia lor, au sprijinit umanitatea amestecându-şi sângele divin cu cel al muritorilor, atunci cum se poate să fi devenit răi? Şi dacă zeii puteau deveni haini, atunci ce se poate spune despre religia pe care au adus-o cu ei? Oare ar fi putut şi ea să se degradeze, să devină comptă, pasibilă judecăţii divine? Oare ar fi putut Olimpul să fie doborât? Şi dacă aşa ar fi stat lucrurile, ce se poate spune despre categoriile morale? Oare binele şi răul erau relative, nesigure, poate chiar lipsite de conţinut, în ultimă instanţă? Am putea fi oare surprinşi că, ţinând seama de larga şi nesfârşita perspectivă deschisă de asemenea întrebări morale şi aducându-şi aminte de soarta lui Socrate, Platon a evitat

să mai spună ceva despre acest subiect?

In orice caz, el îşi exprimase punctul său de vedere. Noi, cei din epoca modernă, nu mai preţuim mitul zeilor şi nu are absolut nicio importanţă unde se afla situată Atlantida (din punct de vedere geografic) şi nici când, sau cum şi-a găsit sfârşitul său apocaliptic, însă este important (şi din ce în ce mai important într-o lume ce se autodistruge prin brutalitate religioasă) să acordăm consideraţia cuvenită deosebirilor metodologice dintre Atlantida şi Shambhala, considerându-le drept centre ale guvernării spirituale. Platon ne-a permis să facem acest lucru.

Lecţia pe care ne-o oferă este aceea potrivit căreia metodele folosite de atlanţi au eşuat deoarece (în mod fundamental) erau motivate de interese egoiste, oricât de nevătămătoare ar fi fost ele pentru cei cârmuiţi. Atlanţii conduceau lumea prin uneltele universale ale bogăţiei şi ale puterii politice (fiind încredinţaţi că scopul scuză mijloacele) şi erau însufleţiţi de o voinţă militantă de a supravieţui, de a apăra fruntariile Atlantidei cu orice preţ, de a fi cei mai buni şi de a trăi veşnic. Ei erau încredinţaţi (în mod sincer, fără îndoială) că religia Stâlpului era cea mai bună pentru omenire, însă fără a face referire la ritmurile istoriei, a cărei cârmuire cosmică este sarcina pe care religia trebuie să o îndeplinească, să o interpreteze corect şi să i se supună, în pofida intereselor egoiste şi imediate.

Asemenea metode şi motivaţii egoiste erau sortite eşecului fiindcă îndemnau numai către luptă şi către nimicirea propriei instituţii pe care erau desemnaţi să o apere, aşa cum făcuseră totdeauna.

Dar când luăm în considerare metodele foarte diferite ale Shambhalei, suntem împiedicaţi de faptul că însăşi existenţa ei încă mai constituie o presupunere, iar activitatea sa este invizibilă. Totuşi şi acest aspect poate fi

considerat drept parte a metodelor sale de guvernare: chiar din această cauză Shambhala a fost împiedicată să supravieţuiască (de-a lungul mileniilor) în rolul său original şi primordial, necorupt, neumbrit de traumele istoriei. Este o parte integrală a culturii noastre presupunerea că autoritatea (pentru a fi efectivă) trebuie să etaleze cât mai vizibil însemnele puterii, că trebuie să poată fi impusă cu hotărâre printr-un sistem de comandă evident, printr-o legislaţie morală sau judiciară sau (în modul cel mai simplu) prin adevărata tiranie a forţei muşchilor. Dar mai există un alt fel de autoritate care purcede din trupul Vajra şi din uneltele invizibile ale voinţei, iar aceasta, sprijinită de voinţa divină, este adevărata autoritate arareori vizibilă.

Folosirea acestei puteri invizibile este piatra unghiulară a doctrinelor despre formele alternative de guvernare (formulate de Pitagora, pentru prima oară) şi înglobate în misticismul occidental de către John Dee, un vraci şi un matematician englez din secolul al XVI-lea, în vestita sa lucrare Monas hieroglyphica. Monas hieroglyphica, comentează Francis Yates „a cărei influenţă am depistat-o în manifestele Rozicruciene, începe prin prezentarea unei diagrame a «Y» -ului pitagorean, aplicând-o la două posibile căi pe care un cârmuitor le poate lua în considerare: una este calea largă a «tiranilor», iar cealaltă este calea îngustă şi dreaptă a «adepţilor» sau a misticilor inspiraţi”.28

Shambhala foloseşte a doua cale. Nealiniată la nicio credinţă, fără a avea o biserică sau o comunitate religioasă, fără a avea autorizaţie sau o enciclică, fără a deţine putere monarhică sau însemne ale puterii, fără a avea pretenţii asupra unui teritoriu, fără constrângeri militare sau morale, fără un imperiu comercial sau un loc precis de guvernare, dar având o dragoste imparţială de venerare a oricărei rase sau religii de pe pământ,

Shambhala a rezistat până în zilele noastre tocmai fiindcă autoritatea sa nu este vizibilă şi nu a fost niciodată supusă atacurilor.

Shambhala a dobândit această rezistenţă urmând calea lui Tao, Calea Cerească ce îngăduie să fie cucerită, despre care Tao Te Ching spune: „Tao niciodată nu înfăptuieşte ceva, totuşi prin el sunt înfăptuite toate lucrurile."[29]

Această cale non-dual nu denotă că Shambhala este inactivă, ci demonstrează faptul că ea acţionează asupra restului lumii precum un catalizator, precum un reactiv alchimic ascuns ce interacţionează cu istoria, totuşi nu este niciodată modificat de ea. Shambhala rămâne la centrul neclintit, intervenind şi făcând ordine pe măsură ce se ivesc nevoile (însă în mod indirect) fără a cădea pradă propriilor sale maşinaţiuni. Oglindind „activitatea lipsită de acţiune a Cerului" ce rezidă la rădăcina tuturor religiilor şi mai ales a tuturor treburilor pământeşti, Shambhala rămâne independentă faţă de oricine, iar din acest motiv este lipsită de griji, într-o tihnă desăvârşită, activând totuşi fără a acţiona. „A fi concentrată în pasivitate - aceasta este Calea Cerului," spune Chuang Tzu.[30]

Shambhala ne este prezentată precum canalul de transmisie al milosteniei axiale şi al puterii Cerului ce se răsfrânge asupra tuturor religiilor şi culturilor, fără discriminare şi care - aşadar - nu are nevoie să facă prozeliţi, nici să se facă cunoscută, să adopte legi sau să îi pedepsească pe necredincioşi.

Este precum împăraţii chinezi din vechime care s-au străduit să rămână instrumente pasive ale forţelor cosmice. Potrivit spuselor lui Chuang Tzu:

Cârmuitorii de odinoară s-au ferit să acţioneze de capul lor şi au îngăduit Cerurilor să cârmuiască totul prin intermediul lor. Situat în culmea universului, Principiul îşi

exercită influenţa asupra

Cerului şi Pământului, care acţionează apoi precum transmiţători ai acestei influenţe asupra tuturor fiinţelor. In lumea oamenilor, o asemenea influenţă devine o guvernare solidă ce îngăduie tuturor talentelor şi capacităţilor să dea roade. în acelaşi mod, cârmuitorii din vechime nu vroiau nimic, iar lumea era plină de prosperitate; ei nu acţionau nicicum, iar totul se tranforma potrivit normelor; ei rămâneau adânciţi în meditaţie profundă, iar lumea rămânea într-o ordine perfectă. După cum a rezumat un proverb antic: Totul prosperă pentru oricine se contopeşte cu Unitatea, iar chiar şi geniile se supun oricui nu manifestă interese egoiste.31

STIINTA ALTERNATIVĂ

? 5

în folclorul populaţiilor din împrejurimi, tehnologia Shambhalei a fost totdeauna preamărită ca fiind de natură magică, iar ştiinţa sa era interpretată precum o formă de vrăjitorie supranaturală, dar dacă lucrurile stau cu adevărat aşa (sau nu) depinde de punctul de vedere al fiecăruia. Tradiţia ezoterică evidenţiază cunoştinţele ştiinţifice avansate ale celor ce trăiesc în Shambhala, susţinând că dacă tehnologia lor pare a fi miraculoasă, acest lucru se datorează doar faptului că noi nu pricepem principiile pe care ea se întemeiază. Aceia care afirmă că au fost în regatul tainic (fie în mod literal, fie printr-o viziune sau vis) relatează despre realizările ştiinţifice văzute acolo, realizări ce le depăşesc de departe pe cele ale ştiinţei din zilele noastre. Ei spun minunăţiile observate în legătură cu numeroasele legende referitoare la o vastă reţea de grote şi tuneluri subterane ce se întind sub lanţurile muntoase şi despre care se spune că au fost săpate în timpuri străvechi.

Andrew Tomas spune: „Doar o tehnologie superioară (având o puternică energie la dispoziţia sa) putea construi

o reţea de tuneluri ce (potrivit unor relatări) se întind pe sute de kilometri.”1 Care cu o construcţie stranie străbat tunelurile în toată lungimea lor, iluminate de o sursă de lumină artificială şi strălucitoare „ce înlesneşte cultivarea grânelor şi a legumelor, dar asigurând şi viaţă lungă (lipsită de boli) pentru oameni”2, după cum afirmă Ossendowski. Se presupune că multe minunăţii au fost zărite pe acest tărâm subpământean: muzee, biblioteci, magazine de giuvaieruri şi alte lucrări de artă preţioase, precum şi invenţii tehnologice concepute cu mii de ani înainte de vremea lor.

Oare cum au fost ele ferite atâta timp de ochii muritorilor de rând? Călătorii au întâlnit în deserturile şi pe întinderile de zăpadă din Asia Superioară nişte oameni pe care localnicii îi numeau Azaras (adică străjerii ţinutului sacru) şi care sunt capabili să respingă intruşii prin forţa vibraţiilor lor mentale.

Nicholas Roerich conchide: „Când ei se ivesc brusc pe întinsul deşertului, începem să ne întrebăm: «de unde a început lunga călătorie în pustiul lipsit de apă, cum a fost ea întreprinsă?» căci grote foarte lungi, fără sfârşit, au fost descoperite.”3 Roerich relatează de asemenea că a observat străluciri puternice şi coloane de lumină în întunecimea nopţilor din deşert, la depărtare de sute de kilometri de orice locuinţă sau altă sursă de iluminare, unde electricitatea era necunoscută, iar Aurora Boreală nu avea loc.

Transportul pe calea aerului constituie o altă temă ce revine în legendele despre Shambhala. Călătoriile interstelare erau atribuite locuitorilor săi cu mult înainte de dezvoltarea cunoştinţelor astronomice şi tehnologice modeme. Potrivit străvechilor învăţături chinezeşti, aeronavele şi vehiculele spaţiale ale Nemuritorilor călătoresc printre stele, examinând habitaturile şi regatele altor rase. Andrew Tomas susţine că există o legendă

tibetană binecunoscută în care se spune că Piatra Chintamani (a cărei radiaţie interioară se zice că era mai puternică decât cea a radium-ului) a fost adusă pe pământ pe spinarea unui cal înaripat sau Lung-Ta, despre care autorul crede că ar fi o metaforă pentru un vehicul spaţial. Lung-Ta se presupunea că era în stare să străbată întregul univers ca sol al zeilor, iar legende despre regi tibetani şi sfinţi ce efectuau zboruri călare pe cal (pe distanţe enorme) au circulat prin Tibet secole de-a rândul.

Tomas atrage atenţia asupra unui tablou al lui Nicholas Roerich ce are aspectul unei criptograme intitulată Rigden Jyepo, cârmuitorul Shambhalei. în priveliştea munţilor stâncoşi se află o peşteră în care o siluetă (asemănătoare unui Buddha cu chipul mânios) stă în picioare, dând porunci solilor ce stau călare, înşiraţi în faţa sa. Privit dintr-un anumit unghi, profilul bărbos al lui Roerich poate fi zărit printre munţi, în colţul din stânga, sus, iar la mijlocul tabloului se află silueta unei rachete sau al unui fuselaj de aeronavă fără aripi, îndreptată spre văzduh. Tomas se întreabă dacă această criptogramă ne dezvăluie că Roerich a zburat cu acest vehicul?4

O altă legendă despre Shambhala susţine că cei mai înaintaţi locuitori au trupuri care nici nu îmbătrânesc, nici nu pier; unii dintre ei, cei „zămisliţi din minte", crează un trup vizibil, dar artificial, din materia atomică elementară ce pare a fi solidă şi reală. Alţii rămân invizibili şi se alătură Poporului Focului Mistuitor ce vieţuieşte în inima Soarelui. Ei pot călători prin univers, după pofta inimii, devin mai grei şi mai denşi, sau mai uşori şi mult mai aerieni (după cum doresc) se deplasează cu mare viteză, apar în două locuri deodată şi se materializează sau dispar, după cum le este voia.

Exploratoarea budhistă Alexandra David-Neel, în memoriile sale, face aluzie la lamasii care deveneau brusc invizibili sau care, dimpotrivă, păreau că se iveau deodată,

de nicăieri.

Mai există apoi şi legendele despre priceperea supraomenească de a controla forţele mentale, în care puzderie de oameni sunt determinaţi să aibă halucinaţie în masă asupra unei vaste privelişti, asupra unor oraşe sau armate, pe lungi perioade de timp. Se spune că în trecut, Maeştrii obişnuiau să se ivească pe neaşteptate din Shambhala spre a-i învăţa pe unii lamaşi anumite lucruri.

Un chirurg chinez care a publicat în Shanghai Times relatarea călătoriei sale (împreună cu un yoghin nepalez) la un centru avansat de yoga din Asia Interioară, povestea despre nenumăratele minunăţii ştiinţifice descoperite acolo şi despre complexele experimente asupra puterii voinţei şi telepatiei, ce îşi exercitau efectele pe distanţe imense. Emest Scott relatează despre cercetări extrasenzori-ale similare ce au avut loc în mănăstirea Sarmoun, în centrul de învăţătură sufistă din Afghanistan.5

Este greu de spus ce temei putem pune pe aceste legende şi zvonuri, uneori bizare. De pildă, ce am putea crede despre Siddhis-n obişnuiţi, care le sunt cunoscuţi yoghinilor tibetani sub numele dat de Tsultrim Allione, un american devenit călugăr budhist, iniţiat şi pregătit într-o mănăstire din Katmandu? Potrivit afirmaţiilor lui Allione, aceşti Siddhisi deţin puterea de a trece prin ziduri, de a preschimba pietrele în aur, de a păşi pe ape fără a se scufunda, de a trece prin foc fără să se vătămeze, de a topi zăpezile cu trupul lor (pe un ger năpraznic) de a călători departe în cosmos în doar câteva secunde, de a zbura prin văzduh şi de a trece prin stânci şi munţi, deţin capacităţi extraordinare de a citi gândurile şi de a cunoaşte viitorul, ca şi dezvoltarea tuturor simţurilor, mult peste capacităţile lor obişnuite.

De asemenea ei puteau radia raze de lumină din trupurile lor şi puteau sta sub soarele dogoritor, fără a arunca o umbră pe pământ, puteau face să dispară trupul

cuiva şi alte aşa-numite miracole.6

Philo Judaeus, filosoful evreu din primul secol al erei noastre, spunea că Misterele dezvăluiau acţiunile secrete ale Naturii. Dezvăluirile sale capătă înţelesuri mai profunde când sunt alăturate descoperirilor făcute de Allione despre miracolele înfăptuite prin mijloacele tehnicilor meditative tibetan-budhiste. Confruntat cu asemenea enigme supranaturale, el spune:

Trebuie să abandonăm cadrul nostru occidental de referinţă ce limitează ideile noastre despre ceea ce este sau nu este posibil şi trebuie să înţelegem că la nivelurile superioare ale dezvoltării spirituale, lumea materială poate fi manipulată prin intermediul conştiinţei, iar multe lucruri devin posibile... Solicit cititorilor să lase deoparte ideile lor despre limitele minţii şi ale trupului şi să fie receptivi faţă de alte posibilităţi.7

Ceea ce pare să iasă în evidenţă dintr-o cercetare mai amănunţită, recomandată de Allione, este concluzia potrivit căreia orice ştiinţă (care reliefează manifestările descrise anterior) este nu doar o anexă mai avansată a ştiinţelor modeme, ci se bazează pe un model al realităţii fundamentale şi diferite, implicând cunoaşterea unei lumi de energie psihospirituală despre care ştim încă prea puţine lucruri. Cea mai plauzibilă abordare (deşi mai degrabă înşelătoare decât reală) este făcută la graniţa principală a ştiinţei teoretice cu noua sa Teorie a Câmpului Unificat, considerată de unii oameni de ştiinţă drept o versiune mai iluminată a cosmologiei tradiţionale despre yoga orientală. Dar lucrurile nu stau aşa; totuşi ele reflectă această teorie ca într-un teatru al umbrelor.

Varianta cosmologică modernă cuprinde ideea câmpurilor creatoare conţinute (în mod ierarhic) în interiorul unor asemenea câmpuri, mult mai mari, iar în cele din urmă şi în interiorul unui câmp primar unificat, ultimul dintre ele fiind privit precum o stare a spaţiului

care (împreună cu energia) alcătuieşte baza întregii realităţi fizice. Este principiul organizator al întregului univers, în mod superficial, această imagine holistică şi organicistă nu se deosebeşte de cea a străvechiului sistem hermeneutic-cabalist în care cosmosul este constituit dintr-o ierarhie de planuri sau lumi alcătuite din materie din ce în ce mai rafinată, întregul său aspect fiind inclus în infinita făptură universală a lui Ain Soph, ultimul Izvor. însă asemănarea este înşelătoare. Ea a infiltrat în noi sentimentul (în mare măsură neîntemeiat) potrivit căruia în era noastră post-mecanică are loc o reîntoarcere la o modalitate de gândire mult mai tradiţională şi mai valabilă.

Oricât de mult am dori, o cercetare mai atentă a dizertaţiei despre fizica evolutivă modernă dezvăluie lipsa ce există (deşi nu în mod făţiş) între părerile contemporane şi cele tradiţionale despre Natură.

în ultimul caz, conştiinţa (inteligentă şi iscoditoare în găsirea ţelurilor) este principiul organizator ce stă la baza oricărui fenomen: în primul caz, au loc multe discuţii referitoare la modul în care fizica evolutivă readuce spontaneitatea, creativitatea şi urmărirea scopului în universul Newtonian, însă fără a specifica vreun principiu vital ce ar putea duce la un asemenea rezultat. în fizica evolutivă, ne spune Sheldrake, universul este un tot unitar, un organism în care un singur principiu creator determină întregul său curs de dezvoltare. Dar ce este acest principiu creator? Până în prezent, el eludează definiţia. Ştiinţa nu îl numeşte în niciun fel, ba şi mai rău, nu îi atribuie niciun cadru calificator prin care să ajungi la o concluzie.

In cazul biologiei evolutive, este pe deplin recunoscut faptul că trebuie să existe o influenţă formatoare (alta decât ADN) implicată în constituirea membrelor (având diferite forme) şi a organelor din corp, de vreme ce genele ADN sunt programate identic în fiecare celulă a trupului, totuşi o deosebire există. Dar ce

este această influenţă creatoare? Sheldrake afirmă că (până în prezent) orice explicaţie mecanicistă oferită se încheie cu concluzii vagi despre „modele spaţio-temporale complexe ale interacţiunii fizico-chimice încă neînţelese”. După cum relevă Sheldrake: „Aceasta nu este o soluţie, ci doar un alt mod de a pune problema”.8 în 1984, Sydney Brenner afirma în cadrul unei conferinţe a biologilor evoluţionişti:

La început se spunea că pentru a înţelege dezvoltarea, răspunsul avea să vină dintr-o cunoaştere a mecanismului molecular de control a genelor. Mă îndoiesc că cineva mai crede lucrul acesta. Mecanismele moleculare par anost de simple, iar ele nu ne dezvăluie ceea ce dorim să aflăm. Trebuie să ne străduim să descoperim principiile organizării.9

Totuşi în ciuda dificultăţilor, fizicienii sunt încredinţaţi că este doar o chestiune de timp până când vom înţelege natura principiului organizator. Ei spun că deja principiul ia locul (în fizica modernă) conceptului despre suflet care a jucat un rol important în filosofiile antice referitoare la natură. Filosofii din antichitate erau încredinţaţi că toate lucrurile erau organizate din interior prin intermediul factorilor psihici, a sufletelor imateriale sau Entelechies* (după cum le denumea Aristotel) iar aceste Entelechies erau în esenţă - mesagerii creatori ai lui Dumnezeu, Marele Arhitect însuşi.

Azi, ne spune Sheldrake, s-a dezvoltat un nou mod de gândire în care o ierarhie de câmpuri morfice a înlocuit străvechea idee vitală a sufletelor. în ştiinţa magnetismului şi a electricităţii, * Entelechies - entelehie. Noţiune idealistă din filosofia lui Aristotel prin care se desemna scopul lăuntric propriu fiecărui lucru, tendinţa lui spre perfecţiune, (n.tr.)

câmpurile electromagnetice au înlocuit sufletele. Prin comparaţie, câmpurile morfice biologice au fost

înlocuite de Entelechies, în biologie. La cel mai înalt nivel de organizare, câmpul gravitaţional universal a înlocuit străvechea idee a Sufletului Lumii.10 Astfel autoorganizarea, ne spune Sheldrake, este din nou readusă în firea lucrurilor.

Dar oare aşa să fie? Teoria ştiinţifică modernă se îndepărtează de tradiţia ezoterică într-o privinţă centrală şi absolut crucială: conştiinţa este exclusă din câmpul său de acţiune. Pe când tradiţia ezoterică atribuie sufletelor şi Entelechies acele caracteristici psi-hospirituale ale conştiinţei, ale minţii şi ale ţelului (pe care le consideră ca fiind definitive pentru o activitate organizatoare) fizicienii moderni nu atribuie nicio asemenea calitate în câmpurile energiei morfice, care ar trebui să le înlocuiască. Dimpotrivă, presupuneri mecaniciste au fost reţinute, iar câmpurile de energie ale ştiinţei (departe de a uzurpa funcţia psihică a sufletelor) continuă să fie considerate drept zone de inconştienţă, lipsite de sens şi scop pentru un principiu organizator care - în consecinţă - nu are nicio raţiune de a exista şi nicio bază pentru a formula o definiţie.

Defunctul Gregory Bateson, a cărui lucrare revoluţionară asupra naturii cunoaşterii a fost rezumată în volumul său Paşi către o ecologie a gândirii, a fost unul dintre gânditorii moderni care a girat punctul de vedere tradiţional şi unitar. El afirma (după cum citează Fritjof Capra) că „activitatea organizatoare a unui sistem viu este activitatea mentală, iar toate interacţiunile sale cu mediul înconjurător sunt interacţiuni mentale... Gândirea şi viaţa [sunt] inseparabil legate, cu gândirea (sau, mai bine zis, procesul mental) imanentă în materie, în toate nivelurile vieţii”.11

Bateson situa viaţa şi conştiinţa la centrul concepţiei sale despre lume. însă actuala teorie a câmpului este (în general) încă dominată de dihotomia carteziană despre

materie-gândire, care încearcă să excludă mintea dintr-un univers material şi mecanic, iar nicio filosofie unitară nu a combătut până acum această erezie. Discreditat de un dualism implicit (care este rareori acceptat) caracterul unitar al teoriei câmpului (în fizică sau biologie) are - de fapt - prea puţin din valoarea explicativă ce i se atribuie adesea.

Continuă să îşi exercite presiunea intolerabilă asupra modelului ffacţionat al lumii, care grăbeşte declinul actualei noastre civilizaţii tehnologice şi este posibil că va continua să procedeze astfel până când ştiinţa va demola una dintre presupunerile sale cele mai îndrăgite şi fundamentale: opoziţia ireductibilă dintre gândire şi materie.

Acest pas a fost deja întreprins în interiorul frăţiilor, unde există multe indicii despre o ştiinţă alternativă secretă bazată pe un principiu unitar ce transcende şi anulează polaritatea dintre gândire şi materie. Un asemenea principiu unitar poate fi întâlnit atât în faptele maeştrilor Zen şi sufişti, cât şi în cele ale yoghinilor tibetani, toate indicând o desăvârşită stăpânire a legilor necunoscute ale naturii. Totuşi ar trebui subliniat că armonia lor mistică şi supranaturală maschează o imagine perfectă şi practică a universului, putând fi aplicată (sub toate formele) în domeniile tehnologice şi academice care par a fi foarte îndepărtate de domeniul spiritual. Ceea ce trebuie să desprindem din această viziune unitară este recunoaşterea că spiritul şi materia sunt una singură, iar conştiinţa şi inteligenţa pătrund în fiecare atom din univers. Aceasta este ideea pe care toţi înţelepţii o recomandă: este cheia către incredibila capacitate a adeptului. Deşi este greu să ne imaginăm astăzi, ea constituie totodată şi cheia spre ştiinţa noastră despre viitor.

Limitarea descurajatoare impusă de noua fizică

evolutivă constă în faptul că agenda sa tainică subminează însuşi principiul pe care se străduie să îl descopere, adică principiul universal creator de căutare a ţelului, holistic în esenţă, inteligent şi hotărât, conlucrând cu natura. Căci după cum relevă oamenii de ştiinţă, mecanismele de dezvoltare ale naturii - electromagnetic, chimic sau molecular - aşa cum le-au observat ei, sunt numai materia primă a formei asupra căreia un anume principiu organizator necunoscut trebuie să îşi impună influenţa sa creatoare. însă ce reprezintă acest gen misterios, nu s-a aflat încă şi este posibil să rămână neidentificat, în actualul climat ştiinţific.

De fapt, singurul agent creator cunoscut (cu toate calităţile filosofice necesare) este acela propus de Tantra indiană: Kundalini Shakti - sau, mai degrabă, Kundalini sub forma sa universală de Maha-Kundalini (Maica Supaţiului şi Timpului) - energia primară a universului. Numai ea deţine inteligenţă şi putere de legătură îndreptate către un ţel anume, necesare pentru un principiu cu adevărat creator în univers. însă Kundalini nu inspiră încredere oamenilor de ştiinţă, din două motive bine întemeiate: mai întâi, este plină de subiectivism, iar a admite subiectivismul (împreună cu valorile sale intuitive şi animiste) pe tărâmul ştiinţei, ar însemna să înlocuim certitudinile cu probabilităţile, cu consecinţele total nedorite.

în al doilea rând, conceptul Kundalini se potriveşte numai într-un cadru nedualist şi de aceea ar periclita serios temeinicia şi stabilitatea întregii ştiinţe tehnologice occidentale, al cărui edificiu masiv se sprijină doar pe întemeierea unei filosofii dualiste. Astfel cele două raţiuni constituie - în mod fundamental - una singură: salvarea actualului sistem. Pentru a veni în întâmpinarea unei asemenea exigenţe absolute, oamenii de ştiinţă sunt în permanenţă îmboldiţi (deşi în mod inconştient) să lepede

propriile păreri despre o unitate primordială.

Energia unitară se extinde în Univers

Heisenberg, fizicianul ce a formulat Teoria Câmpului Unificat, într-o discuţie avută cu istoricul William Irwin Thompson a afirmat că (în opinia sa) marea epocă a ştiinţelor fizice a trecut. Limita ecologică a dezvoltării civilizaţiei era numai semnul exterior ce demonstra că spiritul uman nu se mai putea dezvolta în dimensiunea materială pe care o explorase încă din epoca Renaşterii. Epoca ştiinţifică post-renascentistă ajungea la limitele sale, iar acum trebuie descoperită calea către ordinea spirituală.12

Ca şi când ar da o soluţie acestei nevoi, Shambhala pare să genereze deja climatul intelectual necesar pentru a se ajunge la un nou tip de tehnologie mai puţin distructivă, bazată mai degrabă pe principii unitare, decât dualiste. Există dovezi că un val de energie primară inundă lumea într-o măsură nemaiîntâlnită în istorie, iar o dată cu trecerea timpului va revoluţiona atitudinea noastră (fie că vrem sau nu) apropiindu-ne de înţelegerea ştiinţei alternative a maeştrilor. Datorită acestei noi dezvoltări, vom beneficia de multiple prilejuri care ne vor permite să fim martorii nemijlociţi ai modului cum acţionează Kundalini, să observăm direct forţele creatoare miraculoase şi să înţelegem rolul pe care îl joacă în edificarea universului. în capitolul următor vom vedea că aceste prilejuri pot avea loc, conducându-ne chiar la pragul noilor principii ştiinţifice, precum cele formulate de Gregory Bateson.

John Bennett este una dintre persoanele convinse că Directoratul ne pregăteşte pentru următorul stadiu al evoluţiei noastre prin intermediul acestui aflux de energie nouă pe care el o numeşte „puternicul impuls cosmic al puterii”.

Procesul evolutiv (care a culminat în fiinţa omului) a

fost împlinit prin furnizarea unei succesiuni de energii pământului, fiecare având o frecvenţă superioară faţă de cea precendentă. în cadrul acelui proces, noi am fost nevoiţi (la rândul nostru) să stăpânim energiile constructive, vitale, automate, senzitive, conştiente şi creatoare. Toate acestea au impulsionat dezvoltarea întregului progres evolutiv, de la moleculă la fiinţa umană. Ne aflăm în prezent la pragul următor: energia unitară.13

Ideile sufiste tradiţionale pe care Bennett le evidenţiază sunt asemănătoare (în cea mai mare parte) cu cele formulate de René Guénon, pe care le-am menţionat deja. Ele ne arată că sistemul chakric pământean acţionează în sprijinul evoluţiei, în exact acelaşi mod în care acţionează sistemul chakric uman. Chakrele sunt precum supapele, deschizându-se în timpul iniţierii, spre a permite iradierea completă a sistemului de energii de la niveluri psihospiri-tuale superioare. Aceste noi energii au un efect transformator permanent asupra tuturor aspectelor sistemului individual, psihic, fizic şi spiritual, uneori acţionând brusc şi având efectul unei mutaţii evolutive.

în acelaşi mod, noi energii izbucnesc în lume (din când în când) din ordinea spirituală care contractă universul fizic, efectuând (prin Axa Lumii) transformări radicale asupra pământului şi asupra tuturor formelor de viaţă, adesea sub forma unor mari mutaţii spontane.

Desfăşurarea transformării (prin care are loc acest proces, de-a lungul unei mari perioade de timp) ca şi apariţia ordonată a energiilor în universul nostru (de la cea mai joasă energie constructoare, la energia unitară cea mai înaltă) constituie unul dintre marile mistere metafizice care îi preocupă pe filosofii sufişti. Profesorul H. E. Palmer, o autoritate remarcabilă în ce priveşte misticismul sufist (timp de mai bine de un secol) spunea că întregul fundament îl constituie ideea unui cerc (de la o Divinitate

la altă Divinitate) a cărui parcurgere acoperă întreaga perioadă de creaţie, de la o moleculă la omul perfect. Numai după parcurgerea acestui traseu călătorul îşi dă seama că totul a fost un miraj. Totul este complet de la început; perfecţiunea este veşnic prezentă, iar energia cea mai înaltă este una şi aceeaşi cu cea mai joasă.

Aşa cum omul a tâşnit din Inteligenţa ce se afla la originea Universului... sufiştii continuă să considere existenţa lui ca pe un cerc care vine în contact cu Inteligenţa ce dezvăluie Divinitatea. Acest cerc, sufiştii îl împart în două arce gemene. Primul dintre ele (numit Descendent) cuprinde toate stadiile, de la prima scânteie a inteligenţei originare până la deplina dezvoltare a puterilor de raţionare a omului; celălalt arc (numit Ascendent) cuprinde toate stadiile, de la prima folosire a raţiunii (în scopul său bine definit) până la ultima pătrundere în Inteligenţa Divină. Acest lucru se subînţelege atunci când sufiştii se referă la Originea şi la Revenirea Omului.14

în sprijinul acestui mare eveniment, Bennett susţine că în ultimii

40.O de ani (sau mai mult) omenirea s-a străduit din răsputeri să asimileze creativitatea în psihicul său, o forţă pe care se întemeiază forţa ego-ului. însă acum, noul principiu unitar (ce izvorăşte dintr-un nivel energetic mult mai înalt decât cel precedent) ne îndeamnă să ne angajăm cu mai multă tărie în continuarea evoluţiei.

După cum s-a mai spus, se crede că principiul unitar este un principiu unificator atractiv ce se poate manifesta în multe moduri diferite, în funcţie de planul pe care activează: pe plan emoţional (cum este iubirea), pe plan mental (cum este sinteza), pe plan fizic (cum este magnetismul). Scott îi spune „iubire obiectivă" pentru a o deosebi de „ecoul său de cunoaştere anticipată a iubirii sexuale sau polare „15 însă ea are o semnificiaţie universală mai amplă decât cel sugerat de termenul lui

Scott. în budhismul hindus este numită iubirea/energia înţelepciunii lui Christos şi a lui Buddha. Iniţiaţii cred că nicio energie inferioară acestui nivel divin nu este în stare să copleşească potenţiala forţă distrugătoare a gândirii dualiste, sau să ne îndrepte cu succes către următorul stadiu al dezvoltării noastre.

Scott, împreună cu patru tovarăşi (cărora li s-a îngăduit să viziteze mănăstirea Sarmoun din Afghanistan, un centru de pregătire sufistă, a cărui locaţie a rămas totdeauna extrem de vagă) a observat modul de acţiune al acestui principiu unitar în toate fenomenele supranaturale, la care a fost martor în interiorul mănăstirii şi şi-a dat seama că puţini oameni din fiecare generaţie (misticii şi geniile) capătă energia nou venită, ca pe un întreg, înaintea celorlalte specii. Scott este convins că energia iubirii obiective, adică cea emanată de Kundalini, constituie baza întregii tradiţii a dervişilor, ea fiind inclusă (în taină) în istoria filosofiei ezoterice (de-a lungul veacurilor) şi căpătând o explicaţie ad-hoc din partea celor care o înţeleg, mai mult sau mai puţin corect. Astfel un sfânt creştin din secolul al XIII-lea, pe nume Raymond Lully (fiul unui Templier spaniol şi tovarăş al filosofilor arabi) a fost unul dintre aceia care s-a străduit să încadreze principiul universal în formule matematice-cibemetice, recunoscute ca precursoare ale computerului.

în volumul său Lumea medievală, Friedrich Heer descrie maşina cibernetică a lui Lully în felul următor:

Avea aspectul a ceea ce poate fi descris numai ca o maşină de calculat, care lega principiile fundamentale sau „cuvintele de bază” ale tuturor cunoştinţelor printr-un mecanism alcătuit din cercuri concentrice, segmentate de raze şi simboluri geometrice.

Pare să fi fost ceea ce poate fi considerată o maşină cibernetică pregătită să rezolve orice problemă, orice ştiinţă, chiar şi credinţa însăşi. Aici, într-un mod

rudimentar, au fost anticipate marile formule universale ale lui Einstein şi Heisenberg, care au oferit omului cheile matematice pentru rezolvarea problemelor despre materie, lumină, energie şi legile fundamentale ale cosmosului...

O maşină miraculoasă sau, cum i s-a spus mai târziu în chip batjocoritor, o maşină de făcut vânt... Totuşi Leibnitz nu se afla printre zeflemitori. Viziunea lui Lully se afla prea aproape de visul său de a descoperi un limbaj universal ştiinţific viabil, care ar fi iluminat toţi oamenii (fără deosebire) condiţie necesară pentru pacea universală.16

însă filosofi precum Lully şi Leibnitz depăşeau cu mult epocile lor. Abia în secolul al XX-lea o nouă energie psihospirituală s-a făcut simţită (fără tăgadă) în lumea întreagă şi pentru prima dată a făcut posibilă începerea adevăratei iluminări, nu numai pentru câţiva mistici răzleţi sau şcolile ezoterice, ci pentru toată omenirea. Este un eveniment de o enormă importanţă. Numai acum putem nădăjdui în apariţia unei civilizaţii bazată pe conceptul Vedantic despre cosmosul viu, stăpânit de o unică energie universală de la care se revarsă toate energiile inferioare şi care se manifestă în lumea fenomenelor drept Kundalini Shakti, după cum afirmă Guénon.

Lumina ce străluceşte dincolo de lume

9

Există un gen de înţelepciune superioară, o gnoză care nu poate fi dobândită nici din partea unei religii organizate, nici din partea ştiinţelor actuale. Ea este transmisă numai prin activarea chakrei inimii, conducând spre o extindere a conştiinţei (care iluminează şi transformă facultatea percepţiei existentă acolo) şi permiţând receptarea unei ştiinţe ce este, pe scurt, cunoaşterea Realităţii însăşi.

Această cunoaştere superioară (izvorâtă dintr-o zonă de lumină ce se întrepătrunde în lumea fenomenelor, dar

totuşi rămâne dincolo de ea) evidenţiază existenţa unei Lumini hiperfizice, dincolo de lumina în care trăim, ne mişcăm şi ne dezvoltăm fiinţa, iar din ea fiecare trup Vajra (sau trup-de-lumină) este alcătuit, ca un model al cadrului fizic. în virtutea acestei Lumini inefabile, aflată dincolo de lumină, fiecare dintre noi este legat prin centrii ei (sau ai lui) de energie la reţeaua vieţii interioare a universului, de acel trup-de-lumină al Naturii şi de multitudinea sa de forme, de trupul-de-lumină al pământului, de trupurile-de-lumină ale altor sori şi ale altor planete şi (în cele din urmă) de trupul-de-lumină al universului. Adeptul (care este pe deplin conştient de existenţa acestei lumi-de-lumină vitală, dincolo de lumea fizică) se poale mişca în interiorul ei, interacţionând (în mod creator) cu un câmp de lumină ce are propriile sale legi şi scopuri şi care este creatorul tuturor fenomenelor fizice din cadrul său. Astfel el devine stăpânul planului fizic, dar şi al acelora de dincolo de acest plan, controlând materia, viaţa, timpul şi destinul.

Toate tradiţiile spirituale din lumea întreagă vorbesc despre Lumina vie. Sensul doctrinei secrete a Luminii (pe care o împărtăşesc cu toţii) se află inclus într-o alegorie din Sura 24, versetul 35, din Coran:

Allah este Lumina cerului şi pământului. Asemănarea luminii Sale este ca o nişă în care arde o lampă. Lampa este făcută din sticlă şi străluceşte ca o stea. Lampa este aprinsă de la un copac binecuvântat, un măslin ce nu provine nici de la Răsărit, nici de la Apus, al cămi ulei arde strălucitor, deşi nicio flacără nu l-a atins. Lumină din lumină, Allah călăuzeşte către lumina Sa pe oricine vrea El. Iar Allah grăieşte lumii prin alegorii, căci Allah este Cunoscătorul tuturor lucrurilor.

însă copacul reprezintă un simbol pentru Baraka, binecuvântarea spirituală musulmană care, deşi este adesea folosită în mod liber în vorbirea islamică şi sufistă,

are sensul tehnic şi specific al unei iniţieri ce redeşteaptă Lataif sau centrii chakrici ai „copacului” uman al sistemului nervos. „Uleiul” arborelui (care face ca iniţierea să devină reală) este un termen folosit de budhişti (în mod curent) ca un simbol pentru Kundalini. Astfel Lama Yeshe, un budhist tantric din şcoala Vajrayana, spune că trupul nostru „în pofida naturii sale supuse suferinţei, conţine cea mai preţioasă resursă naturală: aurul Kundalini, uleiul Kundalini.”17 De aceea paragraful din Coran (citat mai sus) se referă, în fapt, la trupurile interioare ale făpturii omeneşti şi la redeşteptarea lor, la trupul-de-lumină ce străluceşte „ca o stea” în interiorul „nişei” sistemului fizic general, iar în interiorul trupului-de-lumină (ca într-o citadelă interioară de nepătruns) face referire la flacăra veşnic arzătoare a lămpii spiritului.

Această lampă divină, se spune în Coran, această Lumină din lumină, îndată ce va fi descoperită va călăuzi omul (dacă Allah va voi) spre suprema iluminare. Mai mult, copacul binecuvântat care „nu provine nici de la Apus, nici de la Răsărit”, aparţinând tuturor popoarelor şi ideologiilor, îndrumă de asemenea călătorul dincolo de sistemul individual către cel universal, către Axa Lumii, coloana vertebrală a universului. în vârful acelui arbore sălăşluieşte Prezenţa Cosmică divină, Iniţiatorul suprem şi cel care dă Baraka întregii planete. Lumina Sa este o lumină spirituală; ea străluceşte pretutindeni în lume şi totuşi se iscă de dincolo de ea, dintr-un tărâm de energie de dincolo de spaţiu şi timp, pe care noi îl putem înţelege numai printr-o trezire spirituală radicală.

Tehnicile psihospirituale practicate de iniţiaţii din zona Shambhalei, toate demonstrează suveranitatea Luminii. în termeni psihici, este o energie magnetică ce întăreşte tendinţa creatoare şi neutralizează potenţialul său distrugător prin puterea sintezei şi a centralizării. Fără această lumină, ordinea creatoare se destramă, pierind

îndată ce se naşte, după cum vedem lesne din nenumăratele culturi efemere şi din operele lor realizate de-a lungul istoriei. Infuzia de energie unitară pacifistă încetineşte roata timpului şi pune capăt instabilităţii şi caracterului creator al actului său. Diferenţa dintre epoca de aur a Sattva Yuga şi epoca întunecată a zeiţei Kali Yuga constă tocmai în prezenţa sau absenţa acestei forţe radiante care (ea singură) susţine realizările umane prin forţă durabilă, autoritate şi viaţă lungă.

Scott face aluzie la acest fapt în citatul său extras dintr-un frumos poem sufist intitulat „Shirin şi Farhad”, preluat dintr-o lucrare a lui Sir William Jones despre filosofia dervişilor, în care universul unitar acţionează precum magnetismul:

El se manifestă cu putere în fiecare atom şi atrage cele mai infime particule spre un anumit obiect: cercetează universul acesta, de la temelie până la vârf, de la foc la aer, de la apă la pământ, de la tot ce se află sub lumina lunii până la ceea ce se află deasupra boitei cereşti; şi nu vei găsi niciun corpuscul lipsit de acea atracţie naturală; punctul principal al firului călăuzitor din ghemul acesta încâlcit nu este altul decât un asemenea principiu al atracţiei, iar toate principiile complementare sunt lipsite de bază reală; dintr-o asemenea tendinţă se naşte orice mişcare percepută în trupurile cereşti sau terestre; este tendinţa de a fi atras, care a determinat oţelul dur să-şi părăsească locul, fixându-se asupra magnetului, este aceeaşi tendinţă care determină paiul uşor să se lipească cu tărie de chihlimbar; aceasta este calitatea care acordă tuturor substanţelor din natură o tendinţă de atracţie reciprocă şi o înclinaţie îndreptată forţat către un punct determinat.

Aceasta este puterea care îi uneşte pe Yoghinii tibetani-budhişti cu natura, în multe din practicile lor. Recurgând la trupul lor de lumină, ei capătă acces la

energiile lumii elementare ce rezidă în trupul-de-lumină planetar şi pot supraveiţui în timpul asprelor ierni tibetane, fără să recurgă la bunăvoinţa mănăstirii, folosind tehnici care hrănesc şi încălzesc trupul fizic, acolo unde nu se găseşte nici combustibil, nici hrană, timp de multe luni. In locul hranei materiale, ei pot atrage esenţe din roci minerale, din apă, din seva copacului sau chiar din aer, spre a menţine viaţa fizică. Yoghinul practică de asemenea Tummo prin care trupul degajă suficientă căldură pentru a rezista confortabil la temperaturi sub zero grade.

El poate obţine aceeaşi energie unitară prin practica Dzog Chen din Yang-Ti, o tehnică yoga despre care Allione spune că „urmăreşte destrămarea lumii fizice şi mentale în trupul-de-lumină sau trupul-de-curcubeu".

Când yoghinul (aflat în pragul morţii) capătă trupul-de-curcubeu, el nu lasă nicio urmă din trupul său fizic, cu excepţia părului şi unghiilor de la mâini. Această transformare în lumină are loc într-un spaţiu fără ferestre, în întuneric deplin, timp de mai multe luni, folosind tehnici de meditaţie şi Hata Yoga care activează viziunea internă şi spaţiul ce trebuie să fie ca o sferă de luminozitate, păstrând întregul potenţial al conştiinţei. Allione afirmă: „Practica întunericului demonstrează cu claritate non-dualitatea spaţiului intern şi extern, din cauza manifestării luminii din gândirea cuprinsă de o totală întunecime exterioară".19 în întuneric, un yoghin vede la fel de limpede cum vedem noi cu ajutorul unei lămpi.

Practica, prin excelenţă, constituie puterea pe care o deţine o conştiinţă (superior dezvoltată) asupra materiei. De îndată ce înţelegem că materia este energie cristalizată într-un model ale cărui componente pot fi dezmembrate şi reorganizate prin intermediul unei raze laser a unei gândiri deosebit de concentrată, sau care poate fi transferată către un câmp de vibraţii fine de lumină prin aceleaşi mijloace, practica Yang-Ti poate fi înţeleasă mai

bine.

După mai multe luni, yoghinul se pregăteşte de moarte, făcând ca toate celulele energizate şi transformabile din trupul său să revină la forma lor esenţială, care este lumina; ele sunt absorbite treptat în nemuritorul trup Vajra şi nu mai sunt revăzute în lumea fizică. Trupul fizic al yoghinului se micşorează tot mai mult, până când ajunge la dimensiunea unui copil. în cele din urmă, el îmbracă „mantia gloriei veşnice", vizibilă doar ochilor clarvăzători, iar discipolii săi îl văd înălţându-se în văzduh şi dispărând într-un curcubeu, în timp ce yoghinul se alătură unei cete de alte fiinţe-de-lumină din lumea spirituală, nelăsând nimic în urma sa, pe pământ.20 Yoghinul se transformă în una din acele făpturi de lumină (despre care vorbea filosoful Plotinus) ce devin vizibile în cadrul iniţierilor în tainele misterelor şi care se mişcă imperceptibil în lumea noastră pământeană, precum soli ai milosteniei sau precum Bodhisattvasii din regiunile superioare.21

Practica Yang-Ti pare să fi fost cunoscută printre bărbaţii şi femeile sfinte din Tibet. Multe referiri la această practică pot fi întâlnite în recentele traduceri ale biografiilor şi autobiografiilor lor (tipărite la Dharamsala, India, pentru publicaţiile occidentale). Desigur, practica nu defineşte ştiinţa din Shambhala, ci ne evidenţiază numai principiile şi posibilităţile sale edificatoare. Acest gen de practică ne relevă faptul că spaţiul intern şi cel extern se pot schimba între ele; că tot ceea ce este subiectiv (precum percepţia unei viziuni) poate deveni obiectiv; lumina fizică poate fi creată din conştiinţă şi - în consecinţă - materia poate fi preschimbată într-o formă de lumină hiperfizică. Care este realitatea? Unde găsim o referire absolută? în practica Yang-Ti toate lucrurile considerate absolute sunt - în schimb - negociabile; toate îşi află rezolvarea în stadiile conştiinţei (ce se pot schimba între

ele).

Teoria modernă a cuantumului se apropie de pătrunderea unitară a practicii Yang-Ti; ea îşi dă seama, de pildă, de faptul că energia şi materia se pot înlocui reciproc. însă al treilea factor, cel al conştiinţei, a fost exclus din discuţie, altminteri ar fi contaminat puritatea obiectivă a metodelor pe care ştiinţa le consideră ca fiind esenţiale pentru succesele experimentelor sale empirice. Dar ce înseamnă „obiectiv" atunci când subiectul şi obiectul sunt strâns legate între ele? Ce înseamnă „empiric" când propria funcţiune a observaţiei este pusă sub semnul întrebării? Există oare vreun sens în excluderea (cu rigurozitate) a subiectivismului atunci când o asemenea stare constituie o parte integrantă a câmpului studiat? Şi mai presus decât orice, cât de mult depinde răspunsul la aceste întrebări de înţelegerea puterilor organizatoare, de predilecţii şi de limitările existenţiale ale gândirii umane? Aceasta este o zonă ce nu a fost niciodată explorată în afara şcolilor iniţiatice, dar care este fundamentală pentru tehnologia superioară referitoare la Shambhala.

Adeptul ştie că gândirea individuală este doar un element funcţional din mintea zeiţei Gaia; că - în ultimul rând - cea mai mică acţiune a sa cuprinde activitatea întregului univers, iar creaţia sa depinde (la o ultimă analiză) de activitatea tuturor forţelor existente şi de colaborarea tuturor fiinţelor, dacă vrea să aibă sorţi de izbândă. în consecinţă, pentru realizarea scopurilor activităţii lor, Allione susţine că Maeştrii budhişti tibetani se pot alătura inteligenţelor regatelor umane (ce împart pământul cu noi, dar care sunt invizibile, în mod normal şi necunoscute) inspirându-se din cultura lor non-umană, spre a-i ajuta în cadrul activităţilor pe care le întreprind.

Intr-un asemenea caz, yoghinul (acţionând prin trupul său de lumină) poate transcende graniţele propriei

sale identităţi ego-men-tale (fără a o distruge) în folosul unei legături între regate. Astfel Guru Padma Sambhava se spune că ar fi creat terminologia cu ajutorul Dakini-lor, fapturile-naturii ce reprezintă personificarea unei forţe spirituale feminine al cărui nume înseamnă (în mod literal) „dănţuitor al cerurilor" sau cineva care străbate cerurile. Dakinii sunt numiţi (de asemenea) zeităţi înţelepte, făpturi neomeneşti alcătuite din energie elementară care (în mod normal) se manifestă în minunatul regat, dar care - atunci când interacţionează cu oamenii - pot lua aspect uman.

Entitatea întruchipează înţelepciunea feminină (forţa creatoare din fiinţele omeneşti) dinamică, binecuvântată, înţeleaptă. Allione spune: „Ea ţâşneşte din uterul cosmic, sursa triunghiulară a Dharma, arzând cu o exaltare insuportabilă, o energie într-un stadiu necondiţionat... Ea poate apare ca o făptură omenească sau ca o zeiţă (fie calmă, fie mânioasă) sau poate fi percepută precum acţiunea generală a energiei în lumea fenomenelor".22

Fiinţele naturale, cum sunt Dakinii, întruchipează (în general) fenomene naturale cum ar fi râurile, munţii sau arborii, sau lucruri fenomenale create de mâna omului, cum ar fi sanctuarele, navele sau templele, dacă ele sunt sfinţite corespunzător. însă gândirea omenească (potenţată de redeşteptarea Kundalini) poate acţiona împreună cu principiul Dakini (atunci când este întrupat în oricare formă antropoidă mai cunoscută oamenilor) cum ar fi zeităţile sau dascălii înţelepţi şi interiorizaţi.23 Dar aceste fenomene sunt (după cum afirmă Dion Fortune) create de propria imaginaţie a oamenilor.

Oriunde omul vine în contact cu lumea astrală (fie ca psiholog sau magician) el totdeauna antropomorfizează şi crează forme (după asemănarea sa) pentru a-şi reprezenta sieşi forţele subtile imperceptibile [ale altor forme de evoluţie decât cea umană] cu care este domic să intre în contact, să le înţeleagă şi să le stăpânească după cum

doreşte. Omul este adevăratul prunc al Marii Maici şi poartă cu el predilecţiile naturale ale organizării şi formării oricărui plan asupra căruia este capabil să îşi exercite conştiinţa.24

Această capacitate de a crea imagini îşi exercită vraja echivocă şi amăgitoare asupra formelor din lumea noastră, dar se extinde şi asupra întregii lumi invizibile care ia naştere printre noi: de la spiriduş la înger, omul însuşi le clădeşte aspectul în propria sa minte, potrivit stării sale subiective. Dar, ne spune Dion Fortune „inteligenţa altor forme de dezvoltare decât a noastră (dacă ea vine în contact cu viaţa omenească) poate... folosi aceste forme aşa cum omul îşi pune costumul de scafandru şi se coboară într-un alt element". Atunci inteligenţa extraterestră va căpăta aspect şi, dacă va vrea, va conlucra cu iniţiaţii în acţiuni reciproc folositoare.25, 26

Potrivit analelor tibetane, în acest mod Padma Sambhava şi-a putut păstra terminologia secole la rând, ascunzându-le (aşa cum a şi făcut) în limbajul Dakini.

Allione ne spune că acest limbaj se compune din simboluri sau litere care nu au fost traduse, iar poate că puţini sunt aceia ce au capacitatea de a le înţelege: „cei ce vin în contact cu câmpul de energie al Dakini-lor".27 Acest cifru extrem de simbolic este atât de concentrat încât multe volume de învăţături pot fi comprimate în câteva litere, iar apoi se pot extinde într-un text foarte amplu; este un proces ce reaminteşte (în mod curios) de stocarea modernă şi de funcţia de recuperare a microcipului. Astfel soţia lui Padma Sambhava, Yeshe Tsogyel (care a trăit în Tibet în epoca primului val al budhismului, în secolul al VII-lea) şi despre care se credea că este încarnarea unui mare Dakini, a reuşit să ascundă mare parte a textelor scrise de Guru folosind un cifru Dakini. în felul acesta, o întreagă învăţătură putea fi concentrată într-un singur copac sau în apă, până când Tertonul sortit va putea (la

vremea cuvenită) să traducă textul.

În afară de semnele secrete ale Dakini lor există şi un alt limbaj pe jumătate tainic, numit „limbajul amurgului”. Acest limbaj descifrează terminologiile ca pe nişte „comori ale gândirii” ce sunt căpătate de la păsări, de la orice formă de lumină şi din spaţiul celest (acolo unde literele pot fi zărite căpătând formă) pe care Tertonul le poate citi şi traduce în limbajul fiinţelor obişnuite. Bernbaum afirmă că multe din cele mai secrete învăţături Kalacha-krice sunt formulate în „limbajul amurgului”. Din nou este vorba de un cifru ce poate fi înţeles numai printr-o revelaţie dăruită celor aflaţi în contact cu înţelepciunea zeităţilor. însă tălmăcirea limbajului Dakini nu provine (cum ne-am putea aştepta) din străfundurile întunecate ale inconştientului şi nici din înălţimile gândirii intuitive, ci direct din lumea Bodhisattvas-ilor (subtilul tărâm spiritual de dincolo de tărâmul astral) adică întru totul de dincolo de limitele percepţiei senzoriale sau ale psihicului mental-emoţional. Tibetanii sunt convinşi că Shambhala, ca unic Tărâm Neîntinat de pe pământ, se află numai ea în contact cu acea Lume-de-Lumină pe care dascălii o pot continua prin intermediul terminologiilor (şi a altor asemenea instrumente) spre a se amesteca în istorie şi pentru a menţine viu adevărul.

Semnul Shambhalei: Obiecte Zburătoare Neidentificate

Până în prezent am luat în consideraţie numai tehnicile meditative; însă care tehnologie a produs ovalul sferoid şi strălucitor pe care Roerich şi tovarăşii săi l-au zărit străbătând cu iuţeală cerul senin al Asiei Interioare, schimbându-şi brusc direcţia, în 1927? Dintre toate manifestările stranii atribuite Shambhalei, aceasta este cea mai misterioasă, cea mai inexplicabilă. Chiar dacă am admite existenţa unui factor de halucinaţie (lucru foarte posibil în tot ceea ce priveşte Shambhala) baza pur

materială şi aeronautică a fenomenului (observat cu trei perechi de binocluri, ceea ce constituia ceva obişnuit pentru lamasi) este de netăgăduit. Abia în secolul al XX-lea putem aprecia, pe deplin cât de misterios este fenomenul şi ne putem întreba dacă aceeaşi tehnologie Shambhalică este autoarea farfuriilor zburătoare ce au fost zărite de milioane de oameni, în toate colţurile lumii. Dacă aşa stau lucrurile, când şi unde s-a dezvoltat ea şi cu cât timp în urmă? Care sunt principiile sale? Şi cum de nu a fost detectată? Nu putem răspunde la niciuna din aceste întrebări.

Lamasii i-au spus lui Roerich că obiectul zburător pe care l-a observat era semnătura Shambhalei şi semnul binecuvântării sale. Când zboară deasupra oamenilor, putem fi siguri că forţele divine se află în apropiere pentru a ajuta omenirea şi pentru a acorda sprijin în acţiuni de importanţă umanitară. Cât despre energia ce înlesneşte zborul său, ea este energia primară, adică „această materie fină şi imponderabilă care este răspândită pretutindeni şi care ne stă oricând la îndemână”28 sau aceeaşi energie pe care Tomas o numea „forţa inteligentă din miezul atomului”.29 în ce măsură semnul Shambhalei este mai degrabă psihofizic decât fizic (în sensul pe care îl înţelegem în mod normal) este un lucru pe care nu îl cunoaştem încă. Dar nu numai poveşti despre aeronave ciudate sunt atribuite Shambhalei (în mod tradiţional) ci şi prezenţa mai multor OZN-uri a fost semnalată cu certitudine în zonă. în 1933, Frank Smythe, alpinistul englez, ajungând la înălţimea de 26.000 de picioare[25] pe muntele Everest, a zărit cu surprindere două aeronave rotindu-se la mare înălţime deasupra sa. Una avea aripi răsfrânte, cealaltă avea un soi de cioc, iar amândouă erau înconjurate de o aură pulsatorie.

Până de curând, obiectul zburător neidentificat era,

25 1 picior = aproximativ 30 cm (n. tr.).

în general, ţinta predilectă fie a fascinaţiei unui cult al credulilor, fie a neîncrederii şi a dispreţului.

însă numărul scepticilor înrăiţi din rândul populaţiei scade cu repeziciune pe măsură ce cercetări competente întreprinse de oamenii de ştiinţă şi de un cerc de profesionişti (precum şi ponderea covârşitoare a observatorilor de încredere) tinde să ademenească autenticitatea fenomenului, deşi interpretarea sa este cu totul alta. S-a presupus, în mod aproape universal, că OZN-ul (dacă este să îi dăm crezare) trebuie să fie o aeronavă mânuită de făpturi extraterestre, mai ales deoarece aeronava lor pare să fie în stare să se deplaseze în şi înafara câmpului vizual, trecând de barierele materiale şi efectuând manevre care sfidează gravitaţia şi masa, fiind imposibil de realizat de către fiinţa umană. Dar pe măsură ce mai multe fapte devin cunoscute, iar cercetarea lor a atins un nivel de cercetare mai sofisticat, sunt luate în consideraţie diferite opţiuni.

Dr. Kenneth Ring, profesor de psihologie la Universitatea din Connecticut, a întreprins o cercetare exhaustivă a subiectului, în volumul său Proiectul Omega, Ring (ca alţi oameni de ştiinţă) a ajuns la concluzia că OZN-ul pare să fie un eveniment psihofizic care - într-un fel sau altul - îşi are originea însăşi în umanitate, provenind dintr-o sursă terestră necunoscută şi că aceasta poate reprezenta manifestarea exterioară a unui avans evolutiv major în conştiinţa umană. Pe când unii cercetători nu ajung atât de departe, iar unii oameni cred că farfuriile zburătoare sunt doar un fenomen natural (cum ar fi „luminile provenind de pe sol” sau efectele electromagnetice ale activităţii tectonice din scoarţa pământului, despre care se ştie că produc efecte psihice şi halucinatorii ciudate la unii oameni neîncrezători) totuşi în toate cazurile, lumea ştiinţifico-fantastică a fost abandonată.

Dr. Jacques Vallee, un expert în computere, cu pregătire în domeniul astrofizicii, este unul dintre cei mai de seamă cercetători ai fenomenului OZN. Potrivit afirmaţiilor lui Vallee:

Este ciudat să remarcăm că până şi cercetătorii bine pregătiţi din punct de vedere ştiinţific (care acceptă ideea existenţei unor universuri multiple) sau puţinii OZN-ologi care înţeleg ideea că timpul poate fi comprimat spre a permite călătoria (aproape instantanee) de la un punct al universului nostru la un altul, încă mai susţin ideea (în mod emoţional) noţiunii că orice formă de conştiinţă non-umană provine (fără îndoială) din spaţiul extraterestru.30

In lumina miilor de mărturii referitoare la contactele directe şi la răpirile efectuate de OZN-uri (precum şi a sincerităţii şi a extraordinarei credibilităţi a relatărilor) argumente puternice sunt aduse acum împotriva acestor presupuse vizite extraterestre, în favoarea ideei existenţei unei organizaţii pământene necunoscute care manipulează creierele oamenilor într-o asemenea măsură, cu scopul de a înfăptui metamorfoza generală a conştiinţei. Precum senzaţia morţii aparente (care este la fel de omniprezentă) întâmplările cu OZN-uri, împreună cu puternicele lor nuanţe psihice şi paranormale, conţin caracteristici ce sunt interpretate din ce în ce mai mult drept o formă de deşteptare spirituală sau iniţiere, deşi cuprinde şi elemente fizice tulburătoare.

Cercetătorii moderni au remarcat că deşi aceste obiecte aeriene necunoscute sunt suficient de materiale pentru a fi detectate de radare şi sunt zărite de mii de oameni, concomitent, în multe cazuri de atare întâlniri cu OZN-uri o dimensiuni psihică este prezentă, indicând transa, stadiile distorsionate ale conştiinţei, pierderea noţiunii de timp, relatări nebuloase, etc. toate punând sub semnul întrebării obiectivitatea întâmplării. Mulţi martori povestesc că au pierdut noţiunea de realitate normală,

deplasându-se ca într-un vis lucid (ca şi când fizica obişnuită a timpului şi spaţiului nu ar mai fi funcţionat) până când s-au reîntors la lumea obişnuită, cu senzaţia opririi timpului. în fapt, aceasta este o descriere corectă a oricărei trăiri în afara trupului, în care trupul fizic este lepădat într-un somn de vrajă, în vreme ce trupul interior (purtând cu el conştiinţa ego-ului) se deplasează altundeva, pentru o perioadă de timp, adesea fără să-şi dea seama că trupul fizic nu este implicat în întâmplările la care participă.

Un exemplu de întâmplare cu totul ieşit din comun a fost relatat de o femeie din Wollongong, Australia. Ea spune că s-a trezit în miezul nopţii şi a zărit prin acoperiş o aeronavă rotundă, silenţioasă şi fără lumini, rotindu-se exact deasupra casei sale. Un lanţ (care atârna din navă chiar deasupra patului ei) era făcut dintr-un soi de energie în formă de zale şi zdrăngănea îngrozitor.

Femeia s-a hotărât să urce pe lanţ, din pură curiozitate, dar ajungând în cabina aeronavei (acum luminată) a fost atât de ameţită de zgomotul ce îi zdruncinase nervii (provocat de lanţul făcut din zale de energie) încât se înapoie la ea în pat şi se culcă la loc. Ea spune că, în cele din urmă, şi-a dat seama că deşi era trează şi cu ochii deschişi tot timpul, trupul ei fizic nu părăsise patul defel.

Pe de altă parte, unii oameni par să-şi dea seama foarte bine de natura psihofizică a întâmplării şi recunosc (în mod deschis) că a fost o profundă experienţă iniţiatoare personală care a avut drept rezultat tămăduirea fizică, dobândirea harurilor psihice sau o modificare radicală în orientarea spirituală.

O asemenea întâmplare (în care era implicat un OZN) a fost repovestită de L. C. W., despre care am amintit în Capitolul VI. Ea scrie:

Mi-am părăsit patul şi l-am urmat pe K. Am străbătut

câmpii până la aeronava care ne aştepta. Bărbaţi şi femei se îndreptau spre ea, venind din toate părţile. Pilotul (un tânăr înalt, blond, în uniformă albastră) ne-a întâmpinat pe fiecare, dându-ne câte un pachet cu hrană pentru călătorie. Am decolat, iar eu am fost dusă la aeronava-mamă; însă K. mi-a spus că a doua zi a fost dus în altă parte, pe o planetă cu oraşe aurite. Aeronava-mamă era uriaşă. Am fost condusă de-a lungul unor coridoare întunecoase de către o cruce de foc ce înainta în faţa mea, până când am ajuns în camera de control din vârful aeronavei. Pereţii erau transparenţi, iar dincolo de ei puteai zări stelele lucitoare ale spaţiului întunecat. în mijlocul camerei era o hartă săpată pe o masă rotundă din argint şlefuit, care avea gravate semnele zodiacale pe marginea sa. Am remarcat în special prezenţa „Y”-ului Pitagorean [semnul alegerii dintre bine şi rău].

Erau oameni ce se ocupau de manevrarea aeronavei şi am întrebat pe unul dintre ei care era scopul acestei aeronave, ce făceau ei? Mi-a spus că transmiteau mesaje stelelor şi primeau înapoi mesaje. La trei luni după această întâmplare, m-am alăturat unei mişcări spirituale care mi-a schimbat viaţa, iar acolo am fost întâmpinată cu bucurie de bărbatul cu care vorbisem în aeronavă.

Categoric, acest evenimen nu poate fi interpretat ad literam, totuşi el nu a fost un vis obişnuit. De exemplu, L. C. W. spune că a doua zi, K. a relatat despre o întâmplare asemănătoare petrecută în aceeaşi noapte, alăturându-se femeii pe când străbăteau câmpiile către aeronavă şi coroborând fiecare detaliu al acestui eveniment (chiar şi aranjarea scaunelor din aeronavă) până când, la un moment dat, s-au despărţit în timpul călătoriei, pentru ca fiecare să se îndrepte către destinaţii diferite, potrivit temperamentelor lor deosebite. In prezent, mulţi cercetători consideră că este foarte probabil ca martorii unei întâmplări cu OZN-uri (în special cei implicaţi în

întâmplări directe sau răpiri) să relateze evenimente ce au o bază cu adevărat obiectivă, dar care sunt percepute în mod imaginar (precum visele) prin intermediul atenţiei unei conştiinţe subiective şi fascinante, folosind termeni adecvaţi propriilor idei preconcepute din subconştientul lor, în conformitate cu aşteptările lor, cu nevrozele şi nivelul intelectual sau psihospiritual de dezvoltare.

Parcurgerea textelor referitoare la asemenea întâmplări (redate dintr-un anumit punct de vedere) pune sub semnul întrebării toate interpretările simpliste despre farfuriile zburătoare. Rezumând noua conştientizare a necesităţii unei aprofundări mai ample a subiectului, John Spencer de la Asociaţia Britanică de Cercetare a Fenomenului OZN spune că „a existat tendinţa (în ultimii ani) de a recunoaşte posibilitatea ca fenomenul OZN să reprezinte un agent necunoscut al mediului înconjurător al pământului nostru şi astfel termenul «extraterestru» face adesea referire la entităţi al căror înţeles este «străin de rasa umană» (dar nu neapărat străin faţă de Pământ)”.31

Aceasta este o afirmaţie bizară (doar dacă nu se are în vedere o perspectivă ocultă) care pare să exemplifice un caz tipic. Jacques Vallee conchide spunând că „dacă există o formă de viaţă şi de conştiinţă ce acţionează potrivit principiilor spaţiului şi timpului (pe care nu le-am descoperit încă) atunci ea nu trebuie să fie de natură extraterestră. Ea poate proveni (desigur) dintr-un alt sistem solar, din galaxia noastră sau dintr-o altă galaxie. Dar poate coexista de asemenea împreună cu noi, rămânând totuşi nedetectată”.32

Este tocmai propunerea ezoterică pe care învăţăturile o avansează atunci când fac referire la Shambhala, conducându-ne înapoi la relatarea lui Roerich despre un obiect zburător ce a fost văzut plutind prin văzduh, deasupra Asiei Centrale şi pe care lamasii (ce îl însoţeau pe cercetător) îl numeau semnul Shambhalei.

Cunoaşterea acestui fenomen de către lamasi indică faptul că Shambhala ar putea fi elementul lipsă al ecuaţiei OZN. într-adevăr, Geoffrey Ashe şi-a exprimat surprinderea că cercetătorii fenomenului OZN nu au acordat atenţia cuvenită observaţiei relatate de Roerich şi nici comentariilor făcute de lamasi asupra acestui eveniment. Ashe spune: „Probabil că aici se află cheia remarcabilei manii cu privire la fenomenul OZN din ultimii ani... Ea are legătură cu Shambhala şi Tărâmul Străvechii înţelepciuni”.33

Axa Lumii constituie unicul loc de pe pământ unde se intersectează căile lumii, unde noţiunea de timp şi spaţiu nu are limite şi unde adepţii spirituali (care îşi pot data existenţa societăţii lor secrete în epoca Cro-Magnon) au avut la dispoziţie cel puţin

40.O de ani în care să testeze aliajele metalice, energia esenţială aerodinamică şi spaţiul multidimensional. Potrivit bogăţiei de legende (cu care s-a confruntat o pleiadă de eminenţi exploratori şi autori cu privire la acest subiect) adepţii Shambhalei formează singura organizaţie cunoscută pe pământ, capabilă să manipuleze conştiinţa celorlalţi, întocmai aşa cum au descris martorii întâmplărilor cu OZN-uri. Este o organizaţie capabilă să modifice realitatea percepută de noi la un nivel atât de profund, să creeze o puternică stare de transă sau stări hipnotice şi să intuiască (în modul dramatic descris de cei răpiţi de OZN-uri) cuprinsul subconştientului uman, cum ar fi teama, ostilitatea, veneraţia şi dorinţa trupească.

Aceleaşi relatări literare fac referire la extraordinara capacitate a acestor învăţaţi de a crea forme materiale ce pot intersecta (şi reintersecta) pragul vizibilităţii (după bunul plac) bucurându-se de participarea formelor de viaţă în realizarea proiectelor lor, adică a entităţilor care, la fel ca Dakinii, ne pot edifica temporar asupra înfăţişării

omeneşti, păstrându-şi caracterul extraterestru atât în aspectul, cât şi în scopurile lor, ca şi când ar proveni de pe o altă stea. Dacă asemenea relatări pot fi crezute, atunci toate forţele diferite ce sunt atribuite farfuriilor zburătoare (manipularea super-elevată a conştiinţei, controlul creării materiei, accesul la un univers cu o orânduire superioară şi la energiile necunoscute, interacţiunea cu inteligenţele nepământene precum şi alte capacităţi transcendentale) nu constituie deloc dovada invaziei unei ştiinţe extraterestre, aşa cum se întâmplă cu modelarea propriului nostru destin, aflat pe marginea ştiinţei călăuzitoare. Propriul nostru intelect superior este întrupat în Shambhala, care îşi pune semnătura pe bolta cerului.

Aş formula ideea că prin intermediul fenomenului OZN avem o anticipare a viitorului, ceea ce ne aduce la cunoştinţă faptul că ştiinţele noastre fizice nu constituie singura cale posibilă (şi nici ultima) de realizare a scopurilor. Dincolo de ele se întinde zona mult mai vastă a câmpurilor sinergetice de energie dătătoare de viaţă (care se opune zonei fizice) iar tocmai acest măreţ tărâm Shambhalic ne va oferi căile tehnologice şi alternative, cu un potenţial mult mai ridicat decât cel cunoscut în prezent.

UN SEMN PENTRU NOUL MILENIU

Tendinţa anormală şi atotcuprinzătoare ce caracterizează secolul al XX-lea l-a determinat pe Mircea Eliade să reflecteze asupra modului în care o societate primitivă şi-ar fi imaginat-o pe cea din zilele noastre, prezentând condiţiile chinuitoare ale unei iniţieri tribale, însă una extinsă la scară colectivă. S-ar asemăna cu lumea modernă, ne spune Eliade, cu un om înghiţit de un monstru... sau care rătăceşte într-un labirint unde el însuşi reprezintă un simbol al Infernului... Şi totuşi, în ochii omului primitiv această experienţă groaznică este indispensabilă pentru naşterea omului nou. Nicio iniţiere nu este posibilă fără ritualul agoniei, al morţii şi al

învierii... Chinul lumii modeme este semnul unei morţi iminente, dar al unei morţi care este necesară şi eliberatoare, căci va fi urmată de o înviere şi de posibilitatea atingerii unui nou mod de existenţă, cel al maturităţii şi al responsabilităţii.1

Această temă milenară a apocalipsului şi a iniţierii lumii a revenit din ce în ce mai mult, pe măsură ce secolul se apropie de sfârşit, devenind tot mai insistent în prezent. însă această temă a căpătat o tentă supranaturală (la începutul secolului) în localitatea Fatima din Portugalia. După cum se ştie, Fecioara Maria se crede că a apărut în acel loc (învăluită într-un glob de lumină strălucitoare) în faţa a trei copii, atrăgând atenţia lumii asupra catastrofelor ce aveau să vină, dar oferind, în acelaşi timp, şi mijloacele spirituale (prin rugăciune) de împiedicare a răului iminent.

La data de 13 octombrie 1917, când Sfânta Fecioară a făgăduit că va înfăptui o minune care va convinge lumea de existenţa sa reală, 70.000 de oameni s-au adunat pentru a o proslăvi. Ei au văzut norii risipindu-se, iar un disc mare, argintiu părea că acoperă soarele (ca o eclipsă strălucitoare) îngăduind oamenilor să privească soarele cu ochiul liber, fără a-şi vătăma vederea. Timp de aproximativ zece minute, globul părea să se învârtă precum o roată de artificii, pulsând şi răspândind raze prismatice şi parcurgând întreaga gamă de culori a spectrului luminii. De două ori s-a îndreptat brusc spre pământ, cu mişcări în zigzag, înspăimântându-i pe toţi cei de faţă. Alţi oameni din aceeaşi zonă au fost martorii extraordinarului spectacol solar, pe care l-au urmărit de la locuinţele lor. ä în deceniile următoare, fenomene solare similare (petrecute la sfintele lăcaşuri ale Fecioarei Maria) au fost zărite de mii de credincioşi din Hriushiw şi Hoshiv (în Ucraina), din Medjugorje (în Herţegovina), din Svata Hora (în Bohemia), din Czestochowa (în Polonia), din

Garabandal (în Spania) şi din Walsingham (în Anglia). Aproape în toate cazurile, o apariţie a Maicii Domnului însoţea dansul solar. Adesea ea părea că se află înlăuntrul unui glob de lumină argintie incandescentă (ce oscila încoace şi încolo), înainte de a se stabili într-un loc. La Hoshiv, apariţia a fost precedată de sfere celeste strălucitoare care (potrivit mulţimii de martori oculari) putea fi zărită de la mulţi kilometri depărtare, iar mulţi oameni au fost înşelaţi, crezând că sferele erau arme nucleare aeriene.2 La Walsingham, un loc de pelerinaj catolic, vechi de peste 1000 de ani, multe asemenea fenomene (asemănătoare celui petrecut la Fatima) au fost observate pe cer, în 1988, deasupra unei mici capele medievale numită Capela Capului de Cruce.

Doi martori aflaţi în locuri diferite (unul dintre ei fiind un om de ştiinţă catolic ce participa la o conferinţă în apropierea capelei, iar celălalt era un pelerin) au relatat că au văzut o serie de „mici sori roşii" rotindu-se în jurul Soarelui (din spatele căruia răzbăteau razele unei lumini strălucitoare) iar Soarele însuşi părea să se rotească în faţa unui disc alb, strălucitor. Pelerinul a afirmat că a zărit cercuri (ce îşi schimbau întruna culorile) ţâşnind din soare, apropiindu-se de pământ şi reîntorcându-se la locul lor.3 Asemănarea izbitoare dintre unele din aceste fenomene solare şi apariţia OZN-urilor în văzduh a fost remarcată cu interes de mulţi oameni şi a întărit tot mai mult credinţa că secolul al XX-lea este (pe lângă toate celelalte) un secol de fenomene supranaturale ce au loc pe scară largă.

Totuşi spectacolul aerian (pe care Nicholas Roerich avea să-l numească semnul Shambhalei, la doar 10 ani după evenimentele de la Fatima) nu este nou pentru secolul al XX-lea; a devenit de mult o parte a istoriei, deşi niciodată nu s-a manifestat la o asemenea dimensiune. Fenomenul a fost menţionat sporadic (în analele străvechilor civilizaţii) drept o ciudată apariţie zărită în

văzduh (în vremuri de restrişte sau de tulburări sociale violente) în perioada de tranziţie de la o fază culturală la alta, ca o piază-rea sau ca o prevestire nefastă, poate ca o binecuvântare sau poate pentru a da forţă şi curaj.

Adesea fenomenul a fost pus în legătură cu sursele de lumină, cu lumina argintie şi sclipitoare a lunii, uneori chiar cu lumini în culorile curcubeului. Dar toate acestea sugerează că oricare ar fi sursa de provenienţă, ea este una care (la fel ca Shambhala) ştie cum să folosească secretele energiei primare. Fenomenul s-a manifestat ca nişte „cercuri de foc" plutitoare (în anul 1500 î. Chr.) în perioada invaziilor nimicitoare ale Hyksos-ilor[26] în străvechiul Egipt „lucind pe cer mult mai puternic decât strălucirea soarelui".4 Ezechiil, profetul evreu, ţinut prizonier în Babylon, a văzut fenomenul din văzduh ca pe un vârtej de foc „ca şi când ar fi fost o roată în interiorul unei roţi".5 Ramayana, epopeea de război indiană, vorbeşte despre acest fenomen ca despre un car ceresc „făurit din aur strălucitor".6 El s-a ivit pe cer deasupra localităţii Cloera din Irlanda (în secolul al XIII-lea) o localitate de rău augur, care a fost martora ascensiunii Inchiziţiei şi a sfârşitului epocii de aur a culturii irlandeze. Semnul profetic al Shambhalei a fost văzut deasupra oraşului Tübingen din Germania la 5 octombrie 1577, când citadinii uluiţi au observat pogorând din ceruri puzderie de forme rotitoare „ce semănau cu nişte pălării înalte şi largi, în diferite culori".7

La vremea acestor incursiuni celeste, Egiptul, India, Israelul şi Irlanda se aflau (toate) la un punct de cotitură hotărâtor în cultura lor, la finele unei epoci de aur sau păşind deja într-o perioadă de catastrofe apocaliptice care aveau să le schimbe soarta; acesta a fost şi cazul Reformei în Europa. în secolul al XVI-lea, Germania a fost centrul

---

26 dinastie regală străină care a cârmuit Egiptul timp de multe secole (n.tr.).

unei înfloriri strălucitoare a învăţăturii post-Renascentiste, iar Tübingen (oraşul universitar din Württemberg) a devenit terenul propice dezvoltării noilor idei liberale ce se axau pe necesitatea noilor principii sociale şi politice, pe reforma religioasă şi cercetarea ştiinţifică. Tübingen a fost leagănul fermentului Rozicrucian, marea mişcare de reformă culturală care deja se înfiripa atunci când ploaia de „pălării zburătoare" s-a abătut deasupra oraşului, oferind Europei o minune care a durat nouă zile şi care a fost imortalizată (pentru posteritate) în numeroase ilustraţii ale epocii.

Miraculosul spectacol aerian s-a petrecut doar la câţiva ani după ce marele matematician şi vrăjitor englez John Dee a întreprins o călătorie în Germania, aducând cu el noutăţi ale unei ştiinţe avansate ce avea să fie dobândită prin intermediul numerelor, a geometriei şi a revelaţiei „prin care adeptul credea că putea căpăta atât o cunoaştere profundă a naturii, cât şi o viziune asupra unei lumi de dincolo de natură".8

Dee i-a influenţat foarte mult pe învăţaţii din epoca sa, iar ca rezultat, Johann Valentin Andreae (un pastor şi mistic luteran din Württenberg) pe când încă mai era student la Universitatea din Tübingen a scris prima sa lucrare Rozicruciană intitulată Căsătoria chimică, la începutul secolului al XVII-lea.9

Deşi lucrarea a fost astăzi uitată, ea a constituit un punct de cotitură în istoria europeană. înfiripată (la început) într-un cadru mistic hermeneutic-cabalistic şi sortită a avea o viaţă scurtă, revoluţia intelectuală (ce s-a petrecut în Germania luterană) a pavat totuşi calea epocii ştiinţifice modeme, iar ca rezultat a avut cea mai mare importanţă pentru Europa secolelor ce au urmat şi chiar şi asupra întregului curs al evoluţiei noastre culturale. Aşadar este foarte tentantă ideea de a interpreta spectacolul celest (ce s-a petrecut deasupra oraşului

Tübingen exact în acea perioadă) ca pe un simbol de binecuvântare asemănător celui pe care Stăpânii din Shambhala l-au dat misiunii culturale a lui Roerich (în 1927) provenind parcă din aceeaşi sursă.

Ne putem întreba dacă flotila de aeronave ciudate constituia modul în care Shambhala demonstra oraşului minunile tehnologice ce aveau să apară în noua epocă sau dacă era o formă vizibilă a unei Baraka, transmiţând puternice energii superioare cu scopul de a crea un câmp energetic deasupra Württemberg-ului, ceea ce i-ar fi lămurit pe intelectualii bine pregătiţi din acea epocă, eliberându-i de vechile dogme şi inspirându-i să adopte noi idei şi orientări radicale. Sau poate că era o prevestire a dezastrului, atrăgându-le atenţia asupra iminentului Război de Treizeci de Ani care avea să zdrobească mişcarea Rozicruciană, întârziind trezirea intelectuală şi mistică a Europei?

Azi ne aflăm din nou la o cotitură a istoriei, nu numai pentru Europa, ci şi pentru lumea întreagă. Tübingen reprezintă o prefigurare în miniatură a crizei secolului al XX-lea, cu neîncetatele sale tendinţe acute de schimbare, cu ciocnirea dintre forţele evolutive şi contra-evolutive, cu revoluţia sa tehnologică, cu prevestirile sale apocaliptice, cu simţul său iniţiator şi raţional, de transformare şi moarte. Din nou se pare că Shambhala oferă Baraka (aşa cum a procedat în Tübingen, Babylon şi Egipt) semnul său divin apărut pe bolta cemlui generând un câmp de puternice energii în jurul pământului, ceea ce afectează întreaga rasă omenească, în subconştientul său.

La fel ca celelalte prevestiri cereşti ale secolului al XX-lea (manifestările divine ale Fecioarei Maria) el este semnul prevestitor de rău augur din secolul al XX-lea, având în prezent misiunea de a ne preveni, de a ne întări şi de a ne pregăti pentru marea transformare ce ne aşteaptă.

Spiritualizarea omenirii

Semnele timpului ne îndreaptă atenţia din ce în ce mai mult către remarcabila metamorfoză ce are loc în vârful societăţii aflate în dezvoltare (la limita sa evolutivă) o metamorfoză similară redeşteptării petrecute la Tübingen, însă la o scară globală. Acest lucru se întâmplă în China, Rusia, Europa şi America. Profesorul Ring face referire la această metamorfoză numind-o spiritualizarea umanităţii, despre care susţine că s-ar datora contactelor cu o organizaţie transcendentală superioară, necunoscută nouă. Schimbarea ce are loc în societate este (probabil) cel mai bine rezumată ca o secularizare a divinului, un proces ce are loc la diferite niveluri şi care are multiple faţete. în fapt, putem observa că este acel tip de proces caracteristic activităţilor nefanatice ale Shambhalei (desfăşurate pe scară largă) care acţionează fără a acorda favoruri, oriunde se iveşte necesitatea, în orice mod adecvat condiţiilor actuale.

Una dintre cele mai remarcabile caracteristici ale tendinţei citate de Ring este răspândirea oamenilor pe tot globul (a persoanelor care au harul înnăscut al clarviziunii, al psihochinesteziei, care posedă puteri spirituale de tămăduire, de telepatie şi alte talente psihice spontane) şi care nu datorează nimic (sau datorează prea puţin) metodelor de pregătire obişnuite, utilizate în trecut. Această tendinţă este însoţită de o largă deschidere către lumea secretelor religioase-oculte care (în trecut) au fost totdeauna ţinute în spatele uşilor ermetic închise ale frăţiilor ezoterice, dar şi de uzurparea de către savanţii laici a învăţăturilor eparhiale rezervate teologiilor, în mod tradiţional.

Poate că o semnificaţie şi mai mare o constituie capacitatea unui număr tot mai important de psihologi occidentali (cu educaţie superioară) provenind adesea din categoria profesioniştilor, de a canaliza învăţăturile spirituale ale făpturilor reîncarnate, redându-le (în termeni

metafizici adecvaţi nivelului intelectual al unui savant cu o cultură desăvârşită) unei societăţi bine informate şi liber-cugetătoare. Să ne gândim numai la cărţile Curs introductiv în Miracole, Seth sau Lazaris, la materialul Findhom şi la alte multe îndrumări de aceeaşi calitate pentru a ne da seama că - în pofida terminologiei religioase specifice, adesea împrumutată în procesul de transmitere - lucrările au (în principal) un ton eclectic şi ezoteric menit unui public mai degrabă intelectual, decât religios.

Probabil că asistăm la o evoluţie absolut nouă, mult mai potrivită şamanismului dinaintea apariţiei cultului, decât religiilor instituţionalizate (care au creat stilul unor asemenea comunicări din trecut) şi mult mai potrivite cercetătorului laic decât credinciosului.

Putem observa, de asemenea, în toate colţurile lumii (deşi probabil în primul rând în America) un număr tot mai mare de oameni (de obicei, tinere femei care nu sunt cunoscute a fi religioase şi nu au niciun fel de devoţiune spirituală) care au capacitatea înnăscută de a descifra câmpul de energie dinamică sau al câmpului de aură ce învăluie trupurile altora, de a diagnostica şi de a tămădui bolile psihosomatice care se manifestă (în principal) în aceste câmpuri. O asemenea sensibilitate pe care un medic a numit-o „un câmp de energie biomagnetică extrem de complexă care acţionează în afara limitelor sistemului nervos”,10 Barbara Ann Brennan o numeşte Capacitate Superioară de Percepţie, susţinând că o posedăm cu toţii. Brennan spune: „Ştiinţa modernă ne dezvăluie că ieşim din lumea formelor statice solide şi pătrundem într-o lume a câmpurilor de energie dinamică. Străvechea noastră lume constituită din obiecte solide şi concrete este înconjurată şi pătrunsă de o lume fluidă de energie radiantă în continuă mişcare, în permanentă schimbare, ca marea” care ne este accesibilă fiindcă facem parte din ea.11

Şi mai surprinzătoare decât darul înnăscut al Simţului Superior al Percepţiei este capacitatea acestor tămăduitori spirituali de a colabora îndeaproape (şi în mod conştient) cu duhuri călăuzitoare care îi pregătesc, îi sfătuiesc şi care îi ajută la îndeplinirea acţiunilor lor tămăduitoare. Din nou, Brennan este încredinţată că acest lucru este valabil pentru toată lumea, pe măsura scurgerii timpului. Ea spune: „Suntem cu toţii călăuziţi de dascăli spirituali care ne vorbesc în vise, prin simţul nostru de intuiţie şi - în cele din urmă - dacă îi ascultăm, discută cu noi în mod direct, poate prin scris (la început) apoi prin intermediul sunetelor, al vocii sau al concepţiilor”.12

Putem observa că această colaborare cratoare cu lumea duhurilor constituie un sine qua non al experienţei dobândite de şaman, tară de care el nu poate fi iniţiat de către străbuni şi nici nu poate descoperi tainele meseriei sale. Apariţia sa spontană în lumea modernă este atât de nouă şi impresionantă încât constituie o formă de evoluţie asupra căreia unii cercetători se sfădesc cu privire la naşterea unei noi rase ce posedă o conştiinţă şamanică înnăscută.

Pe lângă redeşteptarea psihică, un nou idealism laic se răspândeşte, ceea ce este iarăşi caracteristic şamanismului iubitor al naturii.

îndeosebi acele persoane care au avut parte de întâlniri psihice neobişnuite (cum ar fi starea din pragul morţii sau întâmplările cu OZN-uri) dezvăluie o ulterioară evoluţie a preocupărilor (adesea pentru prima dată) faţă de problemele ecologice şi cele ale naturii, faţă de împărţirea echitabilă a avuţiilor, faţă de reconcilierea dintre religii şi alte idei reformatoare ce nu se deosebesc de cele utopice care au revoluţionat gândirea europeană înaintată (la începutul secolului al XVII-lea) şi care au stimulat de asemenea şi interesul faţă de natură.

Trebuie să reţinem că oriunde, găsim şamanismul,

cu manifestările sale chintesenţiale (cum ar fi vraciul siberian) tot acolo găsim şi Arborele Lumii, forţele psihice creatoare ale Kundalini şi mitologia Shambhalei. Pe scurt, găsim acest complex de elemente cauzale împletindu-se totdeauna între ele, în mod indisolubil. Oriunde există una din ele, invariabil apar şi celalalte. Şi astfel, când Ring discerne în tendinţa şamanismului (care domină în prezent societatea omenească) o sursă primordială pe care o echivalează cu o ordine superioară (poate chiar cu Eul superior al omenirii sau cu Gândirea ei superioară) atunci asocierea ei cu Shambhala dobândeşte o logică irezistibilă. Psihologul din Connecticut nu face el însuşi acest pas, însă studiile sale despre fenomenele Kundalini (în cadrul morţii aparente) sau despre întâmplările cu OZN-uri oferă o bază fermă în sprijinul acestei idei.

în proiectul de cercetări denumit „Omega", Ring asemuie ordinul superior postulat cu puterea misterioasă ce va redeştepta şi va transforma conştiinţa, despre care am descoperit (în mod invariabil) că se află în contact logic cu Shambhala. El susţine că în cea mai mare parte a sutelor de cazuri studiate, au avut loc schimbări profunde şi permanente, nemodificate chiar şi după treizeci de ani (ca urmare a extraordinarelor contacte psihice cu această ordine superioară) şi - fără excepţie - ele sunt simptomatice pentru trezirea Kundalini, de obicei în timpul pregătirii unui şaman. In pofida numeroaselor diferenţe superficiale, structura arhetipică a experienţei este aceeaşi cu iniţierea unui şaman: pogorârea involuntară în noianul suferinţelor, o călătorie de iniţiere şi o renaştere psihospirituală. Şi iarăşi, acesta este (fără îndoială) semnul distinctiv al experienţei Shambhalice.

La fel ca experienţa şamanului, moartea aparentă şi întâmplările cu OZN-uri implică o desprindere şi o pătrundere într-o realitate alternativă, o întâlnire cu fiinţele misterioase care au puterea de control a

gândurilor, iar apoi reîntoarcerea în lumea de zi cu zi, înzestrat cu noi haruri şi - în multe cazuri - cu noi daruri psihice. Această experienţă de nivel superior are asemănări semnificative cu genul de transformare psihofizică despre care Gopi Krishna a relatat după trezirea forţelor Kundalini din trupul său, ceea ce a avut drept consecinţă purificarea caracterului, o creştere a performanţelor intelectuale, o viziune mult mai largă şi mai limpede asupra lumii, ca şi dezvoltarea facilităţilor mistice izvorâte dintr-o accentuată sensibilizare a trupului şi a intuiţiei. Desigur, acelaşi gen de „schimbare profundă" scoate în evidenţă capacitatea de a trăi simultan în două lumi, capacitate cu care (în mod tradiţional) ar fi înzestraţi locuitorii din Shambhala.

Sondajele Gallup întreprinse în ultimele decenii demonstrează că aproximativ 8.000.000 de americani au trecut prin experienţa morţii aparente, iar vreo 19.000.000 au fost martorii unui fenomen OZN, mulţi dintre ei având chiar contacte directe cu extraterestrii. Aceste descoperiri au întărit convingerea lui Kenneth Ring că prin intermediul unor asemenea experienţe de modificare a gândirii, lumea modernă este pe cale de a deveni şamanizată, cu alte cuvinte este pe cale de a deveni un călător în alte lumi (un pasager al unei aeronave supranaturale) întocmai ca şamanul prototipic. Ring consideră adevăratul mecanism aflat în miezul procesului drept o trezire colectivă a forţelor Kundalini, în care această forţă organizatoare latentă (o dată eliberată în sistemul fiziologic al fiecărei persoane) transformă sistemul nervos, grăbind evoluţia rasială. Ring conchide:

Descoperirile noastre relevă creşteri accentuate ale diferitelor sensibilităţi fizice, sugerează existenţa unor deosebiri însemnate şi reciproce în funcţiunile fiziologice, modificări neurologice şi ale stărilor creierului, ca şi un amestec neobişnuit de experienţe psiho-energetice,

psihologice şi paranormale... Suntem martorii primelor apariţii ale unei puteri noi şi autorenovatoare de vindecare a pământului (cu energii acumulate de-a lungul mileniilor) care a fost eliberată prin contactul direct cu ordinea transcendentală... Eu aş pune la îndoială descoperirile făcute de Proiectul Omega, care sugerează că ne-am putea afla la începutul stadiilor de modificare majoră ce au loc în nivelurile de conştiinţă şi care - în cele din urmă - ar crea posibilitatea ca omenirea să poată trăi în două lumi, în acelaşi timp... Desigur, tocmai acest lucm a fost învăţat să îl facă şamanul, în culturile tradiţionale... şi tocmai asta înţeleg prin şamanizarea umanităţii.14

Esenţa cercetărilor serioase şi speculative (precum cele întreprinse de Dr. Ring)15 este aceea că există o permanentă urzeală de intrigi (cu puteri transcendentale) ascunse în interiorul rasei umane ce reprezintă Gândirea sa superioară sau Eul său superior de-a lungul istoriei, iar aceasta funcţionează ca o pârghie, grăbind speciile pe calea evoluţiei (prin deschiderea minţilor unui număr semnificativ de oameni) către o răspândire de energii superioare. Astfel, ne spune Ring „funcţia profetică este democratizată; bărbaţi şi femei obişnuite (în număr crescând) au avut parte de experienţe ce le-au pătruns adânc în suflet şi care conţineau revelaţii profetice”.1” Ei sunt purtătorii mistici ai unui mesaj de reînnoire a planetei, în întregime. Părerile lui Ring sprijină (în mod considerabil) teza pe care am formulat-o în cadrul volumului de faţă: că Shambhala (şi numai Shambhala) este o organizaţie evolutivă ascunsă care, de-a lungul istoriei, a călăuzit rasa umană tot mai mult către destinul său spiritual.

După cum s-a mai spus, unii cercetători au susţinut că o largă activare a energiei Kundalini prin intermediul morţii aparente şi/sau a întâmplărilor cu OZN-uri (adăugându-se practicilor de meditaţie) transformă vechea

umanitate în alta nouă, de un tip superior, adică într-o umanitate ce va depăşi speciile care populează acum Pământul, probabil la fel cum omul de Cro-Magnon l-a depăşit pe omul inferior de Neanderthal. De exemplu John White, autorul şi editorul a numeroase lucrări despre evoluţia conştiinţei, crede că speciile actuale (cu puterile lor de raţionament şi de conştiinţă proprie) vor fi depăşite de o specie mult mai avansată care întruchipează mintea superioară pur intelectuală. Intr-un şir de eseuri cu privire la acest subiect, el observă:

Dezvoltarea superioară a omului (evoluţia) s-a accelerat în ultimele secole. Ritmul schimbărilor este fără precedent în istoria speciilor noastre, iar ceea ce va apare, va constitui (cred) o nouă specie. Suntem chiar martorii ultimului stadiu străbătut de Homo sapiens şi a apariţiei simultane (aflată încă la începuturile sale timide din cauza ameninţărilor nucleare la adresa vieţii şi a mediului înconjurător) a ceea ce eu am numit Homo noeticus, o formă mai avansată a umanităţii.17

@Şi profesorul Ring înclină să ia în considerare o asemenea posibilitate, deşi cu mai multă prudenţă. în Reîntoarcere din moarte, o lucrare ce se ocupă strict de experienţa morţii aparente, psiholoaga Margot Grey postulează o viitoare mutaţie evolutivă în interiorul rasei umane. Ea spune:

S-ar părea că mecanisme fiziologice similare acţionează deopotrivă în cazul experienţei morţii aparente şi a fenomenelor Kundalini, amândouă fiind aspecte ale aceleiaşi forţe evolutive. Luate împreună, asemenea cazuri spectaculoase ale transformării se adaugă unui procent surprinzător de mare (şi în creştere) al populaţiei şi - ca atare - ne putem aştepta ca ele să aibă o influenţă tot mai puternică asupra conştiinţei colective a restului speciilor... S-ar părea că o nouă rasă umană este pe cale de a se naşte, iar pentm ca acest lucru să aibă loc, conştiinţa si

structura noastră biologică trec printr-o transformare radicală.1^

Implicaţiile generale ale ideilor menţionate anterior sunt enorme. Nu mai putem presupune nici că ne aflăm la capătul călătoriei noastre evolutive (ca rasă), nici că suntem în stare deja să înţelegem adevăratul său sens sau modus operandi. Un întreg şir de întrebări trebuie să ne atragă atenţia acum. Există oare o legătură necunoscută între religie şi evoluţie? între iniţierea spirituală şi modificările genetice? Oare programarea fiziologică şi genetică a şamanului au ca rezultat (după cum am putea bănui) o organizare superioară şi mult mai complexă decât cea a semenilor săi? Şi oare se află el la un nivel spiritual mai înalt decât cel la care a ajuns rasa umană, în ansamblul său?

Acestea sunt întrebări la care nu putem da încă decât răspunsuri neconcludente. însă unii exponenţi de seamă ai psihologiei spirituale sunt de acord că evoluţia celor puţini a fost mult mai avansată decât evoluţia celor mulţi, iar nivelul conştiinţei spirituale la care au ajuns şamanii din Siberia (probabil cu 50.000 de ani în urmă) abia acum devine o posibilitate pentru rasa umană, în întregul său. Există consensul general, potrivit căruia calea de redeşteptare Kundalini a şamanului marchează păşirea pe adevăratul drum spiritual; deasupra şamanului există trepte şi mai înalte, însă a lui reprezintă începutul unei adevărate conştientizări religioase la care grosul omenirii nu poate accede. Ceea ce am crezut până acum a fi religie, poate fi (în fapt) doar ceva premergător.

Joseph Campbell consideră că pentru marea majoritate a fiinţelor omeneşti, viaţa este alcătuită din trei direcţii egoiste, fie înnăscute, fie dobândite ca urmare a condiţiilor sociale: plăcerea, puterea şi legile ordinii morale colective. Aceste trei patimi fac să funcţioneze motorul (ca să zicem aşa) stadiului pre-spiritual şi leagă

fiecare comunitate în parte de contextele sale religioase şi etnice, care se contrazic între ele. Dar şamanul întrupează un al patrulea principiu nemotivat prin ego; este singurul principiu care acordă eliberare divină prin misticism, înţelepciune şi credinţa în Dumnezeu; este un principiu universal care transcende toate cultele şi filosofiile vieţii, fără a veni în conflict cu niciuna dintre ele. Campbell spune: „Calea Suferinţei şamanului este cel mai vechi exemplu pe care îl cunoaştem despre o viaţă întreagă închinată celui de al patrulea sfârşit...”1^ adică realizarea transformării de sine, ce reprezintă adevăratul sens al religiei.

în lucrarea Deasupra Raiului, metapsihologul Ken Wilber ajunge la aceeaşi concluzie. El crede că umanitatea încă mai urcă pe marea Scară Evolutivă a Fiinţei, de la treapta cea mai de jos a conştiinţei pre-umane, subjugată de materie, până la treapta cea mai înaltă (conştiinţa superioară a sufletului şi spiritului). Nivelul său actual îl constituie stadiul ego-mental aflat la jumătatea drumului pe această Scară. Este o condiţie umană raţională, unică şi cu gândire proprie, mărginită doar de orizonturile sale (la care am ajuns dintr-un stadiu pre-personal anterior) şi care era înrădăcinat într-o scufundare ireală în natură, în trupul animalului şi în subconştient. în prezent, noi ne aflăm (ca specie) în pragul unui viitor stadiu, cel al sufletului transpersonal şi ne pregătim să păşim în conştiinţa lărgită a şamanului.

Precum Campbell, Wilber consideră şamanul drept prima personalitate (cu adevărat spirituală) care păşeşte pe calea transcendenţei, cu toate că el nu se află pe ultima treaptă a dezvoltării spirituale. Mai presus decât el (în matca rasei umane) se găseşte sfântul, apoi înţeleptul şi - în cele din urmă - avatarul, care oricum este eliberat de condiţiile pământeşti. Totuşi potenţialul spiritual al nivelului şamanic (oricât de jos s-ar afla pe scara

transcendenţei) este incomparabil mai mare decât nivelul ego-mental de funcţionare al actualei umanităţi. Cea mai adecvată tehnică de dezvoltare este Kundalini Yoga, iar calea sa caracteristică este trezirea simţurilor interioare. Ca urmare, Wilber se referă la calea şamanică folosind termeni tantrici şi o descrie ca pe o cale a transei „a extazului trupesc şi a descătuşării, care este însoţită (de regulă) de modificări psihosomatice de o varietate dramatică evidentă (Kriyas) toate ajungând la apogeu în anumite intuiţii şi puteri psihice”.20

Wilber este convins că aceasta este treapta experienţei religioase la care omenirea începe să aspire, deşi la un nivel mult mai înalt decât a fost posibil pentru şamanii din societăţile anterioare. Din acest motiv el numeşte epoca viitoare Era Kundalini.

Cei menţionaţi anterior reprezintă doar o parte din mulţimea glasurilor ce susţineau ideea că rasa umană este inundată de o nouă energie care o deplasează pe o treaptă evolutivă mai înaltă şi deci mai aproape de tărâmul religios al şamanului, de Axa Lumii şi de Stăpâni - cu alte cuvinte, mai aproape de Shambhala. Este un pas imens pe calea evoluţiei, mai mare decât orice alt pas cu care este obişnuită umanitatea, implicând o întoarcere cu 180 de grade către o nouă direcţie, dincolo de gândire, dincolo de lumea fizică şi imposibil de atins fără un sprijin. Aşa cum planta creşte prin heliotropism, aşa şi omenirea se dezvoltă (printr-un impuls interior) către Lumina ce o atrage spre ea. Chiar dacă nu ne dăm seama de acest proces, eu cred că Shambhala domină tropismul spiritual, atrăgându-ne sufleteşte, precum atracţia unui magnet interior. Este soarele nostru. Sub lentila sa incandescentă (care dă putere divinităţii) metamorfoza devine posibilă.

în căutarea iubirii şi purităţii

Puterea magnetică a Shambhalei este puterea iubirii, aceeaşi putere care „a determinat telul dur să-şi

părăsească locul, fixân-du-se asupra magnetului”21 însă funcţionând la un nivel superior. Toate legendele despre Shambhala subliniază acest aspect. Locuitorii săi trăiesc în armonie, deşi vieţile lor durează 1000 de ani. în Shambhala (la fel ca în mitul sumerian intitulat Dilmun, în care „corbul nu croncăne, leul nu ucide, lupul nu înşfacă mielul, mistreţul mâncător de grâne este necunoscut”) toate regatele trăiesc în pace.22 Iar iubirea, pacea şi puritatea sunt - mai presus decât orice - neîntinate, de aceea Shambhala este numită unicul Tărâm Pur de pe pământ.

Bernbaum afirmă că prin aceste calităţi Shambhala stârneşte în noi dorinţa profundă şi intuiţia spirituală. Pentru că este ascunsă, pentru că în ea nu pot pătrunde decât aceia care niciodată nu o vor jefui, Shambhala nu poate fi întinată de lumea exterioară.

Acest fapt conferă Shambhalei o calitate aparte ce o deosebeşte de alte locuri idilice care (deşi situate la mari depărtări) sunt totuşi accesibile şi posibil a fi supuse exploatării... Este greu să-ţi închipui că Shambhala poate fi transformată într-un punct de atracţie turistică pentru cei bogaţi. în închipuirea noastră, regatul se găseşte într-un loc inaccesibil pentru oricine ar intenţiona aşa ceva. Puternica atracţie exercitată de Shambhala denotă dorinţa noastră arzătoare faţă de un loc pur si neîntinat pe care nici noi, nici alţii nu îl vor păngări vreodată.2*

Dar de unde se iscă această dorinţă fierbinte, setea asta nestăvilită faţă de tot ceea ce este neîntinat, această nostalgie pentru puritate, împărtăşită de toată lumea, chiar şi de cel mai josnic individ? Este suficient să ne amintim de obsesia lui Hitler pentru mitul purităţii rasei germanice, sau de şovinismul Naşilor (renumiţi pentru protecţia pe care o asigură purităţii femeilor lor) ca să ne dăm seama că - în toate cazurile - dorinţa izvorăşte din sesizarea unor lipsuri spirituale, din năzuinţa sufletului

care ştie că încă nu este perfect. Credinţa budhistă că Shambhala simbolizează ceva la care noi încă nu am ajuns (gândirea de diamant a iluminării ce străluceşte în interiorul inimii) poate fi aplicată (în măsură egală) idealurilor religioase, în general. Shambhala reprezintă toate aspiraţiile noastre religioase nerealizate, indiferent cum le-am numi.

Din acele năzuinţe neînfăptuite emană îndemnul la o iubire pură, căci indiferent de zeitatea pe care o venerăm, ea reprezintă imaginea Eului necunoscut şi nerealizat. Suntem fascinaţi, atraşi ca un magnet şi iubim cu deznădejde Fiinţa divină care încă nu se manifestă în interiorul nostru, care încă mai dăinuie în străfundurile neîmplinite ale psihicului colectiv, iar noi ne îndreptăm dorul mistuitor către imaginea veşnic strălucitoare a Shambhalei. Shambhala înseamnă eliberarea noastră şi îndrumarea noastră, cu bucurie, către un stadiu de evoluţie mai complet, îndreptându-ne astfel către o iubire arzătoare care nu este niciodată satisfăcută, deşi nu-i cunoaştem sursa.

Căci dacă omenirea este iradiată (de-a lungul evoluţiei sale) de o succesiune de energii copleşitoare, în continuă creştere, ea este supusă şi unei îndelungate întemniţări, de vreme ce fiecare energie (senzorială, conştientă, raţională, creatoare) poate conferi întregii rase umane numai eliberarea funcţională, inerentă în acea energie specifică şi în toate celelalte energii inferioare ei. Fiecare nivel este mai spaţios decât cele aflate sub el, pe care le închide. Totuşi la flecare nivel este un acoperiş, un noian de delimitări pe care orice fiinţă (venită pe lume) trebuie să le împărtăşească (într-o anumită măsură) oricât de mult ar tânji spre un ţel mai înalt.

Unii oameni îşi vor da seama de această încorsetare evolutivă, alţii - nu, din moment ce miraculosul inel-prin-care-nu-se-trece (şi care marchează limitele lor de acţiune)

este invizibil, prin natura sa. însă toate acestea vor prefigura (în mod conştient) eliberarea oamenilor de constrângeri, în visurile lor despre paradis.

Putem găsi acest proces redat şi în istorie. Omul din Paleoliticul timpuriu, fiind lipsit de conştiinţa de sine, a fost constrâns la modul de existenţă cel mai brutal şi mai vegetativ. Necunoscute fiinţei sale, instinctele lui sociale dormitau, iar inteligenţa sa mocnea. Apoi el a devenit cugetător şi şi-a dat seama de personalitatea sa. Totuşi, lipsită de creativitate, cultura sa era statică, ordinea lui socială a rămas în stadiu primitiv, iar uneltele sale de piatră au rămas aceleaşi, timp de mii de ani. Inteligenţa sa inventivă a rămas în stare latentă, deşi el nu îşi dădea seama de aşa ceva. în prezent, omul creator a căpătat libertatea de a inventa, de a face negoţ şi de a filosofa, poate să întemeieze civilizaţii şi să purceadă la războaie. Fiind însă lipsit de energia unitară, omul este în primejdie să se autodistrugă. El este copleşit de nelinişti. Tot ceea ce el încearcă să întreprindă, sfârşeşte prin război; tot ce preţuieşte el, piere. Omul este crucificat pe crucea contradicţiilor.

Lipsit de energia unitară, omul modem este o fiinţă supusă chinurilor intense, pline de egoism. Fără să ştie, el este lipsit de sentimentul iubirii. Cele mai înalte aspiraţii religioase dormitează. La acest punct al evoluţiei sale, omul devine o fiinţă sensibilă, conştientă de sine, inteligentă şi creatoare, însă el nu este încă o făptură morală, în adevăratul sens al cuvântului.

Pentru a exprima iubirea, prin acţiuni neabătute, este nevoie de o voinţă mai puternică decât pasiunile profunde, egoiste şi puternice (care l-au dominat până acum) şi de aceea puterea voinţei sale încă nu este pe deplin dezvoltată. Omului îi lipseşte scânteia scăpărătoare a voinţei (săgeata-Vajra călită numai în focul puterii Kundalini) ce aparţine numai acelora care (precum

şamanul) au avansat întruna pe Scara Existenţială a Fiinţei. Aşadar omului îi lipseşte dinamismul adevăratului altruism.

După cum spune Wilber, un alt mod de a pune problema stării noastre (ca specie) îl constituie afirmaţia că am devenit amnezici, orientând facultăţile noastre mentale superioare către subconştient, iar fiecare energie (pe rând) este o cheie ce descrie (în continuare)

memoria firii noastre emoţionale precum un Spirit pur şi iubitor, precum o Fiinţă eternă şi transcendentală. însă oricum ar fi formulată, această opinie de esenţă sufistă (referitoare la evoluţia reîntreruptă) este legată de credinţa conform căreia căutarea principiului unitar constituie astăzi semnul distinctiv al societăţii noastre, unicul motiv comun al tuturor aspectelor civilizaţiei ce se zbate în suferinţă şi de aceea reprezintă însăşi căutarea Shambhalei.

Unii scriitori sufişti susţin că această căutare a început cu mult timp în urmă, deoarece forţa energiei unitare a fost acordată rasei umane (pentru prima oară) la Răstignirea pe Cruce, acum 2000 de ani, însă ea nu a fost înţeleasă şi de aceea a fost respinsă. Bennett spune că omul „a folosit puterea sa creatoare spre a domina natura, decât spre a o sluji. în urmă cu 2500 de ani, aviditatea de putere ameninţa să otrăvească rasa umană, iar Marea Revelaţie a fost pusă în mişcare spre a pregăti omul pentru primirea celui mai puternic impuls cosmic al iubirii”.24 Bennett crede că pregătirile întreprinse de Directoratul Ascuns (în scopul întâmpinării evenimentului) au continuat încă de pe vremea lui Zoroastru (aproximativ în jurul anului 500 î. Chr.) şi au fost înfăptuite de către magii Chaldeeni şi Esenieni.

Directoratul ştia că numai atunci când Sfântul Duh se va pogorî şi va fi în stare să pătrundă în trupul psihosomatic (în ultima citadelă a materiei unde Kundalini

zace inactivă) energia puterii va putea renaşte în rândurile omenirii. Doar atunci când trupul va deveni receptiv la acţiunile sufletului şi duhului (înţelesul central al misterului creştin) rasa omenească va putea fi pe deplin divinizată. Dar în faţa acestei dificultăţi, Biserica şi-a pierdut curajul, iar planurile Directoratului nu au putut fi îndeplinite în întregime. Ceea ce se intenţiona, nu s-a realizat.

Ernest Scott, referindu-se la intensitatea energiilor necesare procesului evolutiv, accentuează dificultăţile operaţiunii:

Acţiunea acestor energii sugerează că fiecare nouă intensitate (mai puternică) se aplică în timp ce viaţa încă se mai luptă să se înţeleagă cu cea de dinainte... Văzută prin prisma progresiei energiilor de-a lungul procesului evolutiv, s-ar putea presupune că energia unitară se află departe, în viitor. Omul încă nu s-a obişnuit cu conştiinţa, şi cu atât mai puţin cu creativitatea. Totuşi se pare că odată cu apariţia lui Iisus pe pământ, energia unitară a fost transmisă omului, iar noi trebuie să presupunem că acest lucru s-a petrecut înainte ca omul să fi fost pregătit.25

Transmiterea energiei degajată de iubire necesita naşterea unei înţelepciuni corespunzătoare în noua religie, o abordare a doctrinelor non-dualiste, aşa cum erau ele oferite de filosofiile hermeneutic-cabalistice şi gnostice. În fapt, primii creştini chiar au îmbrăţişat aceste idei, pentru o vreme. Însă Scott continuă ideea sa spunând că Biserica a respins calea esoterică şi (drept consecinţă) viziunea eliberatoare a unui nou rai şi a unui nou pământ (profetizată de Ioan din Patmos) nu s-a putut materializa, iar Christos încă nu este prezent în noi înşine. În această privinţă, Creştinismul este o religie care a eşuat.

Totuşi acţiunea despre care se spune că Directoratul Ascuns ar fi început-o cu 2500 de ani în urmă, pare astăzi

(la sfârşitul celui de al doilea mileniu) să se accelereze în fiecare colţ al lumii. O nouă tendinţă către unitate se manifestă în rândul naţiunilor, al economiilor, ştiinţelor şi grupurilor etnice, în tehnologii şi religii precum şi în noile secte tantrice şi şcoli de meditaţie, împotrivindu-se (cu forţă crescândă) curentelor dezbinatoare şi separatiste.

Este clar că lupta pentru eliberare este abia la început. Totuşi, dacă acea luptă este o desprindere de lipsa iubirii, oare poate ea izbândi fără o reformare a lipsei de iubire ce se află chiar la baza opiniei noastre despre lume, în modul nostru de a defini lumea fizică?

în căutarea unui nou model al lumii

Faptul că există o strânsă legătură între evoluţia unei rase şi concepţia sa despre lume, constituie un truism metafizic. Primii creştini au intuit acest lucru, iar Buddha a inclus acest truism în doctrina sa despre dezvoltarea simultană şi interconexiunea dintre tot ce există. Esenţa învăţăturii sale (în această privinţă) după cum David Ling evidenţiază în studiul său despre viaţa lui Buddha, este aceea potrivit căreia o civilizaţie ia naştere împreună cu modelele sale proprii, sau nu se naşte deloc; civilizaţia cu religia sa proprie, cu structurile sale sociale şi politice, cu arta şi etica sa, cu definirea umanităţii şi a filosofiei cosmice se dezvoltă împreună şi pier tot împreună deoarece fiecare parte constitutivă nu este altceva decât o reflectare posibilă a întregului.26 în consecinţă, ideea actuală conform căreia dezvoltarea individuală este o chestiune personală ce nu are nimic de-a face cu imaginea predominantă despre lume, că ea se poate realiza independent de colectivitate şi de modelul său despre cosmos, nu este întemeiată.

Dimpotrivă, tipul de lume pe care îl acceptăm cu toţii afectează profund capacităţile noastre de evoluţie.

Astfel, deşi unii intelectuali îşi dădeau seama mai bine, toţi europenii din Evul mediu (fără excepţie) erau

prizonierii concepţiei că pământul este plat, o concepţie a cărei imperfecţiune oglindea întocmai mizeria socială şi religioasă în care trăia. Nimic altceva, în afară de nimicirea şi refacerea sa într-un cadru geografic mai adecvat, nu l-au eliberat pe om într-o existenţă atotcuprinzătoare, în plus, adoptarea ulterioară a cosmografiei heliocentrice l-a eliberat şi mai mult. Tot aşa şi noi suntem prizonierii imaginii eronate despre lumea pe care se întemeiază cultura noastră contemporană, şi ne putem elibera doar prin aceeaşi revoluţie conceptuală care a pus capăt Evului mediu.

Atâta timp cât planeta este considerată drept un corp pur fizic şi neînsufleţit (deşi de formă sferică) rotindu-se fără noimă într-un univers fizic conştient şi lipsit de iubire, atâta timp cât noi nu avem o teorie coerentă despre existenţa unui curent de energie dătătoare de viaţă, plină de milostenie şi inteligenţă (situat în miezul a tot ceea ce există pe lume, adică pământul şi universul şi – nu în ultimul rând – noi înşine) pare plauzibil faptul că ne autocondamnăm la pieire, iar pământul îl condamnăm la degradare continuă. Dacă nu reconstituim întreaga configuraţie cosmică (ce asigură temeiul culturii noastre) de aşa manieră încât să permitem includerea unui nou factor determinant (adică realitatea axială a energiei unitare, şi nu ca o simplă abstracţie, ci ca o componentă structurală şi viabilă a geografiei lumii noastre) nu vom fi capabili să trecem pragul următor al călătoriei noastre evolutive. Atâta timp cât nu o putem recunoaşte pe zeiţa Gaia drept o fiinţă spirituală, nu ne putem recunoaşte propria noastră spiritualitate deoarece suntem strâns uniţi între noi. Dacă respingem reformele ecologice impuse de viziunea unitară, nu vom reuşi să folosim întregul nostru potenţial uman.

Rezultatul depinde de ochiul şamanului, de măsura în care privirea lui se îndreaptă către psihicul speciei

umane, dezvăluind încă o dată structura centralizată şi chakrică a zeiţei Gaia. Dacă lucrul acesta se va întâmpla, întreaga putere a forţei unitare, a sistemului Kundalini terestru, va fi la îndemâna omenirii: religiile lumii se vor uni şi se vor apropia de ştiinţă; o conlucrare conştientă cu Forţele călăuzitoare superioare va deveni posibilă, iar pământul şi omenirea deopotrivă (aflate într-o uniune de nezdruncinat) vor fi capabile să păşească mult mai rapid într-un proces de spiritualizare. Imaginea unui Pământ înzestrat cu tăria unei energii conştiente, inteligente şi iubitoare (situată în interiorul său) o energie la care orice fiinţă omenească are acces, va revoluţiona (cu toată certitudinea) cursul evolutiv al speciei noastre, dincolo de orice am putea să ne imaginăm astăzi.

„Regele din Shambhala îsi va schimba reşedinţa”

Pentru toţi aceia crescuţi în tradiţiile ezoterice din Asia Centrală, aceste tematici ale transcendenţei se împletesc cu imaginea miraculoasă a Shambhalei. Shambhala este însăşi apoteoza principiului unităţii prin diversitate. Este destinaţia noastră, Centrul nostru gravitaţional, alfa şi omega tuturor religiilor, al tuturor sufletelor şi al tuturor lucrărilor colective de trasncendenţă de pe planetă. Shambhala ne atrage în mod irezistibil către ea pentru a ne spiritualiza la fel ca şamanul; este chemarea fără cuvinte ce ne somează să ne înapoiem la esenţa divină a rasei umane, către un simţ inefabil al Identităţii făpturilor vii. Un lama i-a spus lui Roerich că acum chemarea poate fi auzită. „Marea agitaţie a început! O nouă energie cosmică se face simtită în lume... Kalagiya, Kalagiya, Kalagiya! Veniţi la Shambhala!”^7

Shambhala a avut multe amplasamente, multe nume, multe forme. De-a lungul veacurilor a fost cunoscută ca o

regiune-tabu de miracol paleolitic, ca un vast sanctuar megalitic, ca un regat sfânt, ca un centru tainic de înţelepciune sau ca un complex modem de Ashram-uri şi şcoli de pregătire. Uneori Shambhala a fost accesibilă lumii exterioare, alteori a rămas ascunsă; însă nimeni nu ştie care este adevărata sa esenţă, iar tibetanii spun că nimeni nu poate ajunge acolo, decât cei a căror Karma[27] este matură. Shambhala pare să se fi înconjurat cu un brâu de invizibilitate pe care nicio forţă obişnuită nu îl poate străpunge, totuşi ea poate fi descoperită totdeauna cu ajutorul radarului sufletesc.

Cât priveşte destinul său, textele Kalachakrice susţin că, într-o bună zi, domnia Regelui din Shambhala se va extinde pe tot cuprinsul pământului, care se va transforma într-o grădină; zorii unei noi ere a înţelepciunii vor miji, iar omenirea va înregistra progrese spirituale rapide. Duşmanii Shambhalei vor fi înfrânţi, iar barbarii care vor invada teritoriul său sacru vor fi nimiciţi. Şi totuşi, acea distrugere va fi salvarea lor. Fiindcă puternicele ecouri stârnite de Shambhala îi vor limpezi precum cleştarul, astfel încât (după moartea lor pe câmpul de bătălie) se vor renaşte într-un Tărâm Neîntinat, dincolo de orice paradis terestru, în Nirvana[28].

Scott, drept rezultat al cercetărilor întreprinse în filosofia sufistă din Afghanistan, a sugerat posibilitatea plauzibilă ca acel teritoriu să nu mai fie util pentru realizarea scopurilor Shambhalei considerând că este posibil ca Baraka din comunităţile sufiste din Asia Centrală (cum ar fi Sarmpunii) să fi fost deja retrasă deoarece activităţile de predare a învăţăturilor sunt acum

---

27 cuvânt sanscrit ce desemnează o lege universală, în virtutea căreia soarta oamenilor este determinată de acţiunile din vieţile (sau încarnările) anterioare (n.tr.).

28 încetarea existenţei individuale, stare superioară la care aspiră orice budhist (n.tr.).

concentrate în altă parte. încă din anul 1928, pe când forţele se întăreau (aceleaşi care aveau să distrugă curând teocraţia tibetană) lamasii Nyingmapa i-au dezvăluit lui Roerich că odinioară Cei Mari puteau fi văzuţi uneori plimbându-se prin târg, dar acum nu mai erau zăriţi. Ashram-urile lor de lângă Shigatze au fost închise, nu se ştie din ce pricină. însă este posibil ca lamasii să fi fost sfătuiţi să se retragă şi mai adânc în ascunzişul din teritoriul central al Shambhalei, poate în unele din văile interzise unde (aşa se spunea) au fost zărite oraşe şi parcuri eterice. Un lama spunea: „Bătrânul meu dascăl mi-a vorbit mult despre înţelepciunea Azar-ilor. Noi cunoaştem diferite locuri unde Cei Mari au locuit, dar deocamdată aceste lăcaşuri sunt părăsite”.28

S-ar părea că secolul al XX-lea a constituit o perioadă tot atât de critică pentru regatul tainic, aşa cum a fost pentru restul lumii. Tehnologia brutală a lumii exterioare se apropie năvalnic de însăşi graniţele Shambhalei. Pădurile din Tibet (la fel de vaste ca pădurile amazoniene) au fost tăiate, animalele sălbatice au fost masacrate, platourile şi râurile sale au fost poluate cu reziduuri nucleare. Teste nucleare chineze sunt efectuate în inima regiunii Lob Nor, mii de mănăstiri budhiste au fost distruse, iar întreaga cultură spirituală de pe cuprinsul acestei enorme regiuni a fost pustiită. O asemenea devastare nefericită constituie un pericol pentru întreaga stirpe omenească. La ce se pot aştepta Asia Centrală şi Shambhala? Un Lama chinez i-a spus lui Andrew Tomas că după războaiele din Shambhala (la al căror începuturi poate că deja am fost martori) „Regele din Shambhala îşi va schimba Reşedinţa, iar zorii unei Epoci Desăvârşite vor miji din nou”.29

Aceasta înseamnă că indiferent de vicisitudinile actuale, Shambhala va continua să dăinuie precum o putere de neînfrânt.

*

într-adevăr, steaua sa blândă se înalţă, deşi este încă ascunsă dincolo de orizont. Poate că niciodată existenţa ei nu a fost supusă unor încercări atât de severe ca în această eră a tehnologiei superioare a densităţii demografice şi a explorărilor intense.

Totuşi (într-un alt sens) noi nu am fost niciodată mai receptivi la ideile transcendentale, la posibilitatea existenţei unor dimensiuni invizibile, a unor fiinţe cu organizare superioară, a energiilor şi a prezenţelor celeste, sau a îndrumărilor din sferele înalte.

La ora actuală, în pragul unui nou mileniu, există mulţi lamasi şi mii de alţi oameni care au vizitat Shambhala în visele şi viziunile lor, şi care pot depune mărturie că ea dăinuie precum un izvor de forţă creatoare fără sfârşit, continuând să-şi îndeplinească sarcinile sacre, aşa cum a făcut în trecut.

Căci indiferent că este (sau nu) recunoscută de lumea exterioară, nu există nicio îndoială că ideea existenţei unui centru spiritual tainic (în Asia) a pătruns pe nesimţite (dar cu forţă creatoare) în conştiinţa multor generaţii de cugetători de la Est şi Vest deopotrivă. Mai ales în Occident, zvonul despre existenţa Shambhalei a coincis cu o extraordinară explozie a activităţii culturale. încă de pe vremea când Cacella şi Cabrai (cei doi călugări iezuiţi olandezi din secolul al XVII-lea) au relatat despre existenţa regatului şi despre întinderea frontierelor sale în Asia Superioară, un fulger de lumină (străpungând întunecimea gândirii europene) s-a extins, strălucind ca zorii zilei, îndemnându-ne să explorăm lumea şi dezvăluindu-ne imensitatea orizonturilor noastre. în mod indirect, fără a fi recunoscut, acest fulger de lumină ne-a îndemnat să păşim tot înainte (pe nenumărate căi) şi a menţinut vie imaginea transcendenţei. Iar acum, la finele secolului al XX-lea, în culmea neliniştii milenare,

Shambhala transmite în exterior mesajul său (fără cuvinte) că totul va fi bine. Calea este deschisă. Kalagiya, Kalagiya!

Poate că nu recunoaştem şi nici nu înţelegem chemarea, însă sufletul aude şi răspunde.

NOTE

CAPITOLUL I:

ÎN CĂUTAREA MITULUI SHAMBHALEI

1 Eliade, Mircea. Mitul veşnicei reveniri, Princeton University Press, Princeton, 1974, p. 17

2 Citat de William Irwin Thompson în Paragrafe despre Pământ, Rider, Londra, 1974, pp. 89-90

3 Gaije K'am-trul Rinpoche. Geografia şi istoria Shambhalei, Biblioteca scrierilor şi a arhivei tibetane, Dharamsala, 1974

4 Bernbaum, Edwin. Drumul spre Shambhala, J. P. Tardier, Los Angeles, 1989, p. 8

5 Eliade, op. cit., p. 18

6 Ossendowski, Ferdinand. Animale, oameni şi zei, Edward Arnold, Londra, 1976, p. 300

7 Tomas, Andrew. Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, p. 32

8 Ibid., p. 32

9 Scott, Ernest. Lumea misterului, Octagon Press, Londra, 1985, pp. 173-74.

Scott este neclar aici. Pare să identifice Shambhala cu străvechiul oraş Shams-i-Balkh din Afghanistan care a fost distrus de Genghis Khan, însă în altă parte autorul ne spune că Shambhala este încă activă.

10 Evans-Wetz, W. Y., ed şi trad. Cartea tibetană a morţilor, Oxford University Press, Londra, 1960, p. 3

11 Citat de Tomas, op. cit., p. 32

12 Ibid., p. 32

13 Blavatsky, Helena. Doctrina secretă, Theosophical Publishing House, Wheaton, 111., 1993

14 Tomas, op. cit., pp. 61-3

15 Roerich, Nicholas. Shambhala, Inner Traditions International, Rochester, Vt., 1990, p. 7

16 Ibid., p. 297

17 Tomas, op. cit., p. 11

18 Ibid., p. 29

19 Guénon, René. Stăpânul lumii, Coombe Springs Press, U. K., 1983, pp. 65-6

20 Dascălul spiritual armean George Gurdjieff pomenea despre o reţea de peşteri aflate sub Syr Darya, care au constituit lăcaşul unor tainice şcoli ale misticismului, vreme de mii de ani; potrivit afirmaţiilor lui Roerich, populaţia din Asia Centrală se referă totdeauna la Agharti (care înseamnă „secret, tainic") ca la un popor înzestrat cu o mare înţelepciune şi putere, s-a retras într-un regat subteran, cu mult timp în urmă. Shambhala, Nicholas Roerich, p. 213

21 Alder, Vera Stanley. Iniţierea lumii, Rider, Londra, 1960

22 Yates, Frances A. Iluminarea rozicruciană, ARK Paperbacks, Londra, 1986

23 Pauwels, Louis şi Bergier, Jaques. Zorii magilor, R. Myers, trad., Mayflower, 1971, pp. 193-9

24 Ravenscroft, Trevor. Lancea destinului, Corgi Books, Londra, 1974, pp. 254-57

25 Bernbaum, op. cit., p. 34

26 Tomas, op. cit., p. 29

CAPITOLUL II:
OGLINDA MANDALICĂ

1 Conze, Edward. Scurtă istorie a budhismului, Unwin, Londra, 1986, p. 76

2 Schuré, Edouard. Marii iniţiaţi, Harper Row, New York, 1961, pp. 189-90

3 Bernbaum, Edwin. Drumul spre Shambhala, J. P. Tarcher, Los Angeles, 1989, p. 8

4 Ngawang Sopa. Culegere din operele sale, New

Delhi, 1975

5 Bernbaum, op. cit., p. 125

6 Ibid., p. 122

7 Ibid., pp. 6-11

8 Ibid., pp. 12-24

9 Ibid., p. 12

10 Brennan, Barbara Ann. Braţe de lumină, Bantam, New York, 1988, p. 43

11 Avalon, Arthur. Puterea şarpelui, Dover, New York, 1974

12 Potrivit sistemului tantric descris de Sir John Woodroffe (ca Arthur Avalon) chakra anahata are douăsprezece petale, în loc de opt (după cum susţin unii lamaşi) însă include şi un mic lotus subsidiar (cu opt petale) situat imediat sub primul. „Acolo", ne spune textul sanscrit „se află arborele Kalpa, altarul din giuvaieruri acoperit de un cort împodobit cu steguleţe şi alte lucruri asemănătoare, care este locul de proslăvire mentală." Puterea şarpelui, Arthur Avalon, Dover, New York, 1974, p. 383

13 Din Upanişada Mundaka, Swami Prabhavananda şi F. Manchester, trad., Upanişadele: Respiraţia veşniciei, Mentor, New York, 1957

14 Avalon, op. cit., p. 110

15 Eliade, Mircea. Mitul veşnicei reîntoarceri, Princeton University Press, Princeton, N. J., 1974, p. 16

16 Bernbaum, op. cit., pp. 141-42

17 Ibid., p. 144

18 Ibid., pp. 168-74

19 Steiger, Brad. Zeii din zodia Vărsătorului, W. H. Allen, Londra, 1977, p. 146

20 Brennan, Martin. Stelele şi pietrele, Thames Hudson, Londra, 1983, p. 53

21 Roerich, Nicholas. Shambhala, Inner Traditions International, Rochester Vt., 1990, pp. 32-3

CAPITOLUL III:
UN MĂNUNCHI DE RELIGII

1 Hedin, Sven. Viaţa mea ca explorator, A. Huebsch, trad., Garden City
Publishing Co., New York, 1925, p. 188
2 Ossendowski, Ferdinand. Animale, oameni şi zei, Edward Arnold, Londra, 1924, p. 300
3 Ibid., p. 302
4 Bernbaum, Edwin. Drumul spre Shambhala, J. P. Tarcher, Los Angeles, 1989, p. 1
5 Roerich, Nicholas. Shambhala, Inner Traditions International, Rochester, Vt., 1990, p. 13
6 Allione Tsultrim. Femeile înţelepciunii, Routledge & Kegan Paul, Londra, 1986, p. 43
7 Bernbaum, op. cit., p. 66
8 Ashe, Geoffrey. Străvechea înţelepciune, Sphere Books, Londra, 1979, p. 144. Acest material apare cu permisiunea Peters, Fraser and Dulop Group, Ltd.
9 Mahabharata 6.8, adaptată din Mahabharata lui Krishna-Dwaipayna Vyasa, Pratap Chandra Roy, trad., Datta Bose, Calcutta, 1925
10 Tomas, Andrew. Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, pp. 25-6
11 Trad, din Homer. H. Dubs. „Un străvechi cult al tainelor chinezeşti", Harvard Theological Review 35, no. 4, 1942, p. 231
12 Snelling, John. Muntele sfânt, East-West Publications, Londra, 1983
13 Govinda, Lama Anagarika. „Pelerini şi mănăstiri din Himalaya", Oglinda de cristal, vol. IV, Dharma Publishing, Berkley, Calif., 1975, pp. 245-46
14 Ali, S. K., Geografia Puranei, New Delhi, 1966
15 Tornas, op. cit., p. 38
16 Eckartshausen, K. von. Nori deasupra sanctuarului, Londra, 1919

17 Tomas, op. cit., pp. 22-3

18 Gesar este regele-erou din regiunea Kham (Tibet, Secolul al XI-lea) pe care lamaşii Nyingmapa îl consideră reîncarnarea întemeietorului lor, sfântul şi misionarul indian Padma Sambhava. S-a răspândit credinţa că Gesar aşteaptă (stând ascuns într-un regat subteran) să se renască în Shambhala sub chipul mântuitorului şi avatarului Rudra Cakrin, iar de aici înainte el va călări în fruntea unei puternice oştiri de războinici, până la sfârşitul epocii, spre a izbăvi lumea de forţa demonică a barbarilor. Treptat, chipul eroic al lui Gesar s-a contopit cu cel al lui Maitreya, al cincilea viitor Buddha, oferind astfel baza unei mişcări populare apocaliptice ce s-a răspândit în marea parte a Asiei Centrale. Drumul spre Shambhala, Bernbaum, op. cit., p. 81

19 Hoffman, Helmut. „Studiile Kalachakra 1, Manicheism, creştinism şi Islam în Kalachakra Tantra", Jurnalul Asiei Centrale 13, no. 1, 1969, p. 44

20 Bauer, Wolfgang. China şi căutarea fericirii, M. Shaw, trad., Seabury Press, New York, 1976, p. 87

21 Bernbaum, op. cit., p. 46

22 King, Peter. Afghanistan: Arena din Asia Superioară, Geoffrey Bier, Londra, 1960: citat de Ernest Scott, Poporul tainic, Octagon Press, Londra, 1983, p. 168

23 Ibid., p. 168

24 Ibid., p. 252

25 Michell, John. Duhul Pământului, Thames Hudson, Londra, 1975, p. 7

26 Ibid., nota 37

27 Ibid., nota 42

28 Lincoln, Henry. Lăcaşul sfânt, Jonathon Cape, Londra, 1991, p. 17

29 Ibid., p. 155

30 Michell, op. cit., p. 147

31 Bauval şi Gilbert afirmă că cele 14 piramide (sau

mai multe) clădite de-a lungul malului fluviului Nil în timpul Epocii Piramidelor Egiptene

(c. 2686-2181 î. Chr.) coincid, cu precizie, cu grupul stelelor din Calea Lactee care alcătuiesc constelaţia Orion, despre care egiptenii credeau că era trupul stelar al zeului Osiris, înălţat la ceruri. Cei doi cercetători insistă şi asupra ideii că cele trei piramide de la Gizeh (două mari şi una mai mică) sunt aliniate cu precizie, conform aşezării stelelor din Centura Orion, ba mai mult decât atât, tunelurile care au fost descoperite extinzându-se de la Camerele Regelui şi ale Reginei din marea piramidă de la Gizeh (construită de Keops) nu constituie tuneluri de aerisire (cum au crezut mulţi egiptologi) ci o aliniere astronomică sugerând (la vremea înălţării piramidei) poziţia stelei Sirius, cel mai mare astru din Centura Orion şi steaua polară din acea perioadă, Alpha Draconis din Ursa Mică. Potrivit afirmaţiilor lui Bauval şi Gilbert, piramida lui Keops este, aşadar, cheia (prin excelenţă) a credinţei astronomice şi a religiei egiptene care se bazau pe Misterul Osiris. Misterul Orion, Robert Bauval şi Adrian Gilbert, Mandarin Paperbacks, Londra, 1994, pp. 126-28.

32 Scott, op. cit., p. 171

33 Campbell, Joseph. Eroul cu o mie de chipuri, Fontana Press, Londra, 1993, p. 385

CAPITOLUL IV:

MUNTELE COSMIC

1 Campbell, Joseph. Eroul cu o mie de chipuri, Fortuna Press, Londra, 1993, p. 3

2 Unii mistici consideră că, odinioară, oamenii puteau învăţa toate cele nouă lumi interioare. Astfel preoteasa din epopeea islandeză Edda spune despre Arborele Lumii, Yggdrasil:

Nouă lumi am cunoscut, Cele nouă ale Arborelui, Cu rădăcinile sale puternice întinzându-se sub ţărână.

însă în timpurile modeme, deoarece nivelul

conştiinţei umane a scăzut, ei afirmă că numai şapte lumi pot fi percepute şi astfel percepţia noastră cosmologică a regresat. (învăţături javaneze nepublicate).

3 Baring, Ann şi Cashford, Jules. Mitul zeiţei, Penguin, Harmondsworth, 1993, p. 250

4 Mahabharata, M. N. Dutt, trad., 3 volume, H. C. Dass, Calcutta, 1895-1901

5 Eliade, Mircea. Mitul veşnicei reîntoarceri, Princeton University Press, Princeton, N. J., 1974, p. 14

6 Ibid., p. 15

7 Guénon, René. Stăpânul lumii, Coombe Springs Press, U. K., 1983, p. 50

8 Ashe, Geoffrey. Străvechea înţelepciune, Sphere Books, Londra, 1979, pp. 134-35

9 Kisa'l, fol. 15. Citat de A. J. Wensinck în Concepţiile semiţilor occidentali referitoare la buricul Pământului, Amsterdam, 1916

10 Ashe, op. cit., p. 94

11 Ibid., p. 100

12 Guthrie, W.K.C. Grecii şi zeii lor, Methuen, Londra, 1950, p. 73, n. 2 şi pp. 193-96

13 în Rig Veda, stelele din Ursa Mare sunt numite Saptarshi, cei Şapte înţelepţi. „Lăcaşurile lor se aflau în ceruri, iar de acolo ei coborau adesea pe muntele Meru", ne spune Geoffrey Ashe. Cu alte cuvinte, hinduşii legau mai ales această constelaţie cu înţelepciunea din Shambhala, despre care considerau că provine din Ursa Mare. însă Ashe pune accentul asupra faptului că în străvechiul cult al Ursului Altaic, animalul reprezenta o făptură divină, un tămăduitor şi o călăuză spirituală, adică însuşi şamanul. Ashe, op. cit., pp. 125 şi 167 '

14 Ibid., p. 166

15 Lissner, Ivar. Omul, Zeul şi Magia, Jonathan Cape, Londra, 1977

16 Ashe, op. cit., p. 148

17 Yeshe, Lama Thubten. Introducere la Tantra, Wisdom Publications, Londra, 1987, p. Ill

18 Balfour, Mark. Semnul şarpelui, Prism Press, Dorset, U. K., 1990, p. 24

19 Motoyama, Hiroshi şi Brown, Rande. Ştiinţa şi evoluţia conştiinţei, Autumn Press, Mass., 1978, p. 139

20 Ibid., p. 140

21 Guénon, op. cit., p. 48

22 Drower, Lady. Angel Peacock, Londra, 1941.

23 Crossingham, Lesley. „Roata Medicinei şi Poporul Stelar „, Persoana în întregime 4, no. 5, octombrie 1992, p. 15

24 Spangler, David. Raportul Iona, Findhom, Forres, Scoţia, 1972, p. 1

25 Ibid.

CAPITOLUL V:
CALEA ÎNGERILOR

1 Pijevalsky, N. M. Mongolia, Londra, 1876, citat de Andrew Tomas în Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, pp. 32- 3

2 Ashe, Geoffrey. Străvechea înţelepciune, Sphere Books, Londra, 1979, p. 168

3 Ibid., p. 171

4 Ibid.

5 Ibid.

6 Godwin, Joscelyn. Religii misterioase din Lumea Antică, Thames &Hudson, Londra, 1981, p. 79

7 Schonfield, Hugh. Odiseea esenianã, Element Books, Wiltshire, U. K., 1984, p. 7

8 La origine, Marele Dumnezeu de pe întregul teritoriu din Orientul Apropiat

(El sau variantele sale cum ar fi Eloah, Elyon, Allah, etc.) era Cel fără nume şi greu de descris, care domnea peste panteonul lărgit al zeilor locali. „Elohim este pluralul

de la Elo”, ne spune Fabre d’Olivet „nume atribuit Fiinţei Supreme de către evrei şi caldeeni. Este un nume care derivă el însuşi din rădăcina El ce semnifică elevaţie, putere şi forţă extinsă şi care înseamnă (în mod general) Dumnezeu.” Limba ebraică refăcută, Fabre d’Olivet, tr. Redfield, Putnam’s, New York, 1921, citat de Eduard Schuré în Marii iniţiaţi, Harper & Row, New York, 1961, p. 514

9 „Fiul Soarelui” şi echivalentul său „Fiul Domnului” erau titluri atribuite celor mai înalte niveluri de iniţiere din templele antice. „în limbajul sfânt”, scrie Schuré, «fiul femeii» desemna stadiul inferior de iniţiere, femeia simbolizând natura. Deasupra acestui nivel de situare erau «fiii omului» sau cei iniţiaţi în tainele sufletului şi ale sufletelor «fiii zeilor» sau cei iniţiaţi în ştiinţele cosmice şi «Fiii Domnului» sau cei iniţiaţi în ştiinţa supremă.,Marii iniţiaţi^, Edouard Schuré, p. 520

10 Pe vremea lui Abraham, Fiinţa Supremă, Cel drept şi iubitor numit El, fusese demult uitat în favoarea unei multitudini de manifestări locale (de mai mică intensitate) ale divinităţii. Ca atare Iacob, la fel ca Abraham şi fiul său Isaac, a fost iniţiat în religia Solară care a reinstaurat proslăvirea Fiinţei Supreme (în defavoarea zeităţilor localităţilor din deşert). Aceste mijloace de proslăvire s-au răspândit printre nomazii semiţi din Palestina, până în zilele noastre. Astfel iudaismul a fost întemeiat pe o revoluţie religioasă care a constituit - în mod neîndoielnic - realizarea profeţilor indo-arieni ce aveau să vină, după cum notează Guénon. Modul său de interpretare a istoriei evreilor coincide cu analiza lingvistică a textelor din Vechiul Testament (interpretat de prof. T.J. Meek) din care el desprinde concluzia că o interacţiune a factorilor Hurieni (indo-arieni) şi semitici poate fi găsită în alcătuirea mitului biblic şi în naraţiunea sa. Originile evreilor, T. J. Meek, Harper & Row, New York,

1960. Citat de Joseph Campbel în Măştile Domnului: vol. 3, Penguin, Harmondsworth, 1984, pp. 120-21

11 Guénon, René. Stăpânul lumii, Coombe Springs Press, U. K., 1983, pp. 39-41

12 Ibid., p. 42

13 Ibid., p. 43

14 Ibid.

15 Ibid., p. 44

16 Thomas, Lewis. Vieţile unei celule: Observaţiile unui cercetător biolog, Viking Press, New York, 1974. Citat de James Lovelock în Epocile zeiţei Gaia, Oxford University Press, 1988, introducere

17 Valentinus, Vasilius, citat de John Michell în Duhul Pământului, Thames & Hudson, Londra, 1975, p. 4

18 Michell, Duhul Pământului, p. 145

19 Cobbett, William. Istoria „Reformei ''protestante din Anglia şi Irlanda, Londra, 1924

20 Michell, op. cit., p. 10-22

21 Sheldrake, Rupert. Renaşterea naturii, Bantam Books, New York şi Londra, 1991, p. 37

22 Michell, op. cit., p. 22

23 Dong, Paul. Cele patru mistere din China, Prentice-Hall Inc., New Jersey, 1984

24 Watson, Lyal. Haruri ale obiectelor necunoscute, Hodder & Stoughton, Londra, 1976, p. 112

24 Ibid., p. 115

26 Lovelock, James. Epocile zeiţei Gaia, W. W. Norton, New York, 1988

27 Citat de Sheldrake, op. cit., pp. 124-30

28 Citat de Roger Lewin în Complexitatea: Viaţa la marginea haosului, Macmillan, New York, 1992, pp. 115-16

29 Overbye, Dennis. „Universul închipuit”, din Descoperiri, mai 1985

30 Sheldrake, op. cit., p. 75

31 Ibid., p. 74

32 Ibid.

33 Krishna, Gopi. Kundalini, Shambhala Publication, Berkley, 1971, p. 88

CAPITOLUL VI:
PERFECŢIUNEA CELEI MAI SCURTE CĂI
>

1 Noile şcoli Shakti cum ar fi Mahikari, Subud, Sumarah, etc. nu sunt totdeauna recunoscute ca atare deoarece ele folosesc o formă modificată a redeşteptării kundalini, decât varianta clasică în care kundalini este redeşteptată în chakra muladhara aflată la baza coloanei vertebrale. Un suflet indian i-a spus doamnei Irina Tweedie: „Prin sistemul nostru, el [kundalini] este redeşteptat cu delicateţe... noi deşteptăm «Regele», chakra inimii, şi lăsăm în seama «Regelui» deşteptarea celorlalte chakre.” Prin această metodă, starea naturală a purităţii omului este redobândită nu prin meditaţie sau discipline ascetice şi nici printr-o neglijare a simţurilor, ci în mod deplin conştient, adică (în mod ideal) printr-o legătură spontană cu conştiinţa pură a unui guru. Variaţi uni ale acestei metode (care redeşteaptă kundalini din cele mai înalte centre) par să fi înlocuit cu mult tehnicile tradiţionale, oferind lumii modeme o revoluţie spirituală. Vezi Abisul Focului, Irina Tweedie, Element Books, Dorset, U. K., 1984, p. 27

2 Citat de Andrew Harvey în Călătoria tainică, Henry Hold, New York, 1991, p. 109

3 Maica Meera. Răspunsuri, Meeramma, New York, 1991, p. 12

4 Michell, John. Opinii asupra Atlantidei, Sphere Books, Londra, 1975, p. 71

5 Wilson, Colin. în căutarea lui Wilhelm Reich, Granada, Londra, 1982

6 Ostrander, Sheila şi Schroeder, Lynne. PSI: Descoperiri psihice din spatele

Cortinei de Fier, Sphere Books, Londra, 1973, p. 372

7 Ibid., p. 368

8 Ibid., p. 372

9 Ibid.

10 Brennan, Barbara Ann. Braţe de lumină, Bantam Books, New York, 1988, p. 40

11 Ibid.

12 Tantratattva lui Siva-Candra Widyarnava Battacarya, tr. A. Avalon, Londra-Madras, 1914

13 Devi-Bhagavata, Imnuri către Zeiţă, tr. A. Avalon, Londra, 1913

14 Harshe, R. G. „Muntele Meni: patria arienilor", Vishveshvarananda - Jurnal Indologie 2, 1964, p. 140

15 Evans-Wentz, W. Y. „Introducere" la Cartea tibetană a morţilor, ed. W.Y. Evans-Wentz, Oxford University Press, Londra-Oxford, 1960, pp. 61-6

16 Ibid., p. 62

17 Vezi Mandala Cosmică din Moarte uşoară a Stăpânului-Inimii Da. Diagrama Stăpânului-Inimii apare dintr-o perspectivă mai degrabă iminentă decât transcendentală însă (din punct de vedere metafizic) punctele de vedere interioare şi exterioare se pot schimba între ele. în primul caz, centrul mandalei este strălucitoarea lumină albă a Făpturii Transcendentale ce se află în mijlocul tărâmului mental albastru. în al doilea caz, centrul este negru, negrul purei potenţialităţi, şi se află în mijlocul celor mai adânci câmpuri roşii. Vezi Moarte uşoară, Stăpânul-Inimii Da, The Dawn Horse Press, San-Rafael, Calif. 1987, p. 250

18 Bennett, J. G. Maeştrii înţelepciunii, Turnstone Books, Londra, 1977, p. 153

19 Roerich, Nicholas. Shambhala, Inner Traditions International, Rochester, Vt., 1990, p. 31

20 întreaga problemă a înţelesului ierarhic al

simbolurilor, al orientării rituale şi al valorilor implicate în axa Cer-Pământ (pentru care nu există spaţiu în această carte) este dezbătută pe larg de către René Guénon în volumul Marea Triadă, P. Kingsley, trad., Quinta Essentia, Cambridge, 1991

21 Alder, Vera Stanley. De la lumesc la magnific, Rider, Londra, 1988, pp. 174 şi 193

22 Guénon, op. cit., pp. 18-48

23 Zanggar, Eberhard. Potopul din cer, Sidgwick & Jackson, Londra, 1992, pp. 107-8

24 Hoeller, Stephan. Jung şi Evangheliile Pierdute, Quest Books, The Theosophical Publishing House, Wheaton, Ilf., 1990, p. 225

25 Lissner, Ivar. Omul, Zeul şi Magia, Jonathan Cape, Londra, 1977

26 Eliade, Mircea. Mituri, vise şi mistere, Harper & Row, New York, 1975, p. 65

CAPITOLUL VII:
KALACHAKRA: PROFEŢIILE SHAMBHALEI

1 Tomas, Andrew. Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, p. 34

2 Există o neînţelegere între Dalai Lama şi guvernul chinez asupra identităţii succesorului la gradul de Panchen Lama deoarece băiatul ales de Sfinţia Sa a fost înlocuit cu un altul ales de oficialităţile chineze. Dacă o persoană greşită este aleasă drept noua reîncarnare sau adevărata reîntrupare spirituală a Panchen Lama, pot apare consecinţe neplăcute în transmiterea tradiţiei kalachakrice din China

3 Tomas, opt. cit., p. 73

4 Roerich, Nicholas. Shambhala, Inner. Traditions International, Vermont, 1990, p. 28

5 Citat de Tomas, Andrew. Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, p. 72

6 Roerich, op. cit., p. 28

7 Bernbaum, Edwin. Drumul spre Shambhala, J.P. Tarcher, Los Angeles, 1989, p. 123

8 Ibid., p. 124

9 Tomas, op. cit., p. 71

10 Ibid., p. 156

11 Scott, Ernest. Poporul tainic, Octagon Press, U.K., 1984

12 Campbell, Joseph. Măştile Domnului, voi. 2, Penguin, Harmondsworth, 1985, p. 118

13 Sellars, J. B. Moartea zeilor în străvechiul Egipt, Penguin, Harmondsworth, 1992, p. 199

14 O descriere mai amplă a ceasului cosmic poate fi găsită în principala carte a sectei pentru occidentali, Mahikari, dar şi în alte scrieri Mahikari. Potrivit credinţei shinto-budhiste, ceasul cosmic constituie fundamentul emblemei familiei regale japoneze (crizantema). Mahikari, Dr. Andris Tebecis, Yoko Shuppansha, Tokyo, 1982

15 Capra, Fritjof. Punctul de cotitură, Bantam Books, Londra, 1982, p. 363

16 Ibid., p. 14

17 Parte dintr-o conversaţie avută cu Stanislav Grof şi înregistrată de Fritjof Capra, citată în volumul său înţelepciunea neobişnuită, Fontana, Londra, 1989, p. 126

18 Avalon, Arthur (Sir John Woodroffe). Puterea şarpelui, Dover, New York, 1974, p. 19

19 Eliade, Mircea. Mitul veşnicei reîntoarceri, Princeton University Press, Princeton, N. J., 1974, p. 114

20 Vishnu Purana, un sistem al mitologiei şi tradiţiei hinduse, F. Hali, ed., H.H. Wilson, trad., Trubner, Londra, 1868, 4: 225-27

21 Armăsarul alb (sau albastru) este socotit drept semnul deosebit al zeului Kalki, diferenţiindu-l de celelalte nouă reîncarnări precedente ale zeului Vishu şi simbolizează puritatea dorinţei trupeşti. Bernbaum, op.

cit., p. 84

22 Vishnu Purana

23 Ossendowski, Ferdinand. Animale, oameni şi zei, Edward Arnold, Londra, 1921, pp. 313-14

24 Diagrama cu patru spiţe a chakrei muladhara se găseşte în volumul Puterea şarpelui de Arthur Avalon, p. 355

25 Guénon, René. Stăpânul lumii, Coombe Springs Press, U. K., 1983, p. 62

26 Bernbaum, op. cit., p. 80

CAPITOLUL VIII:

DIRECTORATUL ASCUNS

1 Bennett, John G. Gurdjieff: Facerea unei Noi Lumi, Turnstone Books, Londra, 1973, p. 25

2 Ibid., p. 75

3 Guénon, René. Stăpânul lumii, Coombe Springs Press, U.K., 1983, p. 18

4 d'Alveydre, Saint-Yves. Misiunea Indiei, 1910, a 2-a ediţie 1949, citat de

René Guénon, ibid., p. 23

5 Ibid. p. 5

6 Ravenscroft, Trevor şi Wallace-Murphy, T. Semnul fiarei, Sphere Books, U.K., 1990, p. 60

7 Schonfield, Hugh. Odiseea esenianã, Element Books, Dorset, U. K., 1984

8 Mulţi istorici religioşi consideră că rozicrucienii din epoca modernă nu ar trebui confundaţi cu frăţia din secolul al XVII-lea care purta acelaşi nume şi cu care se pare că nu au nicio legătură. Poporul tainic, Emest Scott, Octagon Press, U. K., 1985, p. 176

9 Yates, Frances A. Iluminarea rozicruciană, ARK Publications, Londra, 1986, p. 232

10 Bennett, op. cit, pp. 29-50

11 Sheldrake, Rupert. Renaşterea naturii, Bantam Books, New York şi Londra, 1991, p. 37

12 Scott, op. cit, pp. 250-57

13 Bennett, op. cit., p. 52

14 Ibid., p. 53

15 Bennett afirma despre realizările culturale din Era Glaciară: „Pe de o parte, găsim un geniu inconfundabil în călăuzirea progresului uman şi în adoptarea noilor tehnici. În detrimentul acestui fapt, trebuie să luăm în considerare şi condiţiile primitive ale vieţii de zi cu zi, aşa cum sunt ele înfăţişate în aşezările din peşterile Europei occidentale şi în sălaşurile primitive din Asia… Descoperim capodopere ale picturii rupestre la câteva mile depărtare de aşezările primitive, pe care le putem socoti drept contemporane…Aceşti locuitori ai peşterilor trăiau în ceea ce am putea numi astăzi «un nivel de sălbăticie primitivă». Discrepanţele dintre simultanele niveluri ale culturii prezente pot fi luate în consideraţie numai dacă atribuim picturile rupestre unui grup de oameni creatori care trăiau într-o modalitate cu totul aparte de cea a triburilor înconjurătoare.” Universul dramatic, vol. IV, John. G. Bennett, Hoder & Stoughton, Londra, 1961, p. 250

16 Hapgood, Charles. Hărţile străvechilor stăpâni ai mărilor, Chilton Books, Philadephia, 1966, p. 193

17 Ibid.

18 Bennett, op. cit.

19 Shushud, Hasan L. Articol publicat în Jurnalul sistematic 6, no. 4, 1969. Citat de Emest Scott, op. cit., p. 260

20 Owen, Walter. Mai multe lucruri în ceruri, Londra, 1947, citat de Andrew Tomas în Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, p. 21

21 Herodot, Istoriile, A. de Selincourt, trad., Penguin, Harmondsworth, 1954

22 Ousir erau, probabil, zeii rasei Capsiene, un popor ce vâna în Sahara în perioada ultimei Ere Glaciare şi care, cu zece mii de ani î. Chr., au început domesticirea

animalelor. Ulterior, ei au înscris simbolurile planetare pe stânci şi au practicat venerarea soarelui, deci aveau evidente cunoştinţe astronomice. Au migrat la vest, către valea Nilului, ca şi în alte zone nordice din lume. Măştile Domnului, vol. 1, Joseph Campbell, Penguin, Harmondsworth, 1984, pp. 379-83

23 Evanghelia egiptenilor, Nag Hammadi Libraiy, New York, 1977, p. 195

24 Hoeller, Stephan. Jung şi Evangheliile Pierdute, The Theosophical Publishing House, Wheaton, 111., 1990, p. 226

25 Ibid., p. 31

26 Iosif. Vechimea evreilor, The Loeb Classical Library, 9 volume, Heinemann, Londra

27 Schuré, Edouard. Marii iniţiaţi, Harper & Row, New York, 1961, p. 323

28 Ibid.

29 Scott, op. cit., p. 217

30 Ibid., p. 246

31 Guénon, op. cit., p. 5

CAPITOLUL IX:
SHAMBHALA: GRĂDINA ARBORELUI VIEŢII

1 Amrita hindusă, nectarul nemuririi, este cules din copacii aflaţi în lăcaşul

Siddhasi-lor, numit Siddaloka (acesta este un alt nume pentru Shambhala). Guénon subliniază faptul că în creştinism, arborii ce produc latex incoruptibil sau răşină au fost adoptate de mult drept simboluri ale lui Christos. Stăpânul lumii, René Guénon, Coombe Springs Press, U. K., 1983, p. 22

2 Baring, Anne şi Cashford, Jules. Mitul zeiţei, Penguin, Harmondsworth, 1993, p. 563

3 Ibid., p. 488

4 Scott, Ernest. Poporul tainic, Octagon Press,

Londra, 1985, p. 74

5 Ibid., p. 75

6 Baring şi Cashford, op. cit., p. 497

7 Unii consideră că scrierea runică s-a dezvoltat din alfabetul grecesc, însă alţii descoperă dovezi ale unei scrieri pre-runice mult mai timpurii, care poate data chiar de la finele Erei Glaciare. Versetele de bază sunt formate din 24 de litere runice, fiecare literă având atât înţeles mistic, cât şi conotaţie magică. Măştile Domnului, voi. 3, Joseph Campbell, Penguin, Harmondsworth, 1985, pp. 481-2 şi Atlantida nordului, Jurgen Spanuth, Sidgwick & Jackson, Londra, 1979, pp. 80-1

8 Epopeea Edda. Hovamol 139, 140, 142, Bellows, trad., Fundaţia ameri-cano-scandinavă, New York, 1923, pp. 60-61

9 Hauer, W. Arkunden und Gestalten der Germanischdeutschen Glauben sgeschichte, Stuttgart, 1940, p. 92

10 Yggdrasil înseamnă „calul lui Ygg", adică al lui Odin. Ca şi armăsarul alb al lui Maitreya, este aşadar o putere cosmică pe a cărui spinare călăreşte zeul, şi care îl slujeşte cu credinţă şi supunere. Măştile Domnului, vol. 1, Joseph Campbell, Penguin, Harmondsworth, 1984, p. 121

11 Campbell, op. cit., voi. 3, p. 488

12 Bellows, op. cit., Voluspa 2, 46, 47

13 Bellows, op. cit., Voluspa 57, 59, 62, pp. 24-25

14 Evans, Sir A. J. Palatul lui Minos, vol. II, MacMillan, Londra, 1921-35, citat de Joseph Campbell, op. cit., p. 50

15 Plutarh. Fragmentul 178, Loeb Edition, citat de Joscelyn Godwin, Religii misteriose în lumea antică, Thames & Hudson, Londra, 1981, p. 36

16 Baring şi Cashford, op. cit., p. 23

17 Lissner, Ivar. Omul, Zeii şi Magia, Jonathan Cape, Londra, 1977, citat de Joseph Campbell, Măştile Domnului,

voi. 2, Penguin, Harmondsworth, 1984, p. 256

18 Schuré, Edouard. Marii iniţiaţi, Harper & Row, New York, 1974, Note: pp. 515-16

19 Budge, E. A. Wallis. Zeii egiptenilor, vol. 2, Londra, 1902, pp. 202-3

20 Hauer, op. cit., p. 175

21 Budge, op. cit., voi. 1, p. 154

22 An a fost, iniţial, zeul sumerian al cerurilor, dar locul său drept conducător al zeilor a fost uzurpat ulterior de către Enlil. Misterul Sirius, Robert K.G. Temple, Sidgwick & Jackson, Londra, 1976, p. 133

23 Dintr-un imn al Noului Regat Egiptean citat de Rundle Clark, R. T. Mituri şi simboluri în Egiptul antic, Thames & Hudson, Londra, 1978, p. 103

24 Plutarh. Isis şi Osiris, în Moralia, Cartea 5, F. C. Babbit, trad., William Heinemann, Loeb Classical Library, 1969, pp. 31-49

25 Ksenofontov, G. V. Povestea şamanilor din Siberia, A. Friedrich şi G.Buddress, trad., Otto Wilhelm Barth-Verlag, München, 1955, pp. 211 - 12

26 Plutarh, op. eit, pp. 31-49

27 Baring şi Cashford, op. eit, p. 232

28 Isis este adesea înfăţişată încoronată de o lună străjuită de două coame, interpretarea obişnuită a acestei făpturi prin care se crede că cele două coame simbolizează boul sacru (sau vaca) venerat aproape totdeauna în antichitate. Totuşi, cel mai probabil înţeles al acestui simbol este acela potrivit căruia cele două coame reprezintă cele două şuvoaie de energie psihospirituală care ţâşnesc deobicei din capetele fiinţelor luminate şi care pot fi văzute în mod clar, ba chiar fotografiate, în anumite ocazii. De exemplu, în imaginile străvechi, aceste şuvoaie de energie (ce se răspândesc în raze) împodobesc totdeauna capetele balaurilor, socotiţi (în mod tradiţional) drept făpturi clarvăzătoare. Boul a fost ales, probabil,

pentru a fi venerat pur şi simplu fiindcă - având coame - se considera că şi el este înzestrat cu puteri clarvăzătoare, la fel ca balaurii. Această ipoteză este sprijinită de viziunea pe care Apuleius a avut-o despre zeiţa Isis, în care două vipere apăreau de fiecare parte a capului ei. „Chiar deasupra frunţii sale strălucea un disc, ca o oglindă, sau precum chipul strălucitor al lunii... vipere (ce se înălţau din cosiţele ei din partea dreaptă şi din partea stângă) sprijineau discul, iar moţul ştiuleţilor de porumb se zburlea pe lângă ele.” Atunci luna de pe creştetul zeiţei (dacă viziunea spirituală a lui Apuleius este corectă) semnifică oglinda unei intuiţii supransesibile sau a unei clarviziuni ce se iscă din acţiunea unei kundalini redeşteptate. Apuleius, Măgarul de aur, Robert Graves, trad., Penguin, Harmondsworth, 1950, pp. 227-28

CAPITOLUL X:
UNDE SE AFLĂ AXA LUMII?

1 Practicarea unui regicid sacru în care zeul-rege era sacrificat (în mod simbolic) la sfârşitul unei perioade prestabilite (adesea 7 sau 12 ani) s-a răspândit din al V-lea mileniu peste arii extinse ale lumii, din Africa până în Indonezia, supravieţuind în puţine comunităţi înapoiate, până de curând. Se presupune că a început în Anatolia, ca urmare a invaziei dinspre Răsărit a popoarelor nomade din stepă, vorbitori ai limbii ariane, a căror societate era ierarhizată şi războinică. Măştile Domnului, voi. 1, Joseph Campbell, Penguin, Harmondsworth, 1984, pp. 166-68. De asemenea Mitul zeiţei, Anne Baring şi Jules Cashford, Penguin, Harmondsworth, 1991, pp. 79-82.

2 Eisler, R., Leipzig, 1928, citat de Jurgen Spanuth, Atlantida nordului, Sidgwick & Jackson, Londra, 1979, p. 92

3 Ibid., p. 101

4 Wirth, W. Die Volute, Symbol einer kultischen Weltordnunside, Antios, anul

5, Stuttgart, 1966, p. 427

5 Unul din cei doi arbori aflaţi în mijlocul Raiului - Arborele Cunoaşterii şi

Arborele Vieţii. Cel din urmă, după cum notează Joseph Campbell „a devenit inaccesibil omului printr-o acţiune deliberată a Domnului, pe când în alte mitologii (atât în Europa, cât şi în Orient) Arborele Cunoaşterii este el însuşi Arborele Vieţii Veşnice, ba mai mult decât atât: este încă accesibil omului." Arborele, în variatele sale aspecte, este adesea despărţit în două trunchiuri care simbolizează cele două modalităţi ale cunoaşterii şi ale puterii vieţii, iar acest lucru este valabil nu doar în iudaism, ci în toate mitologiile lumii. Măştile Domnului, voi. 3, Joseph Campbell, Penguin, Harmondsworth, 1984, p. 106

6 Ravenscroft, Trevor şi Wallace-Murphy T. Semnul fiarei, Sphere Books, U.K., 1990, p. 67

7 Ibid, p. 64

8 Baring şi Cashford, op. cit., pp. 341-43

9 Lurker, Manfred. Citat în Zeii şi simbolurile Egiptului antic, un dicţionar ilustrat, Thames & Hudson, Londra, 1980, p. 47

10 Baring şi Cashford, op. cit., p. 243

11 Faulkner, R. O. Străvechile texte ale piramidelor egiptene, Clarendon Press, Oxford, 1969, citat de Spanuth, op. cit., p. 28

12 Pe Piatra Rosetta, cuvântul Haunebu este tradus drept Hellenikos, sau Grec, însă piatra datează din anul 40 î. Chr., când grecii îşi uitaseră de mult proveniența lor nordică. Atlantida nordului, Jurgen Spanuth, p. 28

13 Apollodor din Atena. Biblioteca, Sir James Frazer, trad., Loeb Classical Library, Londra, 1921, citat de Spanuth, op. cit., pp. 99-100

14 Virgiliu. Eneida, W. J. Jackson Knight, trad., Penguin, Harmondsworth, 1956, 6.797

15 Spanuth, op. cit., p. 30

16 Guénon, René. Marea Triadă, Quinta Essentia Cambridge, 1991, p. 120

17 Plinius. Istoria naturală, cu tr. engleză, Loeb Classical Library, Londra, 1938-62, citat de Spanuth, op. cit., p. 253

18 Guénon, René. Stăpânul lumii, Coombe Springs Press, U. K., 1983, p. 60

19 Aici este invocat un concept platonic al realităţii (ca şi când ar fi alcătuit dintr-o serie de câmpuri de energie accentuată şi comprehensibilă).

Cel mai de seamă câmp al energiei conţine neschimbatele arhetipuri esenţiale ale formei. Mişcarea se accentuează o dată cu descreşterea treptată către nivelul fizic. Barbara Ann Brennan, limitându-se ea însăşi la un context mai degrabă uman decât planetar, descrie şi ilustrează în mod strălucit aceste niveluri diferite de activitate energetică, ele fiind deopotrivă şi lumi pline de fiinţe vii. Astfel autoarea dovedeşte că discernământul său sprijină întru totul schema neoplatonică a universului, aşa cum este ea redată de Guénon. Vezi Braţe de lumină, Barbara Ann Brennan, Bantam Books, New York, 1987, cap. 7

20 Guénon, op. cit., p. 9

21 Chuang Tzu, citat de Guénon, Marea Triadă, p. 133

22 Bohm, David. Caracterul complet şi Ordinea Sugerată, Routleage & Kegan

Paul, Londra, 1980, p. 192

23 Se ştie că polul magnetic are o serie enormă de abateri, însă deplasarea Polului Nord (cu câţiva centimetri) este încă dezbătută de către oamenii de ştiinţă. Totuşi, cazul schimbării polului (implicând evenimente catastrofale bruşte care au loc în evoluţia Pământului) este foarte puternic. în pofida obiecţiilor ridicate de către cei

mai de seamă oameni de ştiinţă, dovezile culese din cronici istorice, din hărţi cereşti, dar şi din hărţi terestre antice, din calendare, ceasuri solare sau cu apă şi din literatura sfântă şi clasică din Orient şi Occident deopotrivă, din tradiţii mitologice orale de pe întregul cuprins al Pământului, ca şi dovezile arheologice şi astronomice de necontestat, toate subliniază viabilitatea conceptului, sub orice formă.

Este un concept care se bucură de sprijinul unei străvechi tradiţii oculte ce datează cel puţin de pe vremea lui Pitagora. Vezi Marii Iniţiaţi, Eduard Schuré, Harper & Row, New York, 1961, p. 325

24 Din „Imnul homeric către zeiţa Gaia", Jules Cashford, trad., Consecinţele: Jurnal pentru studii Jung-iene, voi. 34, 1988-9, pp. 155-60

25 Hesiod, citat în Riane Eisler, Potirul şi tăişul săbiei: Istoria noastră, viitorul nostru, Harper & Row, San Francisco, 1987, p. 108

26 Baring şi Cashford, op. cit., p. 305

CAPITOLUL XI:

ATLANTIDA ŞI HIPERBOREENII, LEAGĂNE ALE CIVILIZAŢIEI

»

1 Triunghiul iniţiatic simbolizează (în mod tradiţional) cele trei aspecte conducătoare sau funcţiile capului conducător aflat în fruntea ierarhiei: funcţia de pontif, rege şi legislator. Dar şi acestea pot fi exprimate drept „spirit", „suflet" şi „trup". René Guénon, Stăpânul lumii, Coombe Springs Press, U. K., 1983, pp. 18-21.

2 Pindar. Ode pithiene, E. Snell, ed., R. Lattimore, trad., Chicago, 1947

3 Ashe, Geoffrey. Străvechea înţelepciune, Sphere Books, Londra, 1979, p. 101

4 Hesiod [Opere]. R. Lattimore, trad., University of Michigan Press, Ann Arbor, 1959, pp. 172-3

5 Bennett, J. G. Maeştrii înţelepciunii, Turnstone Books, U. K., 1977, p. 49

6 Campbell, Joseph. Măştile Domnului, vol. 1, Penguin, Harmondsworth, 1984, p. 374

7 Ibid., p. 19

8 Meillet, A. şi Cohen, Marcel. Graiurile lumii, H. Champion, Paris, 1952, p. 6

9 Baring, Anne si Cashford, Jules. Mitul zeiţei, Penguin, Harmondsworth, 1991, P- 25

10 Mitra, Sisirkumar. Zorii eterni, Sri Aurobindo Ashram, statul Madras, 1954, pp. 168-76

11 Rasa oamenilor albi (pe care străvechii egipteni o numeau Tamahu) provenea din străvechii Cro-Magnon nordici. Ei au pus bazele unei culturi megalitice în Africa. Cercetătorii francezi din secolul al XIX-lea, Ferand şi Latoumeux, afirmau despre uluitoarele construcţii megalitice din Africa, Bretania şi Spania că ele au fost înălţate de popoarele dolmenelor „venite de pe tărâmurile Mării Baltice, care au străbătut Anglia, Franţa şi Peninsula Iberică, până când - în cele din urmă - au trecut dincolo de graniţele Egiptului, la fel ca libienii blonzi cu ochi albaştri şi ca popoarele nordice Tamahu.” Jurgen Spanuth, Atlantida nordului, Sidgwick & Jackson, 1979, pp. 123-24, citându-l pe E. Kranse, Tuiskoland, Glogau, 1891, p. 69

12 Spanuth, op. cit., p. 69

13 Baring şi Cashford, op. cit., 20

14 Michell, John. Opinii asupra Atlantidei, Sphere Books, Londra, 1975, p. 117

15 Diodorus Siculus. Biblioteca istoriei, text cu trad. în lb. engleză de C.H. Oldfather ş. a., Loeb Classical Library, Londra, 1936-67, 247

16 Bernbaum, Edwin. Drumul spre Shambhala, J. P. Tarcher, Los Angeles, 1989, p. 92

17 Ibid.

18 Apollonius din Rodos. Argonautica, trad, drept

Călătoria corăbiei Argo, E.V. Rieu, trad., Penguin, Harmondsworth, 1971

19 Ashe, Geoffrey, Atlantida, Thames & Hudson, Londra, 1992, p. 5

20 Donnelly, Ignatius. Atlantida: Lumea antediluviană, Sidgwick & Jackson, Londra, 1979, citat de Geoffrey Ashe, op. cit., p. 9

21 Platon. Timaeus şi Critias, Desmond Lee, trad., Penguin, Harmondsworth, 1983, p. 140

22 Ibid., p. 137

23 Ibid., p. 37

24 Zanggar, Eberhard. Potopul din ceruri, Sidgwick & Jackson, Londra, 1992, p. 114

25 Frankfort, Henri. Pecefi ciclindrice, MacMillan, Londra, 1939, pp. 75-77

26 în hieros gamos regele era iniţiat cu toate ceremoniile cuvenite din templu, prin legătura sa sexuală cu preoteasa, care simboliza Măreaţa Zeiţă. Prin această modalitate de redeşteptare kundalini şi el devenea sfânt, fiind astfel îndreptăţit să guverneze ca zeu-rege. Ca atare, fiecare regat „era pogorât din ceruri". Aceasta este cea mai binecunoscută şi cea mai timpurie formă de practică (datând din perioada neolitică, în general între 10.000 de ani, şi 8.000 de ani î. Chr.). Poseidon, al cărui nume semnifică „soţ" (adică soţul Măreţei Zeiţe) se pare că a fost, de fapt, un „muritor" divinizat prin legătura sa cu Magna Mater. Totuşi mai târziu, normele patriarhale (răspândite printre eleni) au impus o răsturnare a rolurilor sexelor. De aceea îi întâlnim pe zeii-regi (aşa cum sunt ei portretizaţi de Platon) fecundând în mod spiritual femeile „muritoare". Mitul zeiţei, Anne Baring şi Jules Cashford, op. cit., pp. 46-105

27 Spanuth, op. cit., p. 116

28 Hesiod, op. cit.

29 Platon, op. cit., pp. 131-32

30 Ibid., p. 143-44

31 Un arheolog, Rhys Carpenter, a fost primul care a lansat teoria potrivit căreia o modificare climaterică globală s-a petrecut în jurul anului 1200 î. Chr. Confirmându-i ideea, un oceanograf suedez a căpătat spre analiză eşantioane excavate de pe fundul Mării Mediterane (în 1947) şi, ca urmare, s-a descoperit că temperatura mării a început să crească în urmă cu 5000 de ani î. Chr., atingând apogeul cam în jurul anului 1000 î. Chr. însă atunci s-au produs o serie de erupţii vulcanice (cele mai violente din ultimii 10.000 de ani) după care temperatura mărilor a coborât la cel mai de jos nivel al său, în decursul a 7000 de ani. O abundenţă de cronici străvechi confirmă această scădere bruscă a temperaturii de pe tot cuprinsul globului (petrecută între anii 1200-1000 î. Chr.) care a fost urmată de alte semne ce anunţau o catastrofa generală devastatoare. Atlantida nordului, Spanuth, op. cit., p. 150

32 Schuré, Edouard. Marii Iniţiaţi, Harper & Row, New York, 1961, Note: p. 515

33 Guthrie contestă originea siberiană a zeului Apollo aducând drept argumente posibilitatea credincioşilor săi de a-şi modifica forma şi de a putea călători printre stele, dar şi taumaturgia de diferite aspecte (care nu au niciun corespondent în religia greacă), ci sunt similare celor ale şamanilor siberieni şi ale vracilor. însă mult mai convingător este faptul că sora zeului Apollo, Artemis, zeiţa greacă a vânătorii, este alăturată Ursei Mari (în mitologia astrală grecească) sau constelaţiei Ursei Mari din regiunile polare. Denumită Ursoaica-Mamă, care călăuzea fetele (în mod tradiţional) într-o horă a ursului, asemănătoare celei a şamanilor siberieni, rădăcinile cultului său sunt de sorginte preelenică şi ne duc cu gândul la strămoşii noştri totemici şi la cultele preistorice ale animalelor, putând fi descoperite şi pe ţărmul nordic al Rusiei, iar de acolo chiar în măreţul cult al Ursului din Asia

Centrală şi Siberia. Grecii şi zeii lor, W. K. C. Guthrie, Methuen, Londra, 1950. Vezi şi Străvechea înţelepciune, Geoffrey Ashe, pp. 128-33

34 Platon, op. cit., p. 145

35 McKie, Euan. Ziditorii megalitici, Phaidon-Oxford, U. K., 1977

CAPITOLUL XII:
PITAGOREANUL „Y”

1 Homer. Odiseea, IV, 563, S. H. Butcher şi A. Lang, trad., citat de Sir Arthur Evans, Jurnalul studiilor elenice, vol. II, pp. 155-56

2 Eşantioane de foraj aduse din insulele Azore, (în 1968) de către o navă de cercetare americană, dovedesc faptul că vreme de 200 milioane de ani acolo nu a existat niciun teritoriu locuibil. Insulele care alcătuiesc Lanţul din Atlanticul Mijlociu nu sunt piscurile muntoase ale unui continent scufundat, ci cele mai înalte vârfuri ale unor mase de rocă vulcanică, ţâşnind din pântecul pământului printr-o crăpătură apărută pe platourile continentale din Africa şi Europa. Atlantida nordului, Jurgen Spanuth, Sidgwick & Jackson, Londra, 1979, p. 249

3 Până spre sfârşitul secolului al XlII-lea î. Chr., Scandinavia era un teritoriu mai cald ca în prezent, cu păduri de foioase ce ajungeau până la Cercul Arctic, cu o bogată şi dezvoltată agricultură cerealieră, cu viticultură accentuată şi o populaţie numeroasă. Folclorul pomeneşte în repetate rânduri despre nemaipomenita bogăţie şi despre viaţa tihnită pe care o aveau oamenii de pe urma negoţului cu chihlimbar, despre templele lor bogat ornamentate, despre bijuteriile de aur, plugurile din argint, canalele de scurgere şi canalizările din cupru. Totuşi nordul Europei şi Scandinavia s-au cufundat într-o oarecare sărăcie şi barbarie după o puternică scădere a temperaturii survenită în jurul anului 1200 î.Chr., când negoţul cu chihlimbar a încetat. Condiţiile paradisiace nu

au mai revenit niciodată. Există dovezi arheologice ce atestă groaznicele incendii şi inundaţii din mlaştinile Olandei, Germaniei de Nord şi Scandinaviei în timpul perioadei din jurul anului 1200 î. Chr., Spanuth, op. cit., pp. 68-69 şi 107

4 Pithias din Massilia. Fragmente păstrate de diferiţi autori greci şi latini, culese de D. Stichtenoth, Weimar, 1958, citat de Spanuth, op. cit., pp. 250-54

5 Homer, citat de Spanuth, op. cit., pp. 217-24

6 Rudbeck, Olof. Atlantica, Uppsala, Suedia, publicată între anii 1657-1698

7 Eudoxiu din Cnidos. F. Lassere, ed., Berlin, 1966, citat de Spanuth, op. cit., p. 21

8 A. G. Gilbert, ed., Hermeneutica, Soios Press, 1992

9 S. R. K. Glanville, ed., Moştenirea Egiptului, The Clarendon Press, Oxford, 1957, citat de Charles Hapgood, Hărţi ale străvechilor regi ai mărilor, Chilton Books, Philadephia 1966, p. 197

10 Bauval, R. şi Gilbert, A. Misterul Orion, Mandarin Books, Londra, 1994, p. 263

11 Spence, Lewis. Istoria Atlantidei, Rider, Londra, 1926; University Books, New Hyde Park, N. Y., 1968. Citat de Geoffrey Ashe, Atlantida, Thames & Hudson, Londra, 1992, p. 21

12 Zanggar, Eberhard. Potopul din ceruri, Sidgwick & Jackson, Londra, 1992, p. 66

13 în cataclismele petrecute la sfârşitul secolului al XlII-lea î. Chr., după cum afirmă Spanuth: „Cultura micenianã a teritoriului grecesc, cultura minoană din Creta şi Thera, hitiţii din Asia Mică, Siria cu măreaţa sa capitală Ugarit, Palestina cu oraşul Ierihon bine împrejmuit de fortăreţe, toate au fost distruse, iar pretutindeni au rămas doar puţini supravieţuitori. Mărturiile arheologice dovedesc acest lucru. Din 320 de aşezări din Grecia secolului al XlII-lea î. Chr. numai 40 mai

erau locuite în secolul al XII-lea î. Chr. Populaţia s-a redus la o sutime din ceea ce fusese cu un secol în urmă.” Atlantida nordului, Jurgen Spanuth, p. 161

14 Guénon, René. Stăpânul Lumii, Coombe Springs Press, U. K., 1984, p. 58

15 Bryant, Jacob. Un nou sistem sau o analiză a mitologiei antice, T. Rayne, P. Elmsly, B. White şi J. Walter, editori, Londra, 1976

16 în cultul tibetan al Capetelor Retezate, personajul Khatvanga (purtat de o anumită zeitate) duce cu sine trei capete aşezate unul sub altul. Cel de sus este un craniu gol care simbolizează Dharmakaya, trupul cauzal al iluminării. Următoriil este un cap ce a fost retezat de mai multe zile. El simbolizează Sambhogakaya, delicatul trup al sfinţeniei. Sub el se află un cap proaspăt retezat care reprezintă Nirmanayaka, trupul ce îşi arată bucuria iluminării şi care este trupul vizibil al lui Buddha. în relatările Templierilor se pomeneşte despre trei capete venerate, iar un Mare Maestru timpuriu al Ordinului avea şi el trei capete desenate pe scut. în sufism există de asemenea o practică numită Facerea unui Cap. Femeile înţelepciunii, Tsultrim Allione, Routledge & Kegan Paul, Arkana, Londra, 1986, pp. 34-35

17 Tomas, Andrew. Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, p. 100

18 Baigent, Michael ş. a. Moştenirea mesianică, Corgi Books, Londra, 1987, p. 201, 19 Muck, Otto. Secretul Atlantidei. F. Bradley, trad., Fontana Collins, Londra, 1979, pp. 151-52

20 Yates, Frances A. Iluminarea rozicruciană, Routledge & Kegan Paul, ARK Ed., Londra, 1986, pp. 125-29

21 Guénon, René. Marea Triadă, Quinta Essentia, Cambridge, 1991, p. 53

22 Guénon, René. Stăpânul lumii, p. 58

23 Eliade, Mircea. Mituri, Vise şi Mistere, Harper Torchbooks, New York, 1975, pp. 138-39

24 Fortune, Dion. Cabala mistică, The Aquarian Press, Londra, 1987, p. 300

25 Cerminara, Gina. Privire interioară în Epoca Vărsătondui, The Theo-sophical Publishing House, Wheaton, 111., 1985, p. l-l3

26 Zanggar, op. cit., p. 56

27 Platon. Timaeus şi Critias, Desmond Lee, trad., Penguin, Harmondsworth, 1983, p. 145

28 Yates, op. cit., p. 58

29 Waley, Arthur. Calea şi Puterea, MacMillan: George Allen & Unwin, Londra, 1949

30 Chuang Tzu, citat de René Guénon în Marea Triadă, p. 127

31 Ibid., p. 127

CAPITOLUL XIII:

O STIINTĂ ALTERNATIVĂ

9 9

1 Tomas, Andrew. Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, p. 39

2 Ossendowski, Ferdinand. Animale, Oameni şi Zei, Edward Arnold, Londra, 1923, p. 303

3 Roerich, Nicholas, citat de Andrew Tomas, op. cit., p. 39, dintr-un articol scris în Asia Centrală (1935)

4 Tomas, op. cit., p. 64

5 Scott, Ernest. Poporul tainic, Octagon Press, U.K., 1983, pp. 202-16

6 Allione, Tsultrim. Femeile înţelepciunii, Routledge & Kegan Paul, Arkana ed., Londra, 1986, p. 135

7 Ibid., p. 144

8 Sheldrake, Rupert. Renaşterea naturii, Rider, Londra, 1993, p. 86

9 Brenner, Sydney. Citat de R. Lewin „De ce este ştiinţa atât de ilogică?”

Ştiinţa 224.

10 Sheldrake, op. cit., p. 131

11 Bateson, Gregory. Citat de Fritjof Capra în înţelepciunea neobişnuită, Fontana, Londra, 1988, p. 216

12 Heisenberg, Werner, citat de William Irwin Thompson în Paragraf despre Pământ, Rider, Londra, 1974, pp. 89-90

13 Bennett, J. G. Maeştrii înţelepciunii, Turnstone Books, Londra, 1977, pp. 30-79

14 Palmer, E. H. Misticism oriental, Octagon Press, Londra, 1974, p. 65

15 Scott, op. cit., p. 39

16 Heer, Friedrich. Lumea medievală, Weidenfeld Nicholson, Londra, 1961, pp. 125-26

17 Lama Yeshe. Introducere la Tantra, Wisdom Publications, Londra, 1985, p. 139

18 Jones, William. Despre filosofia asiaticilor, citat de Emest Scott, op. cit., p. 218

19 Allione, op. cit., p. 259

20 Ibid.

21 Făpturi de lumină (cum ar fi dascălii spirituali şi călăuzele) sunt de asemenea menţionate ca fiind prezente în modemele experienţe ale apropierii de moarte, ele făcând parte neîndoielnic din ordinul Bodhisattvas-ilor neîncarnaţi. Una dintre relatări sună aşa: „Lângă mine se afla o Făptură cu o statură minunată. Când această Făptură puternică şi iubitoare mi-a vorbit, am desluşit vaste înţelesuri, multe depăşind posibilitatea mea de a le explica. Am priceput viaţa şi moartea. Făptura de Lumină, pură, puternică, şi comunicativă, nu avea formă, dar aş putea spune că puternice valuri de conştiinţă mă copleşeau, pătrunzându-mi în minte... Pe măsură ce absorbeam energia Luminii, am simţit ceea ce aş putea numi extaz.” îndreptându-ne către Omega, Kenneth Ringe, William Morrow, New York, 1984.

22 Allione, op. cit., pp. 25 şi 29

23 Metoda vizualizării potenţate se spune că a călăuzit yoghinii, în cele din urmă, într-o stare mahamudra, măreţul extaz cortical strâns legat de extazul orgasmului sexual. Psihicul inconştient este deschis, iar imagini ale zeităţii înţelepciunii pot fi văzute. Astfel în volumul Dănţuitorul din ceruri al autorului Keith Dowman, doamna-yoghin Yeshe Tsogyel are viziunea unei femei roşii despuiate (un semn dakini) care soarbe cu nesaţ din şuvoiul sângelui menstrual. „Făptura mea întreagă a fost umplută de sănătate şi prosperitate, iar sfinţii pomenesc despre această schimbare psihică. M-am simţit puternic ca un leu al zăpezilor şi mi-am dat seama că absorbţia profundă este adevărul inexprimabil”. Dănţuitorul din ceruri: Viaţa secretă şi cântecele doamnei Yeshe Tsogyel, J. Dowman, Routledge & Kegan Paul, Londra, 1984, p. 71

În mod similar, Allione povesteşte o viziune pe care a avut-o despre en-energia spirituală delicată şi luminoasă din trupul vajra, energie apărută sub chipul aspru al unei bătrâne cu ochi luminoşi şi păr cărunt revărsându-i-se pe umeri, care s-a ivit deodată în faţa ei. Femeia era despuiată, cu pielea auriu-arămie.Sânii i se balansau, iar ea dansa... Mă invita să mă alătur şi eu la dansul ei. Prin intermediul visurilor, această bătrână femeie înţeleaptă a constituit mijlocul prin care Tsultrim a căpătat inspiraţie şi îndrumarea de a-şi redacta cartea despre măreţele femei-sfinte tibetane. Femeile înţelepciunii, pp. XXIX şi 34

24 Fortune, Dion. Cabala mistică, The Aquarian Press, Londra, 1987, pp. 240-41

25 Ibid., p. 241

26 Legendele irlandeze despre Tuatha de Danaan, o rasă minunată şi nobilă ce descindea din zeiţa Dana (zeiţa cunoaşterii şi a poeziei (perechea zeiţei Gaia, uneori denumită Anu) ai cărei regi au domnit în Irlanda până când au fost înlocuiţi de celţi, devenind un popor de basm, pot

sugera neîndoielnic că cele două regate, cel de basm şi cel uman, au fost cândva unul singur, până când s-au despărţit, urmând căi diferite ale evoluţiei. Aceste legende celtice îşi au rădăcinile în învăţăturile profund istorice ale hiperboreenilor preoruidici mult mai vechi, de aceea ele pot conţine adevăruri de mult uitate. Măştile Domnului, voi. 3, Joseph Campbell, Penguin, Harmondsworth, 1983, p. 40

27 Allione, op. cit., p. 42

28 Roerich, op. cit., p. 28

29 Tomas, op. cit, p. 75

30 Vallee, Jacques. Revelaţii, Ballantine Books, New York, 1991, p. 237

31 Spencer, John. Enciclopedia OZN, Headline Books, Londra, 1991, p. 10

32 Vallee, op. cit, p. 237

33 Ashe, Geoffrey. Străvechea înţelepciune, Sphere Books, Londra, 1977, p. 186

CAPITOLUL XIV:

UN SEMN PENTRU NOUL MILENIU

1 Eliade, Mircea. Mituri, Vise şi Mistere, Harper & Row, New York, 1975, p. 237

2 Seward, Desmond, Soarele dănţuitor, MacMillan, Londra, 1993, p. 100

3 Ibid., p. 100

4 Citat de John Spencer în Enciclopedia OZN, Headline Books, Londra, 1991, p. 251

5 Ibid., p. 107

6 Ibid., p. 251

7 Ibid., p. 298

8 Yates, Frances A. Iluminarea rozicruciană, Routledge & Kegan Paul, Londra, 1986, p. 39

9 Ibid., p. 30

10. Wilson, Edgar. „în căutarea punctului Chi insesizabil, Jurnalul Societăţii Internaţionale de Studiu al

Energiilor Subtile si ale Medicinei Energiei", 1 (1990)

11 Brennan, Barbara Ann. Braţe de lumină, Bantam Books, New York, 1988, p. 19

12 Ibid., p. 16

13 Ring, Kenneth. Proiectul Omega, William Morrow, New York, 1992, pp. 32

şi 91

14 Ibid., pp. 156, 236 şi 240

15 Ibid., p. 235

16 De exemplu lucrarea Ultima alternativă a autorului Michael Grosso, N.H. Walpole, Stillpoint, 1985. Descrierea sa definitivă a factorului evoluţiei o intitulează Mintea Liberă, un gen de supraminte transpersonală care poate interacţiona cu materia, corespunzând întru totul Shambhalei

17 White, John. întâlnirea dintre ştiinţă şi spirit, Paragon, New York, 1990, p. 172

18 Grey, Margot. Reîntoarcerea din moarte, Arkana, Londra, 1985, p. 168

19 Campbell, Joseph. Măştile Domnului, voi. 1, Penguin, Harmondsworth, 1984, p. 471

20. Wilber, Ken. Deasupra Raiului, Shambhala Publications, Colorado, 1981, p. 79

21 Jones, William. Despre filosofia asiaticilor, citat de Emest Scott, Poporul tainic, Octagon Press, Londra, 1983, p. 218

22 Kramer, S. N. Istoria începe la Sumer, Thames & Hudson, Londra, 1958, p. 196

23 Bernbaum, Edwin. Drumul spre Shambhala, J. P. Tarcher, Los Angeles, 1989, p. 258

24 Bennett, J. G. Maeştrii înţelepciunii, Turnstone Books, Londra, 1977, p. 69

25 Scott, op. cit., p. 39

26 Ling, David. Buddha, Temple Smith, Londra, 1985

27 Roerich, Nicholas. Shambhala, Inner Traditions

International, Rochester, Vt., 1990, pp. 11, 31

28 Ibid., p. 16

29 Tomas, Andrew. Shambhala: Oază de lumină, Sphere Books, Londra, 1976, p. 172

Autoarea a depus eforturi susţinute pentru a obţine permisiunea de a retipări materialele ce posedă drept de autor. Dacă materiale (ce nu sunt binecunoscute în mod specific) ne sunt semnalate, le vom acorda atenţie în ediţiile viitoare.

Cuprins

PREFAŢĂ 5
9
PARTEA ÎNTÂI. MUNTELE
1. ÎN CĂUTAREA MITULUI SHAMBH AL A... 9
Tradiţia Shambhalei în Occident 14
Contribuţia budhismului tibetan 21
2. OGLINDA MANDALICĂ 28
Peisajul regatului mitic 30
Shambhala şi Yoga Tantrică 35
Călătoria unui Lama la Shambhala 40
Localizarea Shambhalei pe hartă 44
3. UN MĂNUNCHI DE RELIGII.. 47
în căutarea Muntelui Meru Cel Cu Nouă Etaje.... 52
O oază de tihnă religioasă 55
Shambhala: un cerc al centrelor forţelor spirituale?. 60
4. MUNTELE COSMIC 68
Primul Paradis Terestru 71
Kundalini terestru şi Axa Lumii 75
Roata medicinei amerindiene: a şaptea Poartă.... 81
5. CALEA ÎNGERILOR 85
Ce este Axa Lumii? 87
Sistemul Chakric al Pământului, 93
Gaia: Pământul ca un organism viu 97
Un model psihospiritual al lumii naturale 99

Câmpul Unificat: Este Materia întunecată Kundalini? 100
6. PERFECŢIUNEA CELEI MAI SCURTE CĂI. 103
9
Kundalini cosmic în concentraţie 104
Câmpul de Energie Universală 109
Meru: O geografie mistică budhisto-hindusă.... 110
Călătoria unei australience în Shambhala 114
Zborul astral al şamanului 119
7. KALACHAKRA:
PROFEŢIILE SHAMBHALEI 122
5
Cele trei niveluri ale Kalachakrei 124
Shambhala şi ceasul cosmic 127
Timp liniar sau timp ciclic? 130
Roata timpului: Profeţiile sale 133
Iniţierea lumii 137
8. DIRECTORATUL ASCUNS 141
Ierarhia Shambhalei 143
Exodul spiritual din Occidentul secolului al XVTI-lea. 145
Există oare un Cerc Interior al umanităţii? 150
Comunitatea celor binecuvântaţi 156
PARTEA A II-A. ARBORELE
9. SHAMBHALA:
GRĂDINA ARBORELUI VIEŢII 162
Arborele jertfei 166
Iniţierea şi Arborele Lumii 171
Isis ş* Osiris: şamanismul în mitologia egipteană.. 173
10. UNDE SE AFLĂ AXA LUMII? 180
Către o nouă imagine a Cosmosului 188
Veşnica reîntoarcere 192
11. ATLANTIDA ŞI HIPERBOREENII:
LEAGĂNE ALE CIVILIZAŢIEI 195

Electris: Un centru al înţelepciunii hiperboreene.. 201 Atlantida: „O glorie primordială care a dispărut”. 204 Istoria pierdută a Greciei antice 210
12. PITAGOREANUL „Y” 214
Reactivarea străvechii reţele a puterii 219
Atlantida nu este o societate utopică 223
Cum ar trebui să cârmuiască înţelepciunea? 226
13. STIINTA ALTERNATIVĂ 233
5 5
Energia unitară se extinde în Univers 240
Lumina ce străluceşte dincolo de lume 243
Semnul Shambhalei: Obiecte Zburătoare Neidentificate 250
14. UN SEMN PENTRU NOUŢ MILENIU.... 256
Spiritualizarea omenirii 260
în căutarea iubirii şi purităţii 267
în căutarea unui nou model al lumii 271
„Regele din Shambhala îşi va schimba reşedinţa64.. 273
NOTE 276
Ied print sa
I O societate Uman GasV
Telefon: 335.93.18; 335.97.47 Fax: 337.33.77; E-mail: fed@promo.roJ
CĂRŢILE NOASTRE - LA DISPOZIŢIA D-VOASTRÀ
5
Editurile SAECULUM I.O. şi VESTALA (Str. Ciucea, nr. 5, bl. L 19, ap. 216, cod 74696, Bucureşti - 72), oferă cititorilor interesaţi cărţile publicate sub egida lor cu reducere de preţ, în cazul în care le achiziţionează direct de la depozitul editurilor (Str. Teodosie Rudeanu, nr. 29, sect. I) cu plata în numerar, sau le comandă în scris (cu plata ramburs).
Toate cărţile beneficiază de gratuitatea expedierii prin poştă.

Reducerile sunt proporţionale cu valoarea cărţilor comandate. Peste 100.000 lei - 10%; peste 400.000 lei - 15%; peste 1.000.000 lei - 20%.

Relaţii suplimentare la telefoanele 01/222.85.97, 222.86.45, 223.10.40 (depozit), între orele 9-17 (fax: 01/222.85.97, 01/3452827).

OFERTĂ SPECIALĂ

Cititorii care achiziţionează cărţi direct de la depozit beneficiază de reducerea de 10% chiar şi atunci când suma cumpărăturilor nu se ridică la 100.000 lei.

Vizitaţi pagina noastră de internet: www.saeculum.ro

E-mail: saeculum@pcnet.ro

TITLURI DISPONIBILE

— Lucian Predescu, Enciclopedia României, format 29 x 21 cm, 976 p.;

— Marc Aureliu, Către sine însuşi, 160 p.;

— M. Eminescu, Opere, vol. V, ediţia Perpessicius reprodusă anastatic, format 29,5 x 24 cm, legat, cartonat, 720 p.;

— M. Eminescu, Opera dramatică. 1. Lucrări originale, 336 p.;

— Florin Marcu, Marele dicţionar de neologisme, legat, cartonat, celofanat, format 17 x 27 cm, 960 p.;

— Hans-Christian Huf Sfinx. Tainele istoriei, I-II, 464 p. III-IV, 384 p.;

— James Churchward, Simbolurile sacre ale continentului Mu, 224 p.;

— Jerome Clark, Enciclopedia fenomenelor inexplicabile, 560 p.;

— Philipp Vandenberg, Secretul oracolelor antice, 256 p.;

— Istoria literaturii române în evocări, propusă de I. Oprişan, 464 p.;

— O radiografie a exilului românesc. Corespondenţă emisă şi primită de Grigore Nandriş. 1946-1967, 464 p.;

— Procesul lui Iuliu Maniu, ediţie îngrijită de Marcel Ciucă, 4 voi., 560 + 384 + 368 + 480 p.;

— Florin Marcu, Mic dicţionar ortografic şi ortoepic al limbii române, 192 p.;

— Gh. F. Ciauşanu, Superstiţiile poporului român, 336 p.;

— Baltasar Gracian, Oracolul. Manual al înţelepciunii în viaţă, 128 p.;

— C. Manolache, Scânteietoarea viaţă a Iuliei Hasdeu, 320 p.;

— Clayton - Price, Cele 7 minuni ale lumii antice, 192 p.;

— C. Dumitrescu. R. Perciun, Diabetul zaharat, 192 p.;

— Dan Grigorescu, Pietrele de la Stonehenge tac, 304 p.;

— Dan Grigorescu, Romanul american al secolului XX, 352 p.;

— Elisabeta Şoşa, Ortografia fără taine, cu desene color de Done Stan, 256 p.;

— Florin Marcu, Dicţionar uzual de neologisme, 432 p.;

— Constantin Trandafir, Poezia lui Bacovia, 144 p.;

— G. Bacovia, Versuri, 192 p.;

— Paul Ştefănescu, Enigme ale istoriei române, 304 p.;

— Paul Ştefănescu, Enigme ale istoriei universale, I-II, 352+320 p.;

— D. Micu, Istoria literaturii române, format 17 x 24 cm, legat, cartonat, 832 p.;

— //. Frisch, Sursele germane ale creaţiei eminesciene, I-II, 416 + 416 p.;

— Horia Matei, Enigmele Terrei, I+II, 368 + 368 p.;

— Iordan Datcu, Dicţionarul etnologilor români, vol. I-II, 320 + 328 p.,; voi. III, 320 p.;

— Mihai Gheorghe Andrieş, Ultimul oraş al Atlantidei, 320 p.;

— Mihai Gheorghe Andrieş, Orizonturi misterioase. Aventuri în cea de-a patra dimensiune, 224 p.;

— Ovidiu Drimba, Istoria culturii şi civilizaţiei, vol. I-III, 464 + 384 + 416 p.; vol. IV-V, 560 + 448 p.; vol. VI-VIII, 400 + 368 + 352 p.; vol. IX-X, 416 + 416 p.;

— Ovidiu Drimba, Istoria literaturii universale, I-II, 352 + 448 p.;

— Ovidiu Drimba, Istoria teatrului universal, 352 p.;

— Tom Tit Tot. Basme şi poveşti populare englezeşti, 208 p.;

— Os Kuhlen, Sistemul ocult de dominare a lumii. Istoria secretă a umanităţii, 304 p.